

๑
37-122
ม.๒/๑๑

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

ปริญญานิพนธ์

ของ

มานพ ภาณุทวีไศยธรรม

29 เม.ย. 2526

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตลุมพุก 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

“ทุนภูมิพล”

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันนี้ และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานต้นฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาความถูกต้องของวิชาการศึกษาค้นคว้าวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... Assoc. Prof. ประธาน
 Jb ๐๐๖.๑ กรรมการ
 Mr. ... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... Assoc. Prof. ประธาน
 Jb ๐๐๖.๑ กรรมการ
 Mr. ... กรรมการ
 พ.ศ.๒๕๓๖ กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างมีคุณภาพ เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำปรึกษา
ชี้แนะแนวทาง และความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก คร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ประธานกรรมการ
คร.พนม พงษ์ไพบูลย์ และรองศาสตราจารย์ คร.วิชัย วงษ์ใหญ่ กรรมการ ผู้วิจัย
รู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.วิชัย คีลสระ คร.ผจงจิต อินทสุวรรณ
คร.ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ คร.สุวรรณา กาญจนผดลิน คร.ประสิทธิ์ กองสาสนะ
รองศาสตราจารย์ คร.อินทร์ ศรีคุณ อาจารย์ยังยุทธ ประทุมรัตน์ และ อาจารย์สนั่น
มณีคำ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้และข้อที่ควรพิจารณาในการวิจัยประเมินผล
โครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์วิทยาลัยครูสกลนคร ผู้บริหารการศึกษา
ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ หัวหน้าสถานศึกษา และครูประจำการ ในเขตจังหวัด
สกลนครและนครพนม ซึ่งไม่สามารถจะกล่าวนามในโอกาสนี้ได้หมด ที่ได้ให้ความร่วมมือ
ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ทำให้การวิจัยครั้งนี้
สำเร็จลุล่วงในที่สุด

มานพ ภาณีทวีไลธรรม

สารบัญ

บทที่

หน้า

๑	บทนำ	๑
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	๓
	ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย	๓
	ขอบเขตของการวิจัย	๕
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	๖
๒	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
	การประเมินผลโครงการ	๗
	การฝึกอบรมครูประจำการ	๑๔
	โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ	๒๐
	โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่วัดชาดัมภัญ	
	สกลนคร	๒๗
	ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา	๓๓
	สมรรถภาพของครู	๔๐
	สมมุติฐานการวิจัย	๔๕
	เกณฑ์ที่ใช้สำหรับการประเมินผลโครงการ	๔๖
๓	การดำเนินการวิจัย	๔๗
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๗
	ตัวแปรในการวิจัย	๕๑
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๕๓
	การรวบรวมข้อมูล	๕๗
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๐

บทที่

หน้า

สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๖๑
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๓
เกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาจากตัวการวัดไว้ก่อน	
โครงการ	๖๓
เกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน	๖๔
๕ สรุป และ อภิปรายผล	๑๐๓
บรรณานุกรม	๑๑๖
ภาคผนวก	๑๓๒
ภาคผนวก ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๓๓
ภาคผนวก ข. รายละเอียดจากการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๕๖
ภาคผนวก ค. เอกสารทางราชการเกี่ยวกับโครงการฯ	๑๗๔

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- ๑ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ที่วิทยาลัยครูสกลนคร จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษาและสาขาวิชาเอก ๒๘
- ๒ จำนวนครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษาและสาขาวิชาเอก ๔๘
- ๓ จำนวนครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพทางการสอน จำแนกตามวิธีการศึกษา รุ่นที่เข้าศึกษาและสาขาวิชาเอก ๕๐
- ๔ การใช้เครื่องมือแต่ละชุด ในการรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ๕๘
- ๕ ค่าดัชนี คุณเนตส์ พิจารณาตามสถานทางเพศ หน่วยงานที่ตั้งกักภาระหน้าที่ ตำแหน่งทางวิชาชีพ และสถานที่รับราชการ จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา ๖๓
- ๖ ค่าดัชนี คุณเนตส์ พิจารณาตามสถานทางเพศกับภาระหน้าที่ และหน่วยงานที่ตั้งกัก จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา ๖๓
- ๗ ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาตามโครงการ ฯ พิจารณาตามสถานทางเพศ หน่วยงานที่ตั้งกัก ภาระหน้าที่ ตำแหน่งทางวิชาชีพ และสถานที่รับราชการ จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา ๘๔
- ๘ ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาตามโครงการ ฯ พิจารณาคำสมมติรับราชการ รายอำเภอของจังหวัดสกลนคร และนครพนม จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา ๘๕

- ๕ คาคัพนี้โอกาสทางการศึกษาตามโครงการ ฯ พิจารณาตามรายงานตามบท
และหน่วยงานที่สังกัด จำแนกตามรุ่นที่เขาศึกษา ๘๗
- ๑๐ คาคัพนี้โอกาสทางการศึกษาตามโครงการ ฯ พิจารณาตามรายงานตามบท
และภาระหน้าที่ จำแนกตามรุ่นที่เขาศึกษา ๘๗
- ๑๑ เปรียบเทียบสมรรถภาพภายในการปฏิบัติงานระหว่างครูประจำการที่เข้า
รับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรม
ตามโครงการ ฯ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น
ครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ และ
ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ๘๘
- ๑๒ เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้ และเจตคติ ระหว่าง
ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับครูประจำการที่
ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ๘๙
- ๑๓ เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอน ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ
ระหว่างครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ
กับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ๘๙
- ๑๔ เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอน ระหว่างครูประจำการที่สำเร็จ
การศึกษาตามโครงการ ฯ กับนักศึกษาระดับปริญญาโทปีที่ ๑ ๙๐
- ๑๕ เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้และเจตคติ ระหว่าง
ครูประจำการที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่สาม กับชั้นปีที่สอง ๙๑
- ๑๖ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้และเจตคติทางการสอน
ที่เพิ่มขึ้น (Gain Scores) ของครูประจำการที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรม
ตามโครงการ ฯ จำแนกตามสาขาวิชาเอก ๙๒

๑๗	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความรู้ทางการสอนที่เพิ่มขึ้น จำแนกตามสาขาวิชาเอก	๘๘
๑๘	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติทางการสอนที่เพิ่มขึ้น จำแนกตามสาขาวิชาเอก	๘๘
๑๙	เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอนที่เพิ่มขึ้น (Gain Scores) ระหว่าง ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับครูประจำการ ที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ	๑๐๐
๒๐	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนความรู้ทางการสอน จำแนก ตามลักษณะความเกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ ของครูประจำการ	๑๐๑

บัญชีการวาง (ภาคผนวก ข.)

การวาง

หน้า

(๑)	การประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๕๓
(๒)	ค่าอำนาจจำแนกของข้อความในแบบสอบถามวัดเจตคติทางการสอน	๑๕๔
(๓)	ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อทดสอบในแบบสอบถามวัดความรู้ทางการสอน	๑๕๕
(๔)	จำนวนนักศึกษาระดับปริญญา (ภาคปกติ) ชั้นปีที่ ๔ ทั้งหมด และที่ได้เป็นตัวอย่างในการศึกษา	๑๕๕
(๕)	จำนวนและการอยะทางเพศ วุฒิทางวิชาชีพครู ฐานะการปฏิบัติงานในหน่วยงาน อายุ และระยะทางจากที่ทำงานถึงศูนย์ฝึกอบรม ของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการที่วิทยาลัยครูสกลนคร จำนวนตามรุ่นที่เข้าศึกษา	๑๕๖
(๖)	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานทางอายุ และระยะทางจากที่ทำงานถึงศูนย์ฝึกอบรมของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการที่วิทยาลัยครูสกลนครจำนวนตามรุ่นที่เข้าศึกษา	๑๖๑
(๗)	จำนวนและการอยะทางเพศ วุฒิทางวิชาชีพครู หน่วยงานที่สังกัด วาย ปีที่สำเร็จการศึกษาของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน จำนวนตามรุ่นที่เข้าศึกษา	๑๖๒
(๘)	จำนวนและการอยะของครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน จำนวนตามเพศ วุฒิทางวิชาชีพครู หน่วยงานที่สังกัด อายุ และปีที่สำเร็จการศึกษา	๑๖๓

(๙)	ค่าเฉลี่ยและความเป็นสมมาตรฐานทางอายุ และจำนวนที่สำเร็จ การศึกษามองครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม และไม่เข้ารับการ ฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่ม สมรรถภาพทางการสอน	๑๖๕
(๑๐)	การคำนวณค่าดัชนีคุชเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ การกระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามเพศ (ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)	๑๖๖
(๑๑)	การคำนวณค่าดัชนีคุชเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ การกระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามหน่วยงาน ที่สังกัด (ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)	๑๖๗
(๑๒)	การคำนวณค่าดัชนีคุชเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ การกระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามภาระหน้าที่ (ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)	๑๖๘
(๑๓)	การคำนวณค่าดัชนีคุชเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ การกระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามตำแหน่ง ทางวิชาการ (ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)	๑๖๙
(๑๔)	การคำนวณค่าดัชนีคุชเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ การกระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตาม สถานที่ยอมรับราชการรายจังหวัด (ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)	๑๗๐
(๑๕)	การคำนวณค่าดัชนีคุชเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ การกระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามสถานที่ รับราชการรายอำเภอ (ปีการศึกษา ๒๕๒๑)	๑๗๑
(๑๖)	การคำนวณค่าดัชนีคุชเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ การกระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามสถานที่ รับราชการรายอำเภอ (ปีการศึกษา ๒๕๒๒)	๑๗๒

- (๑๕) การคำนวณค่าดัชนีทุนเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ
การกระจายของโอกาสการเข้ารับการศึกษาอบรม พิจารณาคตาม
สถานที่รับราชการรายอำเภอ (ปีการศึกษา ๒๕๖๓) ๑๗๕
- (๑๖) การคำนวณค่าดัชนีทุนเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ
การกระจายของโอกาสการเข้ารับการศึกษาอบรม พิจารณาคตามเพศ
และภาระหน้าที่ (ปีการศึกษา ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓) ๑๗๖
- (๑๗) การคำนวณค่าดัชนีทุนเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับ
การกระจายของโอกาสการเข้ารับการศึกษาอบรม พิจารณาคตามเพศ
และหน่วยงานที่ตั้งกัก (ปีการศึกษา ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓) ๑๗๘

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

๒
หน้า

๑	ตัวอย่างของเงินโคลงเรณู	๓๘
๒	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมพิจารณาตามสถาน ทางเพศ และรุ่นที่เขาศึกษา (ทุกวุฒิ)	๗๕
๓	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามสถาน ทางเพศ และรุ่นที่เขาศึกษา (วุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า)	๗๕
๔	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามหน่วยงาน ที่ตั้งกักและรุ่นที่เขาศึกษา (ทุกวุฒิ)	๗๖
๕	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามหน่วยงาน ที่ตั้งกัก และรุ่นที่เขาศึกษา (วุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า)	๗๖
๖	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามภาระหน้าที่ และรุ่นที่เขาศึกษา (ทุกวุฒิ)	๗๗
๗	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามภาระหน้าที่ และรุ่นที่เขาศึกษา (วุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า)	๗๗
๘	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามสถานที่รับ ราชการรายจังหวัด และรุ่นที่เขาศึกษา (ทุกวุฒิ)	๗๘
๙	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามสถานที่รับ ราชการรายจังหวัด และรุ่นที่เขาศึกษา (วุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า)	๗๘
๑๐	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามสถานที่ รับราชการรายอำเภอและรุ่นที่เขาศึกษา (ทุกวุฒิ)	๗๘
๑๑	การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามสถานที่ รับราชการรายอำเภอและรุ่นที่เขาศึกษา (วุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า)	๗๘

- ๑๒ การกระจายของครูประจำการที่เขารับการฝึกอบรม พิจารณากลับ
ตำแหน่งทางวิชาชีพและรุ่นที่เขาศึกษา (ทุกคู่). ๘๐

ทรัพยากรมนุษย์ที่ไม่ได้รับการพัฒนา นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่อย่างใดแล้ว ยังเป็นอุปสรรคต่อความเจริญของประเทศอีกด้วย ดังนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีคุณภาพ สามารถนำมาใช้ตอบสนองต่อไปว่าหมายรวมถึงการพัฒนาประเทศนั้น จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ วิธีการที่จะใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างใดย่อมมีหลายวิธีการ วิธีการหนึ่งได้แก่การให้การศึกษา การให้การศึกษาแก่ประชาชนจะทำให้ได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง และมีคุณภาพดีได้ ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น ครู การบริการ และการบริการของสถานศึกษา แต่หากวิเคราะห์ให้รอบคอบแล้วคุณภาพของการให้การศึกษาขึ้นอยู่กับตัวครู เป็นอย่างมาก เพราะครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดอัตราการขยายตัวทางด้านการศึกษาทั้งในค่านปริมาณและคุณภาพ

จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ประเทศไทยยังมีปัญหาในเรื่องคุณภาพของครู เนื่องจากครูประจำการจำนวนมากเป็นครูที่ไม่ได้มาตรฐานทางวิชาชีพ หรือคุณภาพของครู ยังไม่สูงถึงระดับที่ต้องการ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก การผลิตครูที่มุงค่านปริมาณมากกว่าค่านคุณภาพ สภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครูค่อนข้างล้าสมัย มีการบรรจุบุคคลเข้าสู่อำนาจโดยมิได้พิจารณาถึงคุณสมบัติที่จำเป็นต่อใช้ในการปฏิบัติงาน และเมื่อบรรจุไปแล้วก็หาโอกาสโดยยากที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในชนบท ทั้งนี้เพราะขาดแหล่งความรู้และขาดการเฝ้าระวังการกระทำที่ผิดที่ผิดทางที่เหมาะสม แม้จะมีการสอบวิชาชุดครู ซึ่งเป็นการประสานงานกันระหว่างคุรุสภา กับกองส่งเสริมวิทยฐานะ กรมการฝึกหัดครู การสอบวิชาชุดครูนี้มีลักษณะเป็นการเขียนรู้เพื่อสอบเท่านั้น หากได้มีการฝึกทักษะและประสบการณ์ทางนวัตกรรมอย่างเพียงพอถูกต้องไม่ (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา ๒๕๒๒ : ๓๓ ; กอ สวัสดิ์พาณิชย์ ๒๕๑๙ : ๑๕) นอกจากนั้นแล้ว แม้ครูจะได้เลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้นจากการสอบวิชาชุดครู แต่พฤติกรรมการสอน

ก็ยังคงเดิม หรือเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ด้วยครูยังใช้พฤติกรรมการพูด การบรรยาย ที่เน้นเนื้อหาประมาณครึ่งหนึ่งของเวลาการสอนทั้งหมด (กรมวิชาการ ๒๕๔๔ : บทคัดย่อ)

ในระหว่างปี ๒๕๑๒ ถึง ๒๕๒๔ กรมการฝึกหัดครูได้เคยจัดการฝึกหัดครูภาคนอกเวลา (Twilight Course) ขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ที่จะส่งเสริมให้ครูประจำการได้มีโอกาสเพิ่มพูนวิทยฐานะของตนและมีผลช่วยในการปรับปรุงคุณภาพของครู แต่ผลของการดำเนินการกลับปรากฏว่า ครูที่ไปประโยชน์จากการเรียนภาคนอกเวลาส่วนใหญ่เป็นครูที่อยู่ในเมืองที่สถานฝึกหัดครูตั้งอยู่ ส่วนครูที่สอนอยู่ในชนบทห่างไกลมีโอกาสได้เข้าเรียนน้อย และเมื่อเข้าเรียนได้ก็มักจะละทิ้งโรงเรียนในช่วงเวลาที่ต้องทำการสอน โดยเฉพาะในตอนท้าย บางคนต้องใช้เวลาในการเดินทางเที่ยวละมากกว่าสามชั่วโมง จึงทำให้มีเวลาสำหรับการพัฒนาตนเองน้อยมาก อันมีผลทำให้คุณภาพทางการสอนค่อยงอแง (ประยูร ศรีประสาธน์ ๒๕๑๖ : ๖๔ - ๖๕) จึงพอสรุปได้ว่า การฝึกอบรมครูประจำการที่โครงการทำมา ยังไม่ได้ให้ความเท่าเทียมในโอกาสที่ครูจะเข้ารับการฝึกอบรม และเนื่องในลักษณะของการเพิ่มพูนวิทยฐานะมากกว่าที่จะเป็นการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานวิชาชีพครู (บัญชา คุณเจริญไพบูลย์ ๒๕๑๔ : ๒๑ ; สำนักงานเลขาธิการกรม การฝึกหัดครู ๒๕๒๓ : ๒)

ปัจจุบัน กรมการฝึกหัดครูได้แสวงหาแนวทางใหม่เพื่อลดข้อบกพร่องและแก้ไขข้อผิดพลาดในอดีตของการฝึกอบรมครูประจำการ โดยให้วิทยาลัยครูทุกแห่งดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (กรมการฝึกหัดครู ๒๕๑๕ : ๑ - ๕) โครงการดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ โดยการให้บริการทางการศึกษามากอย่างเสมอภาค และระดมสรรพกำลัง ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพและวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้น

วิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้นำโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการไปดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินการตามโครงการนี้

ปรากฏว่าได้มีการวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายทั้งจากสื่อมวลชน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใช้และผู้ควบคุมมาตรฐานการผลิตครูในประเด็นที่ว่าโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีลักษณะคล้ายกับการฝึกหัดครูภาคนอกเวลาที่วิทยาลัยครูโคเคียบห์มาแล้ว เพียงแต่เปลี่ยนชื่อและวิธีดำเนินการเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ทวีป อภิสิทธิ์ ๒๕๒๓ : ๒๗๑) ด้วยเหตุนี้จึงควรจะได้วิจัยว่า โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ซึ่งโคเคียบห์ดำเนินการมาแล้วดีมีการศึกษานั้น โคเคียบห์ดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้เพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่เกี่ยวกับการให้บริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาค และการเพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู อันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาลักษณะของครูประจำการ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายของการศึกษายู่สองประการคือ

๑. เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ เกี่ยวกับการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูเพียงใด

๒. เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ เกี่ยวกับการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูในท้องถิ่น อย่างเสมอภาคเพียงใด

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศนั้น สามารถที่จะดำเนินการได้หลายวิธี วิธีหนึ่งที่นิยมจัดทำกันทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและของเอกชน ก็คือ การจัดโครงการฝึกอบรม โครงการฝึกอบรมซึ่งถือได้ว่าเป็นโครงการพัฒนานี้ แม้จะได้มีการดำเนินการกันอย่างมากมาย แต่ได้ให้ความสนใจต่อการประเมินผลโครงการน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประเมินผลโครงการด้วยวิธีการวิจัย จึงทำให้การดำเนินงานโครงการฝึกอบรมขาดขั้นตอนที่สำคัญไป และมีผลให้การฝึกอบรมดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นโครงการฝึกอบรมโครงการหนึ่งที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากโครงการดังกล่าวจัดกระทำกับครูประจำการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งในระบบการศึกษา สมรรถภาพของครูประจำการที่เพิ่มขึ้นจากการฝึกอบรมตามโครงการนี้ ย่อมจะมีผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาและคุณภาพของเยาวชน ประกอบกับโครงการดังกล่าวนี้ได้มีการดำเนินการโดยครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและดำเนินการมาช่วงระยะเวลาหนึ่งที่จะได้ทำการประเมินผลโครงการ เพื่อที่จะได้ทราบว่าควรดำเนินการอย่างไร โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการนี้ สามารถดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ขอเท็จจริงที่พบจากการวิจัย จะสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการวางแผนนโยบายและตัดสินใจเพื่อแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้ได้ดียิ่งขึ้น

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินผลโครงการด้วยวิธีการวิจัย รูปแบบของการวิจัยประเมินผลที่ใช้เน้นการวิจัยในแนวลึก ซึ่งแตกต่างไปจากการประเมินผลโครงการ ที่เป็นโครงการฝึกหัดครูกำหนดว่าจะทำในแนวกว้างในระยะแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ห้า (กลางแผนงาน กรมการฝึกหัดครู ๒๕๒๓ : ๑๑๐) วิธีการประเมินผลโครงการที่ผู้วิจัยใช้จึงอาจจะนำไปเป็นแนวทางในการประเมินผลโครงการทางการศึกษาโครงการต่าง ๆ ได้ นอกจากนั้นแล้วเกรงจะมีผู้วิจัยใช้ในการวิจัย ข้อมูลและผลของการวิจัยคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการจัดการฝึกอบรมครูประจำการอย่างมากด้วย

อนึ่ง ในการวิจัยประเมินผลโครงการครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด หลักการและวิธีการจากทางสังคมศาสตร์สาขาต่าง ๆ มาใช้อย่างผสมผสานกัน กล่าวคือ อาศัยหลักการและวิธีการประเมินผลโครงการจากทางรัฐประศาสนศาสตร์ ใช้เทคนิควิธีทางเศรษฐศาสตร์ในการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกที่โครงการ ๗๕ และนำแนวคิดของการจัดการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน (Competency - base Teacher Education) ที่เน้นในเรื่องสมรรถภาพของครู (Teacher's Competency)

มาเป็นแนวทางในการประเมินการเพิ่มสมรรถภาพของครูประจำการ โดยสรุปแล้ว การวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นการวิจัยที่มีความสำคัญทั้งในด้านการเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา วิจัยในสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ และด้านการบ่งชี้หาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทางการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขวิธีดำเนินการโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีผลต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ กระจ่างไต่อย่างละเอียดลึกซึ้ง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ทางด้านรูปแบบของการวิจัย แนวทางการศึกษาและกลุ่มประชากรที่ศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

๑. การประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ในครั้งนี้จะใช้องการประเมินผลแบบยี่ดัวัตถุประสงค์ของโครงการ (Goal attainment model)

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ที่นำมาศึกษาวิจัย ได้แก่วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูประจำการในท้องถิ่นอย่างเสมอภาค และการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการ

๓. ความเสมอภาคจากการให้บริการทางการศึกษาและสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม จากวิธีการคัดเลือกที่โครงการ ฯ ใช้ และสมรรถภาพทางการสอนของครูประจำการที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษา ทั้งในด้านความรู้ เจตคติและทักษะทางการสอน

๔. ประชากรในการศึกษาได้แก่ ครูประจำการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร และนครพนม ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๔

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

ครูประจำการ หมายถึง ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานหรือสถานศึกษาในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้เชี่ยวชาญฝึกอบรมตามโครงการ หมายถึง ครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ในรุ่นที่ ๑ , ๒ และ ๓ ซึ่งวิทยาดำรงสกลนครเป็นผู้ดำเนินการ ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓

ผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น หมายถึง ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ และหัวหน้าสถานศึกษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการที่นำมาศึกษา

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ หมายถึง โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการเพื่อส่งเสริมวิทยฐานะตามหลักคุณธรรมคุณวิเศษ พุทธศักราช ๒๕๑๙

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานเอกสารงานวิจัยในบทนี้มีหกตอนด้วยกัน คือ ตอนที่หนึ่ง รายงานเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการ กล่าวถึงความหมาย การแบ่งประเภท ขั้นตอนและประโยชน์ของการประเมินผลโครงการ ตอนที่สอง รายงานเกี่ยวกับการฝึกอบรมครูประจำการ กล่าวถึงความหมาย ความมุ่งหมาย กระบวนการของการฝึกอบรมครูประจำการ ความเป็นมาและสภาพปัญหาที่ประสบจากการฝึกอบรมครูประจำการในประเทศไทย ตอนที่สาม รายงานเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ กล่าวถึง ความเป็นมาของโครงการฯ และข้อมูลทางการวิจัยเกี่ยวกับโครงการฯ ตอนที่สี่ รายงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูสกลนคร กล่าวถึงการดำเนินการตามโครงการฯ ในด้านการคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลการศึกษา ตอนที่ห้า รายงานเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา ระบุให้ทราบถึงความหมาย วิธีการศึกษา วิเคราะห์และตัวแปรที่จะนำมาศึกษาทางความเสมอภาค และตอนที่หก รายงานเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู กล่าวถึงความหมายสมรรถภาพของครูที่พบจากการวิจัย องค์ประกอบของสมรรถภาพ วิธีการศึกษาและตัวแปรที่จะนำมาศึกษาทางความสมรรถภาพของครู รายละเอียดทั้งหกตอนนี้นำไปสรุปเกี่ยวกับสมมุติฐานการวิจัยที่จะกล่าวไว้ในตอนสุดท้ายของบทนี้

๑. การประเมินผลโครงการ

๑.๑ ความหมายของการประเมินผลโครงการ

ในการปฏิบัติงานโครงการไม่ว่าจะโดยหน่วยงานเอกชน หรือราชการย่อมจะต้องประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญสามขั้นตอนด้วยกัน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผลโครงการ (วีรพล สุวรรณันต์ ๒๕๒๐ : ๔) เฉพาะขั้นตอนที่สามการประเมินผลโครงการนั้นนับว่าเป็นกระบวนการที่จะขาดไม่ได้ในการบริหารโครงการ เพราะจะเป็นแหล่งที่มาของข้อมูลที่จะสะท้อนให้เห็นว่า เป้าหมายของโครงการนั้นได้บรรลุ

ไปได้น้อยเพียงใด เพื่อจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากการประเมินผลโครงการจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาว่า โครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ทั้งในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผน และภายหลังงานเสร็จสิ้นแล้ว (Weiss. ๑๙๗๓ : ๒๑) ยังเป็นการศึกษาว่าวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้เดิมนั้น ยังคงเป็นเป้าหมายที่แท้จริงในปัจจุบันหรือไม่ และเป็นเป้าหมายที่เหมาะสมน้อยเพียงใด ควบ (Moursund. ๑๙๗๓ : ๔) สำหรับข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาก็สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการในปัจจุบัน และที่จะมีการปรับปรุงในอนาคตควบ (Weiss. ๑๙๗๒ : ๔; Provus. ๑๙๗๑ : ๒๔๕ ; และเขาวี ๒๕๑๙ : ๔๑)

สำหรับความหมายของคำว่า การประเมินผลนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้ด้วยความหมาย ในที่นี้จะนำมากล่าวถึงเฉพาะที่เรากำลังใช้อยู่ในปัจจุบัน สามความหมาย ดังนี้

การประเมินผล คือ กระบวนการกำหนดข้อมูลที่ต้องการแล้วทำการรวบรวมข้อมูลนั้น ตลอดจนนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจวิธีการต่าง ๆ ภายใต้อำนาจที่อำนวยให้ (เขาวี ๒๕๑๙ : ๔๐ อ้างอิงมาจาก Phi Delta Kappa National Study Committee)

การประเมินผล คือ ก. การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่ตั้งไว้ ข. การควบคุมแรงจูงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน ค. การศึกษาปัญหาในทางปฏิบัติ เพื่อแก้ไขแผนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ง. การศึกษาแผนงานที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว เพื่อให้ทราบวาทอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาที่มีอยู่อย่างไร และ จ. การศึกษาผลกระทบทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลของการวางแผนโครงการต่อไปอีก หรือเป็นข้อมูลสำหรับช่วยในการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร (สมพร แสงชัย ๒๕๒๐ : ๓)

การประเมินผล คือ การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริง (Actual Results) กับผลที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results) อันเป็นการวัดความสำเร็จจากการดำเนินการ โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย (Sucuman. ๑๙๖๗ : ๒๕ ; Care. ๑๙๗๒ : ๒)

จากความหมายของการประเมินผลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าความหมายของการประเมินผลมีจุดเน้นที่การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนด จึงกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การประเมินผลโครงการ คือ การศึกษาเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของโครงการกับเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ โดยมีการรวบรวมข้อมูลและวิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบระเบียบ การให้ความหมายของการประเมินผลโครงการดังกล่าวนี้ ตรงกับนิยามที่ แอทคิสสัน (Attakisson . ๑๙๗๔ : ๒๔) ได้ระบุไว้ และเป็นนิยามที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษครั้งนี้ นั่นคือ การประเมินโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติงานตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ กับผลการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นตามวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่ได้กำหนดไว้ โดยให้วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ

๑.๒ ประเภทของการประเมินผลโครงการ การประเมินผลโครงการเท่าที่ปฏิบัติกันมาหาได้หลายรูปแบบและมีพยายามแบ่งแยกประเภทของการประเมินผลโครงการออกเป็นแบบต่าง ๆ วิธีการแบ่งประเภทของการประเมินผลโครงการนั้น แตกต่างกันตามเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภท ในที่นี้จะนำการแบ่งประเภทโดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่าง ๆ มากกล่าวถึงโดยสังเขป ๕ แบบดังนี้

การประเมินผลที่พิจารณาจากวัฏจักรของการวางแผนนั้น แบ่งออกเป็นสามประเภท คือ

๑. การประเมินผลก่อนการปฏิบัติตามแผน (ex ante หรือ pre-evaluation of planned activities)

๒. การประเมินผลขณะปฏิบัติงานตามแผน (Operational หรือ on going evaluation)

๓. การประเมินผลภายหลังการปฏิบัติงานเสร็จแล้ว (ex post evaluation of completed activities)

การประเมินผลก่อนการปฏิบัติตามแผนนั้น จะเป็นเพียงความคาดหวังต่องานเท่านั้น ว่าถ้าทำตามแผนแล้วจะเกิดอะไรแค่ไหน แต่การประเมินผลขณะปฏิบัติงานตามแผน และ ภายหลังงานเสร็จแล้ว จะเป็นการเปรียบเทียบผลงานกับความคาดหวังที่ต้องการ ว่าสามารถบรรลุเป้าหมายหรือไม่ หรือมีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายหรือไม่ (สุนทร เกิดแก้ว ๒๕๒๐ : ๓๕ - ๓๖ อ้างอิงมาจาก Schwab)

การแบ่งประเภทการประเมินผลโครงการอีกแบบหนึ่งคือ การแบ่งตามระยะเวลา ซึ่ง แบ่งประเภทของการประเมินผลโครงการออกเป็นสองชนิด คือ การประเมินผลก่อนมีการปฏิบัติงาน (Intrinsic Evaluation) กับการประเมินผลเมื่อมีการปฏิบัติงานแล้ว (Pay - off Evaluation) (Michael Scriven. ๑๙๗๓ : ๑๖๕) แต่ถ้าใช้ช่วงเวลาเป็นหลักในการแบ่งก็จะแบ่งออกได้เป็นสองประเภทอีกลักษณะหนึ่ง คือ การประเมินผลระยะสั้น (Formative Evaluation) และ การประเมินผลระยะยาว (Summative Evaluation) (เขาวดี ราชัญกุล ๒๕๑๙ : ๕๓ - ๕๔) โดยปกติแล้วการประเมินผลระยะสั้น มักจะเป็นการประเมินผลระหว่างวางแผนหรือพัฒนาโครงการ คือใช้การประเมินผลเป็นการตรวจสอบว่าโครงการดำเนินไปตามแผนของโครงการ (Implementation Evaluation) หรือใช้การประเมินผลเป็นการศึกษาความก้าวหน้าของโครงการว่าดำเนินไปได้ด้อย่างไรบ้าง (Progress Evaluation) ส่วนการประเมินผลระยะยาวมักจะกระทำต่อเนื่องไปจนถึงสิ้นสุดโครงการแล้ว จึงเป็นการประเมินผลโครงการในลักษณะรวมยอด มุ่งที่จะตรวจสอบผลผลิตของโครงการ ทั้งผลผลิตตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของโครงการและผลผลิตอันเป็นผลพลอยได้จากโครงการ (โกวิทย์ ประวาดพดก ๒๕๒๓ : ๑๕ - ๒๔) และสภาพแวดล้อมของโครงการ

หากจะแบ่งประเภทของการประเมินผล โดยใช้รูปแบบเป็นเกณฑ์ในการแบ่งก็สามารถ
จะแบ่งออกได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ การประเมินผลโดยพิจารณาเฉพาะวัตถุประสงค์
ของโครงการว่าได้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ (Goal attainment Model) กับการ
ประเมินผลโดยพิจารณาทุกส่วนของระบบ (System model) (Schulberg and Baker.
๑๙๗๒ : ๘๘) นอกจากนี้ยังแบ่งประเภทเพิ่มออกไปอีก โดยแบ่งเป็นการประเมินผล
กระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Out Come Evaluation)
คาน (Cain and Hollister. ๑๙๗๒ : ๑๑๐ - ๑๑๑ ; Williams . ๑๙๗๒ : ๕)

การแบ่งประเภทของการประเมินผลยังอาจแบ่งได้ตามชนิดของลักษณะการประเมินผล
โดยแบ่งออกเป็นการรายงานผล (Reporting) การดูแลผล (Monitoring) การประเมินผล
(Evaluation) และการติดตามผล (follow up) หรือแบ่งออกตามเกณฑ์ที่ใช้ในการ
พิจารณาประเมินผล ซึ่งแบ่งออกเป็นการประเมินผลตามความสำเร็จในจุดประสงค์ (Goal
Attainment.) ตามคุณภาพ (Quality) ตามเศรษฐกิจและการเงิน (Economic and
Financial Assessment) ตามการบริหาร (Administrative and managerial
Efficiency) และตามผลกระทบ (Impact) (สมพร แต่งชัย ๒๕๒๐ : ๑ - ๒๒)

ประเภทของการประเมินผลโครงการเหล่านี้ หากจัดกลุ่มโดยอาศัยลักษณะพฤติกรรม
การประเมินเป็นหลัก จะแบ่งได้ ๓ กลุ่มคือ แบบจำลองที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก
(Objective based model) ที่เน้นจุดมุ่งหมาย เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก
แบบจำลองการตัดสินคุณค่า (Judgemental Model) ที่ต้องการอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้
เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่า โดยอาศัยเกณฑ์ภายในและเกณฑ์ภายนอก ซึ่งเกณฑ์ภายในได้
แก่กระบวนการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้วัตถุประสงค์บรรลุ ส่วนเกณฑ์ภายนอกได้แก่ผลของการ
บรรลุวัตถุประสงค์ แบบจำลองที่ช่วยการตัดสินใจ (Decision Model) ที่สร้างขึ้นเพื่อช่วย
ในการตัดสินใจของผู้บริหาร (สุพิณ สุกมลสันต์ และคนอื่น, ๒๕๒๔ : ๑ - ๒)

การประเมินผลประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น แต่ละแบบก็ล้วนมีคุณค่าด้วยกัน
ทั้งสิ้น การจะเลือกการประเมินผลแบบใดมาใช้ในการประเมินผลโครงการขึ้นอยู่กับ
วัตถุประสงค์ของการประเมินผลในครั้งนั้น ๆ ว่าจะเหมาะสมกับการประเมินผลแบบใด เช่น

การของการจะศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลงาน ก็ต้องประเมินผลประสิทธิภาพของโครงการ แต่การของการศึกษาดูความสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการ ก็ต้องใช้การประเมินผลแบบยี่กว่าวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ในการประเมินผลโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ จึงได้เลือกใช้การประเมินผลแบบยี่กว่าวัตถุประสงค์ของโครงการ ทั้งนี้เพราะการศึกษาในครั้งนี้มุ่งที่จะค้นหาคำตอบเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานตามโครงการว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้เพียงใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขดำเนินงานโครงการต่อไป การศึกษาในครั้งนี้ไม่ได้เน้นที่กระบวนการ หรือ การตัดสินใจคุณค่าโดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยเหตุนี้อาจมีความสำคัญเป็นประเด็นปัญหาทางการวิจัยต่อยอดว่าปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้วยเหตุนี้จึงไม่ได้เลือกใช้การประเมินผล แบบจำลองการตัดสินใจคุณค่า และแบบจำลองการตัดสินใจ

ในปัจจุบัน การประเมินผลโครงการมีการขยายแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่จะต้องประเมินผลให้กว้างขวางออกไปกว่าเดิม แต่ก็ยังยึดหลักของการประเมินผลโครงการที่ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์และปรัชญาวิธีดำเนินการของโครงการ การประเมินผลจึงจำเป็นต้องใช้จุดประสงค์ของโครงการ และหลักการของโครงการเป็นแนวอ้างอิง ส่วนการประเมินผลโดยวิธีไม่ยึดจุดมุ่งหมาย ถือเป็นส่วนเพิ่มเติมเสริมให้กว้างขึ้นไปกว่าการประเมินผล โดยยี่กว่าวัตถุประสงค์ของโครงการ แต่จะจัดทำทางหากแยกออกไปไม่ได้ (โกวิทย์ ประवालพุก ๒๕๒๓ :

๒๕ - ๓๐)

๑.๓ ขั้นตอนและประโยชน์ของการประเมินผลโครงการ

ขั้นตอนของการประเมินผลโครงการที่ยี่กว่าวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น แยกออกเป็นขั้นตอนพื้นฐานได้สี่ขั้นตอน (Hayes. ๑๙๕๕ : ๕๒ - ๕๓ ; Flanagan and Jung. ๑๙๗๐ : ๑๓๑ - ๑๓๒ ; Hawkrigde. ๑๙๗๐ : ๒๔) กล่าวคือ ขั้นที่หนึ่งศึกษาพิจารณารายละเอียดและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดเป็นสมมุติฐานที่ต้องการทดสอบ ขั้นที่สองกำหนดขอบเขตของข้อมูล เพื่อวัดความเปลี่ยนแปลงตามทิศทางและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ขั้นที่สาม เก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นที่สี่ วิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลที่รวบรวมได้ รวมทั้งสรุปเสนอต่อกลุ่มต่าง ๆ ที่สนใจ จะเห็นได้ว่าขั้นตอนทั้งสี่ของการประเมินผลโครงการนี้

คล้ายคลึงกับขั้นตอนในการแสวงหาข้อเท็จจริงของระเบียบวิธีการวิจัยทั่วไป

การนำเอาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยโครงการในประเทศไทยนั้น จากการศึกษาค้นคว้าทั้งจากรายงานการประเมินผลของหน่วยงานต่าง ๆ และจากการสังเกตการดำเนินงานของโครงการศึกษา ป้อนสรุปว่า สภาพการประเมินผลโครงการของหน่วยราชการไทย ยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ และบางหน่วยงานยังไม่มี การประเมินผลโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประเมินผลโครงการด้วยวิธีการวิจัย (Evaluative Research) (สุนทร เกิดแก้ว ๒๕๒๐ : ๖๕) ซึ่งเป็นการประเมินผลที่สนใจจะใช้กลุ่มศึกษานักเรียน และมีความจำเป็นต่อการพิจารณาคุณภาพการบริหารมากกว่าการประเมินผล โดยไม่ใช้การวิจัย (Non-Evaluative Research) (Johnson. ๑๙๗๐ : ๑๒)

การประเมินผลโครงการด้วยวิธีการวิจัยในประเทศไทย ที่เคยมีมาส่วนใหญ่เป็น ผลงานของนักวิชาการและวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ตัวอย่างเช่น การประเมินผลการฝึกอบรมข้าราชการของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยจิตติยา สุวรรณชฎ และคนอื่น ๆ (จิตติยา สุวรรณชฎ และคนอื่น ๒๕๒๑ : ๑ - ๑๔๕) การประเมินผลการฝึกอบรมในโครงการสาธารณสุขมูลฐาน โดยนายแพทย์เฉลิม วราวิทย์ (เฉลิม วราวิทย์ ๒๕๒๓ : ๗๒) การประเมินผลงานของสภาสตรีแห่งชาติ โดย ชัตติยา กรรณสูต และคนอื่น ๆ (ชัตติยา กรรณสูต และคนอื่น ๆ ๒๕๒๓ : ๑ - ๒๒๒) ซึ่งเป็นผลงานของนักวิชาการ ส่วนที่เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาก็ได้แก่ การประเมินผลโครงการฝึกอบรมทางศาสนาแก่ภิกษุสงฆ์ โดย ฉกาจ ขวัญโต (ฉกาจ ขวัญโต ๒๕๒๑ : ๑ - ๑๔๔) การศึกษาเชิงประเมินการให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยวิทยุกระจายเสียงของวิทยาลัยครูเทพสตรี โดยจำเนียร สุขหลาย (จำเนียร สุขหลาย ๒๕๒๓ : ๒๐๔ - ๒๑๐) เป็นต้น งานเหล่านี้เกือบทั้งหมดใช้การวิจัยเชิงสำรวจ รวบรวมข้อมูลโดยอาศัยแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Group Differences) คือระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการกับกลุ่มเปรียบเทียบที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ มากกว่าจะพิจารณาความแตกต่างระหว่างโครงการ

(Project Differences) ระหว่างรายบุคคล (Individual Differences) หรือ
การเปลี่ยนแปลงในรายบุคคล (Individual Changes)

การประเมินผลโครงการโดยวิธีการวิจัยนี้ นับเป็นงานวิจัยชนิดหนึ่งที่มีงานเรียกว่า การวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) (รัตนากิริพานิช ๒๕๑๔ : ๗๒) ด้วยเหตุผลที่ว่า การประเมินผลโครงการมีการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานเช่นเดียวกับการวิจัยพื้นฐานทั่วไป (Johnson . ๑๙๗๐ : ๑๒ - ๑๔) แต่มีข้อแตกต่างในแง่ที่ว่า การวิจัยประเมินผลโครงการเน้นการนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้คำถามทางการวิจัย จึงมักจะมาจากผู้บริหารมากกว่าผู้ทำการวิจัยเอง และเป็นการศึกษาเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่จะเป็น โดยเน้นที่การกระทำของโครงการ (Action Setting) (weiss. ๑๙๗๒ : ๖ - ๘) จึงนับว่าการประเมินผลในลักษณะนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงโครงการ หรือพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง (Bishop. ๑๙๗๖ : ๑๔๔) ที่ควรนำมาใช้ในการประเมินผลโครงการต่าง ๆ ในประเทศไทยต่อไป

๒. การฝึกอบรมครูประจำการ

องค์การใดจะจัดเป็นองค์การบริหารที่ดีย่อมหมายถึงว่า องค์การนั้นประกอบด้วยบุคคลที่ดี (Lepawaky. ๑๙๕๒ : ๑๔) การที่จะได้บุคคลที่ดีนั้นจำเป็นต้องหาทางปรับปรุงส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ดังนั้นเมื่อได้สรรหาและบรรจุบุคคลเข้าทำงานแล้วสักระยะหนึ่ง จึงควรที่จะได้มีการปรับปรุงและพัฒนาบุคคลให้มีสมรรถภาพที่เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยวิธีการฝึกอบรมระหว่างประจำการ (In - Service Training) อันเป็นวิธีการให้การศึกษาแก่บุคคลที่กำลังดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในหน่วยงาน โดยไม่ต้องลาออกจากงานและวิธีการนี้จะไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อนักหน่วยงานในขณะที่บุคคลนั้น ๆ อยู่ในช่วงการฝึกอบรม (วิทยุโธ สาร ๒๕๑๖ : ๑๙๙) สำหรับองค์การทางการศึกษา การฝึกอบรมครูประจำการ (In - Service Teacher Training) นับเป็นงานอีกขั้นหนึ่งที่จะต้องกระทำต่อจากกระบวนการ

คำว่า การฝึกอบรมครูประจำการนี้ มีผู้ให้นิยามไว้หลายท่าน (Good ไทยโกนี ๒๕๑๓ : ๒๑ ; Good ๑๙๕๕ : ๕๐๔ ; Hass. ๑๙๕๓ : ๑๓ ; Harris and Bessent. ๑๙๖๔ : ๑๕ - ๑๖ ; Hol. ๑๙๖๗ : ๗๘) แต่โดยสรุปแล้ว กล่าวว่า การฝึกอบรมครูประจำการหมายถึง กิจกรรมทั้งหมดที่จัดขึ้นเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของครูของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา ซึ่งอาจจัดในรูปของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรระยะยาวที่เมื่อจบการศึกษาแล้วจะได้เพิ่มคุณวุฒิ และการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรระยะสั้นที่ไม่เป็นการเพิ่มวุฒิ แต่คำนึงถึงการปรับปรุงคุณภาพของครูประจำการเป็นสำคัญ

ในการจัดการฝึกอบรมครูประจำการนั้นก็เพื่อความมุ่งหมาย (ณัฐกิจ ทรัพย์จำนงค์ ๒๕๑๘ : ๑๔๔ ; จงกูญ มิติพันธ์ ๒๕๒๒ : ๑๗ ; Dutt. ๑๙๖๑ : ๑๒ - ๑๓ ; Jayasckers . ๑๙๖๗ : ๑๑๕ ; Harris . ๑๙๖๔ : ๓ ; Smith. ๑๙๗๒ : ๒) ที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครู
๒. เพื่อเพิ่มพูนวิพฐานะแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สูงขึ้น โดยไม่กระทบกระเทือนงานในหน้าที่ประจำ
๓. เพื่อเป็นการสร้างขวัญและสิ่งเสริมกำลังใจของครูในระหว่างปฏิบัติงานให้ดีขึ้น โดยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเลื่อนวิพฐานะ ตำแหน่ง เงินค่าตอบแทนให้สูงขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีกำหนดเวลาที่แน่นอนตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้

เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามความมุ่งหมายดังกล่าว กระบวนการให้การศึกษา ระหว่างประจำการแก่บุคลากรทางการศึกษาโดยทั่วไป จึงแบ่งออกเป็นเจ็ดชั้นตอน (King . ๑๙๗๗ : ๑๔ - ๑๖) ดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง ศึกษาความต้องการและกำหนดความสำคัญของความต้องการที่สามารถสนองตอบได้ตามลำดับก่อนหลัง

ขั้นที่สอง พิจารณาความต้องการของบุคคลและความพร้อมขององค์กรหรือสถานศึกษาเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดโครงการ การให้การฝึกอบรมระหว่างประจำการไปอย่างเหมาะสม

ขั้นที่สาม กำหนดหัวข้อวิชาที่จะให้การฝึกอบรมระหว่างประจำการ โดยอาศัยผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายกำหนดขึ้น

ขั้นที่สี่ กำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบ โดยพิจารณาแบ่งออกเป็นฝ่าย ๆ แต่ละฝ่ายมีบุคคลรับผิดชอบ

ขั้นที่ห้า วางโครงการและแผนการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการดำเนินงานเป็นประธานดำเนินงานโครงการขึ้น

ขั้นที่หก นำโครงการหรือแผนงานออกปฏิบัติ

ขั้นที่เจ็ด ประเมินผลโครงการหรือแผนงานโดยกระทำเป็นกระบวนการต่อเนื่อง

การจัดการฝึกอบรมครูประจำการนั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของโปรแกรมที่จัด เช่น จัดเป็นโปรแกรมเพื่อการแก้ไข (Remedial Programmes) โปรแกรมการเพิ่มวิทยฐานะ (Upgrading Programmes) โปรแกรมเพื่อความต้องการพิเศษ (Programmes for Special Needs) โปรแกรมการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development Programmes) และโปรแกรมการฝึกอบรมผู้นำ (Instructional Leadership Programmes (Unesco. ๑๙๙๓ : ๑๖ - ๒๑) หรือแตกต่างกันตามลักษณะกิจกรรมที่จัด เช่น การประเมินพิเศษครูใหม่ การศึกษาอยู่ในสถาบันฝึกหัดครูในตอนเย็นหรือวันหยุด การประชุมพบปะ การสัมมนา การอบรมครู การบรรยาย การอภิปราย การจัดรายการสำหรับครูโดยวิทยุโทรทัศน์ การนิเทศน์ และการท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือต่างประเทศ (บุญชม ไชยโกวิท ๒๕๑๑ : ๒๔ - ๓๗ ; Pires. ๑๙๖๕ : ๑๕)

การที่จะจัดฝึกอบรมครูประจำการ รูปแบบใด หรือกิจกรรมใดเป็นหลักนั้นขึ้นอยู่กับ
 อยู่กับการพิจารณาของผู้รับผิดชอบ แต่หลักเกณฑ์ที่สำคัญการเน้นที่กระบวนการแก้ปัญหา คือ
 เป้าหมายที่แท้จริง ต้องสามารถปฏิบัติความใด ปัญหาที่เกิดขึ้นจะต้องกำหนดให้แจ่มแจ้งชัดเจน
 กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาให้รัดกุม ใ้ทรัพยากรทั้งบุคคลและวัสดุที่มีในท้องถิ่นให้เป็น
 ประโยชน์อย่างเต็มที่ และมีการวัดผล ประเมินผลโดยเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน (Parker .
 ๑๙๕๙ : ๑๑๑ - ๑๑๒) นอกจากนั้นแล้ว ในการจัดการฝึกอบรมครูประจำการควรคำนึงถึง
 ความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม สภาพของปัญหาและภาวะความเป็นอยู่ของท้องถิ่น
 ความคุ้นเคย และพยายามให้ครูของทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุงการ
 ดำเนินการของการฝึกอบรมด้วย (Charles and Cushman . ๑๙๕๕ : ๔๕๓ - ๔๕๓)

ในประเทศไทย การฝึกอบรมครูประจำการได้เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๕ เมื่อกรม
 ศึกษาธิการได้จัดตั้งสามัคยาจารย์เพื่อส่งเสริมอาชีพครู ให้ครูได้พบปะสนทนากันเปลี่ยน
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและหาความรู้เพิ่มเติม จนได้เกิดการประชุมที่เรียกว่า ประชุม
 สามัคยาจารย์สมาคมขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๔๔๕ (ฐาภาณี ถักตะวิทยุ
 และคนอื่น ๆ ๒๕๑๕ : ๖) นับแต่นั้นมาได้มีหน่วยงานของรัฐได้จัดการฝึกอบรมครูประจำการ
 ขึ้นหลายรูปแบบ ซึ่งโดยสรุปแล้วจะเป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่งในสองลักษณะนี้ คือ การอบรม
 แล้วได้วุฒิครู กับการอบรมแล้วไม่ได้วุฒิครู (ประหยัค ลักษณะงาม ๒๕๒๕ : ๑๑ - ๑๔)
 การอบรมแล้วได้วุฒินั้นดำเนินการเป็นวุฒิต่างๆระดับประกาศนียบัตร ส่วนใหญ่แล้ววิทยาลัยครูจะ
 เป็นผู้ดำเนินการ แต่ดำเนินการวุฒิต่างๆระดับปริญญา มหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ดำเนินการ
 เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันวิทยาลัยครูกำลังมีบทบาททางด้านนี้เพิ่มมากขึ้น ส่วนการอบรมแล้ว
 ไม่ได้วุฒินั้นจะเป็นการอบรมเพื่อมุ่งส่งเสริมสมรรถภาพของครูเป็นเรื่อง ๆ ไป เพื่อให้
 สอดคล้องกับภาวะปัจจุบัน เช่น การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การสาธิตการสอน และ
 สาธิตทางวิชาการ โดยสถานศึกษาฝึกหัดครูจะมีบทบาทในการให้การอบรมระยะสั้นร่วมกับ
 หน่วยงานต้นสังกัดของครู

เฉพาะการอบรมแล้วได้วุฒิต่างๆในระยะหลัง พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้มีวิธีการให้ครู
 ประจำการเข้ารับการฝึกอบรมโดยตรงจากสถาบันฝึกหัดครู ตามที่จะมีโอกาสศึกษาได้

ในระยะเวลาต่าง ๆ ที่มีใช้เป็นเวลาของการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการศึกษาด้วยตนเอง และการสมัครขอตามวิธีเดิม โดยการจัดการฝึกหัดครูภาคนอกเวลาที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร (พ.ศ. ๒๕๔๘) และวิทยาลัยครูทั่วประเทศ (พ.ศ. ๒๕๑๑) (กรมการฝึกหัดครู ๒๕๑๑ : ๓๒) การจัดการฝึกหัดครูภาคนอกเวลานี้วิทยาลัยครูใดควรมีมาลงจำนวน โดยเอาศึกษาภาคนอกเวลาลง และได้เลิกไปในที่สุดในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังดำเนินการอยู่จนปัจจุบัน

การจัดการฝึกหัดครูภาคนอกเวลานี้ จากการวิจัยพบว่าไม่สามารถให้บริการแก่ครูได้อย่างเสมอภาค ครูที่อยู่ที่ไกลสถานศึกษามีโอกาสเข้ารับการศึกษามากกว่าครูที่อยู่ทางไกล (บัญชา กุเจริญไพบูลย์ ๒๕๑๔ : ๒๑ ; สำนักงานเลขาธิการกรม กรมการฝึกหัดครู ๒๕๒๓ : ๒) แม้จะมีครูเป็นจำนวนมากที่สนใจ มีเจตนาและความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถในวิชาชีพของตน แต่ก็ไม่มีโอกาสจะเข้าศึกษาได้ เพราะรับราชการ อยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกลจากสถาบันฝึกหัดครู ครูบางคนซึ่งคืนชนเข้าศึกษาหาความรู้จากสถาบัน การฝึกหัดครูที่ส่วนมากอยู่แต่ในเมืองใหญ่ กลับสร้างปัญหาให้กับตนเองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในหน่วยงานเดียวกัน (กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๕๒๒ : ๑) เช่น ครูที่อยู่ในชนบทห่างไกล ต้องใช้เวลาเดินทางไปกลับวันละหลายชั่วโมง เป็นเหตุให้ต้องออกจากโรงเรียนก่อนเวลาเลิกเรียนจึงทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ (วีระ บุญภาสวงนะ ๒๕๒๓ : ๔๓) และทำให้เพื่อนครูที่ทำงานแทนรู้ดีว่าตนถูกเอาเปรียบ (กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา ๒๕๑๖ : ๑๐๔)

นอกจากนั้นแล้วครูใหญ่และเพื่อนร่วมงาน ก็มีความเห็นว่าการที่ไม่ได้ศึกษาค้นคว้านอกเวลา มีความรับผิดชอบ และประสิทธิภาพในการทำงานในระดับต่ำ ไม่มีการเพิ่มประสิทธิภาพภายใน การทำงานขึ้นเลย ในขณะที่ครูซึ่งไปศึกษาค้นคว้านอกเวลาประเมินตนเองว่า ตนมีประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ ๒๕๒๒ : ๓๑ - ๓๓) สำหรับจำนวนของนักศึกษาภาคนอกเวลาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นนั้น จากการวิจัยพบว่ามีจำนวนน้อยกว่านักศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานลดลง (บัญชา กุเจริญไพบูลย์ ๒๕๑๔ : ๒๑)

ทั้งการฝึกอบรมครูประจำการที่ทำในลักษณะการฝึกภาคนอกเวลาซึ่งกล่าวนี้ ยังไม่ช่วยให้
เกิดสภาพการว่างงานของครูอีกเลย (Attagara, Tanboonteck and Iansiri. ๑๙๗๖ :
๕๐) จึงนับว่าเป็นผลเสียมากกว่าผลดี

จากสภาพปัญหาดังกล่าวกรมการฝึกหัดครูจึงได้แสวงหาแนวทางใหม่ในการฝึกอบรมครู
ประจำการ ที่จะดำเนินการได้โดยไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความเหมาะสมของการให้บริการ และ
เกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพของครูประจำการที่รับบริการ เช่น ที่เคยมีมาแล้วจากการจัดการ
ฝึกหัดครูภาคนอกเวลา ซึ่งในเรื่องนี้กรมการฝึกหัดครูก็ได้จัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากร
ทางการศึกษาประจำการขึ้น (กรมการฝึกหัดครู ๒๕๑๙ : ๑ - ๕) พิจารณารายละเอียดของ
โครงการได้ในภาคผนวก ค.

๓. โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นโครงการที่สําคัญฝึกหัดครูเห็นชอบให้วิทยาลัยครูดำเนินการได้ ตามมติการประชุมสภาการฝึกหัดครู ครั้งที่ ๔/๒๕๒๑ โดยให้วิทยาลัยครูปฏิบัติตามระเบียบสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการฝึกการศึกษา และฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกาศเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๘ (กฎาฉบับวก ก.) ซึ่งต่อมากรมการฝึกหัดครูก็มีหนังสือที่ กอ. ๐๓๐๑/ว. ๑๕๕๒ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๒๑ (กฎาฉบับวก ก.) แจ้งให้วิทยาลัยครูทุกแห่งทราบเพื่อพิจารณา คําเนินการ และปรากฏว่ามีวิทยาลัยครูบางวิทยาลัยที่สามารถดำเนินการตามโครงการได้ ในภาคเรียนที่สองปีการศึกษา ๒๕๒๑ เช่น วิทยาลัยครูสกลนคร ในปีการศึกษาต่อมา วิทยาลัยครูทุกแห่งจึงสามารถดำเนินการตามโครงการดังกล่าวนี้ได้ทุกวิทยาลัย สำหรับแผน พัฒนาการศึกษาระยะที่ห้า พ.ศ. ๒๕๒๕ ถึง ๒๕๒๙ ของกรมการฝึกหัดครู ได้ระบุที่จะให้ วิทยาลัยครูดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการต่อเนื่อง ต่อไปควย (กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู ๒๕๒๓ : ๑๐๓) โครงการฝึกอบรมครู และ บุคลากรทางการศึกษาประจำการนี้ในปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๒๕) ได้ใช้ชื่อโครงการว่า โครงการให้การศึกษาคะฝึกอบรม ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

โครงการดังกล่าวนี้ ได้ระบุวัตถุประสงค์ของโครงการไว้หว่าประการด้วยกัน (กรมการฝึกหัดครู ๒๕๑๘ : ๒) คือ

๑. เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำการ ให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครู
๒. เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในท้องถิ่น อย่างเสมอภาค
๓. เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการเพิ่มพูน สมรรถภาพ และวิทยฐานะของครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
๔. เพื่อยกสถานภาพของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น
๕. เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สูงขึ้น

ส่วนสาระสำคัญอื่น ๆ พอสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียด ดูภาคผนวก ก.)

๑. เป้าหมายของผู้เข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเกณฑ์ประจำการ และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ที่กำลังปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ
๒. ระยะเวลาในการอบรมใช้เวลา ๓ ถึง ๖ ปี และใช้วันหยุดราชการ และวันนิเทศภาคฤดูร้อนในการฝึกอบรม
๓. สถานที่ศึกษาอบรมใช้วิทยาลัยครูและศูนย์ฝึกหัดครูท้องถิ่น ที่ตั้งขึ้นในเขตรับผิดชอบของวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง
๔. หลักสูตร ใช้หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูทั้ง ๓ ระดับ คือ ป.กศ. ป.กศ.ชั้นสูง และปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) หลักสูตรเฉพาะ ป.กศ.ชั้นสูง และ ค.บ. แบ่งเป็นโปรแกรมต่าง ๆ ๒๔ โปรแกรมหรือสาขาวิชาเอก
๕. การคัดเลือกบุคคลเข้าอบรมให้หน่วยงานทางการศึกษาเข้ารับการคัดเลือก โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ และความพร้อมของวิทยาลัย
๖. การดำเนินการให้การศึกษาระดับอุดมศึกษา ใช้หลายวิธีโดยมีทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ
๗. วิทยากรผู้ให้การอบรม ได้จากทั้งวิทยาลัยครูและท้องถิ่น
๘. การวัดผลประเมินผล ใช้ระเบียบของสภาการฝึกหัดครู เมื่อศึกษาอบรม สำเร็จครบถ้วนแล้ว มีสิทธิได้รับปริญญาบัตร หรือประกาศนียบัตรตามสาขาวิชา และระดับชั้น ที่ได้ศึกษาอบรมโดยอนุมัติของสภาการฝึกหัดครู

จากวัตถุประสงค์และสาระสำคัญของโครงการดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นว่าโครงการนี้มีลักษณะสำคัญอยู่สี่ประการ (กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๕๒๒ : ง - ค) คือ

ประการแรก โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานคนสังกัด กับวิทยาลัยครูทั้งด้านงบประมาณ การจัดการและสรรหาบุคลากร

ประการที่สอง โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำการจะให้ความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ครูผู้สอนทั้งในและนอกโรงเรียน โดยการตั้งศูนย์อบรมนอกวิทยาลัยใหญ่ เดินทางมาอบรม เดินทางมาสะดวกขึ้น

ประการที่สาม โครงการฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีความมุ่งหมายและเป้าหมายที่จะให้บริการทางการศึกษา เพิ่มพูนสมรรถภาพ วิทยฐานะและยกสถานภาพทางวิชาชีพครูให้แก่ครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาในท้องถิ่น

ประการที่สี่ โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการเป็นการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้กับครู มีโครงการฝึกหัดครูภาคนอกเวลา

ประเด็นที่ว่าโครงการนี้แตกต่างกับการฝึกหัดครูภาคนอกเวลานั้น ก็ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้เข้ารับการอบรมทุกคนเป็นครูประจำการ คัดเลือกและส่งเข้าอบรมตามความต้องการของต้นสังกัด การตรวจสอบผลของการอบรมกระทำทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผู้ฝึกและผู้ใช้ครูปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมุ่งเน้นในด้านเพิ่มขีดความสามารถเชิงคุณภาพของครูในหน้าที่ครู และเป็นการจัดอบรมในท้องถิ่น โดยครูไม่ต้องเดินทางไกลเพื่อไปรับการอบรม จึงไม่ทำให้งานในหน้าที่ได้รับความกระทบกระเทือนแต่กลับจะทำให้ประสิทธิภาพของงานดีขึ้น (พวิ) อภิสิทธิ์ ๒๕๒๓ : ๒๗๑ - ๒๗๓ ; กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๕๒๒ : ๗ - ๘) จากลักษณะแตกต่างดังกล่าวนี้ จึงคาดว่าปัญหาในเรื่องความเสมอภาคในการเข้ารับการอบรม และการเพิ่มสมรรถภาพของผู้เข้ารับการศึกษานั้น เช่นที่เคยมีเมื่อจัดการฝึกหัดครูภาคนอกเวลา จะไม่มีขึ้น แต่คาดว่าโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการนี้ จะกระจายความเสมอภาคทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นและเป็นการส่งเสริมเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูในท้องถิ่น (กรมการฝึกหัดครู ๒๕๑๔ : ๕)

ในปัจจุบันโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการได้ดำเนินการมาแล้วสี่ปีการศึกษา และครูประจำการที่เข้ารับการอบรมในรุ่นแรก ก็ได้สำเร็จการศึกษาเป็นรุ่นแรกไปแล้ว จึงควรที่จะวิจัยประเมินผลว่าโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ สามารถดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการให้บริการทางการศึกษาแก่กลุ่มประชากรอย่างเสมอภาค และการเพิ่มสมรรถภาพที่เป็นปัญหาในการจัดการฝึกอบรมครูประจำการของโรงเรียนตาม

การวิจัยเพื่อประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูประจำการนั้น ที่ผ่านมามีในประเทศ และต่างประเทศ ยังนับว่ามีจำนวนน้อยกว่าการวิจัยเรื่อง เสนอรูปแบบ เทคนิค วิธีการ ส่งเสริมการฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพที่สุด (ดูตาราง กำเนิดเพชร ๒๕๐๖ : ๑ - ๖๒ ; Saradatca. ๑๙๕๒ : ๑ - ๑๖๗ ; Mannan. ๑๙๖๓ : ๑ - ๖๔ ; Kaslow. ๑๙๗๐ : ๑๑๑๔ - A ; Clark. ๑๙๗๐ : ๒๐๖๓ - A ; Arciniega. ๑๙๗๒ : ๑๐๕๒ - A และ Warren. ๑๙๗๔ : ๓๕๖๑ - A) และการวิจัยเพื่อสำรวจ ความต้องการและปัญหาของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกหัดครู (กองการประถมศึกษา กรมสามัญ ศึกษา ๒๕๑๖ : ๑ - ๔๔ ; สพล สมคำนึ่ง ๒๕๑๘ : ๑ - ๗๗ ; ไพจิกร ศัตตจินดา ๒๕๑๘ : ๑ - ๖๑ ; บุญทัน เนาเจริญ ๒๕๑๑ : ๑ - ๑๑๓ ; ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ ๒๕๒๐ : ๑ - ๗๑ ; สุกใจ บุญอารีย์ ๒๕๒๒ : ๑ - ๑๑๓ และ Jimpere. ๒๐๕๕ -) สำหรับการวิจัยเพื่อประเมินผลโครงการซึ่งเป็นแนวทางการวิจัยที่จะกระทำในการศึกษาค้นคว้านี้ จากการสำรวจงานวิจัยที่ได้กระทำมาแล้วพบว่า มีทั้งการวิจัยประเมินผลโดยการสำรวจ ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของผู้เข้ารับการอบรม และการศึกษาเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงของผู้เข้ารับการอบรมกับผู้ไม่ผ่านการอบรม

งานวิจัยประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูประจำการที่ถนัดด้านนี้ ได้แก่งาน วิจัยประเมินผลโครงการโดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการของโฮล์ม- ลันด์ (Holmlund. ๑๙๖๐ : ๗๐๗) เสริมศักดิ์ วิภาลาภรณ์และคนอื่น ๆ (เสริมศักดิ์ วิภาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ ๒๕๒๓ : ๑ - ๕๔) และงานวิจัยของ นพพร ไชยธีระโยธิน และ สุพล วุฒิเสน (นพพร ไชยธีระโยธินและ สุพล วุฒิเสน ๒๕๒๓ : ๑ - ๓) การประเมิน ผลโครงการโดยการสำรวจความคิดเห็นนี้ ผลสรุปที่ได้จากผู้เข้ารับการอบรมมักจะเป็นไปใน ทางบวก ส่วนจากผู้ที่เกี่ยวข้องในฐานะอื่น เช่น ผู้ให้การอบรม ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน จะมีทั้งในทางบวก และทางลบต่อโครงการ

การวิจัยที่พยายามประเมินผลโครงการโดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของผู้เข้ารับการอบรมนั้น ๆ ได้แก่ งานวิจัยของเอมันส์ (Eman. ๑๙๖๐ : ๑๐๗) ซึ่งวัดเจตคติของครูประจำการทั้งก่อนการอบรมและหลังการอบรม โดยผลการวิจัยว่าคะแนนเฉลี่ยของเจตคติภายหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวิจัยอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้นำไปใช้ในการประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูประจำการก็คือ การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มครูที่เข้ารับการฝึกอบรมกับกลุ่มครูที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม เว้น งานวิจัยของชวลิต รวยอาจิม (ชวลิต รวยอาจิม ๒๕๑๔ : ๕๑ - ๕๓) ที่ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในโครงการและนอกโครงการทดลองของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์มีความแตกต่างกัน และงานของมอร์ค (Mork. ๑๙๖๐ : ๓๖๗) ซึ่งได้พบว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่ผ่านการอบรมเพิ่มเติมมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเรียนกับครูที่ไม่ได้ไปรับการอบรมโดยสรุปแล้วจึงกล่าวได้ว่า งานวิจัยที่พยายามประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูประจำการที่ได้กระทำมาได้รูปแบบของการวิจัยต่าง ๆ กัน และจะประเมินเพียงบางด้านของโครงการในกรณีที่มีสิ่งศึกษาอย่างลึกซึ้ง หากจะวิจัยประเมินผลโครงการโดยทุกด้านก็จะประเมินในแนวกว้างด้วยการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการนั้น กนกชัย โพธิ์อำมา (กนกชัย โพธิ์อำมา ๒๕๒๒ : ๕๒ - ๕๓) ได้ดำเนินการวิจัย โดยการสำรวจสภาพปัญหาของผู้เข้ารับการอบรมที่วิทยาลัยครูสุรินทร์ จำนวน ๒๐๐ คน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน ๓๐ ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีสภาพปัญหาในระหว่างเข้ารับการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน คือ มีปัญหาในด้านการเรียนการสอนและการวัดผล ปัญหาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่และปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์ฝึกอบรมในระดับมาก ส่วนปัญหาคือส่วนตัวมีในระดับน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เข้ารับการอบรมที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน จะมีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน ในขณะที่ครูซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันระหว่างมากกว่า ๑๐ ปี กับต่ำกว่า ๑๐ ปี จะมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่แตกต่างกัน

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ประเมินผลโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ โดยการสำรวจความคิดเห็นจากผู้เข้ารับการอบรม และผู้ให้การอบรมในแง่ความรับผิดชอบของกลุ่ม โดยยึดวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ เป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินผล การวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความเห็นว่า การอบรมในมหาวิทยาลัยช่วยพัฒนาสมรรถภาพตนเองและด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนมาก ส่วนการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมีน้อย (นพพร ไชยระโยธิน และ สุพล วุฒิสาน ๒๕๒๓ : บทคัดย่อ) และยังมีความเห็นว่าการเข้ารับการอบรมได้เพิ่มศักดิ์ศรีและโดเกทัศน์ของตน ทั้งมีผลต่อการเพิ่มพูนวิทยฐานะของตนด้วย (สมศักดิ์ เทพสวัสดิวงศ์ และประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ๒๕๒๓ : ๓ - ๔) สำหรับการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้กับการให้ความเสมอภาคในการรับบริการทางวิชาการจากโครงการ ฯ นั้น ผู้เข้ารับการอบรมและผู้ให้การอบรมมีความพอใจในระดับสูง (สมนึก กัทธิตยาปี และณณภัณี คำศรี ๒๕๒๓ : ๖ - ๒๓)

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่ได้กระทำมาทั้งสองครั้ง เป็นการประเมินผลในแนวกว้างและเป็นการประเมินผลแบบระยะสั้น ข้อสรุปเกี่ยวกับความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และการเพิ่มสมรรถภาพของครูผู้เข้ารับการอบรมก็เป็นไปในทางบวกตามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม อย่างไรก็ตามในเรื่องความเสมอภาคจากการบริการการศึกษาของโครงการนั้น ครูประจำการที่ไม่ได้รับการอบรมร้อยละ ๕๔ เห็นว่าไม่ได้รับความเสมอภาคในการคัดเลือกเข้าอบรมในโครงการ ฯ (ประสงค์ สุริยธยาภาส และคนอื่น ๆ ๒๕๒๓ : ๓) ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของผู้ประสานงานโครงการ ฯ ของวิทยาลัยครูสกลนคร (บงยุทธ ประทุมรัตน์ ๒๕๒๓ : ๕) ที่พบว่า การที่วิทยาลัยครูได้ให้คนสังกัดเป็นผู้คัดเลือกครูเข้ารับการฝึกอบรมเองนั้น กับสังกัดใดตั้งเกณฑ์และมีเงื่อนไขของผู้ถูกคัดเลือกมาก (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.) จนทำให้ครูไม่มีโอกาสอย่างทั่วถึง จากสภาพดังกล่าว จึงควรจะได้วิจัยเพื่อตรวจสอบในเรื่องการให้บริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคของโครงการ โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์เพิ่มเติมจากการสำรวจความคิดเห็นที่ได้เคยทำมาแล้ว เพื่อให้ได้ข้อสรุปตามความเป็นจริงที่สุด

ส่วนการเพิ่มสมรรถภาพของผู้เข้ารับการอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ที่พบจากการวิจัยว่าเพิ่มขึ้นนั้นก็ เป็นผลสรุปที่ได้จากการประเมินผลตนเอง (Self Evaluation) ของผู้เข้ารับการอบรมในขณะอยู่ระหว่างการศึกษาอบรมเท่านั้น ยังขาดการประเมินผลเมื่อสำเร็จการศึกษา หรือการสำรวจความคิดเห็นในเชิงสัมพัทธ์เกี่ยวกับอื่น ๆ เช่น ผู้บริหารทางการศึกษาระดับท้องถิ่น เพื่อนครูที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ตลอดจนการศึกษากการเปลี่ยนแปลงสมรรถภาพในช่วงระยะเวลาหนึ่งของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หรือการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ กับผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรม ด้วยเหตุนี้จึงควรที่จะทำการวิจัยประเมินผลโครงการในวัตถุประสงค์ของการเพิ่มสมรรถภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ความเปลี่ยนแปลงการวิจัยที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยเหตุที่วัตถุประสงค์ของโครงการ เน้นความสำคัญของการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครู จึงควรพิจารณาว่าสมรรถภาพดังกล่าว นั้น ประกอบด้วยสมรรถภาพใดบ้าง จากเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูอันเป็นที่พึงปรารถนาของสังคมนั้น (กรมการฝึกหัดครู ๒๕๑๖ : ๔ ; วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ๒๕๑๔ : ๗๐ - ๗๔ ; Karch and Astrabrook. ๑๙๖๖ : ๑๕ - ๒๓ ; Myer. ๑๙๖๐ : ๒๓๔ - ๒๓๘ ; และ Kelley. ๑๙๕๔ : ๖๗ - ๗๖) พบว่าสมรรถภาพของครู ประกอบด้วยสมรรถภาพ (Competency) ในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ที่สำคัญได้แก่ สมรรถภาพทางการสอน สมรรถภาพทางวิชาการ และสมรรถภาพด้านบุคลิกลักษณะ ซึ่งหมายถึง สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ สมรรถภาพด้านการแนะแนวและปลุกปลองชั้นเรียน สมรรถภาพด้านการเป็นผู้นำ และสมรรถภาพด้านศีลธรรมจรรยา สมรรถภาพดังกล่าวนี้เมื่อนำไปสอบถามผู้ใช้ครู อันได้แก่ผู้บริหารการศึกษาที่อยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร และนครพนม พบว่าสมรรถภาพด้านการสอนของครูเป็นสมรรถภาพที่มีลำดับความสำคัญของความต้องการเป็นลำดับแรก (มาณพ ภามศิริไฉธรรม ๒๕๒๐ : ๖๗) นอกจากนั้นแล้วงานส่วนก็เป็นงานที่ครูต้องปฏิบัติมากกว่างานด้านอื่น ๆ ในโรงเรียน ด้วยเหตุนี้การประเมินผลโครงการสำหรับวัตถุประสงค์ในเรื่องการเพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงานที่สนองตามความต้องการของผู้ใช้ครู จึงเลือกที่จะศึกษาสมรรถภาพทางการสอนในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะมีขอบเขตจำกัดในการศึกษาสมรรถภาพของครูเฉพาะ
สมรรถภาพทางการสอนแล้ว ยังมีข้อจำกัดในการเลือกทำการวิจัยเฉพาะที่วิทยาลัยครู
สกลนคร ซึ่งเป็นวิทยาลัยครูที่มีขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการการศึกษาแก่ครู
ประจำการในเขตจังหวัดสกลนคร และนครพนม อันเป็นพื้นที่ที่มีการวิจัยถึงคามเหมาะสมของ
ครูเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูอย่างจริงจัง ประกอบกับวิทยาลัยครู
สกลนครได้ดำเนินการโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นกลุ่มวิทยาลัยแรก
ในทันทีที่สภาการศึกษาเห็นชอบให้วิทยาลัยครูดำเนินการได้ จึงมีครูประจำการที่จะสำเร็จ
การศึกษาจากการฝึกอบรมโครงการในปีการศึกษา ๒๕๒๔ ซึ่งสามารถนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง
ในการศึกษาประเมินผลในลักษณะรวบยอดได้ เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ วิทยาลัยครู
สกลนครได้ดำเนินการโครงการ ฯ ตามระเบียบสภาการศึกษาว่าด้วยการใช้การศึกษา และ
การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการอย่างถูกต้องโดยตลอด นับตั้งแต่
ปีการศึกษาแรกที่ดำเนินการ โดยเฉพาะในเรื่องการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน
การคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมและในการจัดการฝึกอบรม การวิจัยประเมินผลโครงการ
ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในครั้งนี้ จึงเลือกที่จะศึกษาในแนวอีกในการ
ประเมินผลโครงการ ฯ ที่วิทยาลัยครูสกลนครเป็นผู้ดำเนินการ

๔. โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่วิทยาลัยครูสกลนคร

วิทยาลัยครูสกลนครได้ดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการมาแล้วสี่ปีการศึกษา โดยได้เริ่มรับครูประจำการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ
ฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นรุ่นแรกเมื่อภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา
๒๕๒๑ และเป็นรุ่นที่สอง รุ่นที่สาม ในปีการศึกษา ๒๕๒๒ และ ๒๕๒๓ ตามลำดับ
ครูประจำการทุกคนที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ที่วิทยาลัยครูสกลนครทั้งสามรุ่น
เป็นครูประจำการที่มีวุฒิปริญญาตรีวิชาการศึกษาชั้นสูงหรือเทียบเท่า โดยส่วนใหญ่เป็น
ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (แผนกแผนงานและประเมินผล
วิทยาลัยครูสกลนคร ๒๕๒๓ : ๑ - ๔)

การฝึกอบรมครูประจำการทุกรุ่น จัดเฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานิติศาสตร์ โดยในรุ่นแรกจัดการฝึกอบรมตามโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพหรืออาชีวศึกษาได้เพียงหกสาขา และเพิ่มเป็นเก้าสาขา อีกสองสาขาในรุ่นที่สองและสามตามลำดับ ในระยะแรกก่อนการอบรม หน่วยงานต้นสังกัดจัดส่งรายชื่อผู้ที่รับการอบรมมาไม่จำนวน ๓๖๒ ๒๔ และ ๑๐๘ คน สำหรับรุ่นแรก รุ่นที่สอง และรุ่นที่สามตามลำดับ แต่จะระงับการพิจารณารายงาน แล้วและเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ในแต่ละรุ่น และระหว่างเวลาว่าง มีดังนี้

ตารางที่ ๑ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการการฝึก นวชนครูและบุคลากร
ทางการศึกษาประจำการที่วิทยาลัยครูสุกลนคร จำแนกตามรุ่นที่เข้าฝึกอบรมและสาขาวิชาเอก

สาขาวิชาเอก	รุ่นแรก	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม	รวม
ภาษาไทย	๔๘	๕๒	๗๖	๒๑๖
วิทยาศาสตร์	๔๑	๓๘	๑๖	๙๕
คณิตศาสตร์	๓๖	๔๒	๒๔	๑๐๒
สังคมศึกษา	๔๓	๕๑	๖๑	๑๕๕
ภาษาอังกฤษ	๗๑	๔๔	๓๘	๑๕๔
เกษตรศาสตร์	๘๗	๕๕	๒๖	๒๐๘
กหกรรมศาสตร์	-	๔๖	๕๐	๑๐๑
บริหารโรงเรียน	-	๕๒	๔๔	๑๔๖
ประถมศึกษา	-	๘๘	๖๔	๑๕๒
เทคโนโลยีทางการศึกษา	-	-	๓๘	๓๘
พลศึกษา	-	-	๓๗	๓๗
ศิลปศึกษา	-	-	๓๕	๓๕
รวม	๓๒๖	๕๔๘	๕๕๘	๑,๔๓๒

ที่มา : แผนกทะเบียนและวัดผล วิทยาลัยครูสุกลนคร สํารวจเมื่อ เมษายน ๒๕๒๔

ในการให้การฝึกอบรมแต่ละรุ่น วิทยาลัยครูสุกลนคร กำหนดศูนย์ฝึกอบรมไว้ แยกต่าง
กัน กล่าวคือ รุ่นแรกมีศูนย์ฝึกอบรมที่วิทยาลัยครูสุกลนคร เพียงศูนย์ฝึกอบรมเดียว รุ่นที่สอง
มีศูนย์ฝึกอบรมสามแห่งได้แก่ ศูนย์ฝึกอบรมที่วิทยาลัยครูสุกลนคร ศูนย์ฝึกอบรมที่อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม และศูนย์ฝึกอบรมที่อำเภอพังโคน ซึ่งศูนย์ฝึกอบรมที่อำเภอพังโคนนี้ ดำเนินการ

มาถึงภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๒๕ ก็ยกเลิกไป สำหรับรุ่นที่สามมีเพียงของศูนย์ฝึกอบรม
คือวิทยาลัยครูสกลนคร กับที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม (แผนกทะเบียนและวัดผล วิทยาลัย
ครูสกลนคร ๒๕๒๐ - ๒๕๒๑ : ไม่มีเลขหน้า) แม้ว่าแต่ละรุ่นจะมีการเปิดศูนย์ฝึกอบรม และ
สาขาวิชาเอกไม่เหมือนกัน แต่วิธีการวิทยาลัยครูสกลนครร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดใช้ในการ
คัดเลือกครูประจำการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ใช้วิธีการเดียวกันมาโดยตลอด
มาจนบัดนี้

การประสานงานร่วมกันระหว่างวิทยาลัยครูสกลนคร และหน่วยงานต้นสังกัดในการ
คัดเลือกครูประจำการเริ่มต้นจากการที่วิทยาลัยครูสกลนครจะจัดส่งแบบฟอร์มการขอเข้ารับการ
ฝึกอบรมพร้อมทั้งการประสานงานร่วมกันระหว่างวิทยาลัยครูสกลนคร และหน่วยงานต้นสังกัด
ในรายละเอียดของศูนย์ฝึกอบรมและสาขาวิชาเอกที่จะเปิดให้การฝึกอบรมในรุ่นนั้น ไปยัง
หน่วยงานต้นสังกัดของครูที่อยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร และนครพนม จากนั้นหน่วยงานต้นสังกัด
จะเป็นผู้ประสานงานกับครูประจำการโดยผ่านทางกลุ่มโรงเรียน เมื่อหน่วยงานต้นสังกัด
รวบรวมรายชื่อครูประจำการที่แสดงความประสงค์จะขอเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ
ได้เรียบร้อยแล้ว และแจ้งให้วิทยาลัยครูสกลนครทราบแล้ว ทางวิทยาลัยครูสกลนครจะทำการ
ทดสอบความรู้พื้นฐานทางวิชาเอกกับครูประจำการทุกคนที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรม แล้วจัดส่ง
ผลการทดสอบของครูแต่ละคนไปให้หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้อำนาจปกครองเลือกรายละเอียด
ส่วนหัวของครูประจำการที่หน่วยงานต้นสังกัดมีอยู่ ส่วนการจะคัดเลือกกว่าครูประจำการคนใด
จะได้นำเข้ารับการฝึกอบรมนั้น วิทยาลัยครูสกลนครมอบให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดของ
ครูประจำการที่จะจัดการตามความจำเป็นและเหมาะสม ปรากฏว่าทั้งสามรุ่นที่ผ่านมา
หน่วยงานต้นสังกัดจะพิจารณาจากข้อจำกัดในเรื่องระดับเงินเดือน และอายุราชการ โดยจะ
ให้สิทธิในการเข้ารับการฝึกอบรมแก่ครูที่มีเงินเดือนสูงกว่าขั้นแรกของเงินเดือนผู้สำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรีจะได้รับเป็นอันดับแรก และถ้ามีการสมัครเกินโควตา ครูที่มีอายุ
ราชการมากกว่าจะได้รับการคัดเลือกก่อน จำนวนโควตาในแต่ละสาขาวิชาเอก ซึ่งแต่ละ
หน่วยงานต้นสังกัดจะได้รับนั้น จะมาจากการประชุมตกลงของคณะกรรมการประสานงาน
ระหว่างวิทยาลัยครูสกลนครกับหน่วยงานต้นสังกัด (ยังยง พงษ์ประทุมรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์
มาแต่ ภาณุทวี ไฉฉรรม เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วิทยาลัยครูสกลนคร

เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓) จากสภาพดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าวิทยาลัยครูสกลนคร ได้มอบภาระให้หน่วยงานต้นสังกัด เป็นผู้คัดเลือกครูประจำการในสังกัดของตน เพื่อการเข้าร่วมการฝึกอบรมตามโครงการฯ เองทั้งหมด และในการพิจารณาเลือกครูของหน่วยงานต้นสังกัดนั้น ได้มีการตั้งเกณฑ์และเงื่อนไขที่อาจจะทำให้ครูมีโอกาสมิได้เข้าร่วมการฝึกอบรมตามโครงการฯ อย่างไม่ทั่วถึง จึงเป็นที่น่าสนใจว่า การดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่วิทยาลัยครูสกลนคร จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องการให้การทางการศึกษาอย่างเสมอภาคได้เพียงใด และแนวโน้มของระดับความเสมอภาคในโอกาสเข้าร่วมการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกดังกล่าวของแต่ละรุ่น เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

สำหรับการให้การฝึกอบรม วิทยาลัยครูสกลนครได้จัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช ๒๕๑๔ ซึ่งได้กำหนดหน่วยกิตสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีวุฒิปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ชั้นสูงหรือเทียบเท่าไว้ว่า จะต้องศึกษาวิชาดังนี้ กลุ่มวิชาพื้นฐานต้องเรียน ๑๔ หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิชาชีพครูต้องเรียน ๑๔ หน่วยกิต และกลุ่มวิชาเฉพาะซึ่งประกอบควมวิชาเฉพาะ ๒๗ หน่วยกิต และวิชาเลือกประมาณ ๒ หน่วยกิต สำหรับกลุ่มวิชาชีพครูซึ่งในกระบวนการศึกษาจะเป็นกลุ่มวิชาที่จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้มีสมรรถภาพทางการสอนเพิ่มขึ้น และสามารถปฏิบัติงานทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นการศึกษากลุ่มวิชาพื้นฐานและกลุ่มวิชาเฉพาะก็ยังช่วยเสริมสร้างความเป็นครูที่มีความรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้นและมีการเพิ่มพูนความสามารถในวิชาชีพเฉพาะอย่างที่จะก่อหนุนให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สภาการฝึกหัดครู ๒๕๑๔ : ๑ - ๔)

เพื่อให้การฝึกอบรมที่ในหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู ได้มีผลต่อการเพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการมากขึ้น วิทยาลัยครูสกลนครได้ร่วมกับวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดรวบรวมรายวิชาที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงในหลักสูตรสภาการฝึกหัดครูไว้ในกลุ่มเดียวกัน และเรียบทาสหุวิชากรอบรม รวมเกาชุดใดเกาชุดครูกับวิชาชีวะ ๑ ชุดครูกับวิชาชีวะ ๒ ชุดครูกับวิชาชีวะ ๓ ชุดครูกับสังคม ชุดครูกับสุขภาพ ชุดครูกับศิลปะ และ

ชุดวิชาเอก โท คือสามชุดวิชา (กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๕๒๒ : ๑๘ - ๓๐) โดยที่ชุดวิชาการอบรมมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถภาพของครูเพื่อให้บริการตาม วัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ การจัดการฝึกอบรมเป็นชุดวิชาไม่ได้เปลี่ยนไปเป็น การจัดการฝึกอบรมเป็นรายวิชา เช่นเกี่ยวกับการให้การศึกษแก่นักศึกษากฎในภาคปกติ ตั้งแต่ ปีการศึกษา ๒๕๒๔ ทั้งนี้เพื่อให้ช่วงระยะเวลาการฝึกอบรมจนสำเร็จการศึกษาเหมาะสม ยิ่งขึ้น โดยเปลี่ยนจากระยะ ๓ ถึง ๖ ปี เป็น ๒ ถึง ๖ ปี แทน

ในภาคเรียนปกติ วิทยาลัยครูสกลนครจัดให้มีการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ เฉพาะ ในวันเสาร์และอาทิตย์ โดยเริ่มเรียนตั้งแต่เวลา ๘ นาฬิกา ไปจนถึง ๑๖ : ๐๐ นาฬิกา วันละ ๑๐ คาบ คาบละ ๕๐ นาที ส่วนในภาคฤดูร้อนจะมีการให้การฝึกอบรมตามโครงการฯ ทุกวัน เว้น วันอาทิตย์วันเดียว ทางคณาวุฒาภกรที่ให้การอบรมนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ วิทยาลัยครู แต่ละคนจะรับผิดชอบการให้การฝึกอบรมไม่เกินคนละสองวิชาและจะเปิดภาควิชา ที่ต้องรับภาระในการฝึกอบรมแตกต่างกันไป โดยมีตั้งแต่หนึ่งคาบไปจนถึงสี่คาบในแต่ละวัน (คณะวิชาครูศาสตร์ วิทยาลัยครูสกลนคร ๒๕๒๔ : ๑ - ๔) วิธีการให้การฝึกฝนและ ฝึกอบรมโดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในชั้นเรียน โดยมีการฟังบรรยาย ทำแบบฝึกการเขียน การสอน และการรายงานผลการค้นคว้าหน้าชั้นเรียน จากสภาพการใช้การอบรมดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการเพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งที่โครงการฯ กำหนดเป็นวัตถุประสงค์ไว้เพียงใด นับว่าเป็นปัญหาที่จะต้องแสวงหาคำตอบว่าควรมีการวิจัย ต่อไป

ทางด้านการวัดผลและประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อตรวจสอบ ผลของการฝึกอบรมเป็นรายวิชาในแต่ละชุดวิชาการอบรม หรือเฉพาะรายวิชานั้น วิทยาลัย ครูสกลนครปฏิบัติตามข้อบังคับสภาการศึกษาว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตร ของสภาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.) ซึ่งในข้อบังคับ เกี่ยวกันกับที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการศึกษาแก่นักศึกษากฎในภาคปกติ นับตั้งแต่ ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ถึง ๒๕๒๓ และได้เปลี่ยนไปใช้ข้อบังคับสภาการศึกษาว่าด้วยการ ประเมินผลการศึกษา และฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ความหลักผู้ทรงของ

สภาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งประกาศใช้เมื่อ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๔ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.) การประเมินผลการฝึกอบรมของอาจารย์โดยส่วนใหญ่ ได้ใช้วิธีการประเมินโดยใช้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั้งกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เว้นแต่ส่วนที่เกี่ยวกับวิชาภาคปฏิบัติ ลักษณะเช่นนี้จึงทำให้ไม่มีความสำคัญที่จะต้องพิจารณาถึงความแตกต่างในด้านผลผลิตของการศึกษา เพราะวิธีการที่ใช้ในการวัดผลไม่ได้เน้นการให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้โดยเท่าเทียมกัน ตามแบบของ Mastering Learning.

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงนำไปสู่การกำหนดรูปแบบของการวิจัยในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำปีในครั้งนี้ คือใช้การประเมินผลแบบปีละครั้ง ประสงค์ของโครงการ โดยเฉพาะในประเด็นนี้เกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการฯ และการเพิ่มสมรรถภาพของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ

๕. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา (Equality of Education Opportunity)

อุดมคติที่สำคัญอย่างหนึ่งของอุดมการทางประชาธิปไตย คือ ความเสมอภาค ความเสมอภาคที่เป็นข้อเรียกร้อง และพยายามจรรโลงให้เกิดขึ้นในประเทศได้มีประชาธิปไตยอย่างอุดมคติได้แก่ ความเสมอภาคทางการเมือง ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเน้นความเท่าเทียมกันทางสิทธิทางการเมืองและการลดช่องว่างทางรายได้ การลดช่องว่างระดับการครองชีพระหว่างชนรวยกับคนจนและการให้ทุกคนมีโอกาสเลื่อนชั้นทางสังคมได้โดยเป็นธรรมชาติจากสภาพความเป็นจริงในสังคม ความไม่เท่าเทียมกันยังคงมีอยู่ ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ องค์ประกอบหนึ่งที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องของโอกาสการศึกษา ตัวอย่างเช่นในเรื่องของความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสของการเลื่อนชั้นทางสังคมจะเห็นได้ว่า คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงในสังคม จะเป็นผู้ที่มิถุนหลังจากครอบครัวที่มีฐานะทางครอบครัวที่ดี และมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในระดับชั้นที่สูงกว่าผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจน ยังไม่มีความเท่าเทียมในโอกาสของการศึกษาในระดับสูง ซึ่งเป็นผลให้โอกาสของการที่เลื่อนชั้นทางสังคมน้อยลงไปด้วย (ประเสริฐ แยมกลิมรุ่ง ๒๕๕๕: ๑-๑๒)

สถานการณ์การศึกษาเป็นแหล่งเตรียมและจัดคนเข้าสู่อุตสาหกรรมต่าง ๆ ของสังคม บุคคลแต่ละคน เมื่อผ่านรอบวนการฝึกฝนในสถานบันการศึกษามาแล้วจึงทำการศึกษาค้นคว้าความรู้และงานระดับกลางๆ หากบุคคลใดมีโอกาสดีได้รับความรู้และการฝึกฝนสำหรับงานที่ไม่ลดละความเพียรสูงและได้รับการยกย่อง บุคคลนั้นก็จะมียศทางด้านการอาชีพที่มั่นคง และก้าวหน้าไปไกลขวางรับความสำเร็จสูงขึ้นไป ในทางตรงข้าม ถ้าบุคคลใดขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในระดับสูง คนเขาก็จะไม่ก้าวหน้า เป็นวัฏจักรเช่นนี้เรื่อยไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) ๒๕๒๖ : ๒๓๓) ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการเรียกร้องให้มีความเสมอภาคทางการศึกษาเพิ่มขึ้น นอกเหนือ จากความเสมอภาคทางด้านการเมืองและทางเศรษฐกิจ

แนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษานี้ได้มีการพัฒนามาความว่ากับ แรกเริ่ม จุดเพ่งเล็งของความเสมอภาคอยู่ที่การให้ทุกคนได้รับการศึกษาเท่า ๆ กัน (Egalitarianism) ซึ่งเป็นปรัชญาการจัดการศึกษาที่มุ่งรับใช้มวลชน ต่างไปจากการจัดการศึกษาแบบเดิมที่มุ่ง เฉพาะผู้ที่สามารถทนการสอบคัดเลือก (Meritocratic Philosophy) หรือเปิดโอกาส เฉพาะชนชั้นสูงที่สืบทอดกันมาตามประวัติศาสตร์ของตระกูลเจ้าขุนมูลนาย (Aristocratic Philosophy) และต่อมา รวมไปถึงชนชั้นที่มีอำนาจทางการเงินของกลุ่มชนความันท์ เขา ในกลุ่มอภิสิทธิ์ทางการศึกษา (Plutocratic Philosophy) ด้วย (ภาควิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๓ : ๓ - ๔) การที่ทุกคนควรได้รับการศึกษา เท่า ๆ กันนั้น เมื่อมาพิจารณาถึงความจำเป็นและความพร้อมของคนที่ไม่เหมือนกันแล้ว การ แบ่งสรรปันส่วนโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของบุคคลย่อมก่อให้เกิดความสูญเสียเปล่าและไม่เป็น ประสิทธิภาพ แนวคิดในเรื่องความเสมอภาคจึงเปลี่ยนไป โดยกำหนดให้การศึกษาจากบังคับเป็น การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประชาชนควรได้รับโดยเสมอภาคกัน จากนั้นแล้วบุคคลใดประสงค์จะศึกษา ต่อไปในระดับที่สูงขึ้น ก็ถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดให้ตามความประสงค์ ในเรื่องนี้เองที่ ความเสมอภาคทางการศึกษาวิวัฒนาการสู่ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๖ : ๒)

ความหมายของความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษานั้น โกลแมนได้ให้ข้อสรุป ว่า หมายถึงการให้การศึกษาแก่เด็กทั่วไปในระดับที่สามารถจะลดความเหลื่อมล้ำซึ่งเป็นแนว

มาจากสภาพทางบ้านของเด็ก และ จะมีผลกระทบต่องานและการประกอบอาชีพของเด็กในอนาคต (Coleman. ๑๙๗๕ : ๒๕) ความหมายดังกล่าวนี้ เน้นโอกาสสำหรับใช้โอกาสนอกเมื่อเด็กเริ่มโตขึ้น โอกาสที่ว่ามีอยู่ของลักษณะ คือ การมีโอกาสนำบริการให้ขาดกับการมีโอกาสดำเนินงานอย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒ : ๓) ความเห็นในการพิจารณาในเรื่องความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา จึงสามารถพิจารณาได้ทั้งในแง่ของความเท่าเทียมกันของโอกาสที่ผู้เรียนจะได้รับการศึกษาจะเป็นการพิจารณาในทางปริมาณ ซึ่งให้ความสนใจที่ปัจจัยป้อนเข้า ว่าการให้บริการทางการศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าเรียนได้มากน้อยเพียงใด กับการพิจารณาถึงระดับและระยะเวลาของการเรียนรู้ อันเป็นการพิจารณาในทางคุณภาพ ซึ่งเน้นที่ขบวนการให้การศึกษา ดังนั้นที่จะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาที่เน้นในจำนวนการให้การศึกษาสามารถให้นิยามได้สี่ความหมาย (รังสรรค์ ทุนะธรพันธุ์ ๒๕๑๙ : ๒๒๔ - ๒๒๖) ดังอิงมาจาก Gordon. ๑๙๗๒ : ๔๒๓ - ๔๒๔) กล่าวคือ

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาวะการณ์ที่เด็กทุกคนมีโอกาสได้พัฒนาทักษะและความสามารถ ตามที่แต่ละคนอยู่โดยธรรมชาติและโดยการรังสรรค์ที่ดีที่สุดและมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาวะการณ์ที่มีการให้หลักประกันแก่เด็กแต่ละคน ได้ศึกษาเล่าเรียนตามช่วงระยะเวลาหนึ่งตามความสามารถและสติปัญญา

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ปรากฏการณ์ที่เด็กแต่ละคนมีโอกาสได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาวะการณ์ที่เด็กทุกคนได้รับถ่ายทอดและพัฒนาทักษะ ความรู้พื้นฐานอันจำเป็นแก่การอยู่รอดแห่งชีวิตและการอยู่รวมกันในสังคม จนกระทั่งทักษะและความรู้พื้นฐานดังกล่าวนี้มีอยู่โดยเท่าเทียมกัน

การที่จะให้พ่อแม่เป็นหลักในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ยังคงขึ้นอยู่กับนโยบายทางการศึกษาของประเทศไทย อย่างไรก็ตามเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาจะไม่ใช่อะไรที่ง่ายนัก ก็คงเป็นเรื่องยากที่จะหาได้ความเท่าเทียมกันในช่วงรอยทางสังคมและภาวโอบิการทางการศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพที่เท่าเทียมกัน ซึ่งจะทำให้เพียงโดยมิติน้อยกับขอจำกัดต่าง ๆ อีกหลายประการ เช่นงบประมาณของรัฐ นโยบายในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษารัฐ นโยบายการให้บริการทางการศึกษา ฯลฯ

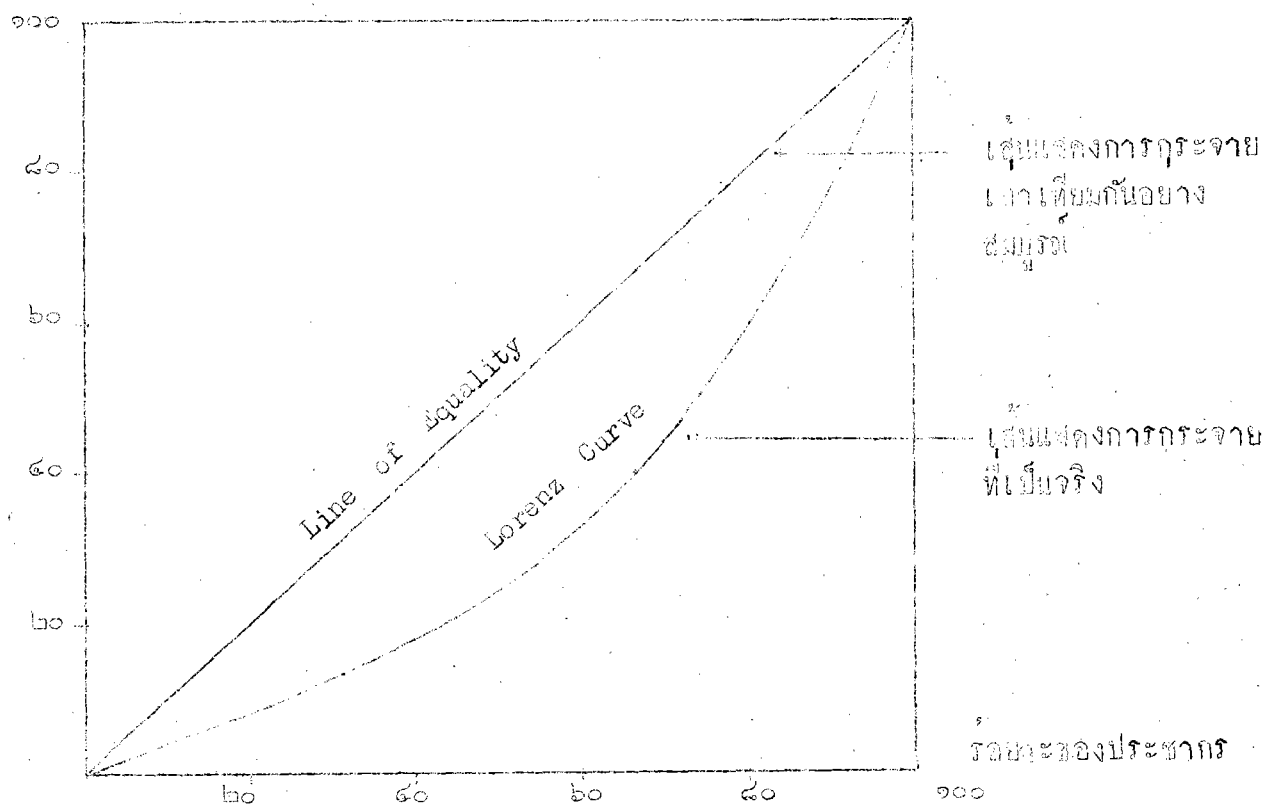
ทางค่านโยบายของการให้บริการทางการศึกษาของไทย ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษานั้น จะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๕๒๐ ที่ควรกล่าวถึงได้แก่ข้อ ๑๒ ที่ระบุว่า "สถานศึกษาพึงให้ความเสมอภาคแก่บุคคลในการเข้ารับการศึกษาตามความสามารถของบุคคลนั้น ๆ การศึกษาที่มีโอกาสบังคับ รัฐพึงวางมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้บุคคลมีโอกาสดำเนินการศึกษา โดยเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ภายใต้ขอบเขตที่รัฐกำหนดและตามสติปัญญาความสามารถ ในการจัดการศึกษา รัฐจึงสนับสนุนให้การศึกษาของแคะสถานศึกษามีคุณภาพทัดเทียมกัน ไม่ว่าสถานศึกษานั้นจะตั้งอยู่ ณ ที่ใด" จากนโยบายข้อนี้จะ เห็นว่ารัฐไทย นั้นที่จะจัดบริการทางการศึกษาที่ให้ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

การให้บริการทางการศึกษาที่ให้ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาเป็นโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการเช่นกัน คือระบุว่า "เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในวงกว้างอย่างเสมอภาค ทั้งนี้เนื่องจากการฝึกอบรมครูประจำการที่แยกกระพำมาทดแทนนี้ เว้นการฝึกหัดครูภาคนอกเวลาที่มีปัญหาในแง่ที่ว่า ครูประจำการที่มีสถานบริวารการในสถานประกอบการศึกษามีโอกาสของการเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่าครูที่ปฏิบัติราชการในชนบทห่างไกล โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการจึงมุ่งที่จะไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับความเสมอภาคนี้เกิดขึ้นอีก

เมื่อพิจารณาวิธีการเปิดรับสมัคร การเข้ารับการฝึกอบรมและการคัดเลือกในการฝึกอบรม
ของโครงการ ฯ จะเห็นว่าโครงการ ฯ ได้ให้ความสำคัญของโอกาสในการสมัครเข้า
รับการฝึกอบรมและความเสมอภาคในขบวนการให้การศึกษา เพราะในการสมัครเข้ารับการ
อบรมครูทุกคนที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของวิทยาลัยสามารถสมัครเข้ารับการฝึกอบรมได้โดย
ไม่มีข้อจำกัด และในการฝึกอบรมวิทยาลัยก็ได้ให้การฝึกอบรมแก่ครูทุกคนที่ได้รับคัดเลือก
โดยวิธีการเดียวกัน ในรายวิชาเดียวกัน นอกจากนั้นแล้ววิธีการคัดเลือกของวิทยาลัยที่ใช้อยู่
ทำให้ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาถึงความเสมอภาคในด้านผลผลิตของการศึกษาตาม
โครงการ ฯ ด้านโอกาสการสมัครเข้ารับการฝึกอบรมและจำนวนการของการศึกษาในด้าน
ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม จากวิธีการคัดเลือกของโครงการ ฯ
ยังเป็นปัญหา ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการคัดเลือกครูประจำการให้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ
ที่กรมการฝึกหัดครูกำหนดให้วิทยาลัยครูดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดของครูนั้น เป็นวิธี
การที่คาดว่าจะทำให้การบริการทางการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการเป็น
ไปอย่างไม่เสมอภาค ด้วยเหตุนี้จึงควรที่จะได้ทำการศึกษาเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับความ
เสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม จากวิธีการคัดเลือกของโครงการ ฯ แต่
จากงานวิจัยโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม และไม่ได้เข้ารับการอบรม
เกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการอบรมตามโครงการ ฯ พบว่าผู้เข้ารับการอบรมร้อยละ
๖๐ และผู้ไม่ได้เข้ารับการอบรมร้อยละ ๔๖ เห็นว่ามีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้า
รับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือก (ประสงค์ สุริยธนาภาส, ๒๕๒๓ : ๑ - ๔) ประกอบ
กับการร่วมมือประสานงานการดำเนินงานโครงการ ฯ ระหว่างต้นสังกัดกับวิทยาลัยครู เพื่อ
ให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ ซึ่งแต่เดิมมีข้อบกพร่องและไม่ได้เท่าที่ควรนั้น
(สุรพล พุฒคำ ๒๕๒๕ : ๓๓ - ๓๕) ได้เปลี่ยนไปในทางที่ดีโดยส่วนรวม (ประหยัด
ลักษณะงาม ๒๕๒๔ : ๓๓ - ๓๕) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมุติฐาน ข้อ ๑ และ ๒ ในแง่ที่ว่า
ครูประจำการมีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือก ตาม
โครงการ ฯ และระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือก
ตามโครงการ ฯ จะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระดับความเสมอภาคของโอกาส
ในการเข้ารับการฝึกอบรมระหว่างครูประจำการแต่ละรุ่น

การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความไม่เสมอภาคของโอกาสนั้นมีการศึกษาอยู่หลาย
วิธีการ วิธีการหนึ่งที่น่าสนใจมากได้แก่เส้นโค้งลอเรนซ์ (Lorenz Curve) ซึ่งโดยปกติ
จะใช้ในทางเศรษฐศาสตร์ในการวิเคราะห์ความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ของประชากร
การลงจุดเส้นโค้งจะโรยละเอียดละออ ลักษณะของเส้นโค้งจะต้องเป็นโค้งที่งอตัวขึ้น และ
รอยละเอียดละออความถี่จะน้อยลงจะคงไม่มากกว่าความถี่ ซึ่งจะทำให้เส้นโค้งที่แสดงการ
กระจายที่แท้จริง อยู่ใต้เส้นแสดงการกระจายเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ (Line of
Equality) (Bowman and Others. ๑๙๔๔ : ๔๕๔ - ๔๕๕ ; BrurO. ๑๙๗๖ :
๒๒๔ - ๒๔๒) ดังแผนภาพตัวอย่าง

ภาพประกอบ ๑ ตัวอย่างของเส้นโค้งลอเรนซ์
รอยละเอียดละออของการกระจาย

อีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ ก็คือการคำนวณค่าดัชนีคูนเนตส์อันเป็นวิธีวัดความเป็นธรรม ในการกระจายรายได้ อีกอย่างหนึ่งที่ใช้ในทางเศรษฐศาสตร์ ค่าดัชนีคูนเนตส์จะบอกอยู่ ระหว่าง ๐ ถึง ๒ ค่า ๐ จะแสดงการกระจายที่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ และค่า ๒ จะ แสดงในทางตรงกันข้าม ในการคำนวณค่าดัชนีจะคำนวณได้จากสูตรที่คูนเนตส์ได้ขึ้น คือ

$$KI = \frac{E}{F} - \frac{Y}{X} \quad (\text{สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๖ : ๒๒})$$

อ้างอิงมาจาก Kuznets) นอกจากนั้นแล้วยังสามารถวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาจากการหาค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา (Opportunity Index) ซึ่งคำนวณ ได้จากอัตราส่วนระหว่างร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาถึงร้อยละของประชากรอันเป็นวิธีการ เกี่ยวกันกับที่ฟอสเตอร์ใช้ในการศึกษาหาครั้งนี้ ที่เรียกว่า Selectivity Index (Foster. ๑๙๖๕ : ๒๓๓ - ๒๓๔)

สำหรับการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการ คัดเลือกของโครงการฯ ครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์ทั้งสามวิธีตั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ ตรงตามความเป็นจริงที่สุด โดยที่เสนอโครงร่าง จะแสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคของ โอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมทางแผนภาพ คำนวณค่าดัชนีคูนเนตส์จะบอกค่าเกี่ยวกับความเสมอ ภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมค่าเดียวในตัวแปรแต่ละด้าน ส่วนค่าเฉลี่ยของโอกาส ทางการศึกษาจะบอกที่แสดงถึงความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประเภท ที่แบ่งในตัวแปร

ส่วนตัวแปรที่จะนำมาศึกษาในด้านความเสมอภาคของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม จากวิธีการคัดเลือกของโครงการฯ ครั้งนี้ ตัวแปรแรกได้แก่ สถานที่รับราชการของครู ประจำการ เหตุที่นำมาศึกษาเพราะว่าจากการฝึกอบรมครูประจำการที่ใดกระทำมาในอดีตนั้น ครูประจำการที่มีสถานที่รับราชการในเขตเมืองและอยู่ใกล้สถานศึกษา มีโอกาสเข้ารับการ ฝึกอบรมมากกว่าครูประจำการที่มีสถานที่รับราชการอยู่ในอำเภอห่างไกล ส่วนโครงการ ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการได้พยายามที่จะไม่ให้เกิดปัญหาเช่นนี้ โดยการ จัดให้มีศูนย์ฝึกอบรมในท้องถิ่นขึ้น จึงควรจะได้ศึกษาว่าวิธีการดังกล่าวมีผลต่อความเสมอภาค ของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมเพียงใด

นอกจากนั้นแล้ว การที่วิทยาลัยครูได้มอบภาระในการคัดเลือกกลุ่มประจำการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ให้หน่วยงานต้นสังกัด เป็นผู้ดำเนินการและหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดเงื่อนไขในการคัดเลือก โดยคำนึงถึงจำนวนอายุราชการและระดับเงินเดือน เป็นเกณฑ์พิจารณาที่สำคัญ จึงมีการคัดสรรแล้ว ครูประจำการที่จะได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการในระยะแรก คงจะเป็นครูที่มีภาระหน้าที่ทางการบริหารโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายและมีตำแหน่งทางข้าราชการครูในระดับสูงเท่านั้น ส่วนครูประจำการที่ปฏิบัติหน้าที่สอนโดยทั่วไปคงมีโอกาสน้อย อันทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสของการเข้ารับการฝึกอบรม ด้วยเหตุนี้จึงควรจะนำตัวแปรเกี่ยวกับ ภาระหน้าที่ เพศ และตำแหน่งทางวิชาชีพครูมาศึกษาด้วย เพื่อจะโคทราบว่ามี ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อพิจารณาตามตัวแปรดังกล่าวนี้เพียงใด

อีกประเด็นหนึ่งที่ควรพิจารณา คือ การจัดการฝึกอบรมครูประจำการของวิทยาลัยครู สกอนคร ตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการนั้น จัดเฉพาะหลักสูตรปริญญาตรีรับครูประจำการที่มีวุฒิปริญญาตรีวิชาการศึกษาชั้นสูง หรือเทียบเท่าเท่านั้น เข้ารับการฝึกอบรม การกำหนดขอบเขตเฉพาะครูวุฒิตั้งกลาง จึงจะทำให้ครูในบางสังกัดมีโอกาสนของการเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่า และทำให้โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ไม่สามารถให้บริการทางการศึกษานอกครูประจำการได้อย่างเสมอภาคตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ด้วยเหตุนี้จึงนำตัวแปรเกี่ยวกับ หน่วยงานต้นสังกัดมาศึกษาประกอบกันจากเหตุผลดังกล่าวข้างบนจึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรผู้วิจัยจะนำมาศึกษาในด้านความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมรากวธีการคัดเลือกของโครงการฯ ครั้งนี้ได้แก่ สถานที่รับราชการ ภาระหน้าที่ เพศ ตำแหน่งทางวิชาชีพครู และหน่วยงานต้นสังกัด

๖. สมรรถภาพของครู (Teacher's Competency)

สมรรถภาพของครูเป็นคำที่ใช้ใช้ในการจัดการฝึกหัดครูแนวใหม่ที่เรียกว่า การฝึกหัดครู แบบสมรรถฐาน (Competency - Base Teacher Education)

เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า Performance และคุณลักษณะของครูมาก คำว่า สมรรถภาพของครู หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เป็นรูปธรรม ซึ่งในการที่จะช่วยให้เด็กเรียนได้พัฒนาทั้งทางค่านิยมปฏิบัติ สังคม อารมณ์และร่างกาย (ชนินทร์ กุศลธรณ อุษยา ๒๕๑๔ : ๑๐) แต่ Performance หมายถึง วิธีการที่ครูวัดความรู้และทักษะในการสอน (Houston. ๑๙๗๒ : ๒๕) หรือ พฤติกรรมหรือการกระทำของครูที่สังเกตได้ (คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู ๒๕๒๔ : ๑) จากความหมายทั้งถ้อยคำนี้จะเห็นว่า Performance นั้น จะมีความหมายแคบกว่าสมรรถภาพของครูเพราะเน้นแต่เพียง พฤติกรรมภายนอกไม่รวมถึง เจตคติและค่านิยมแบบคำว่าสมรรถภาพ ส่วนคำว่าคุณลักษณะของครูเป็นคำที่ให้ความหมายโดยกว้าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะโดยทั่วไปของครู ซึ่งจะแตกต่างไปจากสมรรถภาพของครูในแง่ที่ว่า คุณลักษณะของครูนั้นอาจจะมีได้ทั้งทางบวกและลบ แต่สมรรถภาพของครูจะมีเฉพาะแต่ในทางบวกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ เมื่อพูดถึงคุณลักษณะของครูก็จึงอาจจะใช้ในความหมายเดียวกันกับสมรรถภาพของครูได้ แต่ถาพพิจารณาถึงความแรงจูงใจในพฤติกรรมแล้วสมรรถภาพของครูจะมีความแรงจูงใจมากกว่า

ปัจจุบันประเทศไทยยังคงจัดการฝึกหัดครูในรูปแบบเดิมอยู่ แต่ก็ได้นำสาระสำคัญบางประการของการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการฝึกหัดครู กล่าวคือ ได้มีการพยายามกำหนดสมรรถภาพของครูให้ชัดเจนด้วยวิธีการประเมินความต้องการ (Need Assessment) ซึ่งผลการวิจัยที่ค้นพบอันควรมานำกล่าวถึง ได้แก่ ความจำเป็นของอำเภอ สุจริตกุล และคนอื่น ๆ (อำเภอ สุจริตกุล และคนอื่น ๆ ๒๕๓๒ : ๑๑ - ๑๖) ซึ่งพบว่า สมรรถภาพของครูที่จะเป็นขอบเขตและเกณฑ์มาตรฐานของการประเมินระดับการศึกษาจะมีอยู่ ๓๓ สมรรถภาพ และสามารถจัดรวมกลุ่มสมรรถภาพได้เป็นสี่ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะการสอน ด้านเจตคติของครูและด้านหน้าที่และงานของครู อีกงานวิจัยของไคแก การศึกษาสมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการของ มานพ ภาณุทวีไลธรรม (มานพ ภาณุทวีไลธรรม ๒๕๒๐ : ๖๑ - ๖๔) ที่ได้อธิบายว่า สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการมีทั้งสิ้น ๖๕ สมรรถภาพ และในการรวมกลุ่มสมรรถภาพสามารถจัดแยกออกได้ห้าด้าน ได้แก่ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน

คานมมนุษยสัมพันธ์และคานการเป็นผู้นำของครู การศึกษาในลักษณะเดียวกันของ กมล
 สุกประเสริฐ และคนอื่น ๆ (กมล สุกประเสริฐ และคนอื่น ๆ ม.ป.ป. : ๒๕๒ - ๒๕๔)
 มีข้อสรุปจากการศึกษาหาสมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่ทองการในระดับจำเ็นมาก ๑๔๑
 สมรรถภาพ นอกจากนั้นในการวิเคราะห์สมรรถภาพของครูตามหลักสูตรประถมศึกษามา
 พ.ศ. ๒๕๒๑ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๒ : ๑ - ๑๔) ปรากฏผลว่า
 มีสมรรถภาพที่ครูประถมศึกษา ซึ่งจะสอนตามหลักสูตรที่ฟังมี รวมทั้งสิ้น ๒๐๐ สมรรถภาพ
 และเมื่อจัดรวมกลุ่มแล้วจะไคหาคานควยกัน คือ สมรรถภาพคานชุมชนและสิ่งแวดล้อม
 สมรรถภาพคานหลักสูตรและสื่อการเรียน สมรรถภาพคานบุคลิกภาพ สมรรถภาพคานการปฏิบัติ
 งานตามหลักสูตร และสมรรถภาพคานผลิตทางการศึกษา

การวิจัยเพื่อกำหนดสมรรถภาพของครูที่ไคกล่าวมานั้น นำไปสู่อสรุปที่ว่า แม
 สมรรถภาพของครูที่ไคจากการศึกษาจะมีจำนวนแตกต่างกัน แต่เมื่อไคจัดกลุ่มสมรรถภาพแล้ว
 ก็จะสามารถไคอย่างนอยสามคานควยกัน คือ สมรรถภาพทางคานการสอน สมรรถภาพทาง
 คานวิชาการและสมรรถภาพทางคานบุคลิกลักษณะ สมรรถภาพในแะละคานที่กล่าวมานี้ จะ
 ประกอบไปควยสมรรถภาพของครูเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในการนำไปใช้ในทางการฝึกหัดครู
 จึงนิยมที่จะจัดแบ่งเป็นองค์ประกอบย่อยลงไปอีก ซึ่งไคยปกติแล้วจะวัดแยกออกเป็นสาม
 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบคานความรู้ องค์ประกอบคานทักษะหรือเทคนิควิช และองค์
 ประกอบคานเจตคติ ตามแนวคิดของบลูม (Bloom. ๑๙๖๔ : ๑๓๖ - ๑๔๓)

ในการประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่
 เกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษา
 เฉพาะสมรรถภาพทางคานการสอนทั้งนี้ควยเหตุที่ว่า งานสอนเป็นงานที่ครูต้องปฏิบัติมากกว่า
 งานคานอื่น ๆ ประกอบกับสมรรถภาพทางการสอนเป็นสมรรถภาพที่มีค่ากับความสำคัญของ
 ความทองการเป็นอันดับแรกสำหรับหน่วยงานผู้ไคครู ซึ่งสอดคล้องกับที่ไคกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
 ประสงค์ของโครงการ ในการนำสมรรถภาพทางการสอนมาศึกษา ผู้วิจัยจะศึกษาในทุก
 องค์ประกอบ คือ การศึกษาทั้งความรู้ทางการสอน เจตคติทางการสอนและทักษะทาง
 การสอนของครูประจำการ สำหรับสมรรถภาพที่จะนำมาสอบวัดในคานความรู้ทางการสอน

และเจตคติทางการสอนนั้น จะจัดให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนของกระบวนการสอน อันได้แก่การวางแผนการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ความเข้าใจนักเขียนและสื่อการเรียนการสอน แต่ทางด้านทักษะทางการสอนผู้วิจัยเลือกที่จะใช้วิธีการศึกษาค้นการสังเกตการสอน จึงทำให้ต้องจำกัดการศึกษาเฉพาะสมรรถภาพทางการสอนที่สามารถสังเกตเห็นได้เท่านั้น ซึ่งก็ได้แก่สมรรถภาพด้านวิธีสอน ด้านการเสนอเนื้อหาวิชา ด้านการจูงใจผู้เรียนและคุณลักษณะส่วนตัว

การที่จะให้ข้อเท็จจริงว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนหรือไม่ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาระยะยาวโดยรวบรวมข้อมูลสองครั้ง ทั้งนี้ โดยจะให้มีการะหว่างระหว่างการเก็บข้อมูลครั้งแรก กับครั้งที่สองไม่น้อยกว่าสี่เดือนจากครูประจำการที่เข้ารับการอบรมตามโครงการ ฯ และเพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงสมรรถภาพทางการสอนอันเป็นผลจากการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จึงจะทำการรวบรวมข้อมูลจากครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งเป็นกลุ่มเปรียบเทียบด้วย นอกจากนั้นแล้วก็จะใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลแบบตัดขวาง (Cross Sectional) ไปด้วยด้วย ข้อมูลส่วนนี้จะเป็นส่วนที่จะให้คำตอบเกี่ยวกับความแตกต่างทางสมรรถภาพทางการสอนระหว่างครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มาเป็นเวลาดต่างกัน และระหว่างครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับครูกลุ่มเปรียบเทียบ

วิธีการศึกษาของผู้วิจัยดังกล่าวนั้น จะแตกต่างไปจากงานวิจัยประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ที่ได้เคยทำมาแล้ว ซึ่งใช้เฉพาะข้อมูลที่ไดมาจากการสอบถามตามความคิดเห็นในลักษณะการเก็บข้อมูลแบบตัดขวางเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัย จึงไม่ลึกซึ้งหรือแจ่มชัดเท่ากับที่จะได้จากการวิจัยครั้งนี้ แต่เนื่องจากงานวิจัยที่ได้ทำมาแล้ว พบว่ากลุ่มผู้เข้ารับการอบรม กลุ่มวิทยากรและกลุ่มผู้ดำเนินงานโครงการ ฯ โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นผลจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ได้ช่วยพัฒนาสมรรถภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเฉพาะในด้านการสอนในโรงเรียน (นพพร ไผ่ระโยธิน และ สุลล วุฒิสาน, ๒๕๒๓ : ๑ - ๒ ; ประหยัด ลูกมะแงงาม

๒๕๒๔ : ๔ ; พิศัยบุ ทัฬหาลิข และคนอื่น ๆ , ๒๕๒๓ : ๔๔) ประกอบกับข้อมูลชั้นต้น
 เกี่ยวกับการให้การฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งผู้วิจัยได้รับในการสังเกตการณ์การดำเนินการ
 โครงการวิทยาลัยครูสุกลนคร ในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง ๒๕๒๓ และประสบการณ์จากการ
 นิเทศการสอนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับครูในโรงเรียนชนบท เขตจังหวัดสุกลนคร และ
 นครพนม ประมาณ ๑๐ ปี ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมุติฐานข้อ ๓ และข้อ ๔ ในแง่ที่ว่า
 ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จะมีสมรรถภาพทางการสอนและการเพิ่ม
 สมรรถภาพทางการสอนระหว่างช่วงเวลาของการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มากกว่าครู
 ประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ

สมมุติฐานการวิจัย

จากข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ถึงได้ทราบมาแล้ว
ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมุติฐานการวิจัยไว้ ๕ สมมุติฐาน ดังนี้

สมมุติฐาน ๑ ครูประจำการมีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม
จากวิธีการคัดเลือกตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เมื่อ
พิจารณาตามสถานที่ราชการ ภาระหน้าที่ หน่วยงานที่สังกัด เพศ และตำแหน่งทาง
วิชาชีพของครู

สมมุติฐาน ๒ ระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจาก
วิธีการคัดเลือกตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ของครูประจำ
การแต่ละรุ่น มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระดับความเสมอภาคของโอกาสในการ
เข้ารับการฝึกอบรม ระหว่างครูประจำการแต่ละรุ่น

สมมุติฐาน ๓ ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครู และ
บุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีสมรรถภาพทางการสอนในด้านความรู้ เจตคติและทักษะ
การสอน มากกว่า ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ

สมมุติฐาน ๔ ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครู และ
บุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนในด้านความรู้ และ
เจตคติ ระหว่างช่วงเวลาของการฝึกอบรมและการเพิ่มสมรรถภาพดังกล่าวนี้ จะมีมากกว่า
การเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนในช่วงระยะเวลาเดียวกันของครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับ
การฝึกอบรมตามโครงการ ฯ

เกณฑ์ที่ใช้สำหรับการประเมินผลโครงการ ฯ

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม จากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ฯ และการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

๑. ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ฯ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าสูงสุดของดัชนีวัดความเสมอภาคเป็นเกณฑ์ที่แสดงถึงความเสมอภาคสูงสุดกล่าวคือ ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ฯ มีค่าความเสมอภาคสมบูรณ์เมื่อวัดด้วยดัชนีโอกาสทางการศึกษาได้ค่าเท่ากับ ๑.๐๐ และวัดด้วยดัชนีคะแนนทดสอบได้ค่าเท่ากับ ๐ เมื่อพิจารณาจากเส้นโค้งลอเรนซ์ได้เส้นโค้งทับกับเส้นที่ทำมุม ๔๕ องศากับแกน ในกรณีที่ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาที่คำนวณได้มีค่าใกล้ ๑.๐๐ มาก ก็อยู่ระหว่าง ๐.๕๐ ถึง ๑.๕๐ และค่าดัชนีคะแนนทดสอบที่มีค่าตั้งแต่ ๐ ถึง ๐.๕๐ ผู้วิจัยจะถือว่ามีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ฯ

๒. การเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน ผู้วิจัยจะถือว่ามีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนเมื่อค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสมรรถภาพทางการสอนของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมค่าปีการศึกษาถัดมา ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสมรรถภาพทางการสอนของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับของครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ และค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสมรรถภาพทางการสอนของครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับของครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ และกับของนักศึกษาระดับชั้นปีที่สี่ภาคปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ หรือมีความแตกต่างของระดับคะแนนที่ต่างกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ ในการพิจารณาการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนกล่าวคือ หากคะแนนการวัดสมรรถภาพของกลุ่มครูประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนแตกต่างกันโดยที่ค่าความแตกต่างนั้นไม่ต่ำกว่าหนึ่งเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก็จะถือว่ามีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนจากการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ

การดำเนินการวิจัย

เนื่องจากความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาตัวแปรที่ไม่ได้มีการควบคุม โดยตรงเพราะเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นก่อนแล้ว และมีบางส่วนจะต้องรวบรวมข้อมูลจาก ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ผู้วิจัยจึงได้ใช้แบบการวิจัยสองแบบร่วมกัน คือการวิจัยเชิงสำรวจ (Kerlinger. ๑๙๗๓: ๔๑๐ - ๔๒๒) สำหรับสมมุติฐานที่ ๑, ๒ และ ๓ และการวิจัยแบบ Ex Post Facto Research (Campbell and Stanley. ๑๙๖๖ : ๖๔ - ๗๑) สำหรับสมมุติฐานที่ ๓ และ ๔

ส่วนรูปแบบของการประเมินผลโครงการ การวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการประเมินผลโครงการโดยเปรียบเทียบผลของการดำเนินการกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อันเป็นการวิจัยประเมินผลแบบมีวัตถุประสงค์ของโครงการ (Schulberg and Baker. ๑๙๗๒: ๗๔; Caro. ๑๙๗๕ : ๒ ; Attkisson. ๑๙๗๔ : ๓๔๒) โดยจะกระทำทั้งในลักษณะของการประเมินผลระยะสั้น (Formative Evaluation) และการประเมินผลในลักษณะรวมยอด (Summative Evaluation) (Johnson. ๑๙๗๐ : ๑๘ - ๒๐ ; Seriven. ๑๙๗๓ : ๒๑) ด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูลในแบบตัดขวาง ซึ่งรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียวกับการรวบรวมข้อมูลในระยะยาวโดยเก็บข้อมูลสองครั้งประกอบกัน โดยสรุปแล้วการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ด้วยวิธีการผสมผสานวิธีการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ครูประจำการที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตจังหวัด สกลนครและนครพนม ในช่วงปีการศึกษา ๒๕๒๑ ถึง ๒๕๒๔ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำแนกออกเป็นสามกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรมตาม

โครงการ ฯ ครูประจำการที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งเป็นกลุ่มเปรียบเทียบ และผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการกึ่งตอบโต้

๑. ครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ในการศึกษาเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ฯ ใช้ครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๔๔ คน จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษาและสาขาวิชาเอกได้ดังตาราง ๒ ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนของครูนั้น ผู้วิจัยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นสองแบบ คือ ศึกษา กลุ่มตัวอย่างโดยเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งเดียว หรือการศึกษาแบบตัดขวาง และศึกษากลุ่มตัวอย่างระยะยาวโดยเก็บรวบรวมข้อมูลสองครั้ง ในการนี้ผู้วิจัยสุ่มเลือกครูประจำการที่อยู่ในระหว่างการฝึกอบรม (รุ่นที่สองและรุ่นที่สาม) มาศึกษาโดยวิธีสุ่มตามสัดส่วน (Proportion Sampling) จำนวน ๒๑๓ คน จำนวนดังกล่าวนี้มีระดับความมั่นใจ (Confidence Level) ของกลุ่มตัวอย่าง ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ตามตารางการเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Selection of Sample Size) ของคาร์วิน เฮนเดล (Drawin Hendel) จำนวน ๒๑๓ คนนี้ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งแรก และสุ่มเลือกแบ่งจากทุกวิชาเอกจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมาศึกษาเพียง ๙๐ เปอร์เซ็นต์ จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่สอง จำนวน ๑๑๔ คน สำหรับครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ (รุ่นที่หนึ่ง) ซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียวนั้น ผู้วิจัยสุ่มเลือกแบ่งจากครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาทุกสาขาวิชาเอกมาศึกษา ๑๐ เปอร์เซ็นต์ จึงได้กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย ๓๓ คน ดังรายละเอียดในตาราง ๓

ตาราง ๒ จำนวนครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ที่ใช้ในการศึกษา
เกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม จำแนกตาม
รุ่นที่เข้าศึกษาและสาขาวิชาเอก

สาขาวิชาเอก	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม	รวม
ภาษาไทย	๓๕	๔๒	๑๓	๙๐
วิทยาศาสตร์	๓๗	๓๘	๑๒	๘๗
คณิตศาสตร์	๓๖	๔๒	๒๔	๑๐๒
สังคมศาสตร์	๔๒	๕๑	๖๑	๑๕๔
ภาษาอังกฤษ	๕๕	๔๔	๓๔	๑๓๓
เกษตรศาสตร์	๔๖	๕๕	๖๖	๑๖๗
คหกรรมศาสตร์	-	๔๖	๕๕	๑๐๑
บริหาร โรงเรียน	-	๔๒	๕๔	๑๐๖
ประถมศึกษา	-	๔๔	๖๔	๑๐๘
เทคโนโลยีการศึกษา	-	-	๓๔	๓๔
พลศึกษา	-	-	๓๗	๓๗
ศิลปศึกษา	-	-	๓๕	๓๕
รวม	๒๔๑	๕๔๔	๕๕๔	๑,๓๓๙

ตารางที่ ๓ จำนวนครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ที่ใช้ในการศึกษา
เกี่ยวกับสมรรถภาพทางการสอน จำแนกตามวิธีการศึกษา รุ่นที่ใช้ศึกษา
และสาขาวิชาเอก

สาขาวิชาเอก	การศึกษาแบบตัดขวาง				การศึกษาระยะยาว		
	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม	รวม	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม	รวม
ภาษาไทย	๕	๑๘	๑๔	๓๗	๕	๗	๑๒
วิทยาศาสตร์	๔	๘	๒	๑๒	๔	๑	๕
คณิตศาสตร์	๔	๘	๕	๑๗	๔	๓	๗
สังคมศาสตร์	๔	๑๐	๑๒	๒๖	๕	๖	๑๑
ภาษาอังกฤษ	๗	๕	๘	๒๐	๕	๔	๙
เกษตรศาสตร์	๕	๑๑	๑๓	๓๓	๖	๗	๑๓
กหกรรมศาสตร์	-	๕	๑๑	๒๐	๕	๖	๑๑
บริหารโรงเรียน	-	๑๘	๑๑	๒๙	๕	๖	๑๑
ประถมศึกษา	-	๑๗	๑๓	๓๐	๕	๗	๑๒
เทคโนโลยีการศึกษา	-	-	๗	๗	-	๔	๔
พลศึกษา	-	-	๗	๗	-	๔	๔
ศิลปศึกษา	-	-	๖	๖	-	๓	๓
รวม	๓๓	๑๐๘	๑๐๙	๒๕๐	๕๖	๕๘	๑๑๔

๒. ผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น ผู้บริหารที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่
ผู้บริหารของครูประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบบตัดขวางในข้อ ๑ กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารการศึกษาที่ใช้เพื่อการศึกษาเฉพาะเรื่องสมรรถภาพทางการสอนนี้มีจำนวนทั้งสิ้น
๑๘๖ คน

๓. ครูประจำการที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการ ๓ ในการศึกษาเกี่ยวกับ
สมรรถภาพทางการสอน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาศึกษาโดยวิธีการสุ่มเลือกแบบ
เจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะเทียบกับกลุ่ม
ตัวอย่างครูที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ๓ จึงถือได้ว่าเป็นกลุ่มเปรียบเทียบสำหรับการ
การวิจัยในครั้งนี้ ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ลักษณะสำคัญต่อไปนี้เป็นหลักในการพิจารณา
คือ สังเกตของโรงเรียนที่ทำงาน อายุ วุฒิทางวิชาชีพครู จำนวนปีที่สำเร็จการศึกษา โดย
จะพิจารณาจากครูที่ทำงานในโรงเรียนเกี่ยวกับกับครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตาม
โครงการ ๓ ก่อน เมื่อไม่มีครูคนใดมีลักษณะใกล้เคียงก็จะพิจารณาหาตัวออกไปในระดับ
กลุ่มโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนี้มีจำนวน ๒๕๐ คน ในการศึกษารวบรวมข้อมูล
ครั้งแรก ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่สองสุ่มเลือกแบบง่ายมาศึกษาเพียง ๒๕ เปอร์เซนต์
จึงมีจำนวนที่จะใช้ในการศึกษา ๖๓ คน

ตัวแปรในการวิจัย

พิจารณาจากสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ จึงจำแนกตัวแปรได้ดังนี้

๑. การศึกษาเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม จาก
วิธีการคัดเลือกตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีตัวแปรที่จะ
ศึกษา คือ

๑.๑ ตัวแปรเกี่ยวกับครูประจำการ ซึ่งประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานที่รับราชการ เป็นตัวแปรที่แสดงถึงอำเภอและจังหวัด
ของสถานศึกษาที่ครูประจำการปฏิบัติงานอยู่

๑.๑.๒ ภาระหน้าที่ เป็นตัวแปรที่แสดงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของ
ครูประจำการ โดยแยกเป็นผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่ทางการสอนในระดับอนุบาล ประถม-
ศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑.๑.๓ หน่วยงานที่สังกัดเป็นตัวแปรที่แสดงถึง สถานศึกษาหรือหน่วย
งานที่ครูประจำการทำงานสังกัด โดยแยกเป็นสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ กรมสามัญศึกษา เทศบาล โรงเรียนราษฎร์ และอื่น ๆ

๑.๑.๔ ตำแหน่งทางวิชาชีพครู เป็นตัวแปรที่แสดงถึงระดับชั้นทาง
ข้าราชการครูของครูประจำการ โดยแยกออกเป็นระดับครู ๒ อาจารย์ ๑ อาจารย์ ๒ และ
อาจารย์ ๓

๑.๑.๕ เพศของครู

๑.๒ ตัวแปรที่เกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม
ประกอบด้วย

๑.๒.๑ คำนี้ออกสทางการศึกษา มีค่าเท่ากับอัตราส่วนระหว่างจำนวน
ร้อยละเข้ากับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับจำนวนร้อยละครูประจำการทั้งหมด ค่าตัวนี้
โอกาสทางการศึกษาแต่ละประเภทของครูประจำการที่มีค่าเท่ากับ ๑.๐๐ แสดงถึงความ
เสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม ส่วนค่าตัวนี้โอกาสทางการศึกษาที่ไม่เท่ากับ
๑.๐๐ แสดงถึงความไม่เสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ
ทั้งนี้ถือว่า ค่า ๑.๐๐ คือ ค่าที่แสดงถึงความเสมอภาคสูงสุด

๑.๒.๒ คำนี้ออกสเนตส์ เป็นตัวแปรที่แสดงถึง ความเท่าเทียมกันของ
โอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งคำนวณได้จากสูตรของคูนเนตส์ คำนี้ออก
สเนตส์มีค่าได้ตั้งแต่ ๐ ที่แสดงถึงความเสมอภาคถึง ๒ ซึ่งแสดงถึงความไม่เสมอภาค
โดยค่า ๐ จะเป็นค่าที่แสดงถึงความเสมอภาคสูงสุด

๒. การศึกษาค้นเพิ่มสมรรถภาพ จากการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ
ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีตัวแปรที่จะศึกษา คือ

๒.๑ สมรรถภาพทางการสอนของครู อันได้แก่ความรู้ ทักษะและเจตคติทางการสอนของครูประจำการที่จะทำให้การปฏิบัติการสอนมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๑ ความรู้ทางการสอนเป็นตัวแปรที่แสดงถึง ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน ความเข้าใจนักเรียน และสื่อการเรียนการสอน

๒.๑.๒ เจตคติทางการสอน เป็นตัวแปรที่แสดงถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อการวางแผนการเรียนการสอน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน นักเรียนและสื่อการเรียนการสอน

๒.๑.๓ ทักษะทางการสอน เป็นตัวแปรที่แสดงถึง พฤติกรรมทางการสอนทั่วไปของผู้สอนที่สามารถสังเกตเห็นได้ระหว่างทำการสอน อันได้แก่ พฤติกรรมด้านวิธีสอน การเสนอเนื้อหาวิชา การจูงใจผู้เรียนและคุณลักษณะส่วนตัว

๒.๒ ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครู เป็นตัวแปรที่แสดงถึงความรู้เชิงประเมินที่มีต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของครูประจำการ ในด้านสมรรถภาพทางการสอน การบริหารและคุณลักษณะของความเป็นครู

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นใหม่ สำหรับการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งสิ้นสี่ชุด ประกอบด้วย

๑. แบบสำรวจสถานภาพของครูประจำการที่เข้ารับการอบรมตามโครงการ ฯ
๒. แบบสอบถามวัดเจตคติและความรู้ทางการสอน
๓. แบบสังเกตการสอน
๔. แบบสำรวจความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน

สำหรับลักษณะของเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ และเกณฑ์การให้คะแนน เครื่องมือแต่ละชุดมีรายละเอียดดังนี้

๑. แบบสำรวจสภาพของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ เป็นแบบสอบถามรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิต่างวิชาที่ครูสถานที่ได้รับราชการวันที่เข้ารับการฝึกอบรม หน่วยงานที่สังกัด ภาระหน้าที่และตำแหน่งทางวิชาชีพครู โดยให้ผู้ตอบเติมข้อความลงในเส้นประ หรือเลือกขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าคำตอบที่จัดไว้ให้ แบบสำรวจชุดนี้มี ๑๖ ข้อ ในการสร้างเครื่องมือชุดนี้ผู้วิจัยได้นำแบบร่างไปทดลองใช้กับครูประจำการที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมตามโครงการจำนวน ๓๐ คน แล้วนำข้อบกพร่องที่พบมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือให้มีความถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. แบบวัดเจตคติและความรู้ทางการสอน เครื่องมือชุดนี้แบ่งออกเป็นสามตอน ประกอบด้วย ตอนที่หนึ่งข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ ตอนที่สองเจตคติทางการสอน และตอนที่สามความรู้ทางการสอน ในตอนแรกจะเป็นตอนที่ให้ผู้ตอบเติมข้อความลงในเส้นประ หรือเลือกขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าคำตอบที่จัดไว้ให้ ตอนที่สอง มีจำนวน ๒๐ ข้อ แต่ละข้อมีประโยคและมาตราส่วนหาหน่วย ให้ผู้ตอบพิจารณาข้อความแต่ละข้อความมีความรู้สึกอย่างไรต่อข้อความนั้น ๆ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน ส่วนตอนที่สามมีจำนวนคำถาม ๒๕ ข้อ คำตอบแต่ละข้อมีห้าตัวเลือก ผู้ตอบจะคงพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดในแต่ละข้อ แล้วจึงทำเครื่องหมาย วงกลมล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด

การสร้างเครื่องมือชุดนี้ ในส่วนของการวัดเจตคติทางการสอน ผู้วิจัยได้สร้างข้อความโดยอาศัยแนวทางการศึกษาเอกสารทางการสอนและแบบวัดเจตคติทางวิชาชีพครูจากงานวิจัยเช่นเกี่ยวกับการวัดความรู้ทางการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างข้อความและตัวเลือกจากหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยใช้วิธีเขียนแบบทดสอบตามเทคนิคการเขียนข้อสอบ (ธวาล แพริทกุล ๒๕๒๐ : ๔๐๗) ข้อความหรือข้อความที่สร้างขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้ผู้วิจัยได้เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนและการวัดผลสามคนพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อความหรือข้อความตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ แล้วนำเครื่องมือนี้ร่างไปทดลองใช้กับครูประจำการที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมตามโครงการ จำนวน ๕๕ คน เพื่อวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) แล้วพบว่ามีความที่ใช้ในการวัดเจตคติ

๒๐ ข้อความ ($t > ๑.๙๕$) และข้อคำถามในการวัดความรู้อีก ๒๕ ข้อ ($r > .๒๐$ และ $.๒๐ < P < .๕๐$) ที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเครื่องมือฉบับร่างใหม่ แล้วนำไปทดลองใช้กับครูประจำการกลุ่มเดิม เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ตอนที่สอง โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split - half Method) และตอนที่สามทวนวิธีการของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder richardson) (richardson. ๑๙๓๕ : ๒๔๑ - ๒๔๓) พบว่าเครื่องมือตอนที่สองและตอนที่สามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๔๒๒ และ ๐.๙๓๓๕ ตามลำดับ

ส่วนเกณฑ์การให้คะแนนเครื่องมือ ในตอนที่สองซึ่งวัดเจตคติทางการสอนและมี มาตราส่วนห้า หน่วยอันดับแรก เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิงนั้น กำหนดค่าคะแนนสำหรับประโยคเชิงนิมิตไว้ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	๒	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	๑	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	๐	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	-๑	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิง	ให้	-๒	คะแนน

สำหรับประโยคเชิงนิเสธ จะกำหนดค่าคะแนนตรงข้ามกับที่ที่กำหนดไว้ข้างตน ในตอนที่สาม ซึ่งวัดความรู้ทางการสอน ข้อที่ตอบถูกให้หนึ่งคะแนน ส่วนข้อที่ตอบผิดและที่ไม่ได้ทำให้ศูนย์คะแนน

๓. แบบสังเกตการสอน แบบสังเกตการสอนที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบรายการสำรวจชนิด Sign System (Ober. ๑๙๓๑ : ๑๕ - ๒๓) ซึ่งสำรวจรายการพฤติกรรม ในด้านวิธีสอน ด้านการเสนอเนื้อหาวิชา ด้านการสนใจและด้านคุณลักษณะส่วนตัว รวมทั้งสิ้น ๒๐ พฤติกรรมย่อย มีลักษณะแบบนับจำนวนความถี่ได้สะดวก ประเมินค่าและอีก ๑๑ พฤติกรรมย่อยสามารถประเมินค่าได้เลย อันเป็นลักษณะของเครื่องมือสำหรับสังเกตพฤติกรรมการสอน

ตามแนวทฤษฎีวิจัยและพัฒนาการสอนแห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (ปีวดี จีระนารักษ์ ๒๕๑๔ : ๑๓)

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนจากงานวิจัยต่าง ๆ แล้วจึงร่างข้อความเพื่อใช้ในแบบสังเกตการสอน และคำนิยามปฏิบัติการ (Operational Definition) ของข้อความเหล่านั้น แล้วนำข้อความและคำนิยามปฏิบัติการที่ร่างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนและวัดผล เป็นผู้พิจารณาตัดสินว่าข้อความแต่ละข้อความตรงตามลักษณะต่าง ๆ ตามคำนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้หรือไม่ หลังจากที่ได้อปรับปรุงข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยได้ทบทวนและทำความเข้าใจกับข้อความ คำนิยามปฏิบัติการอย่างดีแล้ว จึงได้นำแบบสังเกตการสอนไปทดลองปฏิบัติการสังเกตการสอนของครูประจำการ จำนวน ๕ คน คนละสองครั้ง แล้วนำลักษณะจากการสังเกตทั้งสองครั้งมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อมูลจากการสังเกตสองครั้ง พบว่ามีความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ ๐.๘๘๑๑

แบบสังเกตการสอนนี้ มีมาตราประเมินค่าในพฤติกรรมย่อยแต่ละพฤติกรรมย่อย ห้าหน่วย คือ ดีมาก ดี พอใช้ ยังต้องปรับปรุง และยังต้องปรับปรุงมาก ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ไว้ดังนี้

ดีมาก	ให้	๒	คะแนน
ดี	ให้	๑	คะแนน
พอใช้	ให้	๐	คะแนน
ยังต้องปรับปรุง	ให้	-๑	คะแนน
ยังต้องปรับปรุงอีกมาก	ให้	-๒	คะแนน

๔. แบบสำรวจความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน เครื่องมือชุดนี้แบ่งออกเป็นสามตอน ประกอบด้วย ตอนที่หนึ่ง เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ ตอนที่สองเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.บ. และตอนที่สามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน

ของครูประจำการโดยทั่วไปที่มีวุฒิป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า ซึ่งไม่ได้นำเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.ป. ในตอนที่สอง และตอนที่สามมีข้อความเพื่อให้พิจารณาประเมินค่าความสามารถทางการสอน การบริหาร และคุณลักษณะของความเป็นครู ลงคะแนน ๒๐ ข้อ แต่ละข้อจะให้ผู้ตอบประเมินค่าแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกเห็นของตน นอกจากนั้นแล้วทั้งสองตอนยังมีคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้โดยเสรีกว่า เครื่องมือชุดนี้ก็นำไปใช้จริง ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จำนวน ๔๐ คน พบว่าเครื่องมือนี้มีความเชื่อถือที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยวิธีแบ่งครึ่งในตอนที่สองและตอนที่สาม เท่ากับ ๐.๘๘๔๘ และ ๐.๘๔๔๐ ตามลำดับ

เครื่องมือชุดนี้มีมาตราประเมินค่าสามหน่วยคือ มาก ปานกลาง น้อย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

มาก	ให้	๑	คะแนน
ปานกลาง	ให้	๐	คะแนน
น้อย	ให้	-๑	คะแนน

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเสมอภาค และส่วนที่สองเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพ

๑. การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเสมอภาค ได้ดำเนินการดังนี้

๑.๑ ผู้วิจัยได้ไปคัดลอกสถิติเกี่ยวกับครูในจังหวัดสกลนคร และนครพนมในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ จากแบบรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค ภาคสถิติ (รศ.ภ.) ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ถึง ๒๕๖๓ ของจังหวัดสกลนคร และนครพนม ทุกอำเภอ เฉพาะตารางสถิติที่ ๖, ๗, ๘ และ ๙ ที่ห้องทำงานฝ่ายสถิติ กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ในระหว่างวันที่ ๓ ถึง ๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

๑.๒ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสำรวจสถานการณ์ของครูประจำการที่เข้ารับการอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ให้ครูประจำการที่เข้ารับการ

อบรมตามโครงการ ฯ ที่วัดมหาชัยศรีสุทธรังษี จำนวน ๑,๔๓๓ คน ตอบ โดยผู้วิจัยไปส่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ณ ห้องเรียนที่ศูนย์ฝึกอบรม ในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๒๔ ได้รับแบบสำรวจคืน ๑,๓๔๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๘๖ ของจำนวนครูประจำการทุกคน ที่เข้าศึกษา เพื่อพิจารณาแต่ละรุ่นและรุ่นที่สองและรุ่นที่สาม สามารถรวบรวมได้ ๖๖๐ เปรียบเทียบ กับมีเฉพาะรุ่นที่หนึ่งเท่านั้นที่รวบรวมข้อมูลได้เพียง ร้อยละ ๔๘.๒๖ เนื่องจากมีบางสาขาวิชาเอกสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จึงต้องใช้วิธีรวบรวมข้อมูลเฉพาะผู้ที่สำเร็จ การศึกษาไปแล้ว โดยการฝากแบบสำรวจไว้ที่หน่วยทะเบียนประวัติ แผนกทะเบียนและวัดผล ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนต้องมาติดต่อเกี่ยวกับการรับพระราชทานปริญญา และลงทะเบียน กับวัด

๒. การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพ ใ้ค้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ สำหรับครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ เฉพาะที่ ยังอยู่ในระหว่างการฝึกอบรม (รุ่นที่สองและรุ่นที่สาม) ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างไว้ ผู้วิจัยได้ไปส่ง และรวบรวมแบบวัดเจตคติและความรู้ทางการสอนกับครูประจำการ ณ ห้องเรียนที่ศูนย์ฝึกอบรมด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งแรกในช่วงสองสัปดาห์แรกของภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๒๔ จำนวน ๒๑๓ คน และเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่สองในช่วงสองสัปดาห์แรกของภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา ๒๕๒๔ จำนวน ๑๑๔ คน ระยะเวลาของการเก็บ ข้อมูลทั้งสองครั้งห่างกันสี่เดือน

ส่วนครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ (รุ่นที่ ๑) ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างไว้จำนวน ๓๓ คนนั้น ผู้วิจัยได้ไปส่งและรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดเจตคติ และความรู้ทางการสอน กับแบบสำรวจความคิดเห็นต่อสมรรถภาพการปฏิบัติงาน กับครู ประจำการทั้งหมด ณ สถานศึกษาที่ ครูประจำการรับราชการ ด้วยตนเอง ในช่วง เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๔ ถึง มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ นอกจากนั้นยังได้สังเกต การสอนของครูประจำการโดยวิธีสุ่มวันและคาบเวลาที่จะเข้าไปสังเกตการสอนจากการวาง สอนของครูประจำการแต่ละคน และในการสังเกตการสอนแต่ละครั้งใช้เวลา ๔๐ นาที

โดยให้นักการสังเกตลงในแบบสังเกตการสอนที่สร้างขึ้นไว้ด้วย ครูประจำคาบทุกคนจะถูกสังเกตการสอนคนละสองครั้ง

๒.๒ ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งผู้คัดเลือกได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือทุกชุด ด้วยวิธีการ และในระยะเวลาเดียวกันกับกลุ่มครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ทุกประการ

๒.๓ ในการรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารการศึกษาในท้องถิ่น ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตสำรวจความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานไปทางไปรษณีย์ จำนวน ๑๖๑ ฉบับ ได้รับแบบสำรวจความคิดเห็น คืน ๑๕๒ ฉบับ (๙๔.๔๑ เปอร์เซ็นต์) และสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ได้เพียง ๑๔๒ ฉบับ (๙๐.๖๘ เปอร์เซ็นต์) เนื่องจากแบบสำรวจที่ได้รับคืนมีสภาพไม่สมบูรณ์เสีย ๑๙ ฉบับ การรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารการศึกษานี้ผู้วิจัยกระทำในเดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ และ มกราคม ๒๕๒๕

โดยสรุปแล้วการรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือทุกชุด กับกลุ่มตัวอย่างจะมีลักษณะ
ดังตาราง ๔

ตาราง ๔ การใช้เครื่องมือแต่ละชุดในการรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม			ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรม (กลุ่มเปรียบเทียบ)	ผู้บริหารการศึกษา
	รุ่นที่หนึ่ง (สำเร็จจากศ)	รุ่นสอง	รุ่นสาม		
แบบสำรวจสภาพ	×	×	×		
แบบวัดเจตคติและความรู้ทางการสอน	×	×	×	×	
แบบสังเกตการสอน	×			×	
แบบสำรวจความคิดเห็นต่อสมรรถภาพ	×			×	×

* รวบรวมข้อมูลสองครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยวิธีการดังต่อไปนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานในเรื่องความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ฯ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบรายงานการศึกษา และแบบสำรวจสถานภาพมาแจกแจงเป็นการย่อยแล้ววิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาส โดยการหาค่าดัชนีของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ หากค่าดัชนีครบหนึ่ง และใช้เทคนิควิธีเช่นโลจิสติกส์ การวิเคราะห์ความเสมอภาคนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แยกตามรุ่นที่เข้าศึกษา และวิเคราะห์เปรียบเทียบความเสมอภาคระหว่างรุ่นเพื่อดูแนวโน้ม (Trend) ของความเสมอภาค ความช่วงของระยะเวลาที่ผ่านมาในแต่ละปีการศึกษา

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานในเรื่องการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน ผู้วิจัยได้จัดการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสองระยะ ระยะแรกผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ไดจากการรวบรวมแบบกรังค์เคียวมาแจกแจงหาสถิติพื้นฐาน แล้วนำค่าที่แจกแจงได้มาวิเคราะห์ดังนี้

๒.๑ หากค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของครูประจำการที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน หรือเข้ารับการฝึกอบรมต่างปีการศึกษา กัน ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ของความแตกต่าง โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

๒.๒ หากค่าความแตกต่างระหว่าง คะแนนเฉลี่ยของสมรรถภาพการปฏิบัติงานของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ตามความถนัดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการ ฯ และครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ของความแตกต่าง โดยใช้ t -test แบบกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กัน (Dependent Samples)

๒.๓ เปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากครูประจำการที่สำเร็จ การศึกษาตามโครงการ ฯ กับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ โดย พิจารณาจากค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อผลการเพิ่มสมรรถภาพของครูประจำการที่สำเร็จการศึกษา ตามโครงการ

ในครั้งที่สองเมื่อได้ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลครั้งที่สองแล้ว ผู้วิจัยได้นำมา แยกแยะหาค่าสถิติพื้นฐานและค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากการสอบวัดครั้งที่แรก กับครั้งที่สอง (Gain Scores) ค่าคะแนนที่ได้จะนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

๒.๔ หาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของครูประจำการที่อยู่ระหว่าง การฝึกอบรม ซึ่งต่างสาขาวิชาเอกกัน โดยใช้การทดสอบด้วยทวิภาคีวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

๒.๕ หาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของครูประจำการที่อยู่ระหว่าง การฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ โดยใช้การทดสอบด้วยทวิภาคีวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) ดังนี้จะใช้คะแนนที่ได้ จากการสอบวัดครั้งแรกเป็นตัวแปรร่วม (Covariate)

๒.๖ เปรียบเทียบค่าคะแนนสมรรถภาพของครูประจำการที่สำเร็จการศึกษา จากการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับคะแนนที่ได้จากการสอบวัดครั้งที่แรก ระดับ ปริญญาตรีภาคศึกษาศาสตร์บัณฑิต ภาคปกติ ชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๔๕ คน (ร้อยละ ๖๖ ของนักศึกษา ชั้นปีที่ ๔) ซึ่งสอบวัดในเทอม ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ อันเป็นช่วงของการศึกษาในภาคเรียน สุกท้าย ทั้งนี้เพื่อ พิจารณาการเพิ่มสมรรถภาพ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ในสามลักษณะ คือใช้ในการหาค่าสถิติ พื้นฐาน ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ และใช้ในการทดสอบสมมุติฐานทางสถิติ

๑. การวัดพื้นฐาน

๑.๑ การวัดระยะ

๑.๒ การหาค่าคะแนนเฉลี่ยใช้สูตร (minum. ๑๙๓๐ : ๔๗)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad \text{เมื่อ } \bar{X} \text{ แทน ค่าเฉลี่ย}$$

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

๑.๓ การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (Edwards. ๑๙๕๔ : ๑๐๔)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} \quad \text{เมื่อ } S \text{ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

๒. การวัดความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

๒.๑ การวัดความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดความรู้ทางการสอน จากวิธีของคูเดอร์

ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ใช้สูตร (Richardson. ๑๙๓๔: ๒๔๑ - ๒๔๗)

$$r_{tt} = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[1 - \frac{\bar{X}(n-\bar{X})}{ns^2} \right] \quad \text{เมื่อ } r_{tt} \text{ แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ}$$

n แทน จำนวนข้อคำถาม

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนน

ทั้งหมด

s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

๒.๒ การวัดความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดเจตคติทางการสอน โดยวิธีแบ่งครึ่ง

(Split - Half) โคลใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ ๒๕๒๐ : ๑๔๔)

$$r_{\text{คริงดัมป์}} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทนความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบ กับ ข้อใด

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนสอบทั้งหมด

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนข้อใดทั้งหมด

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนข้อใด กับ ข้อใด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนข้อใด

N แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนข้อใด

แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$$r_{tt} = \frac{2 r_{\text{คริงดัมป์}}}{1 + r_{\text{คริงดัมป์}}}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

๑.๓ หากค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตการสอน โดยใช้สูตร (Ferguson.

๑๙๗๑ : ๑๐๒)

$$r_{tt} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตการสอน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของผลการสอบวัดครั้งแรก

$\sum Y$ แทน ผลรวมของผลการสอบวัดครั้งที่สอง

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างผลการสอบวัดครั้งแรก กับ ผลการสอบวัดครั้งที่สอง

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของผลการสอบวัดครั้งแรก

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของผลการสอบวัดครั้งที่สอง

๓. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาส ฯ และการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน

๓.๑ หากาคำนีของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ใ้สูตร
(สุภางค์ จันทวานิช ๒๕๒๓ : ๓๓ - ๓๔)

$$\text{ค่าดัชนีของโอกาส} = \frac{\text{ร้อยละของผ้เข้ารับการฝึกอบรม}}{\text{ร้อยละของประชากร}}$$

๓.๒ หากาคำนีคุชเนตส์ ใ้สูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานาแห่งชาติ ๒๕๒๓ : ๒๖ อ้างอิงมาจาก Kuznets)

$$KI = \frac{2}{fi - Yi}$$

เมื่อ KI แทน ค่าดัชนีคุชเนตส์
fi แทน สัดส่วนของกรุประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละกลุ่ม
Yi แทน สัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่ม

๓.๓ หากาคความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกรุตัวอย่างแบบกรุตัวอย่างมีความสัมพันธ์กัน (Dependent Samples) ใ้สูตร (Glass and Stanley. ๑๙๗๐ : ๒๙๗ - ๓๐๐)

$$t = \frac{D}{\frac{S_d}{n}} \quad df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
D แทน ค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างขอมูลแต่ละกรุ
 S_d^2 แทน ความแปรปรวนของผลต่างระหว่างขอมูลแต่ละกรุ

๓.๔ หากาคความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสองกรุตัวอย่าง แบบกรุตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (Independent Samples) ใ้สูตร (Glass and Stanley. ๑๙๗๐ : ๒๙๕ - ๒๙๗)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๑ และ ๒ ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ และ ๒ ตามลำดับ
 S_p แทน Pooled Variance

คำนวณได้จากสูตร (Glass and Stanley.
 ๑๙๓๐ . ๒๔๕ - ๒๔๗)

$$\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

๓.๕ หากความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม
 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ไชส์ตร (Quinn.
 ๑๙๖๗ : ๒๕๘ - ๓๒๔)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w} \quad df_1 = k - 1, df_2 = n_k - k$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
 MS_b แทน ผลต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ผลต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยในกลุ่ม

๓.๖ หากความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม
 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) ไชส์ตร (Lindquist.
 ๑๙๕๖ : ๓๑๗ - ๓๓๔) โดยกำหนดให้คะแนนจากการวัดครั้งแรก (Pre - test) เป็นตัว
 แปลรวม (Covariate)

$$F = \frac{MS'_A}{MS'_W}$$

$$df_1 = a - 1 \quad \text{และ} \quad df_2 = N - a - 1$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา

MS'_b แทน ผลต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่
ปรับแล้ว

MS'_W แทน ผลต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มที่ปรับแล้ว

ในบทนี้จะแบ่งกล่าวเป็นสองตอนด้วยกัน ประกอบด้วย ตอนที่หนึ่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ซึ่งวิเคราะห์ได้จากค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา ค่าดัชนีคุชเนตส์และเส้นโค้งลอเรนซ์ กับตอนที่สอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน โดยในตอนนี้จะแยกกล่าวออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการกล่าวถึงความแตกต่างทางค่านสมรรถภาพระหว่างครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ๑ กับกลุ่มเปรียบเทียบทั้งจากวิธีสำรวจความคิดเห็นและการสอบวัดของผู้วิจัยซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียว สำหรับส่วนที่สองจะกล่าวถึงการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนระหว่างช่วงเวลาการฝึกอบรมของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ๑ และความแตกต่างทางค่านสมรรถภาพระหว่างครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ๑ กับกลุ่มเปรียบเทียบที่ได้จากการสอบวัดของผู้วิจัย ซึ่งเป็นผลจากการรวบรวมข้อมูลสองครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ๑

การศึกษาในเรื่องนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ๑ จำนวน ๑,๓๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๖ ของครูประจำการทั้งหมด เมื่อนำมาแจกแจงเป็นค่าสถิติพื้นฐานพบว่า ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยส่วนใหญ่เป็นครูประจำการชาย คือมีถึงร้อยละ ๖๑.๒๓ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างรุ่นแล้ว จำนวนครูประจำการหญิงที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ๑ มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๕ ๓๗.๗๐ และ ๔๓.๐๑ ในรุ่นที่หนึ่ง รุ่นที่สอง และรุ่นที่สาม ตามลำดับ

ส่วนทางค่านอายุของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ๑ หากพิจารณาโดยรวมทั้งสามรุ่น ครูประจำการที่เข้ารับการอบรมจะมีอายุเฉลี่ย ๓๖.๓๑ ปี

ผลการพิจารณาแยกเป็นรุ่นที่เขาศึกษาแล้ว ครูประจำการที่เข้ารับการอบรมในรุ่นที่หนึ่งจะมีค่าเฉลี่ยอายุสูงกว่าอีกสองรุ่น กล่าวคือ อายุเฉลี่ยของรุ่นที่หนึ่งเท่ากับ ๓๕.๐๖ ปี ส่วนในรุ่นที่สอง รุ่นที่สาม จะเท่ากับ ๓๓.๔๕ และ ๓๔.๖๖ ปี ตามลำดับ โดยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละรุ่นเท่ากับ ๕.๘๑ , ๖.๓๓ และ ๕.๒๔ ที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ ครูประจำการส่วนใหญ่ที่เข้ารับการฝึกอบรมในรุ่นที่หนึ่ง จะมีช่วงอายุระหว่าง ๓๖ ถึง ๔๐ ปี ซึ่งต่างไปจากรุ่นที่สองและรุ่นที่สาม ที่ครูประจำการส่วนใหญ่มีช่วงอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี นอกจากนั้นแล้ว ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ในรุ่นที่หนึ่งมีช่วงอายุระหว่าง ๔๑ ถึง ๖๐ ปี ถึง ร้อยละ ๓๔.๔๘ ในขณะที่มีช่วงอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี เพียงร้อยละ ๕.๘๔ เท่านั้น สภาพดังกล่าวนี้จะมีสภาพกลับกันในเรื่องที่สองและสาม กล่าวคือ ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ในรุ่นที่สองและรุ่นที่สาม ซึ่งมีช่วงอายุระหว่าง ๔๑ ถึง ๖๐ ปี มีเพียงร้อยละ ๕.๔๙ และ ๓.๒๓ ในขณะที่มีช่วงอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี ถึงร้อยละ ๔๔.๐๘ และ ๓๓.๔๘ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับระยะทางจากที่ทำงานถึงศูนย์ฝึกอบรมของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ พบว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ทั้งสามรุ่น มีค่าเฉลี่ยระยะทางระหว่างที่ทำงานถึงศูนย์ฝึกอบรมในระดับปานกลาง คือ ๔๘.๘๙ กิโลเมตร โดยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานถึง ๓๑.๓๕ สำหรับครูประจำการที่มีที่ทำงานอยู่ไกลจากศูนย์ฝึกอบรมมาก (ระยะทางตั้งแต่ ๑๐๑ ถึง ๒๐๐ กิโลเมตร) มีเพียงร้อยละ ๑๖.๔๓ เท่านั้น ส่วนครูประจำการที่มีที่ทำงานอยู่ห่างจากศูนย์ฝึกอบรมในระยะปานกลางต่ำกว่า ๒๐ กิโลเมตร ช่วง ๒๑ ถึง ๕๐ กิโลเมตร และช่วง ๕๑ ถึง ๑๐๐ กิโลเมตร มีจำนวนร้อยละที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ ๒๔.๑๑ , ๒๕.๑๙ และ ๒๕.๔๗ ตามลำดับ หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างรุ่น ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมในรุ่นที่หนึ่งและรุ่นที่สอง โดยส่วนใหญ่ มีที่ทำงานอยู่ห่างจากศูนย์ฝึกอบรมประมาณ ๕๑ ถึง ๑๐๐ กิโลเมตร ซึ่งต่างไปจากรุ่นที่สอง ที่ครูประจำการส่วนใหญ่มีที่ทำงานอยู่ห่างจากศูนย์ฝึกอบรมต่ำกว่า ๒๐ กิโลเมตร สำหรับครูประจำการที่มีที่ทำงานอยู่ห่างจากศูนย์ฝึกอบรมมากกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร นั้น มีเพียงจำนวนน้อย คือ ร้อยละ ๑๓.๙๔ , ๑๑.๔๙ และ ๑๓.๖๓ ในรุ่นที่หนึ่ง สอง

และตามลำดับ นอกจากนั้นแล้วยังพบว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ
 ทุกชั้น จะมีระยะทางจากที่ทำงานไปยังศูนย์ฝึกอบรมไม่เกิน ๑๐ กิโลเมตร เป็นเปอร์เซ็นต์
 สูงทั้งนี้คือ ร้อยละ ๒๐.๒๔, ๒๓.๐๔ และ ๑๖.๑๓ ในรุ่นที่หนึ่ง สอง และสาม
 ตามลำดับ

ทางคณะผู้ทรงคุณวุฒิของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ นั้น
 จากสถิติพื้นฐาน แสดงให้เห็นว่า ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ทั้งสาม
 รุ่น มีวุฒิพิเศษมัธยม (พ.ม.) มากที่สุด คือมีถึงร้อยละ ๖๖.๐๔ ส่วนที่มีวุฒิประกาศนียบัตร
 วิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) และวุฒิอื่น ๆ เช่น วุฒิประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา (ป.ม.ช.)
 มีเพียงร้อยละ ๓๕.๐๔ และ ๒.๔๖ เท่านั้น หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างรุ่นแล้วพบว่า
 จำนวนครูประจำการที่มีวุฒิ พ.ม. ซึ่งมีมากที่สุดในทุกวันนี้ จะมีจำนวนลดลงในรุ่นหลัง
 กล่าวคือ มีร้อยละ ๗๓.๔๔ ในรุ่นแรก แล้วลดลงเป็นร้อยละ ๖๙.๔๐ และ ๕๐.๗๖ ในรุ่นที่
 สองและสาม ตรงข้ามกับครูประจำการที่มีวุฒิ ป.กศ.สูง ซึ่งจะมีจำนวนร้อยละเพิ่มขึ้นในรุ่น
 หลัง คือ มีจำนวนร้อยละ ๒๓.๙๑ ในรุ่นแรก แล้วเพิ่มเป็นร้อยละ ๓๐.๒๔ และ ๔๔.๑๐ ใน
 รุ่นที่สองและสาม ตามลำดับ

สำหรับฐานะการปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือสถานศึกษาของครูประจำการที่เข้ารับการ
 ฝึกอบรมตามโครงการฯ นั้น โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ครูสอน คือมีจำนวนถึงร้อยละ

๖๕.๓๔ และจะมีเพียงร้อยละ ๒๔.๓๙ และ ๑๐.๒๓ เท่านั้น ที่ปฏิบัติงานในฐานะ
 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ธุรการ หากแยกพิจารณาเฉพาะที่ทำหน้าที่บริหารหรืองานธุรการเรื่อง
 ประการเดียว โดยไม่ทำหน้าที่สอนควบคู่ไปด้วย จำนวนก็จะลดน้อยลงไปอีก คือ มีเพียง
 ร้อยละ ๕.๗๖ และ ๒.๔๓ ตามลำดับ ลักษณะดังกล่าวนี้มีปรากฏทั้งสามรุ่น แต่มีข้อน่าสังเกต
 ว่า จำนวนครูประจำการที่เข้ารับการอบรมตามโครงการฯ ที่เป็นครูสอนนั้น จะมีจำนวน
 ร้อยละเพิ่มมากขึ้นในรุ่นหลัง (ดูรายละเอียดเกี่ยวกับคำสถิติพื้นฐานของครูประจำการที่เข้ารับ
 การฝึกอบรมตามโครงการฯ ในภาคผนวก ข. ตาราง (๔) และตาราง (๖))

ข้อมูลโดยรวมได้จากกรุประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ เมื่อนำมาแปลงเป็นค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา ค่าดัชนีนี้คู่ขนานกับเส้นโค้งลอเรนซ์ ตามเขตหน่วยงานที่สังกัด ภาระหน้าที่ ตำแหน่งทางวิชาชีพครูและสถานที่รับราชการของครูประจำการที่ได้เข้ารับการอบรมในแต่ละรุ่นได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีคู่ขนาน : จากค่าดัชนีคู่ขนานที่คำนวณได้ แสดงให้เห็นว่าการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ของครูประจำการ ในว่าจะพิจารณาเฉพาะครูประจำการที่มีวุฒิปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือที่จบจากกับครูประจำการทุกวุฒิ ถ้ามีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ฯ ในทุกรุ่นที่เข้าศึกษาและทุกตัวแปร เว้นแต่ตัวแปรสถานที่รับราชการ ในระดับอำเภอของรุ่นที่หนึ่ง และตำแหน่งทางวิชาชีพในรุ่นที่หนึ่งและรุ่นที่สอง เมื่อพิจารณาจากครูประจำการทุกวุฒิเท่านั้น

สถานภาพทางเพศ ในรุ่นที่สาม นับเป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นว่าครูประจำการได้รับการเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมสูงสุด โดยมีค่าดัชนีคู่ขนานเท่ากับ .๖๐๖ ส่วนตำแหน่งทางวิชาชีพ ในรุ่นที่หนึ่ง เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมสูงสุด ด้วยมีค่าดัชนีคู่ขนานเท่ากับ .๔๖๔

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าดัชนีคู่ขนานระหว่างรุ่น ก็พบว่าในรุ่นที่สองและสามมีค่าดัชนีคู่ขนานเข้าใกล้ ๐ มากกว่ารุ่นที่หนึ่ง หรือกล่าวได้ว่าระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในรุ่นที่สอง และสามทุกตัวแปรที่นำมาพิจารณาสำหรับตัวแปรด้านสถานภาพทางเพศ หน่วยงานที่สังกัด ภาระหน้าที่และสถานที่รับราชการ รายจังหวัดนั้น ครูประจำการมีระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้นในรุ่นที่สอง และมากที่สุดก็ในรุ่นที่สาม เมื่อพิจารณาเฉพาะกับครูประจำการที่มีวุฒิปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ชั้นสูงหรือเทียบเท่า แต่ถ้ามองจากครูประจำการทุกวุฒิก็พบว่า ระดับความเสมอภาคของการเข้ารับการฝึกอบรมที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในรุ่นที่สองและมากที่สุดก็ในรุ่นที่สามนั้น จะมีเฉพาะตัวแปรทางด้านเพศและตำแหน่งทางวิชาชีพเท่านั้น ส่วนตัวแปรอื่นอันได้แก่ หน่วยงานที่สังกัด ภาระหน้าที่ สถานที่รับราชการรายจังหวัดและ

อำเภอ ระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษาจะมีมากที่สุด ในรุ่นที่สอง
 ใดๆก็ตาม เมื่อวิเคราะห์สององค์ประกอบรวมกัน คือ เพศกับภาระหน้าที่ และเพศกับ
 หน่วยงานที่ตั้งกัก ได้พบว่าระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษาจะมี
 แนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในรุ่นหลัง ดังรายละเอียดที่ได้แสดงไว้ตามตาราง ๕ และตาราง ๖

ตาราง ๕ ค่าดัชนีคุณนํ้าพิจางความสํานทางเพศ หน่วยงานที่สังกัด ภาระหน้าที่
ตำแหน่งทางวิชาชีพ และสถานที่รับราชการ จํานวนตามรุ่นที่เขาศึกษา

สถานภาพ	ค่าดัชนีคุณนํ้า					
	ทฤษฎี			วิธี ป.ก. สง หรือเทียบเท่า		
	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม
เพศ	.๒๓๐	.๐๕๕	.๐๐๑	.๒๕๒	.๑๖๓	.๐๖๓
หน่วยงานที่สังกัด	.๑๖๒	.๐๖๕	.๑๐๖	.๒๒๘	.๑๖๘	.๑๖๒
ภาระหน้าที่	.๓๘๔	.๑๔๓	.๑๕๔	.๑๗๖	.๑๖๔	.๐๘๘
จังหวัด	.๑๖๗	.๐๑๘	.๐๓๖	.๐๘๔	.๐๗๕	.๐๓๕
อำเภอ	.๕๑๘*	.๓๓๕	.๔๘๑	.๔๓๒	.๓๑๕	.๔๖๑
ตำแหน่งทางวิชาชีพ	.๘๖๔*	.๕๗๐*	.๒๐๐	--	--	--

ค่าที่ต่ำกว่า ๐ ถึง .๕๐ ถือว่าไม่เหมาะสมของโอกาส

*ค่าจากเกณฑ์

ตาราง ๒ ค่าดัชนีคุณนeshที่พิจารณาตามสถานทางเพศ กับภาระหน้าที่ และหน่วยงานที่สังกัด
จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา

สถานภาพ	ค่าดัชนีคุณนesh		
	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม
เพศ กับภาระหน้าที่	๐.๓๘๗	๐.๑๖๖	๐.๑๖๑
เพศ กับหน่วยงานที่สังกัด	๐.๒๘๔	๐.๑๑๔	๐.๑๑๔

ค่าตั้งแต่ ๐ ถึง ๕๐ ถึงห้ามคิดรวมเสมอภาคของโหล่ง

๒. ผลการวิเคราะห์ด้วยเส้นโค้งลอเรนซ์ จากการสร้างแผนภาพโดยใจเขน

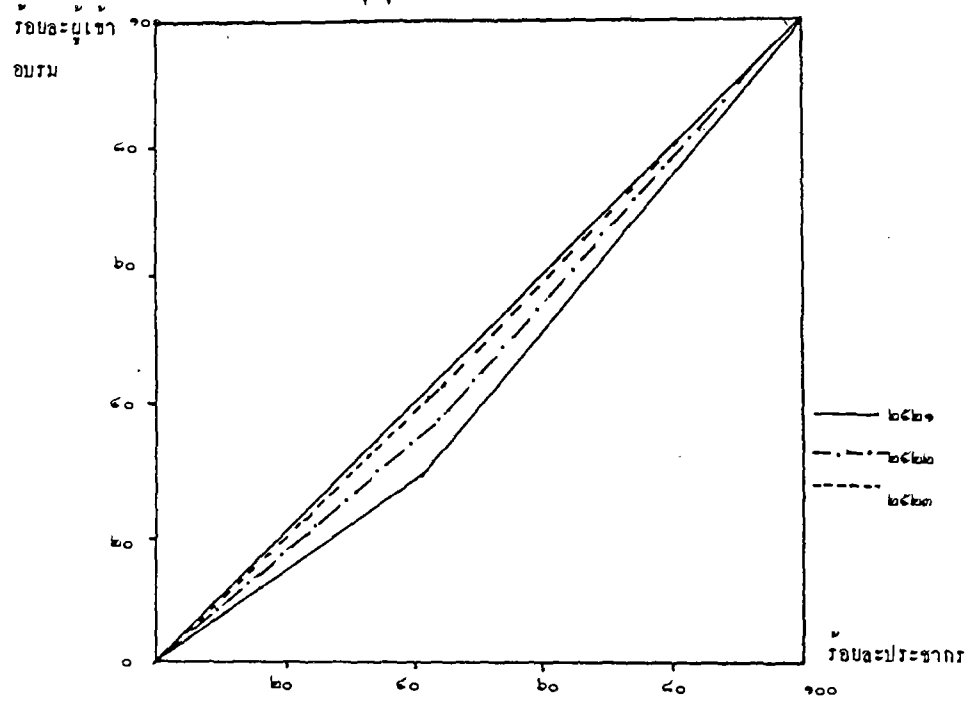
สายเส้นแทนค่าคะแนนที่คำนวณได้จากครุประจําการที่เข้ารับการอบรมรุ่นที่หนึ่ง (พ.ศ. ๒๕๒๑) รุ่นที่สอง (พ.ศ. ๒๕๒๒) และรุ่นที่สาม (พ.ศ. ๒๕๒๓) เปรียบเทียบกับเส้นทํามุม ๔๕ องศา ที่แสดงถึงระดับความเสมอภาคสูงสุด หรือการกระจายที่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ (ตามภาพประกอบ ๒ ถึงภาพประกอบ ๔) ได้พบว่า ไม่มีการกระจายที่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ในทุกครั้ง ทุกตัวแปร แต่ในรุ่นที่สามนั้นเส้นแสดงการกระจายตามความเป็นจริงเข้าใกล้กับเส้นแสดงการกระจายเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์มาก โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาตามสถานทางเพศ หน่วยงานที่สังกัด ภาระหน้าที่และสถานที่รับราชการรายจังหวัด (ภาพประกอบ ๒ ถึง ๔) ในรุ่นที่สองก็ปรากฏในลักษณะเดียวกันกับรุ่นที่สาม แต่มีระดับความเสมอภาคน้อยกว่าทุกตัวแปรยกเว้น เมื่อพิจารณาจากตัวแปร ภาระหน้าที่ ซึ่งจะมีเส้นแสดงการกระจายตามความเป็นจริงเข้าใกล้เส้นทํามุม ๔๕ องศา มากกว่า (ภาพประกอบ ๒) ส่วนในรุ่นที่หนึ่งเห็น จากภาพประกอบที่ให้เห็นว่ามีความไม่เท่าเทียมกันอยู่มาก ในทุกตัวแปรที่นำมาศึกษา เว้นแต่ตัวแปรค่าสถานที่รับราชการรายจังหวัด เมื่อพิจารณาจากครุประจําการวุฒิประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงหรือเทียบเท่า (ภาพประกอบ ๔) สำหรับตัวแปรที่แสดงให้เห็น

ถึงการกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม อย่างใด เค้าเพียงก็มากที่สุดในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้แก่ ตำแหน่งทางวิชาชีพครู (ภาพประกอบ ๑๒)

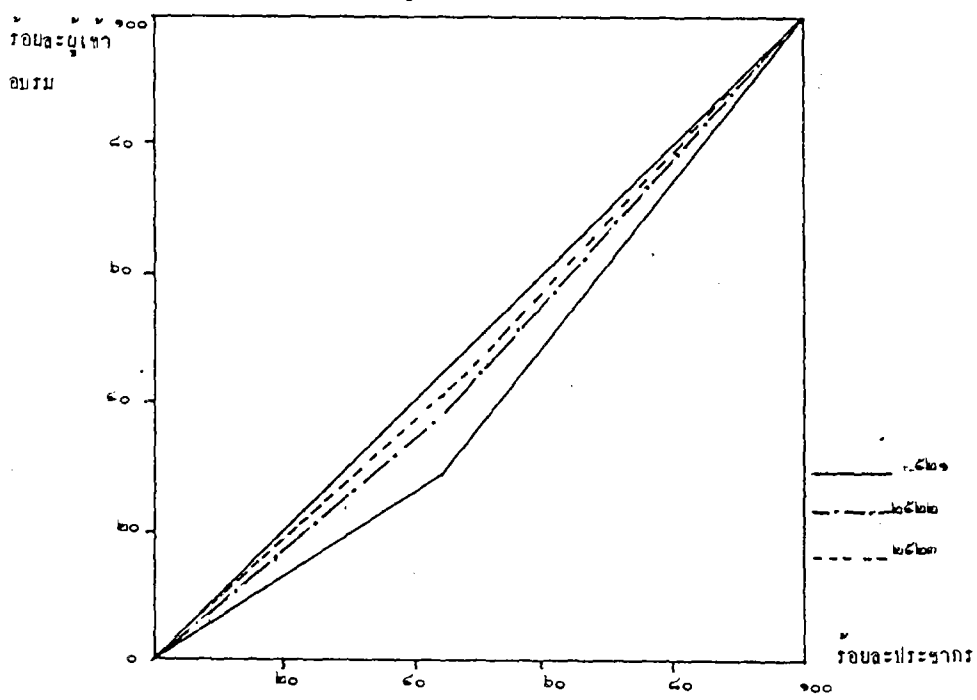
เมื่อเปรียบเทียบ แสดงการกระจายตามความเป็นจริง ของครูประจำการที่เข้ารับการอบรมในรุ่นที่หนึ่ง สอง และสาม พบว่า แสดงการกระจายตามความเป็นจริง ในรุ่นที่หนึ่งอยู่ห่างจากแสดงการกระจายที่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ มากกว่าที่ปรากฏ ในรุ่นที่สองและสามทุกตัวแปร เว้นแต่ตัวแปรสถานที่ยังรับราชการรายอำเภอ ซึ่งแสดงการกระจายตามความเป็นจริงจะเข้าใกล้ แสดงการกระจายที่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์มากกว่าที่ปรากฏในรุ่นที่สาม (ภาพประกอบ ๑๑) อันสอดคล้องกับค่าดัชนีคูลิเบิร์ตที่คำนวณได้

นอกจากนี้แล้ว จากภาพประกอบได้แสดงให้เห็นว่าระดับความเสมอภาคจะเพิ่มมากขึ้นในรุ่นที่สองและมากที่สุด ในรุ่นที่สาม ตามลำดับเพื่อพิจารณาในด้านสถานทางเพศ (ภาพประกอบ ๒ และ ๓) หน่วยงานที่สังกัด (ภาพประกอบ ๔) ภาระหน้าที่ (ภาพประกอบ ๕) สถานที่รับราชการรายจังหวัด (ภาพประกอบ ๕) และตำแหน่งทางวิชาชีพ (ภาพประกอบ ๑๒) สำหรับระดับความเสมอภาคที่เพิ่มขึ้นสูงสุดในรุ่นที่สองและลดลงในรุ่นที่สาม แต่ยังคงมีระดับความเสมอภาคที่สูงกว่าในรุ่นที่หนึ่งนั้น จะพบได้ชัดเจนเมื่อพิจารณาความถ่วงน้ำหนักจากครูประจำการทุกวุฒิ (ภาพประกอบ ๖) เท่านั้น ส่วนการพิจารณาจากภาพประกอบที่ไม่สามารถจะระบุได้ কেনถึงแนวโน้มของการเพิ่มระดับความเสมอภาคก็ได้แก่ การพิจารณาจากตัวแปรด้านสถานที่รับราชการรายอำเภอ (ภาพประกอบ ๑๐ และ ๑๑)

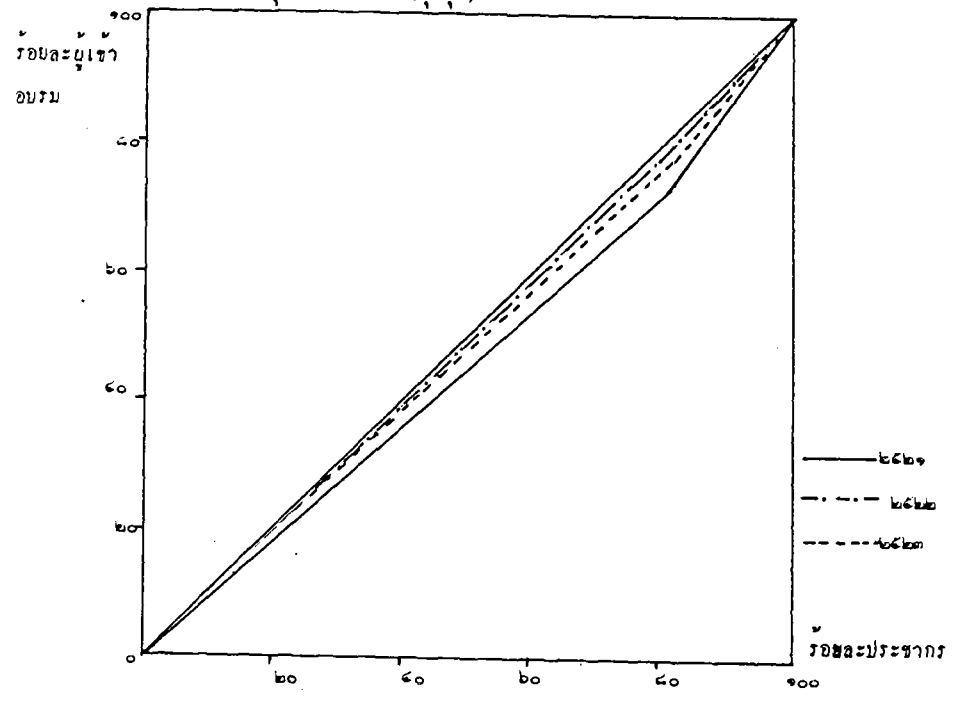
ภาพประกอบ ๒ การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาคำถามสถานทางเพศ และรุ่นที่เข้าศึกษา (ทุกวุฒิ)

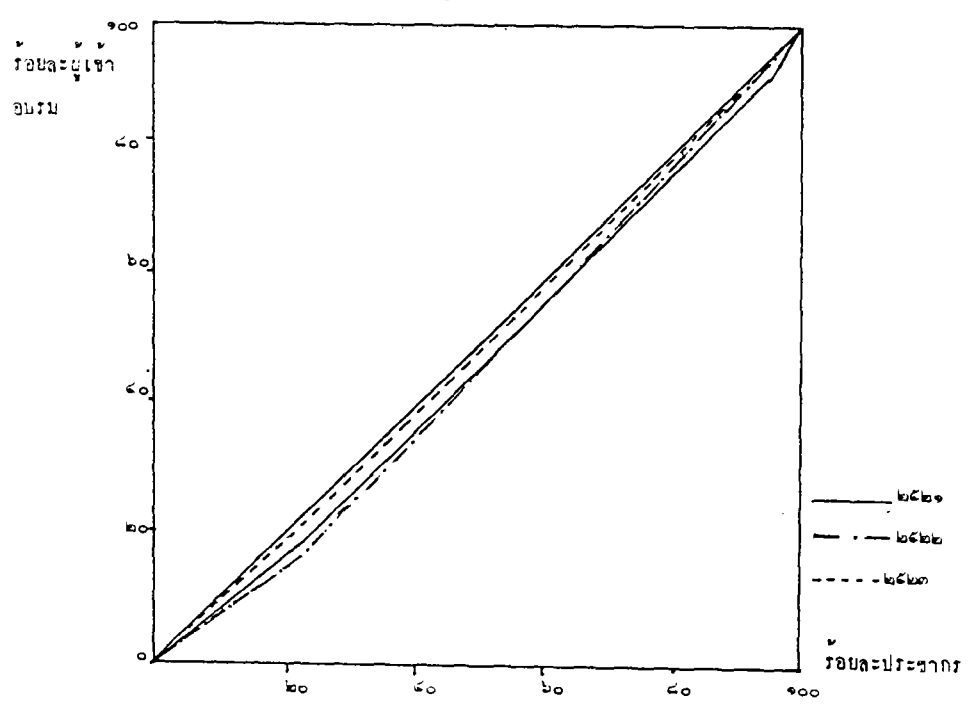
ภาพประกอบ ๓ การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาคำถามสถานทางเพศและรุ่นที่เข้าศึกษา (วุฒิ ป.กท.สูง หรือ เทียบเท่า)

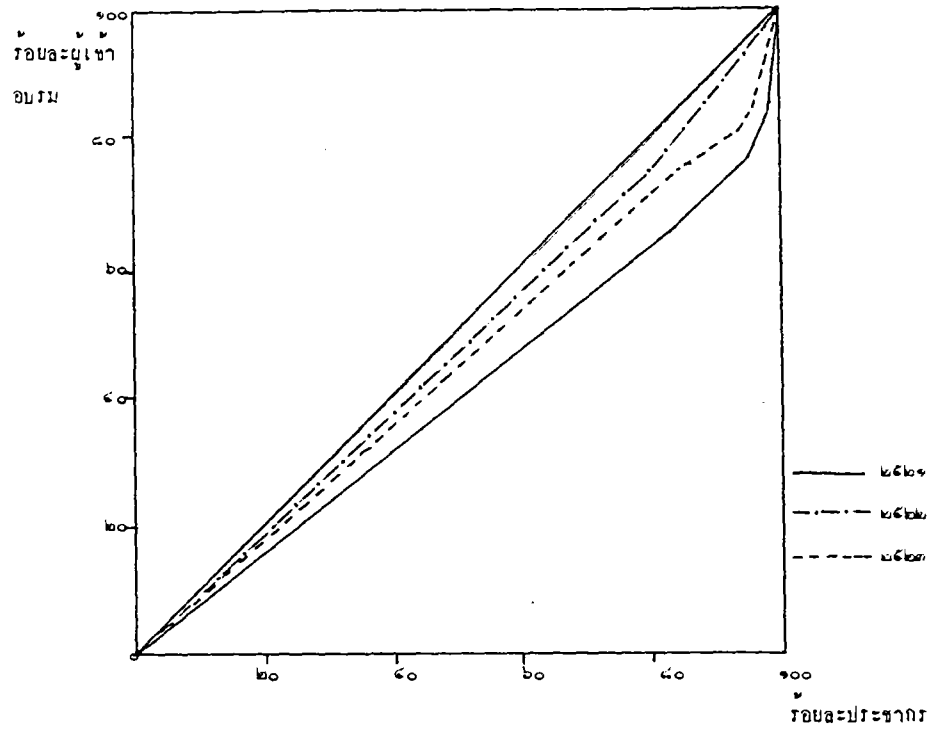
ภาพประกอบ ๔ การกระจายของครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรม ศึกษาตามหน่วยงานที่สังกัดและ
 รุ่นที่เข้าศึกษา (ทุกวง)

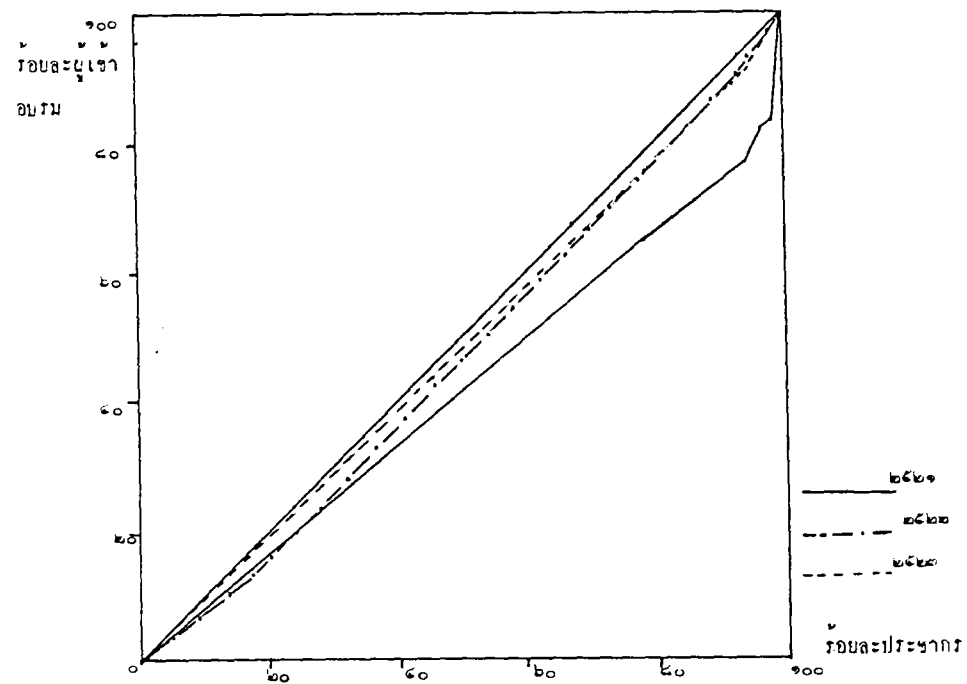
ภาพประกอบ ๕ การกระจายของครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรม ศึกษาตามหน่วยงานที่สังกัดและรุ่นที่
 เข้าศึกษา (วุฒิ ป.ศ.สูง หรือเทียบเท่า)

ภาพประกอบ ๖ การกระจายของครูประจำการที่เข้าร่วมการฝึกอบรม ที่จารตามภาระหน้าที่และรุ่นที่เข้าศึกษา (ทุกวุฒิ)

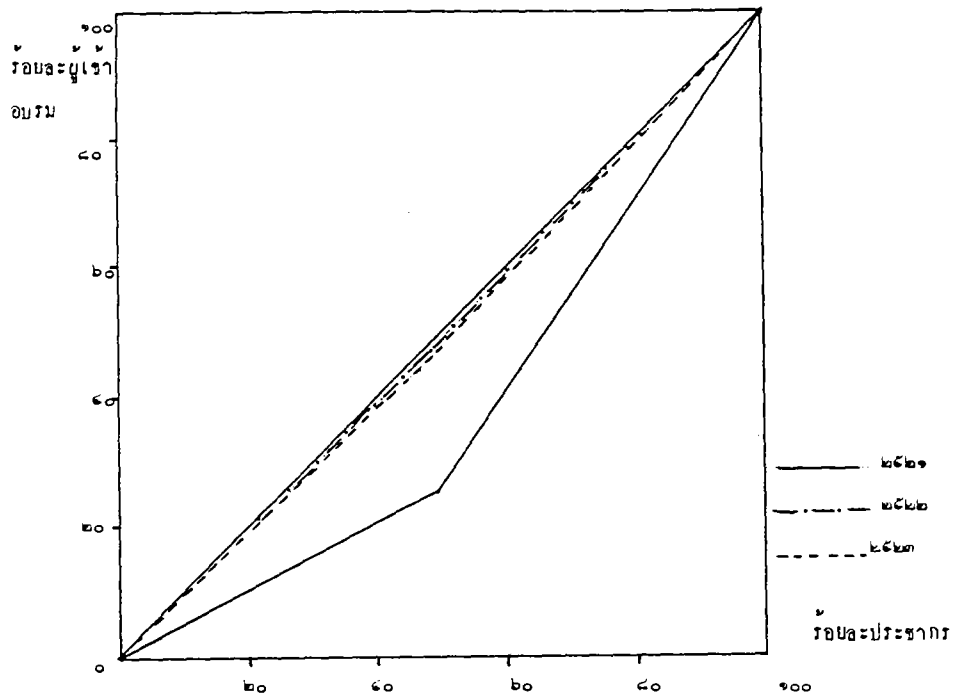

ภาพประกอบ ๗ การกระจายของครูประจำการที่เข้าอบรม ที่จารตามภาระหน้าที่และรุ่นที่เข้าศึกษา (วุฒิ ป.กค.สูง หรือเทียบเท่า)

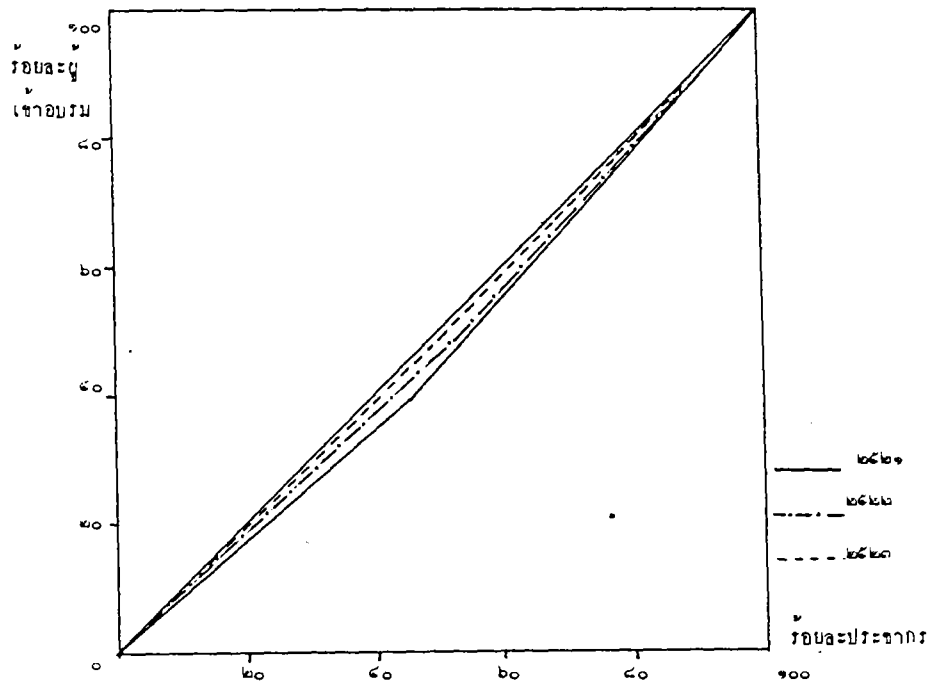

๓๕

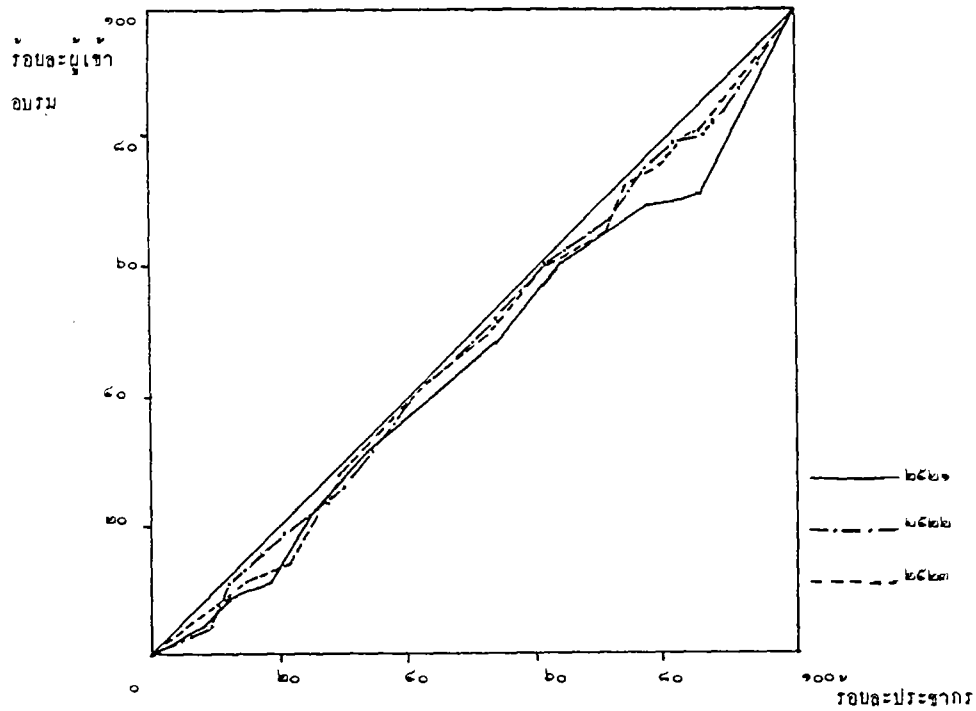
ภาพประกอบ ๔ การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมพิจารณาตามสถานที่รับราชการราย
จังหวัด และรุ่นที่เข้าศึกษา (ทุกวุฒิ)

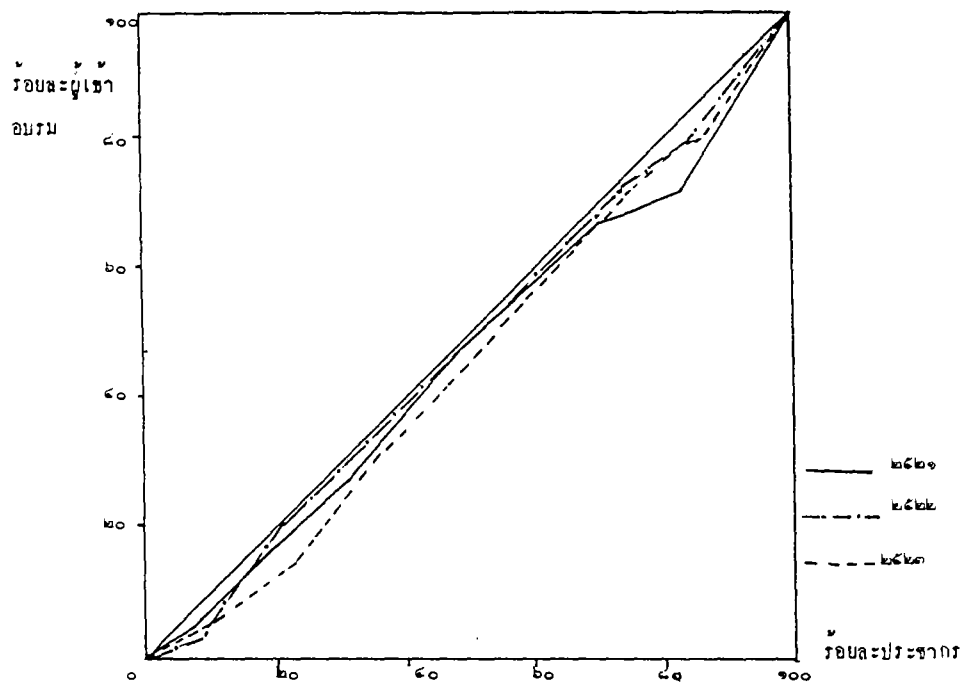
ภาพประกอบ ๕ การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามสถานที่รับราชการราย
จังหวัด และรุ่นที่เข้าศึกษา (วุฒิ ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า)

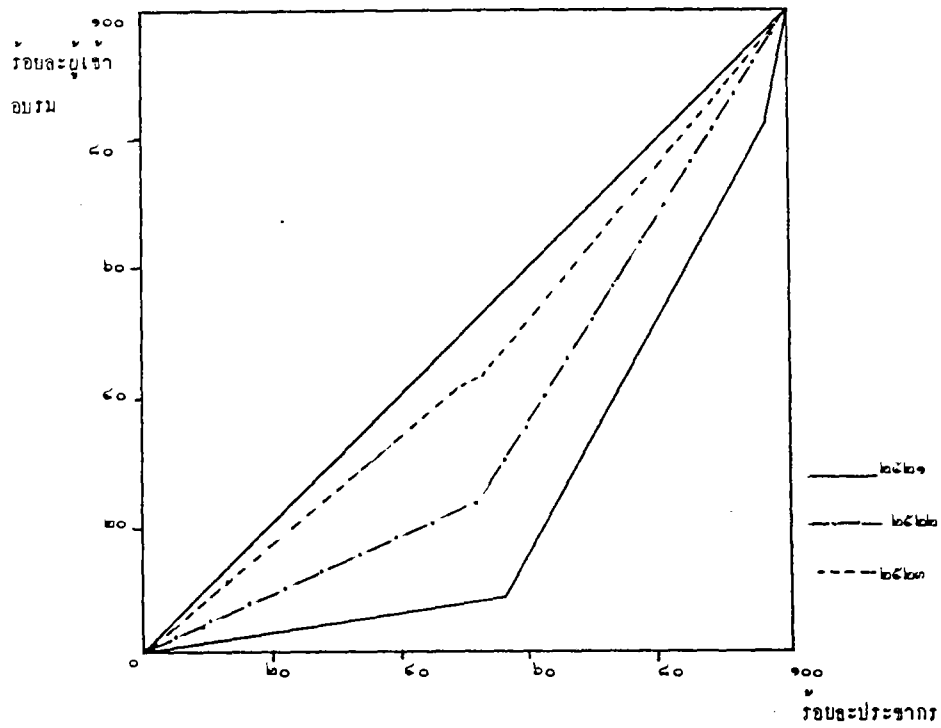
ภาพประกอบ ๑๐ การกระจายของครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรม พิจารณาศูนย์กลางที่รับราชการ
อำเภอ และพื้นที่เจ้าศึกษา (ทุกวุฒิ)

ภาพประกอบ ๑๑ การกระจายของครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรม พิจารณาศูนย์กลางที่รับราชการ
อำเภอ และพื้นที่เจ้าศึกษา (วุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า)

ภาพประกอบ ๑๒ การกระจายของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาคำถามตำแหน่งทางวิชา
ชีวิตและรุ่นที่เราศึกษา (ทุกวุฒิ)

๓. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พบว่าในค่านี้นั้น ครูประจำการทั้งชายและหญิงต่างมีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเสมอภาค โดยเฉพาะในรุ่นที่สามของการพิจารณาจากครูประจำการทุกรุ่น โอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิทยากรที่คัดเลือกมีความเสมอภาคสมบูรณ์ หากพิจารณาเทียบกับจากค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาในแต่ละรุ่น ระหว่างครูประจำการชาย และหญิง พบว่าค่าดัชนีโอกาสของครูประจำการชายจะสูงกว่าของครูประจำการหญิงทุกรุ่น แต่มีแนวโน้มของความแตกต่างลดน้อยลงในรุ่นหลัง

ส่วนในค่านี้นายงานที่สังกัดจากค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาแสดงว่าครูประจำการที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษา มีความเสมอภาคในโอกาสของการเข้ารับการฝึกอบรมตามเกณฑ์ โดยเฉพาะครูประจำการที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ วุฒิป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า มีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าครูประจำการในสังกัดอื่น ๆ ทุกรุ่นที่ศึกษา แต่ครูประจำการที่สังกัดเทศบาล โรงเรียนราษฎร์และอื่น ๆ มีความเสมอภาคไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยครูประจำการที่สังกัดเทศบาลมีค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษามากกว่าเกณฑ์ ตรงข้ามกับครูประจำการที่สังกัดโรงเรียนราษฎร์ที่มีค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาค่าต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบค่านี้นายงานที่สังกัดควบคุมไปกับเพศของครูประจำการก็พบว่า ครูประจำการชายซึ่งสังกัดเทศบาลมีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด ในขณะที่ครูประจำการหญิงซึ่งสังกัดโรงเรียนราษฎร์หรืออื่น ๆ มีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมต่ำที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์จากตัวแปรด้านภาระหน้าที่ก็พบว่า ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมอยู่ทุกหน่วยย่อย ยกเว้นแต่ครูประจำการที่ไม่ได้ทำการสอน ซึ่งมีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือมีค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาตั้งแต่ ๑.๕๖ ถึง ๑๑.๒๕ โดยเฉพาะในรุ่นแรกค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษากว่าครูประจำการที่เป็นครูผู้สอนในระดับชั้นต่าง ๆ อย่างมาก และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบควบคู่กัน ระหว่างภาระหน้าที่กับเพศของครูประจำการจากค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ครูประจำการชายที่ไม่ได้

สำหรับการสอนมีโอกาสนี้ในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุดในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะในรุ่นที่หนึ่ง ถ้า
กลับมีโอกาสทางการศึกษาที่คำนวณได้มีถึง ๑๖.๗๖ นอกจากนั้นแล้วยังพบว่า ครูประจำการ
ชายที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่าครูประจำการ
ชายและหญิงที่เป็นผู้สอนในระดับอื่น ๆ แต่มีข้อยกเว้นดังกล่าว ครูประจำการหญิงที่สอนระดับ
อนุบาล ครูประจำการทั้งสองเพศที่สอนระดับประถมศึกษาและครูประจำการชายที่ไม่ได้สอน
มีความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษามากขึ้นในรุ่นหลัง

ในตำแหน่งทางวิชาชีพครู จากค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาแสดงให้เห็นว่า
ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมสำหรับครูประจำการระดับครู ๒ อาจารย์
๑ และอาจารย์ ๒ เฉพาะในรุ่นที่สามเท่านั้น ส่วนในรุ่นที่หนึ่งและสองครูประจำการทุกระดับ
ตำแหน่งทางวิชาชีพครู มีค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาต่างจากเกณฑ์ โดยในรุ่นแรก ครู ๒
และอาจารย์ ๑ มีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมน้อยมาก ในขณะที่อาจารย์ ๒ มีโอกาสใน
การเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด ลักษณะเช่นนี้ยังคงเป็นเช่นเดิมในรุ่นที่สอง ยกเว้นเฉพาะ
อาจารย์ ๑ ที่กลับมีโอกาสนี้ในการเข้ารับการฝึกอบรมมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือมีค่าดัชนี
โอกาสทางการศึกษา ๒.๑๑ แต่ในรุ่นสาม อาจารย์ ๑ กลับมีโอกาสนี้ในการเข้ารับการฝึก-
อบรมตามโครงการ ฯ น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับครูประจำการที่มีตำแหน่งทางวิชาชีพครูอื่น ๆ
หากเปรียบเทียบระหว่างรุ่นในขณะที่ครูประจำการที่มีตำแหน่งทางวิชาชีพครู ระดับครู ๒
อาจารย์ ๑ และอาจารย์ ๒ มีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมกับในรุ่น
หลัง แต่อาจารย์ ๑ จะไม่มีลักษณะดังกล่าวนี้

เมื่อพิจารณาจากสถานที่รับราชการ พบว่ามีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้า
รับการฝึกอบรมทุกกลุ่ม หากพิจารณาเป็นรายจังหวัด แต่ถ้ามองเป็นรายอำเภอ (ดูตาราง
๔) จากค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ครูประจำการที่มีสถานที่รับราชการอยู่ใน
เขตอำเภอสองคาบ จังหวัดสกลนคร และกิ่งอำเภอวานใหญ่ จังหวัดนครพนม ไม่ได้รับ
ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม โดยตลอดทั้งสามรุ่น ส่วนอำเภออื่น
มีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างน้อยหนึ่งรุ่น และเมื่อเปรียบเทียบ
ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาระหว่างอำเภอ ก็พอสรุปว่าครูประจำการที่รับราชการอยู่ใน

เขตอำเภอขนาดใหญ่ และเป็นที่ตั้งศูนย์ฝึกอบรม หรือ เป็นอำเภอใกล้เคียงศูนย์ฝึกอบรม เช่น อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอเมืองนครพนม อำเภอพังโคน อำเภอพรหมนิคม อำเภอนาแก อำเภอธาตุพนม จะมีแนวโน้มของโอกาสที่จะได้รับการฝึกอบรมมากกว่าครูประจำการที่รับราชการอยู่ในเขตอำเภอขนาดเล็กและมีระยะทางห่างจากศูนย์ฝึกอบรมมาก เช่น อำเภอบ้านม่วง อำเภอนิคมน้ำอภัย เป็นต้น

ส่วนการเปรียบเทียบค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาระหว่างรุ่นหนึ่ง สอง และ สาม นั้น พบว่าระดับความเสมอภาคมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในรุ่นหลัง เมื่อพิจารณาจากสถานทางเพศ สถานที่ได้รับราชการรายจังหวัด และตำแหน่งทางวิชาชีพครู ส่วนตัวแปรด้านหน่วยงานที่สังกัด และภาระหน้าที่จะมีลักษณะเช่นนี้ค่อนข้างเด่นชัด เฉพาะครูประจำการที่สังกัดเทศบาล หรือ หน่วยงานอื่น ๆ กับครูประจำการที่ไม่ได้ทำหน้าที่สอนเท่านั้น สำหรับการพิจารณาตามสถานที่รับราชการรายอำเภอจากค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาพบว่า อำเภอที่มีแนวโน้มของความเสมอภาคเพิ่มขึ้นในรุ่นหลัง ได้แก่ อำเภอกุดบาก อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอเมืองนครพนม อำเภอปลาปาก อำเภอท่าอุเทน อำเภอมุกดาหาร และอำเภอศรีสงคราม (พิจารณาจากครูที่มีวุฒิประกาศนียบัตรวิชาการชั้นสูง หรือเทียบเท่า) เมื่อพิจารณาเฉพาะอำเภอที่เป็นที่ตั้งศูนย์ฝึกอบรม อันได้แก่ อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร และอำเภอเมืองนครพนม พบว่า ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาจะมีมากที่สุดในเรื่องที่หนึ่ง และมีน้อยลงไปในเรื่องที่สอง และเรื่องที่สามตามลำดับ สำหรับอำเภอเมืองสกลนคร และอำเภอเมืองนครพนม อันแสดงให้เห็นว่า จำนวนศูนย์ฝึกอบรมที่มีมากขึ้นจะมีผลให้ครูในเขตอำเภอที่เป็นที่ตั้งศูนย์ฝึกอบรมมีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปได้โดยเสมอภาคมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามก็ยังมีลักษณะดังกล่าวนี้ไม่พบในอำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นศูนย์ฝึกอบรมอีกแห่งหนึ่ง

ตาราง ๗ ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาตามโครงการ ๗ พิจารณาตามสถานทางเพศ
หน่วยงานที่ตั้งกัก การระหนัาที่ ตำแหน่งทางวิชาชีพและสถานั้รับราชการ
รายจังหวัด จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา

สถานภาพ		ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา					
		ทฤษฎี			วิธี ป.ศ.สูง และเทียบเท่า		
		รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม
ภาพทางเพศ	ชาย	๑.๒๐	๑.๐๘	๑.๐๐	๑.๒๖	๑.๑๑	๑.๐๖
	หญิง	๐.๗๒	๐.๘๙	๑.๐๐	๐.๖๗	๐.๘๖	๐.๙๓
งานที่สังกัด	ส.ปช.	๐.๙๒	๐.๙๘	๐.๙๗	๑.๐๑	๑.๐๙	๑.๐๒
	กรมสามัญ	๑.๒๙	๑.๑๑	๑.๓๐	๐.๘๔	๐.๗๐	๑.๐๐
	เทศบาล	๒.๕๐*	๒.๐๑*	๑.๕๘*	๑.๘๙*	๒.๑๓*	๑.๒๓
	โรงเรียนร	๐.๔๐*	๐.๑๘*	๐.๐๙*	๐.๖๗	๐.๓๓*	๐.๖๒
	อื่น ๆ	๒.๒๔*	๑.๒๘	๐.๕๗	๒.๒๔*	๑.๒๙	๐.๖๖
หน้าที่	สอนระดับอนุบาล	๐.๓๕*	๐.๒๓*	๐.๕๑	๐.๓๘*	๐.๗๗	๐.๖๒
	สอนระดับประถม	๐.๗๘	๐.๙๔	๐.๘๙	๐.๘๓	๑.๐๑	๐.๙๕
	สอนระดับ มศ.คน	๑.๐๑	๑.๒๐	๐.๖๕	๐.๗๒	๐.๙๔	๑.๐๖
	สอนระดับ มศ.ปลาย	๒.๗๔*	๑.๐๗	๑.๔๕	๒.๖๓*	๑.๙๒	๑.๗๗*
	ไม่ได้ทำหน้าที่สอน	๑๑.๑๙*	๒.๖๙*	๒.๐๘*	๙.๖๙*	๒.๑๒*	๑.๕๒*
รัก	สกลนคร	๑.๑๗	๐.๙๘	๑.๐๓	๑.๐๘	๐.๙๓	๑.๐๓
	นครพนม	๐.๘๓	๑.๐๒	๐.๙๖	๐.๙๑	๑.๐๘	๐.๙๖
นงทางวิชาชีพ	ครู ๒	๐.๑๖*	๐.๔๖*	๐.๘๒	-	-	-
	อาจารย์ ๑	๑.๘๒*	๑.๕๔*	๑.๕๒	-	-	-
	อาจารย์ ๒	๖.๔๖*	๓.๖๙*	๐.๖๙	-	-	-
	อาจารย์ ๓	๐.๐๐*	๒.๑๑*	๐.๐๐*	-	-	-

เกณฑ์ ๐.๕๐ ถึง ๑.๕๐ ถือว่ามีความเหมาะสมพอควรโอกาสฯ

* อ้างจากเกณฑ์

ตาราง ๘ ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาตามโครงการ ฯ พิจารณาตามสถานที่รับราชการ
รายอำเภอ ของจังหวัดสกลนคร และนครพนม จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา

อำเภอ	ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา					
	ทุกวุฒิ			วุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า		
	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม
เมืองสกลนคร	๒.๐๙*	๑.๔๑	๑.๔๔	๑.๙๖*	๑.๓๒	๑.๖๒*
สว่างแดนดิน	๐.๕๓	๐.๔๙*	๐.๖๖	๐.๕๐	๐.๔๙*	๐.๖๒
วานรนิวาส	๑.๐๖	๑.๑๔	๐.๓๖*	๑.๐๘	๑.๒๙	๐.๓๙*
พังโคน	๑.๐๙	๑.๕๑*	๑.๙๑*	๐.๘๕	๑.๑๙	๑.๓๑
บ้านม่วง	๐.๔๖*	๐.๒๒*	๐.๑๕*	๐.๕๙	๐.๒๘*	๐.๑๙*
อากาศอำนวย	๐.๙๐	๐.๖๘	๑.๔๖	๐.๘๙	๐.๙๒	๑.๕๙*
พรรณานิคม	๑.๑๙	๑.๘๒*	๑.๙๖*	๑.๐๖	๑.๕๙*	๑.๖๖*
วาริชภูมิ	๑.๓๖	๑.๐๒	๐.๔๓*	๑.๑๙	๐.๘๙	๐.๓๖*
ส่องดาว	๐.๐๐*	๐.๒๖*	๐.๒๙*	๐.๐๐*	๐.๒๖*	๐.๒๙*
กุศบาก	๐.๖๘	๐.๙๐	๐.๘๒	๐.๙๔	๐.๙๓	๐.๘๔
กุศมาดย์	๐.๙๒	๐.๖๘	๑.๑๖	๐.๕๒	๐.๕๕	๐.๙๙
คำตากล้า	๐.๒๙*	๐.๕๒	๐.๕๔	๐.๒๘*	๐.๖๕	๐.๕๘
น้ำอุน	๐.๕๔	๐.๘๓	๐.๐๐*	๐.๘๕	๐.๙๙	๐.๐๐*
เต่างอย	๐.๙๐	๐.๔๑*	๐.๙๖	๐.๖๔	๐.๔๐*	๐.๙๙
เมืองนครพนม	๑.๙๔*	๑.๔๕	๐.๙๑	๑.๕๑*	๑.๒๙	๐.๘๘
ปลาปาก	๐.๒๘*	๐.๙๙	๐.๖๓	๐.๖๑	๑.๕๔	๐.๖๕
ท่าอุเทน	๐.๖๕	๐.๘๑	๐.๘๕	๐.๙๐	๐.๙๙	๐.๙๙
บ้านแพง	๐.๑๔*	๑.๒๑	๐.๔๓*	๐.๑๙*	๑.๔๓	๐.๕๔
ธาตุพนม	๑.๐๘	๑.๑๐	๑.๔๙	๑.๑๑	๑.๑๔	๑.๔๔

(ตาราง ๘)

อำเภอ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
	ทุกระดับ			วุฒิ ป.กท.สูง หรือเทียบเท่า		
	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม	รุ่นที่หนึ่ง	รุ่นที่สอง	รุ่นที่สาม
เรณูนคร	๑.๒๖	๐.๘๔	๐.๑๔*	๑.๒๑	๐.๘๑	๐.๑๙*
มุกดาหาร	๐.๔๓*	๐.๘๘	๑.๓๘	๐.๔๔*	๐.๘๕	๑.๒๕
นิคมคำสร้อย	๐.๒๑*	๐.๖๔	๐.๔๑*	๐.๒๒*	๐.๕๘	๐.๔๑*
คอนทาล	๐.๔๕*	๑.๐๓	๐.๔๘*	๐.๕๒	๑.๒๐	๐.๕๓
นาแก	๑.๖๐*	๑.๒๓	๑.๖๕*	๑.๕๐	๑.๒๓	๑.๗๔*
ศรีสงคราม	๑.๐๐	๑.๐๑	๐.๘๔	๑.๒๒	๑.๑๓	๑.๐๓
นาหวา	๐.๘๓	๐.๕๓	๒.๐๓*	๐.๘๓	๐.๕๖	๒.๒๕*
คงหลาว	๐.๕๘	๑.๑๘	๐.๐๐*	๑.๑๓	๑.๕๘*	๐.๐๐*
คำชะอี	๐.๓๓*	๐.๗๕	๒.๖๔*	๐.๔๖*	๐.๘๘	๐.๘๘
หว้านใหญ่	๐.๐๐*	๐.๓๘*	๐.๐๐*	๐.๐๐*	๐.๓๘*	๐.๐๐*

ค่าที่เท่า ๐.๕๐ ถึง ๑.๕๐ ถือว่ามีค่าเหมาะสมของค่าเฉลี่ย

* ทำจากเกณฑ์

ตาราง ๙ ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาคำนวณโครงการ ฯ พิจารณาตามสถานทางเพศ และ
หน่วยงานที่สังกัด จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา

สถานทางเพศ	รุ่นที่เข้าศึกษา	ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา				
		กรมสามัญ	โรงเรียน ราษฎร์	สพช.	เทศบาล	อื่น ๆ
ชาย	รุ่นที่หนึ่ง	๑.๔๑*	๐.๕๘	๑.๐๘	๔.๗๕*	๑.๕๘*
	รุ่นที่สอง	๑.๓๒	๐.๒๓*	๑.๐๓	๒.๔๓*	๑.๗๕*
	รุ่นที่สาม	๑.๔๓	๐.๐๐*	๐.๕๕	๑.๔๖	๖.๘๖
หญิง	รุ่นที่หนึ่ง	๐.๘๒	๐.๕๘*	๐.๖๖	๑.๕๕*	๒.๘๖*
	รุ่นที่สอง	๐.๘๕	๐.๑๕*	๐.๕๐	๑.๖๕*	๐.๐๐*
	รุ่นที่สาม	๑.๑๖	๐.๑๖*	๐.๕๕	๑.๖๑*	๐.๐๐*

ค่าตั้งแต่ ๐.๕๐ ถึง ๑.๕๐ ถือว่ามีผลเหมาะสมต่อโอกาสฯ

*ค่าจากเกณฑ์

ตาราง ๑๐ ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา ตามโครงการ ฯ พิจารณาตามสถานทางเพศ
และภาระหน้าที่ จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา

สถานทางเพศ	รุ่นที่เข้าศึกษา	ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา				
		สอน อนุปริญญา	สอน ประถม	สอน ม.ศ.ต้น	สอน ม.ศ.ปลาย	ไม่ได้อสอน
ชาย	รุ่นที่หนึ่ง	๐.๓๖*	๐.๘๕	๑.๑๒	๔.๑๐*	๖.๘๖*
	รุ่นที่สอง	๐.๐๐*	๐.๕๗	๑.๔๕	๑.๕๑	๓.๘๖*
	รุ่นที่สาม	๐.๐๐*	๐.๕๐	๑.๓๔	๑.๕๘*	๖.๓๖*
หญิง	รุ่นที่หนึ่ง	๐.๐๐*	๐.๖๓	๐.๘๕	๑.๔๕	๕.๘๐*
	รุ่นที่สอง	๐.๓๕*	๐.๕๒	๐.๕๕	๐.๖๕	๐.๘๕
	รุ่นที่สาม	๐.๕๘	๐.๕๕	๑.๕๐	๑.๐๕	๑.๖๖

ค่าตั้งแต่ ๐.๕๐ ถึง ๑.๕๐ ถือว่ามีผลเหมาะสมต่อโอกาสฯ

*ค่าจากเกณฑ์

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นทั้งจากค่าดัชนีคุณนัทส์ ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา และเส้นโค้งลอเรนซ์ ชี้ให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมจากค่าดัชนีคุณนัทส์ ประกอบกับ เส้นโค้งลอเรนซ์ ครูประจำการมีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ทุกตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งสามรุ่นเว้นแต่ตัวแปรตำแหน่งทางวิชาชีพครู และแนวโน้มของระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจะเพิ่มมากขึ้นในรุ่นหลังทุกตัวแปรที่นำมาศึกษา ยกเว้น เฉพาะสถานที่รับราชการรายอำเภอ ข้อสรุปดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลที่ได้จากการวิเคราะห์ถ้อยคำดัชนีโอกาสทางการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ เพราะจากการวิเคราะห์ถ้อยคำดัชนีโอกาสทางการศึกษาแสดงให้เห็นว่ายังมีความไม่เสมอภาคอยู่ในบางหน่วยย่อยของตัวแปร เช่น ครูประจำการที่ไม่ได้ทำหน้าที่สอนในตัวแปรตำแหน่งหน้าที่ ครูประจำการสังกัดเทศบาลในตัวแปร ตำแหน่งงานที่ตั้งสังกัดและระดับของความเสมอภาคก็จะเพิ่มมากขึ้นในรุ่นหลังทุกหน่วยย่อยของตัวแปร เฉพาะตัวแปรตำแหน่งสถานทางเพศ สถานที่ราชการรายจังหวัด และตำแหน่งทางวิชาชีพครู.

ด้วยเหตุนี้จึงสรุปได้ว่าครูประจำการมีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ ๑ เมื่อพิจารณาจากสถานทางเพศ หน่วยงานที่ตั้งสังกัด ภาระหน้าที่ และสถานที่รับราชการ ส่วนระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ๑ ของครูประจำการแต่ละรุ่นก็มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในรุ่นหลัง เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ ๒ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ทุกตัวแปรที่นำมาพิจารณาเว้นแต่ตัวแปรสถานที่รับราชการรายอำเภอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน

๑. เกี่ยวกับความแตกต่างทางคานสมรรถภาพระหว่างครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ๑ กับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ๑ ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูล เพียงครั้งเดียว

ผลการศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียว สามารถแยกกล่าวเป็นสองส่วน
ดังนี้

๑) จากการสำรวจความคิดเห็น ของผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่นจำนวน ๑๔๖
คน ครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการฯ ๓๓ คน และครู
ประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ๒๕๐ คน พบว่าทั้งสามกลุ่ม มีความ
เห็นว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งใน
ด้านการสอน การบริหาร ผละคุณลักษณะส่วนตัว มากกว่าครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการ
ฝึกอบรม ความเห็นดังกล่าวนี้เมื่อทดสอบทางสถิติพบว่ามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทุกกลุ่ม

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู
ประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสาม พบว่ากลุ่มครู
ประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการฯ จะมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด
รองลงไปก็ได้แก่กลุ่มผู้บริหาร ส่วนครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ
มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม
ตามโครงการฯ ในลำดับต่ำที่สุด แต่จะได้ผลตรงข้ามหากพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความ
คิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ
ด้วยกลุ่มครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด
ลำดับรองลงไปได้แก่กลุ่มผู้บริหาร และลำดับต่ำที่สุดได้แก่ กลุ่มครูประจำการที่สำเร็จการศึกษา
จากการฝึกอบรมตามโครงการฯ

ตาราง ๑๑ เปรียบเทียบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานระหว่างครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น ครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ และครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ

กลุ่มตัวอย่าง	สมรรถภาพในการปฏิบัติงาน				คะแนน
	ครูประจำการที่เข้ารับ การฝึกอบรม		ครูประจำการที่ไม่ได้เข้า รับการฝึกอบรม		
	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
ผู้บริหาร (n = ๑๔๖)	๘.๓๑	๖.๔๔	๒.๐๘	๒.๔๔	๖๐.๐๖ *
ครูประจำการที่สำเร็จ การศึกษา (n = ๓๓)	๑๓.๖๑	๑๒.๑๐	๑.๔๒	๑๒.๑๐	๘.๕๒ *
ครูประจำการที่ไม่ได้เข้า รับการอบรม (n = ๒๕๐)	๖.๒๑	๒.๔๗	๓.๔๔	๒.๔๗	๕.๗๕ *

*
p < .๐๕

การสำรวจความคิดเห็นครั้งนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ และผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ในคำถามปลายเปิดไว้ด้วย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ผู้สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ เห็นว่า ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ จะมีความเชื่อมั่นมากขึ้น ความคิดกว้างขวางไม่เห็นแก่ตัว มีมนุษยสัมพันธ์ดีเท่ากับคนในท้องถิ่นได้ทุกระดับ มีความรู้ความสามารถมากขึ้น ทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงงานในหน้าที่ได้ดีขึ้น ประสิทธิภาพในการทำงานก็ดีขึ้นด้วย

๑.๒ ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ เห็นว่าผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จะมีความรู้ความสามารถมากขึ้น มีเทคนิคการสอนใหม่ๆ และเข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น การปฏิบัติหน้าที่ทำได้ดีเป็นส่วนมากจะมีเพียงบางคนที่ทำงานอย่างเฉื่อยชา นอกจากนั้นแล้วครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ยังมีความเห็นว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ เป็นผู้ที่เอาตัวเอาเปรียบใช้เวลาราชการไปเพื่อความก้าวหน้าส่วนตัว

๑.๓ ผู้บริหารการศึกษาในระดับท้องถิ่น ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ในทางบวกว่าสามารถทำงานในชุมชนได้ด้วยความรอบรู้ตัวให้เข้ากับชุมชนได้ มีความกิริยาเริ่มและความรับผิดชอบสูง สามารถแก้ปัญหาได้อย่างกว้างขวางเพราะมีประสบการณ์ที่ดีจากการศึกษา มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรกล้าแสดงความคิดเห็น และกระตือรือร้นที่จะก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมตามโครงการฯ อย่างไรก็ตามผู้บริหารการศึกษาที่มีความเห็นว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ยังมีข้อบกพร่องทางค่านิยมบรรณาการปฏิบัติงานอยู่หลายประการ กล่าวคือ แม้จะมีความรู้ความสามารถมากขึ้นแต่ก็ไม่นำมาใช้เป็นประโยชน์กับส่วนรวม หากกระตือรือร้นไปในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์หรือเกิดผลดีกับตนเองเป็นอันดับแรก การปฏิบัติงานหน้าที่ในโรงเรียนก็ไม่ทุ่มเทเสียสละเท่าที่ควร พฤติกรรมการสอนการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ก็ไม่ต่างไปจากครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมตามโครงการ ฯ นอกจากนั้นแล้วยังมีลักษณะของการชอบทำตัวให้เด่น แสดงว่าตนเองมีหลักวิชา และรู้หลักวิธีต่าง ๆ ผู้บริหารการศึกษาบางคนจึงเห็นว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ เป็นไปเพื่อการโอ้อวดมากกว่าจะต้องการเพิ่มความรู้ ความสามารถที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อทางสถานศึกษา

๒) จากการสอบวัดผลของผู้รับ ซึ่งกระทำกับครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ทั้งสามรุ่น รวมทั้งสิ้น ๒๕๐ คน แยกเป็นครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ในรุ่นที่หนึ่ง สอง และสาม จำนวน ๑๓ คน ๑๐๘ คน และ ๑๐๙ คน ตามลำดับ และได้สอบวัดกับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งได้นำมาเป็นกลุ่มเปรียบเทียบในจำนวนที่เท่ากัน โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นฐานด้านวุฒิทางวิชาชีพครู หน่วยงานที่สังกัด อายุ และจำนวนปีที่สำเร็จการศึกษา จากการสุ่มครั้งนี้เมื่อพิจารณาจากการอยะไดพบว่า ครูประจำการที่เข้ารับการศึกษารอบรมตามโครงการ ฯ และกลุ่มเปรียบเทียบมีลักษณะพื้นฐานที่เท่าเทียมกันทั้งทางด้านวุฒิทางวิชาชีพครู หน่วยงานที่สังกัด อายุ และจำนวนปีที่สำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะทางด้านอายุและจำนวนปีที่สำเร็จการศึกษานั้น จากค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่คำนวณได้ แสดงให้เห็นว่าทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีความเท่าเทียมกันในด้านอายุและจำนวนปีที่สำเร็จการศึกษาย่างแท้จริง เพราะค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยมีไม่เกินหนึ่ง เท่าของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งการพิจารณาแยกเป็นรุ่นที่ศึกษา หรือพิจารณาโดยรวมทุกรุ่น (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. ตาราง (๗) (๘) และ (๙)) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสมรรถภาพทางการสอนได้พบว่า ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีค่าเฉลี่ยความรู้และเจตคติทางการสอนสูงกว่าครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ และเมื่อพิจารณาเฉพาะครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ไปแล้ว ค่าเฉลี่ยของความรู้และเจตคติทางการสอนจะสูงกว่าครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กลุ่มเปรียบเทียบในปริมาณที่มากยิ่งขึ้นอีก ส่วนค่าเฉลี่ยทางด้านทักษะการสอนก็สูงกว่าเช่นกัน แต่มีอัตราความแตกต่างน้อยกว่าที่พบในงาน เจตคติทางการสอน และความรู้ทางการสอน ดังรายละเอียดที่ได้แสดงไว้ในตาราง

ตาราง ๑๒ เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้และเจตคติ ระหว่าง
ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ กับครูประจำการ
ที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ

สมรรถภาพทางการสอน	ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม ตามโครงการฯ (n = ๒๕๐)		ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการ ฝึกอบรมตามโครงการฯ (n = ๒๕๐)	
	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ด้านความรู้	๑๒.๔๒	๒.๘๖	๙.๔๔	๒.๐๘
ด้านเจตคติ	๑๖.๓๘	๖.๘๓	๑๓.๘๔	๓.๐๑

ตาราง ๑๓ เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้ ทักษะและเจตคติระหว่างครู
ประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการฯ กับครูประจำการ
ที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ

สมรรถภาพทางการสอน	ครูประจำการที่สำเร็จการศึกษา จากการฝึกอบรมตามโครงการฯ (n = ๓๓)		ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการ ฝึกอบรมตามโครงการฯ (n = ๓๓)	
	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ด้านความรู้	๑๔.๕๘	๒.๓๖	๙.๑๒	๒.๕๓
ด้านทักษะ	๑๔.๔๖	๖.๖๘	๑๔.๘๘	๑๐.๔๓
ด้านเจตคติ	๑๔.๓๐	๖.๕๕	๑๓.๕๓	๕.๕๐

จากข้อมูลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าสมรรถภาพทางการสอนของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ จะมีมากกว่าครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๓ ที่ได้กำหนดไว้

ส่วนในด้านการเพิ่มสมรรถภาพ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าหนึ่งเท่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์สังเกตการเพิ่มสมรรถภาพโดยแท้จริงนั้น ปรากฏว่ามีสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้เพียงด้านเดียวที่ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม หรือ ครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาตามโครงการ ฯ มีความแตกต่างจากครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ และเมื่อนำค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการสอยวัดกับครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาตามโครงการ ฯ ไปเปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการสอยวัดนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่สี่ ก็พบว่าค่าความแตกต่างของสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้ และด้านเจตคติระหว่างสองกลุ่มมีน้อยกว่าหนึ่งเท่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่หากทดสอบด้วย $t - test$ จะพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในด้านความรู้ทางการสอน รายละเอียดที่แสดงไว้ในตาราง ๑๔ ซึ่งตามเกณฑ์การทดสอบทางสถิติที่กำหนดไว้ ถือว่ามีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน

ตาราง ๑๔ เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอน ระหว่างครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาตามโครงการ ฯ กับนักศึกษาระดับปริญญา ภาคปกติ ชั้นปีที่สี่

สมรรถภาพทางการสอน	ครูประจำการที่สำเร็จการศึกษา		นักศึกษาคณะปกติ		คะแนน t
	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
ความรู้	๑๔.๕๘	๒.๓๖	๑๒.๕๘	๒.๗๖	*
ความเจตคติ	๑๔.๓๐	๖.๔๕	๑๓.๓๓	๗.๓๘	๑.๖๔

$p^* < .05$

ผลการศึกษวิเคราะห์จากข้อมูลที่รวบรวมมาเพียงครั้งเดียว ในส่วนที่หนึ่งนี้ แสดงให้เห็นว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีสมรรถภาพทางการสอนมากกว่าครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ทั้งข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้อยู่เกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ และการสอบวัดของผู้วิจัย จึงเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้ ส่วนการไม่สมรรถภาพทางการสอนนั้น ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จะมีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนอย่างแท้จริงในค่านความรู้ทางการสอน

๒. การเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนระหว่างช่วงเวลาการฝึกอบรมของครู
ประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ

การพิจารณาเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนระหว่างช่วงเวลาการฝึกอบรม
ของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ นั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้
จากการรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียว กับกลุ่มครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมมาในเวลาด
นานต่างกัน หรือศึกษาอยู่ในระดับชั้นต่างกันพบว่า ครูประจำการซึ่งศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สาม
หรือเข้ารับการฝึกอบรมเป็นรุ่นที่สอง มีค่าเฉลี่ยของความรู้และเจตคติทางการสอน สูงกว่า
ครูประจำการซึ่งศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สอง หรือเข้ารับการฝึกอบรมเป็นรุ่นที่สาม คะแนนที่
เปลี่ยนแปลงไปในช่วงหนึ่งปีการศึกษานั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๐.๕๕ ในด้านความรู้ทาง
การสอน และ ๐.๒๐ ในด้านเจตคติ และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่เกี่ยวกับความแตกต่าง
ทางสมรรถภาพทางการสอนระหว่างครูประจำการที่ศึกษาอยู่ในชั้นที่ต่างกัน ก็พบว่ามีความ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก็ต่ำกว่าหนึ่ง
เท่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังรายละเอียดที่ได้เสนอไว้แล้วในตาราง ๑๕

ตาราง ๑๕ เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้และเจตคติ ระหว่างครู
ประจำการที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่สามกับชั้นปีที่สอง

สมรรถภาพทางการสอน	ครูประจำการที่ศึกษาในชั้น ปีที่สาม (รุ่นสอง)			ครูประจำการที่ศึกษาในชั้น ปีที่สอง (รุ่นสาม)			คะแนน ที่ เปลี่ยน ไป	คะแนน t
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยง เบน มาตรฐาน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยง เบน มาตรฐาน		
ด้านความรู้	๑๐๘	๑๒.๓๖	๒.๘๐	๑๐๘	๑๑.๘๒	๓.๓๓	๐.๕๔	๑.๔๔
ด้านเจตคติ	๑๐๘	๑๖.๑๘	๖.๓๓	๑๐๘	๑๕.๘๘	๖.๔๓	๐.๒๐	๐.๒๒

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไดจากการรวบรวมข้อมูลสองครั้ง เฉพาะกับครูประจำการ ที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมนั้น พบว่า ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ มี สมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้และด้านเจตคติเพิ่มมากขึ้นในทุกสาขาวิชาเอก โดยครู ประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมในสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษมีการเพิ่มสมรรถภาพด้านความรู้ ทางการสอนมากที่สุด ส่วนสาขาวิชาเอกที่มีการเพิ่มสมรรถภาพด้านความรู้ทางการสอนมากใน ลำดับรองลงไป ได้แก่ สาขาวิชาเอกพลศึกษา ประถมศึกษา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และ คหกรรมศาสตร์ ในขณะที่ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมในสาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีทางการศึกษา และสังคมศึกษา มีการเพิ่มสมรรถภาพด้านความรู้ทางการสอนน้อยมาก และเมื่อพิจารณาจากค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงมาก อันแสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงของ สมรรถภาพด้านความรู้ทางการสอนระหว่างช่วงเวลาในกลุ่มครูประจำการสาขาวิชาเอกดังกล่าว อย่างมาก

ในด้านเจตคติทางการสอนนั้น พบว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมในสาขาวิชา เอก พลศึกษา มีการเพิ่มสมรรถภาพด้านเจตคติทางการสอนมากที่สุด ส่วนสาขาวิชาเอกที่มี การเพิ่มสมรรถภาพมากในลำดับรองลงไป ประกอบด้วยสาขาวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ ภาษาไทย เทคโนโลยีทางการศึกษา สังคมศึกษา และประถมศึกษา สำหรับสาขาวิชาเอกที่พบว่าการเพิ่ม สมรรถภาพด้านเจตคติทางการสอนน้อยนั้น ได้แก่ สาขาวิชาเอกเกษตรศาสตร์ การบริหาร โรงเรียน และวิทยาศาสตร์ และเมื่อพิจารณาจากค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า สาขา วิชาเอกเกษตรศาสตร์ คหกรรมศาสตร์ การบริหารโรงเรียน และวิทยาศาสตร์ มีค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐานสูงมาก ในขณะที่สาขาวิชาเอกพลศึกษามีค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน น้อยมาก

การวาง ๑๖ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ และเจตคติทางการสอน
ที่เพิ่มขึ้น (Gain Scores) ของครูประจำการที่อบรมระหว่างการศึกษาอบรม
ตามโครงการ ฯ จำแนกตามสาขาวิชาเอก

สาขาวิชาเอก	สมรรถภาพทางการสอน			
	ด้านความรู้ทางการสอน		ด้านเจตคติทางการสอน	
	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ภาษาไทย	๒.๓๑	๓.๖๘	๕.๖๕	๖.๒๐
วิทยาศาสตร์	๐.๕๐	๔.๑๕	๐.๘๐	๗.๖๖
คณิตศาสตร์	๒.๒๘	๔.๐๗	๒.๔๓	๖.๖๘
สังคมศึกษา	๐.๗๓	๒.๔๑	๓.๖๔	๖.๖๘
ภาษาอังกฤษ	๓.๘๙	๔.๗๘	๑.๑๑	๕.๐๖
เกษตรศาสตร์	๑.๕๔	๓.๘๒	๐.๖๙	๑๐.๖๐
กนกรรมศาสตร์	๒.๒๗	๒.๑๐	๕.๕๕	๑๐.๒๖
บริหารโรงเรียน	๑.๘๗	๓.๘๒	๐.๗๘	๘.๖๓
ประถมศึกษา	๒.๐๔	๒.๙๔	๓.๐๓	๔.๘๘
เทคโนโลยีทางการศึกษา	๐.๕๐	๒.๐๘	๔.๗๕	๔.๖๖
พลศึกษา	๒.๕๐	๑.๗๓	๖.๐๐	๑.๘๓
ศิลปศึกษา	๑.๓๓	๒.๕๒	๒.๖๗	๕.๕๑
รวม	๑.๕๘	๓.๓๗	๓.๑๖	๗.๓๘

คะแนนที่เพิ่มขึ้นของสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้ และด้านเจตคติ ของครู
ประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งได้
จากการสอบวัดสองครั้งในระยะเวลาห่างกันประมาณ ๔ เดือนนั้น เมื่อนำไปวิเคราะห์ความ
แปรปรวนจำแนกตามสาขาวิชาเอก พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
(ตาราง ๑๓ และ ๑๔) อันแสดงว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรม
ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ทุกสาขาวิชาเอก หรือ ทุกโปรแกรมการศึกษา
มีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้ และด้านเจตคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๑๓ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความรู้ทางการสอนที่เพิ่มขึ้น
จำแนกตามสาขาวิชาเอก

Source	SS	df	MS	F
Between	๔๓.๐๗	๑๑	๓.๙๑	๐.๖๔
Within	๑,๒๐๒.๘๘	๑๐๒	๑๑.๙๙	
Total	๑,๒๔๕.๙๕	๑๑๓		

ตาราง ๑๔ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติทางการสอนที่
เพิ่ม จำแนกตามสาขาวิชาเอก

Source	SS	df	MS	F
Between	๓๕๑.๔๐	๑๑	๓๑.๙๕	๐.๖๖
Within	๕,๘๐๑.๓๔	๑๐๒	๕๖.๘๘	
Total	๖,๑๕๒.๗๔	๑๑๓		

การเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนระหว่างช่วงเวลาการฝึกอบรมของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับของครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ โดยพิจารณาจากคะแนนที่เพิ่มขึ้น (Gain Scores) พบว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มีความรู้ทางการสอน และเจตคติทางการสอนเพิ่มขึ้นมากกว่า กล่าวคือ ในขณะที่ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มีคะแนนที่เพิ่มขึ้น ด้านความรู้ทางการสอนและเจตคติทางการสอนเพียง ๐.๑๔ และ ๑.๒๕ ตามลำดับ แต่ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มีคะแนนที่เพิ่มขึ้นด้านความรู้ทางการสอนและเจตคติทางการสอน ถึง ๑.๔๘ และ ๓.๑๒ ตามลำดับ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วย $t - test$ ก็พบว่าสมรรถภาพทางการสอนที่เพิ่มขึ้นของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มีมากกว่าของครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ (ตาราง ๑๔) อันแสดงให้เห็นว่า ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนอย่างแท้จริง

ตาราง ๑๔ เปรียบเทียบสมรรถภาพทางการสอนที่เพิ่มขึ้น (Gain Scores)

ระหว่างครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ

สมรรถภาพทางการสอน	ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม (n = ๑๑๔)		ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรม (n = ๖๓)		คะแนน
	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
ด้านความรู้	๑.๔๘	๓.๓๓	๐.๑๔	๓.๐๐	๕.๙๙*
ด้านเจตคติ	๓.๑๒	๓.๓๘	๑.๒๕	๔.๓๓	๒.๒๔*

*
 $p < .๐๕$

ข้อมูลที่ไ้จากการสอนทั้งสองครั้งกับครุ้ระบุว่าการที่เข้ารับการฝึกอบรมจะไม่ได้
 เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ เมื่อนำไปทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของ within class
 regression พบว่าข้อมูลที่ไ้จากการวัดความรู้ทางการสอนมีความเป็นเอกพันธ์
 (Homogeneous) สามารถนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม(ANCOVA) ถือได้ไ้
 ส่วนข้อมูลที่ไ้จากการวัดเจตคติทางการสอนไม่มีความเป็นเอกพันธ์ Covariance Model
 จึงไม่เหมาะสมกับข้อมูลชุดนี้ เพราะความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างไม่เท่ากัน และมีลักษณะ
 ของ curvilinear regression ซึ่งขัดกับข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์
 ความแปรปรวนรวม

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนความรู้ทางการสอนของครูประจำ
 การที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ และครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตาม
 โครงการ ฯ ซึ่งเป็นกลุ่มเปรียบเทียบ โดยไ้คะแนนจากการสอนวัดครั้งแรกเป็นฐานแปรปรวน
 ไ้พบว่า เมื่อปรับไ้มีความเท่าเทียมกันในตัวแปรรวมคะแนนความรู้ทางการสอนของกลุ่ม
 ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ก็ยังมีความแตกต่างกับของกลุ่มครู
 ประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .๐๕
 (ตาราง ๒๐) อันกล่าวไ้ว่า ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มีการ
 เฝื้สมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้ระหว่างช่วงเวลาของการฝึกอบรมมากกว่าครูประจำ
 การที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ ๔ ที่ไ้กำหนดไว้

ตาราง ๒๐ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนความรู้ทางการสอน
 จำแนกตามลักษณะความเฝื้ของกับโครงการ ฯ ของครูประจำการ

Source	SS	df	MS	F
Between	๑๐๘.๓๓	๑	๑๐๘.๓๓	๑๓.๒๐ *
Within	๑,๕๑๕.๓๕	๑๓๕	๑๑.๑๙	
Total	๑,๕๒๓.๖๘	๑๓๖		

*
 p < .๐๕

ผลการศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลที่ยังรวบรวมมาสองครั้ง ในส่วนนี้ได้แสดงให้เห็นว่า
 ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
 ประจำการ มีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนระหว่างช่วงเวลาของการฝึกอบรม และ
 การเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนระหว่างช่วงเวลาของการฝึกอบรมของครูประจำการที่เข้า
 รับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จะมีมากกว่าครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตาม
 โครงการ ฯ

สรุป และ อภิปรายผล

ในบทนี้จะกล่าวถึง ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาและอภิปรายผล เฉพาะประเด็นผลการศึกษาและอภิปรายผล ผู้วิจัยจะเสนอเนื้อหาสาระโดยใช้สมมุติฐานที่กำหนดไว้ทั้งสี่ข้อเป็นแนวทาง ส่วนหัวข้ออื่น ๆ จะนำมากล่าวถึงโดยย่อเท่านั้น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความมุ่งหมายหลักอยู่สองประการคือ

๑. เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ เกี่ยวกับการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูในท้องถิ่นอย่างเสมอภาคเพียงใด โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จากวิธีการคัดเลือก

๒. เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ เกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูเพียงใด โดยเฉพาะในด้านสมรรถภาพทางการสอน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำแนกออกเป็น สามกลุ่มตัวอย่างประกอบคือ

๑. ครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ใช้เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จากวิธีการคัดเลือกจำนวน ๑,๓๔๘ คน ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน ผู้เลือกครูประจำการกลุ่มนี้มาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งเดียว และรวบรวมข้อมูลสองครั้ง จำนวน ๒๕๐ คน และ ๑๑๔ คน ตามลำดับ

๒. ผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น จำนวน ๑๔๖ คน ได้มาโดยการสุ่มเลือก และใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน

๓. ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ วัตถุประสงค์เป็นกลุ่ม เปรียบเทียบกับครูประจำการที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง เพื่อให้มีลักษณะเท่าเทียมกัน จำนวน ๒๕๐ คน สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งเดียว ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่สองสุ่มเลือกแบบง่ายจากครั้งบรมนาถศึกษา จำนวน ๖๓ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่รวมทั้งสิ้น ๓ ชุด คือ

๑. แบบสำรวจสถานการณ์ภาพของครูประจำการที่เข้ารับการอบรมตามโครงการ ฯ แบบสำรวจชุดนี้มีสี่ข้อ กำหนดให้ผู้ตอบเติมข้อความลงบนเส้นประ หรือทำเครื่องหมายหน้าคำตอบที่เลือกก่อนนำไปใช้ได้นำไปทดลองกับครูประจำการที่อยู่ระหว่างการศึกษาตามโครงการ ฯ จำนวน ๓๐ คน

๒. แบบสอบวัดเจตคติและความรู้ทางการสอน เครื่องมือชุดนี้ประกอบด้วยข้อความที่ใช้วัดเจตคติ จำนวน ๒๐ ข้อ ทุกข้อมีค่า $t > ๑.๙๕$ และมีข้อคำถามในการวัดความรู้ จำนวน ๒๕ ข้อ ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกและความยาก ($r > .๒๐$ และ $.๒๐ < p < .๔๐$) ในระดับที่ใช้รวบรวมข้อมูลได้ นอกจากนั้นแล้วเครื่องมือชุดนี้ยังมีความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๔๒๒ และ ๐.๙๙๙๕ ในส่วนที่ใช้วัดเจตคติและวัดความรู้ทางการสอนตามลำดับ

๓. แบบสังเกตการสอน เครื่องมือชุดนี้มีลักษณะเป็นแบบรายการสำรวจชนิด Sign System มีรายการพฤติกรรมย่อยจำนวน ๒๐ พฤติกรรม และมีค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ ๐.๙๔๑๑

๔. แบบสำรวจความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน เครื่องมือชุดนี้ประกอบด้วยข้อความ จำนวน ๔๐ ข้อ แยกเป็นข้อความเพื่อให้พิจารณาประเมินค่าสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จำนวน ๖๐ ข้อ

และสำหรับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ อีก ๒๐ ช่อ ทั้งสองตอน
นี้มีความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ ๐.๘๘๕ และ ๐.๘๔๕๐ ตามลำดับ

วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็นสองส่วนกล่าวคือ

ส่วนแรกเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเสมอภาค ฯ ซึ่งประกอบด้วยการ
คัดลอกสถิติเกี่ยวกับครูในจังหวัดสกลนคร และ นครพนมเป็นรายอำเภอในปีการศึกษา ๒๕๒๑
๒๕๒๒ และ ๒๕๒๓ จากแบบรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค (รท.ภ.) ที่ฝ่ายสถิติ กองแผน
งาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ กับรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจ
สถานภาพซึ่งผู้วิจัยไปรวบรวมด้วยตนเอง ๑. ศูนย์ฝึกอบรมของโครงการฝึกอบรมครู และ
บุคลากรทางการศึกษาประจำการ

ส่วนที่สองเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพ ผู้วิจัยไปรวบรวม
ข้อมูลจากเครื่องมือทุกชุดด้วยตนเอง ๓. ศูนย์ฝึกอบรม หรือสถานศึกษาที่ครูประจำการรับ
ราชการ ยกเว้นเฉพาะกลุ่มผู้บริหารการศึกษาในท้องถิ่นที่ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลโดยการส่ง
แบบสำรวจความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็นสองส่วน ประกอบด้วย

ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับ
การฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จากวิธีการคัดเลือก ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาแจกแจง
เป็นการร้อยละแล้วคำนวณหาค่าดัชนีของโอกาส ดัชนีกูธเนตส์ และเทคนิควิธีเส้นโค้งถ่วงน้ำหนัก
นำค่าที่คำนวณได้เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพ ซึ่งจัดแบ่งออกเป็น
สองตอน ตอนแรกเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไดจากการรวบรวมเพียงครั้งเดียว โดยนำข้อมูล
ที่ได้มาแจกแจงหาค่าสถิติพื้นฐาน แล้วจึงคำนวณหาความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย
ของกลุ่มครูที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับกลุ่มครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการ
ฝึกอบรมตามโครงการ ฯ โดยใช้ t -test ตอนที่สองเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไดจากการ

รวบรวมข้อมูลสองครั้ง โดยนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงหาสถิติพื้นฐานและความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากการสอบวัดครั้งแรกกับครั้งที่สอง ถ้าคะแนนที่ได้จะนำมาหาความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มครูประจำการที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ ทางกัน โดยใช้ t -test การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (ANCOVA) ซึ่งใช้คะแนนที่ได้จากการสอบวัดครั้งแรกเป็นตัวแปรรวม แล้วนำค่าที่คำนวณได้เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการศึกษาคตามสมมติฐานและข้ออภิปราย สมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในการวิจัยนี้ เน้นเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ในประเด็นความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จากการวิเคราะห์การคัดเลือกและการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนเป็นสำคัญ มีอยู่ทั้งหมด ๘ สมมติฐานด้วยกัน ในส่วนนี้จะสรุปผลการศึกษาคตามสมมติฐานทั้งนี้เพื่อที่จะให้เข้าใจจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานได้อย่างครบถ้วน และในการเสนอผลจะอภิปรายความเห็นของผู้วิจัยประกอบไปด้วย

สมมติฐาน ๑ กล่าวว่า "ครูประจำการมีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เมื่อพิจารณาตามสถานที่ราชการ ภาระหน้าที่ หน่วยงานที่สังกัด เพศและตำแหน่งทางวิชาชีพครู" จากค่าดัชนีคูนเทิล และภาพประกอบเส้นโค้งลอเรนซ์ ที่คำนวณได้แสดงให้เห็นว่า ครูประจำการมีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทุกด้าน และทุกตัวแปรที่นำมาศึกษา เว้นแต่ตัวแปรตามสถานที่ราชการรายชื่ออำเภอในรุ่นที่หนึ่งและตำแหน่งทางวิชาชีพในรุ่นที่หนึ่งและที่สอง เพื่อพิจารณาจากครูประจำการทุกวุฒิ ส่วนค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษาที่คำนวณไว้ ซึ่งได้เห็นว่าเมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบย่อยของตัวแปรแต่ละตัวแปรแล้ว ครูประจำการมีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกทุกองค์ประกอบย่อยของตัวแปรตามเพศและสถานที่ราชการรายจังหวัด หากพิจารณาจากภาระหน้าที่ ครูประจำการที่ไม่ได้ทำ

การสอบจะเป็นกลุ่มครั้งที่โอกาสเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในกลุ่มที่พิจารณา ทั้งพบว่าตำแหน่งทางวิชาชีพจะเป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือก เพราะกลุ่มองค์ประกอบย่อยของตัวแปรนี้ มีค่าแห่งทางวิชาชีพต่างกันมากจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะในรุ่นที่หนึ่งและสอง ซึ่งสอดคล้องกับที่พบจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีคูนเนตส์

ผลการศึกษาที่พบแสดงให้เห็นว่า ครูประจำการมีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เมื่อพิจารณาตามสถานที่รับราชการ ภาระหน้าที่ หน่วยงานที่สังกัดและเพศ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่หากพิจารณาจากตำแหน่งทางวิชาชีพครูจะพบว่า ครูประจำการไม่มีความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมด้วย ครูประจำการที่มีตำแหน่งทางวิชาชีพสูง ระดับ อาจารย์ ๒ หรือ อาจารย์ ๑ จะมีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่าครูประจำการที่มีตำแหน่งทางวิชาชีพระดับครู ๒ มาก โดยเฉพาะในรุ่นที่หนึ่งและรุ่นสอง เมื่อพิจารณาประกอบกับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ (ดูภาคผนวก ข. ตาราง (๕) และตาราง (๖)) เกี่ยวกับฐานะการปฏิบัติงานในหน่วยงานและอายุของครูประจำการ จะเห็นว่าครูประจำการที่เข้าเรียนตามโครงการ ฯ ในรุ่นที่หนึ่งและสอง จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนถึงร้อยละ ๔๙.๕๐ และ ๒๕.๔๖ ตามลำดับ และอายุเฉลี่ยของครูประจำการที่เข้าเรียนตามโครงการ ฯ ในรุ่นที่หนึ่งและสอง ถึง ๓๔.๐๖ ปี และร้อยละ ๓๔.๔๕ ข้อมูลดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่าการคัดเลือกครูประจำการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ที่ปฏิบัติอยู่นั้นจะช่วยให้ครูประจำการที่ทำหน้าที่บริหารและมีระดับเงินเดือนหรือตำแหน่งทางวิชาชีพที่มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มากกว่าครูประจำการที่ทำหน้าที่สอน และมีระดับเงินเดือนหรือตำแหน่งทางวิชาชีพต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของผู้ประสานงานโครงการ ฯ ของวิทยาลัยครูสกลนคร (บังยุตธ ประทุมรัตน์ , ๒๕๒๓ :)

กรมพระไวยงได้มีใบบอกถึงสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นถนอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า
 ประจําการที่รับราชการอยู่ในขณะนั้น ทางไกลจากบ้านก็มีโอกาสเข้ารับการศึกษา
 ภาควิชาการที่รับราชการอยู่ในเมืองนั้น (ประยูร ศรีประสาธน์ ๒๕๑๒ : ๖๕ - ๖๘)
 ปรากฏว่าการดำเนินการโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ โดย
 การจัดศูนย์ฝึกอบรม และการให้หน่วยต้นสังกัดของครูประจำการคัดเลือกครูเข้ารับการศึกษา
 ทำให้ปัญหาในคํานี้ลดลงมาก อันจะเห็นได้ว่าครูประจำการที่สังกัดสำนักงานศึกษาประถมศึกษ
 แห่งชาติมีโอกาสได้เข้ารับการศึกษาตามโครงการ ๖ อย่างเสมอภาคทุกพื้นที่นำมาศึกษา
 และค่าความเสมอภาคที่คํานวณก็มีค่าใกล้เคียงความเสมอภาคสมบูรณ์มาก เมื่อพิจารณาจากค่า
 คำนวณโอกาสทางการศึกษา และถ้าพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระยะทางจากที่ทำงานถึงศูนย์ฝึกอบรมมี
 (ดูภาคผนวก ข. ตาราง (๒)) จะเห็นว่าหากมีศูนย์ฝึกอบรมมากศูนย์จะเป็นประโยชน์
 ต่อครูประจำการในชนบทมากขึ้น ควบคู่กับระยะการเดินทางลงไป กล่าวคือ ในรุ่นแรก
 รุ่นที่สอง และรุ่นที่สาม ค่าเฉลี่ยระยะทางจากที่ทำงานถึงศูนย์ฝึกอบรมของครูประจำการที่
 เท่ากับ ๕๘.๘๘ ๕๔.๕๖ และ ๕๑.๒๗ กิโลเมตรตามลำดับ รุ่นแรกวัดด้วยกิโลเมตร
 เปิดศูนย์ฝึกอบรมเพียงหนึ่งศูนย์ ส่วนในรุ่นที่สองเปิดศูนย์ฝึกอบรมสามศูนย์ และคงเหลือ
 เพียงสองศูนย์ในรุ่นที่สาม

สมมุติฐาน ๒ กล่าวว่า "ระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษา
 จากวิธีการคัดเลือกตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ แต่ละรุ่น
 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษา
 ฝึกอบรมตามโครงการฯ ของครูประจำการ" จากการศึกษาวิเคราะห์โดยอาศัยค่าสัมประ
 สัมพันธ์ ประกอบกับแผนภาพเส้นโค้งลอเรนซ์ที่สร้างขึ้นแสดงให้เห็นว่า หากพิจารณาเฉพาะ
 ครูประจำการที่ประกอบอาชีพวิชาการศึกษาชั้นสูง หรือเทียบเท่า ซึ่งสามารถเข้ารับการศึกษา
 ฝึกอบรมตามโครงการฯ ในช่วงปีการศึกษา ๒๕๒๑ ถึง ๒๕๒๓ ในหลักสูตรครูประจำการ
 แล้ว ระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษาจากวิธีการคัดเลือกของ
 ครูประจำการแต่ละรุ่นจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในทุกตัวแปรที่นำมาศึกษา ยกเว้นตัวแปรด้าน
 สถานะที่รับราชการรายอำเภอ แต่หากพิจารณาจากครูประจำการทุกวุฒิ พบว่าแนวโน้มของ

ระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษาจากวิธีการคัดเลือกของครูประจำการแต่ละรุ่นจะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะตัวแปรด้านเพศ และตำแหน่งทางวิชาการ ส่วนตัวแปรอื่น ระดับความเสมอภาคในรุ่นที่สองจะมีค่าสูงสุด รองลงไปได้แก่ระดับความเสมอภาคในรุ่นที่สามและรุ่นที่หนึ่งตามลำดับ

สำหรับค่าตัวนี้โอกาสทางการศึกษานั้นได้แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่พบว่าครูประจำการมีความไม่เสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษาจากวิธีการคัดเลือกตามโครงการ ฯ อันได้แก่ ตัวแปรด้านภาระหน้าที่ องค์ประกอบย่อยครูประจำการที่ไม่ได้ทำหน้าที่สอน กับตัวแปรตำแหน่งทางวิชาชีพครูจะมีแนวโน้มของความเสมอภาคเพิ่มมากขึ้นในรุ่นต่อๆ ไปว่าจะพิจารณาจากครูประจำการที่มีวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงหรือเทียบเท่า หรือครูประจำการทุกวุฒิ

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ และมีข้อน่าสังเกตว่าในการพิจารณาจากค่าดัชนีที่สัมพันธ์กับครูประจำการทุกวุฒิ หรือจากค่าตัวนี้โอกาสทางการศึกษาที่พิจารณาถึงระดับองค์ประกอบย่อยของตัวแปร พบว่าระดับความเสมอภาคของโอกาส ฯ ในรุ่นที่สองมีค่าสูงกว่าที่พบได้จากรุ่นที่สาม โดยเฉพาะตัวแปรหน่วยงานที่ตั้งกัก ภาระหน้าที่ และสถานที่รับราชการ ทั้งนี้ค่าความเป็นผลอันเนื่องมาจากการลดจำนวนศูนย์ฝึกอบรมลงในรุ่นที่สาม กับการฝึกอบรมที่เน้นเฉพาะระดับปริญญาตรีหลักสูตร ๒ ปี ซึ่งครูประจำการจะเข้ารับการศึกษาจะต้องมี วุฒิ ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า เท่านั้น จำนวนครูประจำการที่ไว้ดังกล่าวนี้นี้จำนวนจำกัด เมื่อเปิดอบรมมากรุ่นขึ้น ครูประจำการที่จะเข้ารับการศึกษาได้จึงมีจำนวนลดลง และมีผลถึงระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษา ฝึกอบรม เมื่อพิจารณาเทียบจากครูประจำการทุกวุฒิ

สมมุติฐาน ๓ กล่าวว่า "ครูประจำการที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีสมรรถภาพทางการสอนในด้านความรู้ เทคนิค และทักษะการสอน มากกว่าครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาตามโครงการ ฯ จากการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มผู้บริหารการศึกษาในท้องถิ่น ครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ และครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษา

ตามโครงการ ฯ ทุกกลุ่มเห็นว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มีสมรรถภาพมากกว่าครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จึงได้ส่งต่อคอลลงกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่ใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ (เนพพร โสธีระโยธิน และ ศุพล วุฒิสาน, ๒๕๓๖ : ๑ - ๒ ; ประหยัด อภัยละงาน, ๒๕๓๔ : ๔๔) นอกจากนั้นจากการสอบวัดของผู้นับว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ จะมีสมรรถภาพทางการสอนสูงกว่าครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ทุกด้าน และถ้าเปรียบเทียบระหว่างครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาตามโครงการ ฯ กับครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ค่าความแตกต่างทางสมรรถภาพทางการสอนจะเพิ่มมากขึ้นไปอีก ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ทุกประการ

หากพิจารณาถึงการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนจากเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดที่ระบุว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ มีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนตามความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนด้านเจตคติทางการสอนมีการเพิ่มขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับที่เมื่อนำไปพิจารณาเทียบกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ ๔ ที่ได้มียืนยันเช่นเดียวกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้ให้เห็นว่า การฝึกอบรมครูประจำการตามโครงการ ฯ ประสบผลสำเร็จในด้านการเพิ่มพูนสมรรถภาพทางการสอนในส่วนที่เป็นความรู้ทางการสอนอย่างมาก แต่ในทางเจตคติทางการสอนยังไกลไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากขอบเขตการฝึกอบรมที่ปฏิบัติอยู่ในวิทยาลัยได้เน้นความสำคัญไปที่เนื้อหามากกว่าเจตคติครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการฝึกอบรมเองก็ให้ความสำคัญต่อการสอบผ่านในการศึกษาแต่ละวิชา ตามเนื้อหาที่ได้ศึกษามากกว่าที่จะมุ่งปรับปรุงเจตคติของตน ส่วนด้านทักษะทางการสอนที่พบจากการสอบวัดของผู้นับว่าครูประจำการที่สำเร็จการศึกษาตามโครงการ ฯ จะมีอัตราแตกต่างจากครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ น้อยกว่าที่พบในค่าความรู้และเจตคติทางการสอน

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า เนื่องมาจากการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ให้หลักสูตรการฝึกหัดครูของ
สภาการศึกษาที่จัดสำหรับฝึกศึกษาคู กาลปกติ แทนที่จะกำหนดหลักสูตรของการฝึกอบรม
ครูประจำการขึ้นเอง หลักสูตรการฝึกหัดครูของสภาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๑ นี้ ได้กำหนด
หน่วยกิตของกลุ่มวิชาทั่วไปเพียง ๑๔ หน่วยกิต ในขณะที่กำหนดให้เรียนวิชาเฉพาะอื่น
๒๘ หน่วยกิต (สำหรับการศึกษาระดับปริญญา ๒ ปี) การศึกษาจึงเน้นหนักไปที่ให้หาวิชา
เฉพาะตามสาขาวิชาเอกมาก และในรายวิชาที่ครูที่ต้องศึกษานั้น ครูประจำการจะมี
โอกาสพัฒนาทักษะทางการสอนโดยตรงจากการศึกษาในรายวิชาบังคับของวิชาชีพครู เพียง
๖ หน่วยกิต จากวิชาศึกษา ๔๑๒ วิธีสอนวิชาเอก วิชาศึกษา ๔๑๓ วิธีสอนวิชาโท
และวิชาศึกษา ๔๑๔ ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๒ เทอมนั้น (สภาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๑ :
๑๔ - ๑๗)

สมมติฐาน ๔ กล่าวว่า "ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรม
ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนในด้านความรู้
และเจตคติระหว่างช่วงเวลาของการฝึกอบรมและการเพิ่มสมรรถภาพดังกล่าวนั้น จะมีมาก
กว่าการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ของครูประจำการที่
ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ" จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม
ข้อมูลเพียงครั้งเดียว กับครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ดังกลุ่มกัน
พบว่ามีความเห็นสมรรถภาพที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงหนึ่งปีการศึกษาเท่ากับ ๐.๑๔ และ ๐.๒๐
ในด้านความรู้ทางการสอนและเจตคติทางการสอนตามลำดับ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก
การรวบรวมข้อมูลสองครั้งพบว่าครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ทุกสาขา
วิชาเอกมีสมรรถภาพทางการสอนเพิ่มขึ้นทั้งในด้านความรู้ทางการสอนและเจตคติทางการสอน
การเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนดังกล่าวนี้นี้จะไม่แตกต่างกันไปตามสาขาวิชาเอกที่ครูประจำการ
ศึกษา และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนสมรรถภาพทางการสอนด้านความรู้และเจตคติที่เป็นขึ้น
ระหว่างช่วงเวลาของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ กับครูประจำการ
ที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ได้พบว่า ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรม
ตามโครงการ ฯ มีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนในระหว่างช่วงเวลามากกว่าครูประจำการ

ที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ทั้งด้านความรู้ทางการสอน และเจตคติทางการสอน แต่จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า มีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนมากกว่า เฉพาะด้านความรู้ทางการสอน จึงกล่าวได้ว่าผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ออกหมายไว้

จากผลการศึกษาที่ได้พบจากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการได้บรรลุวัตถุประสงค์เป็นส่วนใหญ่เกี่ยวกับการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูในท้องถิ่นอย่างเสมอภาคในด้านความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ จากวิธีการคัดเลือก และแม้ว่าจะมีความไม่เสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากวิธีการคัดเลือก เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งทางวิชาชีพครูในรุ่นที่หนึ่ง (ปีการศึกษา ๒๕๒๑) แต่ในรุ่นที่สอง (ปีการศึกษา ๒๕๒๒) และ สาม (ปีการศึกษา ๒๕๒๓) ระดับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ได้มีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกด้านที่นำมาศึกษา

นอกจากนั้นแล้ว ผลของการศึกษายังนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การดำเนินการโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เกี่ยวกับการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูในด้านสมรรถภาพทางการสอนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

จากผลการวิจัยและประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้รับในระหว่างการทำวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาค้นคว้าในด้านการประเมินผลโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการต่อไป ดังต่อไปนี้

๑. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาโดยเฉพาะกับโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยครูสกลนคร ทั้งนี้เนื่องจากต้องการศึกษาวิจัยประเมินผลในแนวลึก โดยอาศัยกลวิธีการศึกษาค้นคว้าที่ละเอียด แทนที่จะใช้การศึกษาประเมินผลแบบกว้างจากการสอบถามความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการฯ ซึ่งปฏิบัติกันเป็นส่วนใหญ่ แต่ในกรณีที่เป็นการศึกษาวิจัยโดยหน่วยงานที่ไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับบุคลากร งบประมาณ และเวลา ควรที่จะได้วิจัยประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากร

ทางการศึกษาประจำการ ตามแนวทางที่ผู้วิจัยใช้ โดยครอบคลุมการดำเนินโครงการฯ ของวิทยาลัยครูทั่วประเทศจะทำให้ได้ข้อสรุปที่เป็นภาพรวมของประสิทธิภาพของการดำเนินการโครงการฯ ทั้งประเทศ

๒. จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ต่างสาขาวิชาเอกลกัน แม้จะมีการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอนในต่างกัน จากการทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน แต่หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่เพิ่มขึ้น (Gain Scores) ได้พบว่ายังมีค่าคะแนนต่างกันอยู่มาก ด้วยเหตุนี้จึงควรที่จะได้ศึกษาวิจัยให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เกี่ยวกับหลักสูตรและสภาพการให้การฝึกอบรมที่ปฏิบัติอยู่ในแต่ละสาขาวิชาเอก

๓. ข้อสรุปของการศึกษาเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมจากค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา เมื่อพิจารณาจากสถานที่รับราชการรายอำเภอ ชี้ให้เห็นว่าการเพิ่มศูนย์ฝึกอบรมมีแนวโน้มที่จะทำให้ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้นด้วย ด้วยเหตุนี้จึงควรที่จะได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศูนย์ฝึกอบรมเพิ่มขึ้น ทั้งในแง่ของผลกระทบของการเพิ่มศูนย์ฝึกอบรมต่อต้นทุนและผลตอบแทนที่จะได้รับ (Cost-Benefit Analysis) ผลกระทบในด้านการจัดการและสภาวะทางความรู้สึกของวิทยากรผู้ให้การอบรม

๔. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในสนาม ประกอบกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะได้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความเข้าใจของวิทยากรต่อหลักการสำคัญของโครงการฯ พฤติกรรมที่คาดหวังและเป็นจริงของการให้การฝึกอบรมของวิทยากร กลวิธีให้การฝึกอบรมโดยใช้ระบบการเรียนทางไกลที่มีผลต่อสมรรถภาพของครูประจำการ ทั้งนี้เพราะการวิจัยในเรื่องเหล่านี้ จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ดีชี้ให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงที่ปฏิบัติอยู่ในการดำเนินการโครงการฯ และนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินการโครงการฯ ให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ เพื่อการปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการโครงการฯ ดังนี้

๑. วิธีการคัดเลือกครูประจำการให้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ โดยวิทยาลัยครูประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดกำหนดหลักเกณฑ์การ

คัดเลือกโดยคำนึงถึงความต้องการของต้นสังกัดเป็นหลักนั้น แม้จะไม่ทำให้เกิดปัญหาในด้านการกระจายโอกาสในการเข้ารับการศึกษาตามโครงการฯ แต่จากประสบการณ์ของผู้วิจัยเห็นว่า ระดับความสามารถของครูประจำการที่เริ่มเข้ารับการศึกษาตามโครงการฯ ได้ ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องถึง คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการฯ ได้ วิทยาลัยครูแต่ละแห่งจึงควรได้ทำการทดสอบพื้นฐานทางความรู้ของครูประจำการในด้านวิชาชีพครู วิชาพื้นฐานและวิชาเฉพาะก่อนให้การฝึกอบรม เพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนมี หรือขาดพื้นฐานความรู้เพียงใด วิทยาลัยควรจัดรายวิชาเพื่อเสริมความรู้พื้นฐานแก่ผู้เข้ารับการอบรมที่คาดว่าจะ เป็นปัญหา นอกจากนั้นแล้วจะต้องเพิ่มความสำคัญในวิธีการให้การศึกษาและฝึกอบรมให้มากขึ้น เพื่อจะทำให้ผลผลิตของโครงการฯ มีคุณภาพ

๒. การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมนอกวิทยาลัย มีส่วนเอื้อต่อการกระจายโอกาสการเข้ารับการศึกษาของครูประจำการให้เป็นไปโดยเสมอภาค ดังนั้นการเพิ่มศูนย์ฝึกอบรมนอกวิทยาลัยจึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาศึกษาต่อไปว่าจะคุ้มกับการเพิ่มหรือไม่ หากไม่สามารถเพิ่มศูนย์ฝึกอบรมได้ก็ควรคงศูนย์ฝึกอบรมที่มีอยู่ไว้ แทนการลดจำนวนศูนย์ฝึกอบรมลงเรื่อย ๆ ในขณะที่ระบบการเรียนทางไกลที่จะต้องอาศัยสื่อการสอนยังไม่ได้มีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

๓. ครูประจำการในท้องถิ่นที่มีวุฒิทางวิชาชีพครูไม่ถึง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง หรือเทียบเท่า เป็นกลุ่มครูประจำการอีกกลุ่มหนึ่งที่วิทยาลัยครูควรจะให้โอกาสได้เข้ารับการศึกษาตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูประจำการที่มีวุฒิดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นกลุ่มที่ควรได้รับการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานอย่างยิ่ง การให้ครูประจำการกลุ่มนี้พัฒนาสมรรถภาพของตนโดยการสมัครสอบชุดครู จนได้วุฒิป.ม. แล้วก่อนแล้วจึงจะมีสิทธิ์เข้ารับการศึกษาตามโครงการฯ นั้น แสดงถึงการละเลยหลักการสำคัญของโครงการฯ ที่จะพยายามยกสถานะภาพของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น และมีแนวโน้มของการจัดการฝึกอบรมโดยคำนึงเน้นหนักไปที่ผลตอบแทนทางรายได้

๔. วิทยาลัยครูแต่ละแห่ง ควรได้ประเมินผลโครงการฯ เป็นประจำทุกปีการศึกษา โดยถือว่าเป็นงานประจำที่จะต้องทำสำหรับการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ทั้งนี้โดยใช้รูปแบบการประเมินผล และเทคนิควิธีที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทาง หรืออาจจะประยุกต์ใช้เพียงบางส่วนเพื่อให้สะดวกต่อการปฏิบัติเป็นงานประจำทุกปีการศึกษา

๕. การให้การฝึกอบรมครูเน้นในด้านการเพิ่มพูนสมรรถภาพทางด้านการสอน และเจตคติทางการสอนให้มากขึ้น เพราะที่ผ่านมาจากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สมรรถภาพทางด้านการสอน และเจตคติทางการสอน ยังมีการเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าทางด้านความรู้ทางการสอน ทั้ง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูมาก นอกจากนั้นแล้วควรให้นำวิธีการเรียนการสอนที่ใช้ในสาขาวิชาเอกที่พบว่า มีผลให้ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมในสาขาวิชาเอกนั้นมีการเปลี่ยนแปลงสมรรถภาพทางการสอนในอัตราสูง ไปใช้ในสาขาวิชาเอกอื่นด้วย

การวิจัยประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ที่ผู้วิจัยได้ทำในครั้งนี้ ได้ข้อสรุปที่แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ สามารถดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในด้านความเหมาะสมของโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ และการบรรลุวัตถุประสงค์ในด้านการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู ทางด้านสมรรถภาพทางการสอนเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นการสมควรที่จะได้ดำเนินการโครงการฯ นี้ต่อไป แต่เพื่อให้การดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก็ควรที่จะได้มีการศึกษาวิจัยและปรับปรุงการปฏิบัติงานในบางส่วนดังที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้แล้ว ซึ่งผู้วิจัยเชื่อมั่นว่า จะทำให้โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการเป็นโครงการที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของครูประจำการทั่วทุกพื้นที่ของประเทศไทยอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล สุทธิประเสริฐ และคนอื่น ๆ รายงานการวิจัยกลุ่มที่ ๒ : การศึกษาหาสมรรถวิธี
ของครูประถมศึกษาที่ครองการ โครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู ม.ป.ป.,
๒๕๕๕ ๓๗๖ หน้า

กมล สุทธิประเสริฐ "คำบรรยายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในการประชุม
ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัด
ใกล้เคียง" วิทยาสาร ๒๕ : ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๙

การประถมศึกษา, กอง กรมสามัญศึกษา สภาพการทำงานและการศึกษาของครูที่ไม่ศึกษา
นอกเวลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๒, ๑๕๔ หน้า

การประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร, สำนักงาน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษามหาชนชาติ
รายงานผลการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดสกลนคร
หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ๒๕๒๕, ๘๘ หน้า

การฝึกหัดครู, กรม โครงการฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการเพื่อส่งเสริม
วิทยฐานะ ความหลักสูตรสภาพการฝึกหัดครู พิมพ์ครั้งที่ ๒๕๑๕ ม.ป.ป. ๒๕๑๕,
๕ หน้า

รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการฝึกหัดครูและบริหารการศึกษา
ของกรมการฝึกหัดครูเจริญวิทยการพิมพ์ ๒๕๒๑, ๔๐๑ หน้า

รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาตามผลการฝึกหัดครู เยาวราชการพิมพ์ ๒๕๑๕,
๒๑๓ หน้า

เรื่องนารของกรมการฝึกหัดครู พิมพ์ในงานกุศลพระราชทาน ณ วัด
พระศรีรัตนมหาธาตุ, พิมพ์โดย ๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

ควัศคี่ปีใหม่ ๒๕๒๕ ๒๕๒๕, ๓๓ หน้า อัดสำเนา

การฝึกหัดครู, สภา หลักสูตรการฝึกหัดครู พุทธศักราช ๒๕๑๘ ม.ป.ท. ๒๕๑๘,
๒๔๒ หน้า

กมลชัย โพธิ์อาษา: การประเมินผลโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
ในเขตจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ วิทยานิพนธ์ ค.ม. ภาควิชาการศึกษาวัดสงฆ์
๒๕๑๒, ๑๓๕ หน้า อุดรธานี

โกวิท ประวาลพฤกษ์ "การประเมินผลโครงการ " วารสารการวิจัยทางการศึกษา
๑๐ : ๑๓ - ๓๐ ๒๕๒๓

ชัชศิยา กรรณสุต และคนอื่นๆ การประเมินผลงานของสภาสตรีแห่งชาติ ม.ป.ท. ๒๕๒๒ -
๒๕๒๓ สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ๒๕๒๓, ๒๒๒ หน้า

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา :
รายงานการวิเคราะห์การกระจายของโอกาสการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาใน
แต่ละภูมิภาค ม.ป.ท. ๒๕๒๓, ๓๒ หน้า

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา : รายงานการวิจัยเรื่องโอกาสการ
เข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เยาวชนการพิมพ์ ม.ป.ท. ๑๘๘ หน้า

"ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา : เสมอภาคในโอกาส
ทางการศึกษาแห่งชาติ ๑๔ : ๒หน้า ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เอกสารหมายเลข ๑ - ๒ ประกอบการสัมมนา เรื่องการพัฒนาระบบ
การผลิตครูประถมศึกษ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ หน้า ๑ - ๑๕ บ. มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ๒๔ - ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๒

จรรยา มลิษฐ์ "แนวโน้มของการฝึกหัดครูในอนาคต" คุรุปริทัศน์ ๓ : ๑๓ - ๒๐
มิถุนายน ๒๕๒๒

จำเนียร สุขหลาย "การศึกษาเชิงประเมินการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมโดยวิทยุ
กระจายเสียงของวิทยุสววิทยุเทสตร" ใน รวมบทความข้อเสนอในการประชุม
วิชาการประจำปี ๒๕๒๔ เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาชนบท หน้า ๒๐๘-๒๑๐
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๔

- ศกาว ห้วยโต การศึกษาผลการฝึกอบรมตามโครงการวิจัยกรมสามัญศึกษา ศึกษา
วิทยาสันทรูสงขลา วิทยานิพนธ์ ศก.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒๕๑๑,
๑๔๔ หน้า อักษรย่อ
- เฉลิม วราวิทย์ "รายงานเบื้องต้นโครงการประเมินผลการฝึกอบรมในโครงการ
สาธารณูปโภคพื้นฐาน" ในรวมบทความข้อเสนอในการประชุมวิชาการประจำปี เรื่อง
การวิจัยเพื่อการพัฒนาชนบท หน้า ๘๖ โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔
- เฉลิมศักดิ์ กรีนตุง "คู่มือกับปัญหาการฝึกอบรมผู้โตมั่งคั่งกับปัญหา" วารสารวิชาการ
๒ : ๔๑ - ๔๖ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔
- ชาวด แพทย์กุล เทคนิคการเขียนข้อสอบ ม.ป.ท. ๒๕๒๐ , ๔๐๙ หน้า
- ชาวิต รายอาจีน พฤติกรรมการสอนด้านทักษะในวิชาชีพ ปรวิญญาณ์ณ์ ศก.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ๒๕๑๔, ๕๖ หน้า อักษรย่อ
- สมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา "แนวโน้มในการจัดการฝึกหัดครู" การปฏิบัติ ๑ : ๑๔ - ๒๑
พฤษภาคม ๒๕๑๔
- สุชาติ อัคระภิญโญ และคนอื่น ๆ การฝึกหัดครูในประเทศไทย ม.ป.ท. ๒๕๑๔, ๑๖๘ หน้า
- ดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู, คณะกรรมการ เอกสารประกอบการประชุม :
นิยามของคำที่ใช้ในหลักสูตร หน้า ๑ - ๕ การประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน
โครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔
- ทวีป อภิสัทธี การศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาคพัฒนาความรู้และเอกสารวิชาการ
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู ๒๕๒๓, ๓๔๒ หน้า
- พิทยา สุวรรณะชญ และคนอื่น ๆ การประเมินผลการฝึกอบรมข้าราชการของสถาบันวิจัย
พัฒนาบริหารศาสตร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีการสัมมนาผู้บริหาร สถาบันวิจัย
บริหารศาสตร์ ๒๕๒๑, ๑๔๕ หน้า

นกรราชสีมา, วิทยาลัยครู เอกสารสรุปผลการประชุมปฏิบัติการผู้ดำเนินงานโครงการ

อ.ค.ป. ของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ๒ - ๔ มิถุนายน ๒๕๒๔ วิทยาลัยครูนครราชสีมา ๒๕๒๔, ๓๓ หน้า

นพพร ไชยระโยธิน และสุพล วุฒิเดว โครงการ อ.ค.ป. กับ การพัฒนาสมรรถภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยครูอุดรธานี ๒๕๒๓, ๓ หน้า

นิตยา วชิรณันท์ ทัศนคติของครูในจังหวัดศรีสะเกษที่มีผลงานและบริการที่ครูสวามิภักดิ์ วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๐, ๖๗ หน้า อักสำเนา

บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โรงพิมพ์สามมิตร ๒๕๑๔, ๑๒๗ หน้า

นัญชา กุเจริญไพบูลย์ การศึกษารูปแบบการกระจายของนักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิบูลโลก วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๔, ๔๔ หน้า อักสำเนา

บุญชม ไชยโกสี การส่งเสริมการศึกษาระหว่างประจำการของครูประถม ขอนแก่น โรงพิมพ์ศิริกัมพ์ ๒๕๑๓, ๔๔ หน้า

บุญพัน เมาเจริญ ปัญหาความต้องการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และพะเยาที่สัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตรและการให้บริการของวิทยาลัยครู เชียงราย แกนครูประจำการ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๒, ๑๑๔ หน้า อักสำเนา

ปฏิรูปการศึกษา, คณะกรรมการ รายงานเสนอคณะกรรมการ ๔ มกราคม ๒๕๒๑ การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม เรื่องครูและบุคลากรทางการศึกษา แผนประจักษ์ การพิมพ์ ๒๕๒๒, ๑๐๑ หน้า

ปิ่นวดี จิวนรานุรักษ์ ศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๔, ๑๒๒ หน้า อักสำเนา

ประชุม ศรีประสาธน์ "สภาพการฝึกหัดครูในประเทศไทย" วารสารครูศาสตร์

๒ : ๔๔ - ๕๑ เมษายน - กรกฎาคม ๒๕๑๖

ประหยัศ อภิณเฑาะวงษ์ "ความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติงานกับข้อตกลงของกฎมหาวิทยาลัยครู
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" เกี่ยวกับการดำเนินงานการให้การปรึกษา และฝึกอบรม
ครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ วิทยาลัยครูมหาสารคาม ๒๕๕, ๔๖ หน้า

ประสงค์ สุริยธยาภาส "โครงการ อ.ก.ป. กับการให้บริการทางการศึกษามหาวิทยาลัยครูประจำการ
ในท้องถิ่นอย่างเสมอภาค (บทคัดย่อ) วิทยาลัยครูนครราชสีมา ๒๕๕, ๔ หน้า

ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ "การส่งเสริมครูประจำการระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา กทม. ๖ :
ความต้องการของการปฏิบัติการและปัญหา" ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๓๑ หน้า อัดสำเนา

ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา : ทิศของสังคมวิทยา"
วารสารการศึกษาแห่งชาติ ๑๔ : ๑ - ๑๒ ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๑๖

แผนงาน, กอง กรรมการฝึกหัดครู แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๓๕
ของกรรมการฝึกหัดครู ๒๕๒๓, ๑๑๐ หน้า

ปัญหาและความต้องการในการให้การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการของวิทยาลัยครู โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๒๕, ๕๐ หน้า

แผนงานและประเมินผล, แผนก วิทยาลัยครูสกลนคร สถิติครูประจำการ ๒๕๒๓
๒๕๒๓, ๔ หน้า

สถานภาพวิทยาลัยครูสกลนคร ปีการศึกษา ๒๕๒๕ ๒๕๒๕, ๕๕ หน้า

ไพจิตร สหสิริจินดา "ความต้องการของครูอาจารย์ในงานบริการการศึกษาวิทยาลัยครู
สกลนคร" ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
๒๕๑๙, ๖๑ หน้า อัดสำเนา

วิทยุสื่อสาร การบริหารการศึกษา วิชาภาษิต ๒๕๑๒, ๒๕๕ หน้า

มาลศ ภาณุทวีไลยธรรม สมรรถภาพของครูประถมศึกษาค้นคว้าโครงการในจังหวัดขอนแก่น
และ นครพนม ปรินญาณพนม กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจําเมือง
๒๕๒๐, ๘๒ หน้า อักษรธำเนา

ทองบุษย ประทุมรัตน์ การดำเนินงานตามโครงการ จ.ค.ป. ของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เฉียงเหนือ : ปัญหาและแนวทางแก้ไข วิทยาลัยครูสกลนคร ๒๕๒๑, ๘๒ หน้า

เขาวดี ราชชัยกุล "ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการ" ในการเขียน
การตอนในมหาวิทยาลัย หน้า ๔๐ - ๔๖ ๒๕๑๘

รังสรรค์ ชนะพรพันธ์ เชืบรมศาสตร์การคลังวาศวการศึกษาศมาคมเศรษฐศาสตร์
ธรรมศาสตร์ ๒๕๑๘, ๓๑๐ หน้า

เดชาอนุการกรม, สำนักงาน กรมการฝึกหัดครู "ปัญหาการฝึกหัดครู" จดหมายข่าว
วันอังคารที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๓, ๒ หน้า

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียนในชั้นที่
สอนวิชาสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๑๘

วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย ๒๕๒๐, ๑๕๕ หน้า

วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, กลุ่ม สรุปผลการประชุมปฏิบัติการเพื่อชี้ชัดสถานการณ์การทำงาน
และทิศทางในการพัฒนาวิทยาลัยครู วิทยาลัยครูพมบ้านจอมบึง ๒๕ - ๒๕ ธันวาคม
๒๕๒๓, ๔๐ หน้า

วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, กลุ่ม โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการ อักษรกิจการพิมพ์ ๒๕๒๓, ๔๘ หน้า

แผนปฏิบัติการรวมโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาระหว่าง
ปีการศึกษา ๒๕๒๓ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ๒๕๒๒, ๒๑ หน้า

วิทยาลัยการปกครองส่วนท้องถิ่น, กลุ่ม รายงานการประเมินผลปฏิบัติงาน อาจารย์
และเจ้าหน้าที่ ผู้วางแผนการศึกษาจนเป็นโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาประจำการ วิทยาลัยครูอุดรธานี ๒๕๒๓, ๑๑๐ หน้า

เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา การรายงานการประเมินผลการดำเนินงาน
โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการกลุ่มวิทยาลัยการปกครองส่วน
ท้องถิ่น ณ. วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ๒๑ - ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๓

วิจารณ์ บุญยะกาญจนะ "ศึกษาศาสตร์ภาคสมทบควรดำเนินการต่อไป หรือไม่"
สรุปมติที่ ๑ : ๔๔ - ๔๗ มกราคม ๒๕๒๓

วิจารณ์ สุวรรณรัตน์ การวางรูปแบบ Logical Framework สถาบันวิจัย
บริหารศาสตร์ ๒๕๒๐, ๗๕ หน้า

ศรีอรุณ เรศานนท์ การบริหารบุคคล หน้า ๔๑ - ๔๒ แผนกคำสั่งและระเบียบข้าราชการ
และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒๕๒๑

สวัสดิ์ หทัยจำนงค์ การพัฒนาการฝึกหัดครูเพื่อพัฒนาประเทศของกรมการฝึกหัดครู
ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ ๔ (๒๕๒๐ - ๒๕๒๔)
ม.ป.ท. ๒๕๒๐, ๒๒๑ หน้า

สมนึก ภัทษยานี และสมศักดิ์ คำศรี การระดมสรรพกำลังและการนำทรัพยากรในท้องถิ่น
มาใช้ในการพัฒนาสมรรถภาพครูประจำการ วิทยาลัยครูมหาสารคาม ๒๕๒๓,
๓๒ หน้า

สมพร แสงชัย, และสุนทร เกิดแก้ว การประเมินผลโครงการในประเทศไทย เอกสาร
การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับที่ ๒๔ สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์ ๒๕๒๐,
๒๒๒ หน้า

สมศักดิ์ เทศสวัสดิวงศ์ และประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ โครงการ อ.ก.ป. กับการใช้ทุน
วิทยฐานะของครูประจำการ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ๒๕๒๓, ๕ หน้า

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคนอื่นๆ บทบาทและสถานะของนิสิต (กต.ม.) ภาควิชา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาลัย โขงหินศิลาแลง และ
ผู้เขียน สุกุมตัญญู และคนอื่นๆ แนวคิดและแบบจำลองประเมินโครงการ ภาควิชา
วิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๖๖๓ หน้า
สุภาวราง กำนันเพ็ชร ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอบรมครูประจำการในไม่พุ่มทางครู
ตามโครงการฝึกหัดครูชนบทปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ๒๕๐๖, ๖๒ หน้า อักสำเนา

สุพอ สมคำนึ่ง ความต้องการของสมาชิกผู้ให้บริการของกองส่งเสริมวิทยฐานะ
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๑๔ วิทยานิพนธ์ ก.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๗๗ หน้า

สุรพล พุฒคำ การศึกษาสถานภาพและการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการโครงการฝึก
อบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ วิทยาลัยครูสกลนคร ๒๕๑๓,
๔๔ หน้า

สุกิจ บุญอารีย์ ความคิดเห็นของครูประจำการในจังหวัดอุบลราชธานี ต่อการอบรมครู
ประจำการ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๒, ๑๓๕ หน้า
อักสำเนา

อุดมศึกษา, ภาควิชา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บทบาทและทิศทาง
อุดมศึกษาไทย : การบริหารและวางแผน" ใน รายงานสัมมนา ขบวนการและ
ทิศทางของการอุดมศึกษาไทย ๒๕๑๓, ๓๑๑ หน้า อักสำเนา

คำไท สุวรริตกุล และคนอื่นๆ "ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับ
ประถมศึกษา" ใน ผลงานวิจัยทางการศึกษา หน้า ๑๓ - ๑๖ โรงพิมพ์เจริญผล
๒๕๒๒

- Arpiniaga, Guillermo Miguel. "Teacher In - Service Education Model,"
Dissertation Abstracts. 3 : 1255 - A, September, 1972.
- Attagare, Bhumthin, R. Panboontek and Vichai Tansiri. "Teacher Education
 in ASEAN : Thailand," in Teacher Education in ASEAN. p. 56 - 84.
 Singapore, Heinemann Educational Books (Asia), Ltd, 1976.
- Attkisson, C. Clifford, William A. Margreaves and Mardi J. Horwitz.
Evaluation of Human Service Program. London, Academic Press, Inc.,
 1978. 492 p.
- Bishop, Leslee J. Staff Development and Instructional Improvement : plan
 and Procedures. Boston, Allyn and Bacon, Inc., 1976. 344 p.
- Bloom, Benjamin S. and Others. Taxonomy of educational Objectives, The
 Classification of Educational Goal, Handbook II : Affective
 Domain. New York, David McKay Company, Inc., 1964. 196 p.
- Bowman, Mary Jean and George Leland Bach. Economic Analysis and Public
 Policy. NewYork, Prentice - Hall, Inc., 1949. 931 p.
- Bruno, James Edward. Education Policy Analysis. New York, Crane, Russak
 and Company, Inc., 1976. 295 p.
- Cain, Glen G. and Robinson G. Hollister. "The Methodology of Evaluating
 Social Action Program," in Evaluating Social Programs; Theory,
 Practice and Politics. p. 110 - 140, London, Seminar Press, 1972.
- Campbell, Donald T. and Julian G. Stanley. Experimental and Quasi -
 Experimental Design for Research. Chicago, Rand McNally College
 Company, 1966. 84 p.
- Care, Francis G. Reading in Evaluation Research. New York, Russell Sage
 Foundation, 1972. 418 p.

- Charles, Prall E. and Leslie C. Cushman. Teacher Education In - Service.
Washington, American Council on Education, 1954. 503 p.
- Clark, Allen Romaine. "A Teacher Education of Selected Method of In -
Service Education," Dissertation Abstracts. 1 : 2707 - A, December,
1970.
- Dimpero, Josep Carl. "The Design, Implementation and Evaluation of an
In - Service Education Program Based on the Program Needs of the
Teacher to be Trained," Dissertation Abstracts, 1 : 2055 - A,
October, 1977.
- Dutt, Deulan C. Instruction and Research in Education Administration.
Central Institute of Education Delhi University, 1961. 105 p.
- Edward, Allen Louis. Statistical Analysis. New York, Rinehart, 1958.
234 p.
- Emans, Lester M. "Evaluation of In - Service Education Program," in
Encyclopedia of Educational Research. p 707, New York, The
Macmillian Company, 1960.
- Fan, Chang - Ten. Item Analysis Table. Princeton, New Jersey, Educational
Testing Service, 1952. 32 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychological and Education.
3 rd. ed., New York, Mc Graw - Hill Book Company, 1971. 496 p.
- Flanagan, John C. and Steven M. Jung. "An Illustration : Evaluating a
Comprehensive Educational System," in Evaluative Research :
Strategies and Methods. p. 130 - 146, Pittsburgh, Pennsylvania, 1970.
- Foster, Philip. Education and Social Change in Ghana. 5 th. ed., London,
Compton Printing, Ltd., 1971. 322 p.

- Franklin, Jack L. An Introduction to Program Evaluation. New York, John Wiley, 1976. 233 p.
- Glass, Gen V. and Julian O. Stanley. Statistical Methods in Education and Psychology. New York, Prentice - Hall, Inc., 1970. 596 p.
- Gool, Carter V. Dictionary of Education. New York, McGraw - Hill , 1945. 495 p.
- Harris, Ben M. and Willard Bessent. In - Service Education : A Guide to Better Practice. New Jersey, Prentice - Hall, Inc., 1969. 432 p.
- Hass, C. Glen. "In - Service Education Today." In - Service Education. p. 13 - 34 , Chicago, The University of Chicago Press. 1957.
- Hawkrige, David G. "Designs for Evaluative Studies," in Evaluative Research Strategies and Methods. p.24 - 47, Pittsburgh, Pennsylvania, 1970.
- Hayes, Samuel P., Jr. Evaluating Development Project. Paris, Imprimeria Boudin. 1959. 116 p.
- Hei Joon Yoon. A Proposal for Improving The three month In - Service Training Programme for Teacher Given at Jong Ju Teachers College Republic of Korea. Queen City, Asian Institute for Teacher Education, University of Philippines, 1967. 98 p.
- Henderson, Evan S. The Evaluative of In - Service Teacher Training. London Croom Helm, Ltd., 1978. 224 p.
- Holmlund, Walter S. "Evaluation of In - Service Education Program," in Encyclopedia of Educational Research. p. 707, New York, The Macmillian Company. 1960.
- Holsinger, Donald B. "The Elementary School as Modernizer : A Brazilian Study", in International Journal of Comparative Sociology. XIV, 3-4 p.180-202.

Houston, W. Robert. Performance Education : Strategies and Resource for Developing A Competency - Based Teacher Education Program. New York, State Education Department, Division of Teacher Education and Certification and Multi - State Consortium on Performance - Based Teacher of Education, 1972. 137 p.

Jayasckera, Jayasena. A Study of the Program of In - Service Training of Teacher Education as Practiced in Some of the Asian Countries. Queson City, University of the Philippines, 1967. 134 p.

Johnson, George A. "The Purpose of Evaluation and The Role of the Evaluator," in Evaluative Research : Strategies and Method. p. 1 - 23, Pittsburgh, Pennsylvania, 1970.

Karcu, Robert R. and E.C. Exorabrook. 250 Teaching Techniques. Milwaukee, The Bruce Publishing Company, 1956, 131 p.

Kaslow, Florence Rita. "In - Service Education of the Cooperating Teacher", Dissertation Abstracts. 3 : 1114 - A, September, 1970.

Kerlinger, Fred N. Foundations of Behavioral Research, 2nd, ed., New York, Houghton Mifflin Company, 1972. 628 p.

Kelly, Claude. "The Qualification Determining Selection and Promotion of College Teacher's of Education 1950 - 1951, "Inesis Abstracts. 5 : 67 - 72, 1954.

King, James C. "Some Requirement for Successful In - Service Education," Education Digest. 11 : 14 - 16, September, 1977.

Lepawsky, Albert. Administration. New York, Alfred A Knopf, Inc., 1952. 669 p.

Lindquist, E.F. Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education. 2nd. ed., Boston, Houghton Mifflin Company, 1956. 393 p.

- Mannan, Muhammad Abdul. A Study of Principle of In - Service Education of Primary School Teachers. Quezon City, Asian Institute for Teacher Education, University of the Philippines, 1967. 68 p.
- Minum, Edward W. Statistical Reasoning in Psychology and Education. New York, John Wiley and Sons, Inc., 1970. 405 p.
- Mork, Gordon A. "Effect of In - Service Teacher Training Program on Pupil Outcomes in Fifth and Sixth Grade Science," Encyclopedia of Education Research. p. 707, New York, The Macmillian Company, 1960.
- Moursund, Jonet P. Evaluation : An introduction to Research Design. p. 9, California, Brooks and Cole, 1973.
- Myers, Roger A. "Faculty Perceptions of Student Success in Teacher Education" Journal of Educational Psychology. 51 : 235 - 239 August, 1960.
- Ober, Richard L. and Others. Systematic Observation of teaching. New Jersey, Prentice - Hall, Inc., 1971. 231 p.
- Parker, Cecil J. In - Service Education. 56 th. ed., Year Book of the National Society for the Study of Education, Chicago, The University of Chicago Press, 1957. 376 p.
- Pires, Edward A. A Study of the In - Service Training of Primary School Teachers in Asia. Bangkok, Unesco Regional Office for Education in Asia, 1956. 97 p.
- Probus, Malcolm. "Evaluation of on going Programs in Public School System," in Educational : New Roles, New Means. p. 242 - 283, Chicago, National Society for the Study of Education, 1979.
- Quinn, Mc Nemer. Psychological Statistics. New York, John Wiley and Sons, Inc., 1967. 564 p.

Rossi, Peter H. "Evaluating Educational Programs," in Reading in Evaluation Research. p. 97 - 99 New York, Russell Sage Foundation, 1972.

_____. "Past Present and Future Prospects of Evaluation Research," in Improving Evaluations. p. 17 - 34, London, Sage Publications Beverly Hills, 1979.

Saradate, Lammas. Proposed Policies and Procedures for the In - Service Education of the Public Primary School Teacher in Thailand. Doctor's thesis. New York, Columbia University, 1952. 127 p.

Schulberg, Herbert C. and Frank Baker. "Program Evaluation Models and The Implementation of Research Finding," in Reading in Evaluation Research. p. 72 - 80, New York, Russell Sage Foundation, 1972.

Scrivern, Michael. "Methodology of Evaluation," in Evaluating Action Program. p. 121 - 128, Boston, Allyn and Bacon, 1973.

Smita, B. Othanel, ed. Research in Teacher Education : A Symposium. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice - Hall, Inc., 1971. 116 p.

Stely, Lester H. and E. Kemp Frederic. School Personnel and In - Service Training Practices. New York, Parker Publishing Company, Inc., 1969. 199 p.

Suchman, Edward A. Evaluative Research. New York, Russell Sage Foundation, 1967. 186 p.

Soumelis, Constantia G. Project Evaluation Methodologies and Techniques. France, UNESCO, 1977. 137 p.

UNESCO. Further Education of Teacher In - Service in Asia : A Regional Survey. Bangkok, Unesco Regional Office for Education in Asia, 1973. 236 p.

- Warren, Foinbery Marvin. "An Analysis of Guidelines for In - Service Teacher Education Practices in Selected School - Grade 5 - 9," Dissertation Abstracts. 6 : 3651 - 4, December, 1972.
- Weiss, Carol A. Evaluating Action Program. Boston, Allyn and Bacon, 1973. 380 p.
- _____. Evaluation Research. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice - Hall, Inc., 1972. 160 p.
- _____. Evaluation Research : Methods of Assessing Program Effectiveness. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice - Hall, Inc., 1972. 160 p.
- Williams, Walter. "The Organization of the Volume and Some Key Definitions," in Evaluating Social Programs : Theory, Practice and Politics. p. 1 - 10, London, Seminar Press, 1972.

๓ ๑ ค ๕ ๗ ๘ ๙

ภาคผนวก ก.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสำรวจสถานภาพผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อ.ก.ป.)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือ ☐ เก็บข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน คำตอบของท่านจะไม่เปิดเผยแก่ท่านแต่อย่างใด เพราะข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในทางการวิจัยเท่านั้น และจะเสนอในรูปแบบสรุปรวมไม่ใช่เป็นรายบุคคล

๑. ผู้ตอบแบบสำรวจ รหัสประจำตัว.....
- เพศ ☐ ชาย อายุ.....ปี มีวุฒิทางวิชาชีพครู ☐ ป.กศ.สูง
- ☐ หญิง ☐ พ.ม
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ปัจจุบันทำงานอยู่ที่โรงเรียนหรือหน่วยงาน ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

๒. เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการในวันที่..... ปีการศึกษา..... วิชาเอก.....
- ในขณะนั้นท่านทำงานอยู่ในสังกัด ☐ กรมสามัญศึกษา
- ☐ เทศบาล
- ☐ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- ☐ โรงเรียนราษฎร์
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

โดยที่โรงเรียนหรือหน่วยงานที่ท่านทำงานตั้งอยู่ในเขตอำเภอ..... จังหวัด.....

ระยะทางจากที่ทำงานถึงศูนย์ฝึกอบรม (ในภาคเรียนปกติ) ประมาณ..... กิโลเมตร

๓. ในปีการศึกษาแรกที่เข้ารับการศึกษาอบรมตามโครงการ ท่านปฏิบัติงานน้ำไฟในโรงเรียน หรือหน่วยงานในฐานะ

☐ ผู้บริหาร	ซึ่ง	☐ ไม่ได้ทำการสอน	☐ อนุญาตรับเงินเดือน
☐ ทำการสอนด้วย		☐ โดยสอนในระคับ	☐ ประถมศึกษา
☐ เจ้าหน้าที่ธุรการ	ซึ่ง	☐ ไม่ได้ทำการสอน	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
		☐ ทำการสอนด้วย โดยสอนในระคับ	☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ ครูสอน		☐ โดยทำการสอนในระคับ	

๔. ตำแหน่งข้าราชการครูของท่านในขณะที่ยังเข้ารับการศึกษาอบรมตามโครงการเป็นปีการศึกษาแรก ได้แก่

☐ ครู ๒	โดยได้รับเงินเดือนในระคับ	☐ ๒	☐ ๓	☐ ๔
☐ อาจารย์ ๑	ได้รับเงินเดือนในระคับ	☐ ๓	☐ ๔	☐ ๕
☐ อาจารย์ ๒	ได้รับเงินเดือนในระคับ	☐ ๕	☐ ๖	
☐ อาจารย์ ๓	ได้รับเงินเดือนในระคับ	☐ ๖	☐ ๗	

แบบสอบถามเจตคติและความรู้ทางการสอน

ค่าชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่หนึ่ง เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

ตอนที่สอง เกี่ยวกับเจตคติทางการสอน

ตอนที่สาม เกี่ยวกับความรู้ทางการสอน

ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ของท่านจะไม่มีผลเสียต่อตัวท่านแต่อย่างใด เพราะข้อมูลที่ได้จากคำตอบของท่านจะนำเสนอในรูปแบบส่วนรวมไม่ใช่เป็นรายบุคคลและได้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

ตอนที่หนึ่ง ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างถ้ามีความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. ท่านจบในฐานะ

- ☐ ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาอบรมตามโครงการ อ.ค.ป.
- ☐ ผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการ อ.ค.ป. (รุ่นที่ ๑) วิชาเอก.....
ระดับประจำตัว
- ☐ ผู้ที่อยู่ระหว่างการศึกษาในโครงการ อ.ค.ป. โดยเข้าศึกษาเป็นรุ่น ☐ ๒
☐ ๓
วิชาเอก ระดับประจำตัว.....

๒. เพศ ☐ ชาย อายุ.....ปี☐ หญิง

มีวุฒิทางวิชาชีพครู

- ☐ ป.กศ.สูง โดยสำเร็จการศึกษาเมื่อปี พ.ศ.....
- ☐ พ.ม. ได้รับวุฒิ พ.ม. เมื่อปี พ.ศ.....
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....โดยสำเร็จการศึกษา
เมื่อปี พ.ศ.....

๓. ทำงานอยู่ในสังกัด

- ☐ กรมสามัญศึกษา
- ☐ เทศบาล
- ☐ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- ☐ โรงเรียนราษฎร์
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่สอง เกี่ยวกับเจตคติทางการสอน

วัตถุประสงค์ของการสอบไปนี้ แลวให้นำหนักความรู้ที่ได้ออกมาว่าให้มามีความหมาย
เพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความถี่ที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน
มากที่สุด

ข้อความ	เป็นด้วย อย่างยิ่ง	เป็นด้วย	เป็นบ้าง	ไม่เป็น ด้วย	ไม่เป็นด้วย อย่างยิ่ง
๑. อาชีพทางการสอนเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง					
๒. การบันทึกการสอนให้ประโยชน์น้อยสำหรับผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนมาก					
๓. ในชั้นประถมศึกษาหากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนไม่จำเป็นนัก					
๔. มาตรฐานทางจิตใจของผู้ประกอบอาชีพทางการสอนจะอยู่ในระดับต่ำ					
๕. เพศหญิงจะหาหน้าที่สอนได้ดีกว่าเพศชาย					
๖. ครูไม่ควรทำงานสอนจริงจังเกินไป					
๗. งานสอนเป็นหน้าที่หลักของอาชีพครู					
๘. งานสอนมีอิทธิพลต่อชีวิตมากกว่างานในอาชีพอื่น					
๙. นักเรียนจะเรียนได้ดีขึ้น ถ้าผู้สอนสนใจติดตามการเรียนของนักเรียน					
๑๐. การสอนเป็นงานที่เกี่ยวข้องสำหรับอาชีพครู					
๑๑. ผู้สอนที่มีความชำนาญไม่จำเป็นต้องมีการวางแผนการเรียนการสอน					
๑๒. งานสอนเป็นงานที่แน่นอนว่าจะมั่นคงจนสภาพจิตของครู					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๔. ไม่จำเป็นกองมีการวัดผลการเรียนของนักเรียน ทุกครั้งที่สอน					
๕. ครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจในวิชาที่ตนสอน					
๖. งานสอนเป็นงานของผู้ที่มีแนวคิดและบุคลิกภาพแบบ อนุรักษ์นิยม					
๗. งานที่สนใจที่สุดในอาชีพครู ได้แก่ งานสอน					
๘. ครูช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนโดยช่วยการ สอน					
๙. การสอนเป็นงานที่ต้องใช้ความเฉลียวฉลาดมากกว่า งานอื่น ๆ					
๑๐. อาชีพทางการสอนถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง					

ตอนที่สาม เขียนกับความรู้ของการสอน

โปรดพิจารณาข้อความในกล่อง แล้วเลือกคำตอบที่ผ่านเป็นว่าถูกที่ ก. โดยทำเครื่องหมาย วงกลมล้อมรอบตัวอักษร ก. ข. ค. ง. หรือ จ. ที่ตรงกับคำถามที่ถามเลือก

๑. การปฏิบัติของครู เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพต่อใจสำคัญที่สุด
 - ก. เตรียมการสอน
 - ข. สอนให้เด็กเข้าใจ
 - ค. ใช้วิธีสอนที่น่าสนใจ
 - ง. ดำเนินการสอนอย่างต่อเนื่อง
 - จ. ประเมินผลทุกครั้งที่สอน
๒. การจัดให้นักเรียนชายหญิงนั่งสลับที่มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
 - ก. ฝึกทำงานร่วมกัน
 - ข. ให้นักเรียนรู้จักควบคุมอารมณ์
 - ค. ให้อารมณ์สนทนากันมากขึ้น
 - ง. ให้อารมณ์ปรับตัวเข้าหากัน
 - จ. เพื่อไม่ให้เด็กเรียนชายเรียนเกินขอบเขต
๓. การจัดห้องเรียนควรยึดเรื่องใดเป็นหลักสำคัญ
 - ก. วัยของเด็ก
 - ข. หลักสูตรรายปี
 - ค. ความสนใจของนักเรียน
 - ง. ความต้องการของนักเรียน
 - จ. หลักความยืดหยุ่น
๔. หลักการสำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ คือข้อใด
 - ก. การศึกษาที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
 - ข. การศึกษาเพื่อให้มีทักษะเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ
 - ค. การศึกษาเพื่อป้องกันและเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
 - ง. การศึกษาเพื่อสร้างสำนึกในการเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
 - จ. การศึกษาเพื่อให้ความรู้พื้นฐานในการศึกษาเบื้องต้นขึ้นไป
๕. ในการบันทึกการสอนรายชั่วโมง การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนต้องยึดเรื่องใดเป็นหลัก
 - ก. วัตถุประสงค์
 - ข. เนื้อหา
 - ค. วิธีสอน
 - ง. อุปกรณ์การสอน
 - จ. วิธีสอนและวัตถุประสงค์

๕. ลักษณะการพูดที่เหมาะสมที่สุดคือข้อใด
ก. สอนแบบประชาธิปไตย ข. สอนโดยใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม
ค. สอนให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง ง. สอนจากประสบการณ์ตรง
จ. สอนโดยเข้มงวดเสริมกำลังใจ
๖. เกณฑ์ในการเลือกวิธีสอนควรเป็นข้อใด
ก. เลือกวิธีสอนที่ครูถนัดที่สุด ข. เลือกวิธีที่เด็กชอบที่สุด
ค. เลือกวิธีสนุกสนาน ง. เลือกวิธีจะหาอุปกรณ์การสอนได้
จ. เลือกวิธีที่จะทำให้ประสบการณ์ที่มีความหมาย
๗. ข้อใดเป็นกลยุทธ์ในการใช้คำถามที่ดีที่สุด
ก. ถามนักเรียนที่ยกมือขอตอบ ข. ถามในสิ่งที่ครูไม่สนใจ
ค. ถามในสิ่งที่มีความรู้แน่นอน ง. ถามให้ทั่วถึงและยากง่ายต่างกัน
จ. ถามง่ายเพื่อให้ทุกคนมีกำลังใจตอบ
๘. การฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ ควรกระทำเมื่อใด
ก. ทำควบคู่ไปกับการให้เนื้อหาใหม่ ข. ทำภายหลังการจัดกิจกรรมในชั่วโมงนั้นแล้ว
ค. ทำเมื่อนักเรียนเข้าใจเนื้อหาแล้ว ง. ทำเมื่อนักเรียนสรุปเป็นวิธีคิดได้แล้ว
จ. ทำเมื่อใดก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม
๙. จุดมุ่งหมายของการสอนแบบบทบาทสมมติคือข้อใด
ก. เพื่อฝึกให้กล้าแสดงออก ข. เพื่อฝึกทักษะพลศึกษา
ค. เพื่อให้ นักเรียนสนุกสนาน ง. เพื่อฝึกทักษะการเล่นละคร
จ. เพื่อฝึกการแก้ปัญหาและตัดสินใจ
๑๐. ข้อใดมีความสำคัญต่อการทดสอบมากที่สุด
ก. การเตรียมข้อความไว้วางหน้า ข. การตรวจเนื้อหาอย่างละเอียดถี่ถ้วน
ค. การสำรวจความมุ่งหมายของการสอน ง. การกระตุ้นความสามารถของครูและผู้เรียน
จ. การกำหนดชนิดของคำถามในวิชาที่สอน

๑๐. จุดมุ่งหมายของการสอนแบบบทบาทสมมติใดแก้ไขข้อใด
- ก. เพื่อฝึกให้กล้าแสดงออก ข. เพื่อฝึกทักษะพลศึกษา
ค. เพื่อให้นักเรียนสนุกสนาน ง. เพื่อฝึกทักษะการเจเนละกร
จ. เพื่อฝึกการแก้ปัญหาและตัดสินใจ
๑๑. ข้อใดมีความสำคัญต่อการทดสอบมากที่สุด
- ก. การเตรียมข้อความไว้วางหน้า ข. การตรวจเนื้อหาอย่างละเอียด
ค. การสำรวจความมุ่งหมายของการสอน ง. การกระตุ้นความสามารถของนักเรียน
จ. การกำหนดชนิดของคำถามในวิชาที่สอน

๑๒. ปัจจุบันการวัดผล มุ่งวัดอะไรจากเด็ก

ก. วัดสติปัญญา	ข. วัดพฤติกรรมการร่ทุกด้าน
ค. วัดความฉกฉกและความสนใจ	ง. วัดความก้าวหน้าทางวิชาการ
จ. วัดการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	

๑๓. ในการประเมินผลปลายปีของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ มีการทดสอบกลุ่มวิชาใด

ก. กลุ่มวิชาทักษะ	ข. กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ค. กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย	ง. กลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ
จ. ทุกข้อที่กล่าวถึง	

๑๔. ในการวัดผลสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรกใดต่อไปนี้

ก. ขอบข่ายเนื้อหาในหลักสูตร	ข. ความถี่ความบ่อยของบทเรียน
ค. แนวทางการวัดและประเมินผล	ง. จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
จ. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผล	

๑๕. ข้อสอบชนิดใดที่สามารถนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงตรงได้ดีที่สุด

ก. ข้อสอบแบบ ถูก - ผิด	ข. ข้อสอบแบบจับคู่
ค. ข้อสอบแบบเลือกตอบ	ง. ข้อสอบแบบเติมคำ
จ. ข้อสอบแบบปรนัย	

๑๖. ระเบียบวินัยที่จะให้เด็กปฏิบัติควรจะมีลักษณะอย่างไร

ก. เป็นระเบียบที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกระเบียบ
ข. เป็นระเบียบที่กำหนดโดยครูและผู้บริหาร
ค. เป็นระเบียบที่ให้เกิดการเลี้ยงดูตามธรรมชาติเป็นหลัก
ง. เป็นระเบียบที่ยึดหยุ่นไม่ตายตัว
จ. เป็นระเบียบที่กำหนดโดยความเห็นชอบของนักเรียน

แบบวัดสังเกตพฤติกรรมทางการสอน

ชื่อ(ผู้ถูกสังเกต)..... ☐ สำเร็จการศึกษาจากโครงการ อ.ค.ป.☐ ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ

อ.ค.ป.

สอนชั้น

วิชา.....บันทึกการสังเกตวันที่.....เดือน.....ปี.....

เวลา.....

พฤติกรรม	จำนวน ความถี่ ของ พฤติกรรม	ประเมินค่าพฤติกรรมสังเกตครั้งที่.....				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ยังต้อง ปรับปรุง	ยังต้อง ปรับปรุง มาก
๑. ครูตั้งคำถามใหญ่เร้าใจความคิดในระดับสูง						
๒. ครูให้ตัวอย่างเพื่อความกระจ่างแจ้ง						
๓. ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน						
๔. ครูเน้นจุดสำคัญของเนื้อหาวิชาแต่ละตอน						
๕. ครูส่งเสริมให้กำลังใจยกย่องชมเชยผู้เรียน						
๖. ครูให้การคำแนะหรือลงโทษอย่างเหมาะสม						
๗. ครูเพิ่มความสนใจในบทเรียนของผู้เรียนโดยใช้มุกตลก						
๘. ครูใช้กิจกรรมอื่น ๆ ประกอบเพื่อเพิ่มความสนใจ						

พฤติกรรม	จำนวน ความถี่ ของ พฤติกรรม	ประเมินค่าพฤติกรรม			สังเกตสิ่งผิด	
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ยังต้อง ปรับปรุง	ยังต้อง ปรับปรุง มาก
๙. ครูใช้คำอาฆาตร้ายต่อเด็กเรียนสนใจ						
๑๐. ครูเสนอเนื้อหาวิชาต่อเนื่องกันเป็นลำดับ						
๑๑. ครูมีความแม่นยำถูกต้องในวิชาที่สอน						
๑๒. ครูเสนอเนื้อหาวิชาที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน						
๑๓. ครูอธิบายบทเรียนได้แจ่มแจ้ง						
๑๔. ครูใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม						
๑๕. ครูใช้วิธีสอนใดที่เหมาะสมกับบทเรียนและ ผู้เรียน						
๑๖. ครูมีอารมณ์ขัน						
๑๗. ครูมีความกระตือรือร้นกระตือรือร้นในการ สอน						
๑๘. ครูมีความอดทนต่อการขัดจังหวะหรือความ วุ่นวายในชั้นเรียน						
๑๙. ครูมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน						
๒๐. ครูมีความสนใจ เอาใจใส่ต่อผู้เรียน						

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่หนึ่ง เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่สอง เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำ
การผ่านการฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.ป.

ตอนที่สาม เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำ
การโดยทั่วไป ที่มีวุฒิ บ.กค.สูง หรือเทียบเท่าซึ่งไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.ป.

ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ของท่าน จะไม่มีผลเสียต่อตำแหน่งของใคร เพราะ
ข้อมูลที่ได้จากคำตอบของท่าน จะนำเสนอในรูปแบบรวมไม่ว่าเป็นรายบุคคล จะใช้ในทาง
การวิจัยเท่านั้น

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. ท่านตอบในฐานะ ☐ ผู้สำเร็จการศึกษาจากการฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.ป.
☐ ผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น
☐ ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ
๒. เพศของท่าน ☐ ชาย
☐ หญิง
๓. ท่านทำงานในสังกัด ☐ กรมสามัญศึกษา
☐ เทศบาล
☐ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
☐ โรงเรียนราษฎร์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

๘. โรงเรียนหรือหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน

- ☐ มีครูที่สำเร็จการศึกษามาจากการฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.ป.
- ☐ มีครูที่จบระหว่างการศึกษาอบรมตามโครงการ อ.ค.ป.
- ☐ มีทั้งครูที่สำเร็จการศึกษามาจากการฝึกอบรมและอยู่ระหว่างการศึกษาอบรมตามโครงการ อ.ค.ป.
- ☐ ไม่มีครูที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.ป. เลย

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.ป.

โปรดแสดงความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.ป. โดยพิจารณาจากสมรรถภาพทางด้านรายมือแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านขวามือที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
๑. สอนวิชาในกลุ่มวิชาทักษะใดก็ได้			
๒. สอนวิชาทางเสริมประสบการณ์ชีวิตใดก็ได้			
๓. สอนวิชาในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยใดก็ได้			
๔. สอนวิชาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพใดก็ได้			
๕. มีทักษะในการอธิบายได้ชัดเจน			
๖. ใช้วิธีสอนต่าง ๆ ได้เหมาะสม			
๗. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน			
๘. ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม			
๙. สามารถบริหารชั้นเรียนได้ดี			
๑๐. มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างเหมาะสม			
๑๑. มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม			

โปรดแสดงความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู ระหว่างการไปมาและการใช้คอมพิวเตอร์ อ.ก. . . โดยพิจารณา สมรรถภาพทางกายของนายมือแล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างทาง ด้านขวามือที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย
๑๓. สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนครูได้ดี ๑๓. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ๑๔. มีความประพฤติดีเป็นแบบอย่างได้ ๑๕. มีความยุติธรรม ๑๖. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๑๗. มีการประชุมปรึกษากับคณะครูเพื่อปรับปรุงการทำงาน ๑๘. มีความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการโรงเรียน ๑๙. มีความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยวและกล้าตัดสินใจ ๒๐. สนับสนุนให้คณะครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ			

ความคิดเห็นต่อสมรรถภาพท่านอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้

๑๐๐

๒๐

๑๐

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการ โดย
ทั่วไปที่มีวุฒิ ป.กค.สูง หรือเทียบเท่าซึ่งไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการ
อ.ค.ป.

โปรดแสดงความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู ประจำการโดยทั่วไปที่มีวุฒิ ป.กค.สูง หรือเทียบเท่า ซึ่งไม่ได้เข้ารับการ ฝึกอบรมโครงการ อ.ค.ป. โดยพิจารณาสมรรถภาพทางความชำนาญ เฉพาะตัวเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ที่ตรงตามความคิด เห็นของท่านมากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย
๑. สอนวิชาในกลุ่มวิชาทักษะได้ดี			
๒. สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้ดี			
๓. สอนวิชาในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยได้ดี			
๔. สอนวิชาในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพได้ดี			
๕. มีทักษะในการอธิบายให้ชัดเจน			
๖. ใช้วิธีสอนต่าง ๆ ได้เหมาะสม			
๗. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน			
๘. ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม			
๙. สามารถบริหารชั้นเรียนได้ดี			
๑๐. มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างเหมาะสม			
๑๑. มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม			
๑๒. สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนครูได้ดี			
๑๓. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน			
๑๔. มีความประพฤติดีเยี่ยม เป็นแบบอย่างได้			
๑๕. มีความซื่อสัตย์			

ไม่พบเครื่องความถี่เห็นผลสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู ประจำการโดยทั่วไปที่วัดได้ ป.กค.สูง หรือเทียบเท่า ซึ่งไม่ได้เข้ารับการ ฝึกอบรมตามโครงการ อ.ค.ป. โดยพิจารณาสมรรถภาพทางกายตามมี แล้วยังเจริญด้วย ✓ ลงในระยะเวลาทางขวามือ ที่รองความถี่เกิด เห็นผลทางมากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย
๑๖. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๑๗. มีการประชุมปรึกษาหารือกับคณะครูเพื่อปรับปรุงการทำงาน ๑๘. มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียน ๑๙. มีความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยวและกล้าตัดสินใจ ๒๐. สนับสนุนให้คณะครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ			

ความถี่เห็นผลสมรรถภาพด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้

๑.
๒.
๓.

นิยามปฏิบัติการของและข้อความในแบบสังเกตการสอน

๑. ครูตั้งคำถามให้ผู้เรียนใช้ความคิดในระดับสูง หมายถึง ในขณะที่สอนครูได้ใช้คำถามเพื่อวัดความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน โดยใช้คำถามที่ผู้เรียนต้องใช้คำตอบในลักษณะของการประเมินค่า วิเคราะห์ หรือสังเคราะห์มากกว่าที่จะวัดความจำของผู้เรียน
๒. ครูให้ตัวอย่างเพื่อความกระจ่างแจ้ง หมายถึง การที่ครูให้ตัวอย่างประกอบในขณะที่สอน ซึ่งอาจเป็นลักษณะที่ครูให้กฎเกณฑ์ หลักหรือทฤษฎีก่อนแล้วให้ตัวอย่างประกอบภายหลัง ครูให้ตัวอย่างก่อนแล้วจึงให้กฎเกณฑ์หลักหรือทฤษฎี ครูให้ตัวอย่างประกอบการพูดความคิดเห็น หรือข้อเสนอของครูเอง หรือครูให้ตัวอย่างประกอบการพูดความคิดเห็น หรือข้อเสนอของผู้เรียน
๓. ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การที่ครูให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถของตนเองด้วยการซักถาม แสดงความคิดเห็น ร่วมในการสาธิต หรือมีกิจกรรมอื่น ๆ รวมกับผู้สอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของบทเรียน
๔. ครูเน้นจุดสำคัญของเนื้อหาวิชาแต่ละตอน หมายถึง ในขณะที่ครูพูดหรืออธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาวิชานั้น ครูได้ชี้แนะหรือระบุให้ผู้เรียนได้เห็นจุดสำคัญของเนื้อหาวิชาที่กำลังเรียน โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น สรุปย่อบนกระดานคำ ใช้คำพูดที่แสดงถึงความสำคัญ
๕. ครูส่งเสริมให้กำลังใจของชมเชยผู้เรียน หมายถึง การที่ครูแสดงอาการประณามผู้เรียนไปในทางบวก โดยการแสดงการยกย่อง ชมเชย ในรางวัล เช่น พู่กัน ตรี ก็มาก ถูกแล้ว เก่งมาก เป็นต้น
๖. ครูใช้การตำหนิ หรือลงโทษอย่างเหมาะสม หมายถึง การที่ครูใช้การตำหนิ หรือลงโทษผู้เรียนที่ตอบปัญหาผิดหรือตอบไม่ได้ หรือแสดงคำพูด กิริยาอาการไม่เหมาะสมในชั้นเรียน หรือกรณีอื่น ๆ โดยไม่ใช้อารมณ์ เป็นการลงโทษที่ยุติธรรมและทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงข้อบกพร่อง ตั้งใจเรียนยิ่งขึ้น โดยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนประกอบด้วย

๗. ครูเพิ่มความสนใจในบทเรียนของผู้เรียนโดยใช้มุขตลก หมายถึง การที่ครูใช้คำพูด หรือ กิริยาอาการ หรือกิจกรรมอื่นใดที่ทำให้ผู้เรียนขำขัน สนุกสนานหรือก่อให้เกิดบรรยากาศที่เบิกบานใจในชั้นเรียน และการใช้มุขตลกของครูนั้น ต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาและเหมาะสมกับสถานการณ์โดยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนประกอบด้วย

๘. ครูใช้กิจกรรมอื่น ๆ ประกอบเพื่อเพิ่มความสนใจ หมายถึง การที่ครูแสดงพฤติกรรมบางอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างเหล่านี้ เช่น การจัดให้มีการเล่นเกมส์ หรือ การแข่งขัน การให้ผู้เรียนออกมาเล่าเรื่อง ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่สนใจ ทั้งนี้สังเกตจากพฤติกรรมของผู้เรียนประกอบ กิจกรรมที่จัดนี้ ต้องเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วย

๙. ครูใช้คำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ หมายถึง การที่ครูใช้คำถามที่มีผลให้ผู้เรียนส่วนใหญ่สนใจในการเรียน เช่น ใช้คำถามนำให้ผู้เรียนเกิดความคิด ที่จะพยายามหาคำตอบหรือปัญหาของคำถามนั้น พฤติกรรมดังกล่าวนี้จะสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่ประกอบด้วย

๑๐. ครูเสนอเนื้อหาวิชาต่อเนื่องกันเป็นลำดับ หมายถึง การที่ครูสอน อธิบาย หรือจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชา โดยมีลักษณะของการเสนอเนื้อหาวิชาจากง่ายไปหายาก จากสิ่งที่ผู้เรียนรู้ไปหาสิ่งที่ไม่รู้ เสนอเนื้อหาวิชาอย่างสัมพันธ์กัน ไม่เสนอเนื้อหาวิชาอันต่อยอดกันไปก่อนเลย เว้นแต่เรื่องที่สอนเป็นเรื่องที่ยากหรือสำคัญ ซึ่งผู้เรียนยังไม่เข้าใจ

๑๑. ครูมีความแม่นยำถูกต้องในวิชาที่สอน หมายถึง การที่ครูแสดงพฤติกรรมที่รู้มากกว่า ครูมีความรู้ในวิชาที่สอน และสามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ เช่น การพูด หรืออธิบายของครูต้องหลักวิชา ตอบข้อสงสัยของผู้เรียนได้สมบูรณ์ ครูแสดงกิริยาท่าทางใด เห็นความมั่นใจในสิ่งที่ตนเองกำลังสอน

๑๒. ครูเสนอเนื้อหาวิชาที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน หมายถึง ในขณะที่พูดหรืออธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาวิชานั้น ครูแสดงพฤติกรรมยกตัวอย่างในสิ่งที่ใกล้ตัวผู้เรียน พูดหรืออธิบาย โดยโยงไปถึงสิ่งที่ผู้เรียนพบเห็นอยู่ เสมอ หรือเสนอเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน

๑๐. ครูมีนิยายบทเรียน โดยอย่างแจ่มแจ้ง หมายถึง พฤติกรรมของครูในการที่จะ
สังเกตจากพฤติกรรมของนักเรียน ในขณะที่ฟังครูหรือภายหลังจากที่ครูอธิบายเสร็จสิ้นแล้ว
ซึ่งนักเรียนอาจจะแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ เช่น แสดงความเข้าใจโดยการตอบคำถามที่เป็น
แบบความเข้าใจของครูได้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนโดยโต้แย้งเหตุผล การถาม
หรือถามผู้ในสิ่งที่ครูอธิบายแล้ว หรือ การแสดงออกทางสีหน้าหรือกิริยาของนักเรียนแสดงให้
เห็นว่าเข้าใจในสิ่งที่ครูอธิบาย

๑๑. ครูใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม หมายถึง การที่ครูใช้อุปกรณ์การสอน โดย
ที่อุปกรณ์การสอนนั้นเป็นที่สนใจของนักเรียน โดยสังเกตคำพูดหรือกิริยาอาการของนักเรียน
ส่วนใหญ่ว่าประกอบ และการใช้อุปกรณ์การสอนของครูเป็นไปอย่างหลัก ทัศนคติทางนวัตกรรมการ
เทคโนโลยีทางการศึกษา

๑๒. ครูใช้วิธีสอนได้เหมาะสมกับบทเรียนและนักเรียน หมายถึง การที่ครูเลือกใช้
กลวิธีการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะ เนื้อหาตามบทเรียนและพัฒนาการของนักเรียน ทั้งวิธีสอนที่
ครูใช้ของกระทำไปอย่างใดคนหนึ่ง โดยทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเรียนและเข้าใจบทเรียนถึงขั้น
ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบ

๑๓. ครูมีอารมณ์ขัน หมายถึง การแสดงออกของครูทั้งในคำสนทนาหรือคำพูด
ที่สร้างบรรยากาศสนุกสนาน มากกว่าความตึงเครียดในชั้นเรียน

๑๔. ครูมีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงในการสอน หมายถึง พฤติกรรมของครู
ที่แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจและความรับผิดชอบในการสอน ในการพยายามจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของบทเรียน โดยไม่แสดงการเบื่อหน่าย หรือไม่สนใจต่อ
การสอนในทุกช่วงเวลาของการสอน

๑๕. ครูมีความอดทนต่อการขัดจังหวะหรือความวุ่นวายในชั้นเรียน หมายถึง การที่
ครูแสดงความอดกลั้น อดทนต่อสภาพความวุ่นวายในชั้นเรียน หรือการขัดจังหวะที่นักเรียนมีขึ้น
ในขณะที่ทำการสอน โดยพยายามแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวตามหลักหรือทฤษฎี ไม่ใช่อารมณ์
โกรธในการตัดสินแก้ปัญหา

๑๙. ครูมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมระหว่างครูสอนกับนักเรียนที่ไปด้วยกันเกื้อหนุน เคารพซึ่งกันและกันและมีความเป็นมิตร ซึ่งจะสังเกตเห็นได้จากบรรยากาศของบรรยากาศที่ปรึกษาอาจารย์ หรือ คำพูด จลนพลนสภาพบรรยากาศในชั้นเรียน

๒๐. ครูมีความสนใจเอาใจใส่กับนักเรียน หมายถึง การที่ครูแสดงออกถึงการให้ความสนใจกับนักเรียน โดยการสังเกตกระทำหรือปฏิบัติของนักเรียนโดยตลอดเวลาในขณะที่เรียนสนใจต่อการเปลี่ยนแปลงทางการแสดงออกของนักเรียน และสนใจที่จะตอบคำถามของนักเรียน รวมทั้งการให้คำแนะนำช่วยเหลือโดยการอธิบายเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน

เกณฑ์ในการสังเกตพฤติกรรมการสอน บัดนี้ถือตามหลักการสอนทั่วไป และประการสำคัญในการสังเกตของครูสังเกต

ดีมาก แทน ระดับที่ผู้สังเกตเห็นว่าถูกต้องเหมาะสมหรือสมการที่สุด (คิดเทียบเป็นร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป)

ดี แทน เกณฑ์ประเมินที่รองลงไปจากดีมาก เป็นสิ่งที่ผู้สังเกตเห็นว่าถูกต้องเหมาะสม (คิดเทียบเป็นร้อยละ ๒๕ ถึง ๕๐)

พอใช้ แทน ขึ้นผ่าน พอใช้ใดแต่ไม่ถึงขั้นดี หรือไม่นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องแก้ไขปรับปรุง (คิดเทียบเป็นร้อยละ ๕๐ ถึง ๖๕)

ยังต้องปรับปรุง แทน ระดับไม่ผ่านเป็นสิ่งที่ผู้สังเกตเห็นว่ายังไม่ถูกต้องหรือเหมาะสม เป็นสิ่งที่ เป็นปัญหาและควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข (คิดเทียบเป็นร้อยละ ๖๕ ถึง ๘๕)

ยังต้องปรับปรุงมาก แทน การมีพฤติกรรมดังกล่าวในการสอน หรือมีพฤติกรรมที่ผู้สังเกตเห็นว่าไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง เป็นสิ่งที่ เป็นปัญหาและควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน (คิดเทียบเป็นร้อยละต่ำกว่า ๖๕)

ภาคผนวก ข.

รายละเอียดจากการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง (๑) ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ	ค่าความเชื่อมั่น(r_{tt}) *
แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู	ตอนที่ ๑ ๐.๘๕๕๕ ตอนที่ ๒ ๐.๘๘๕๐
แบบสอบถามวัดเจตคติและความรู้ทางการสอน	ตอนที่ ๒ แบบสอบถามวัดเจตคติ ทางการสอน ๐.๘๘๒๒ ตอนที่ ๓ แบบสอบถามวัดความรู้ทางการสอน ๐.๘๘๗๕
แบบสังเกตการสอน	๐.๘๘๐๑๑

* มีนัยสำคัญที่ .๐๕

ตาราง (๒) ค่าอำนาจจำแนกของข้อความในแบบสอบถามวัดเจตคติทางการสอน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
๑	๑.๗๘	๖	๓.๖๗	๑๑	๒.๒๓	๑๖	๒.๑๑
๒	๓.๔๘	๗	๑.๗๘	๑๒	๓.๐๖	๑๗	๒.๒๓
๓	๒.๑๒	๘	๒.๘๖	๑๓	๖.๑๕	๑๘	๑.๗๘
๔	๕.๐๕	๙	๒.๖๐	๑๔	๓.๗๓	๑๙	๒.๐๔
๕	๓.๒๐	๑๐	๓.๖๔	๑๕	๒.๗๕	๒๐	๓.๔๐

* ทุกข้อมีนัยสำคัญที่ .๐๕

ตาราง (๓) ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อทดสอบในระบบสมรรถนะความรู้ทางการสอน

p	r	ข้อ	p	r	ข้อ	p	r	ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
.๕๐	.๔๖	๖	.๕๐	.๔๖	๑๑	.๓๓	.๓๐	๑๖	.๔๓	.๒๑	๒๑	.๓๗	.๒๒
.๖๑	.๔๒	๗	.๖๔	.๓๖	๑๒	.๕๕	.๓๔	๑๗	.๕๓	.๔๐	๒๒	.๖๒	.๕๖
.๓๕	.๕๑	๘	.๖๔	.๓๖	๑๓	.๕๗	.๔๘	๑๘	.๕๐	.๔๖	๒๓	.๒๗	.๕๕
.๖๑	.๔๒	๙	.๒๕	.๓๔	๑๔	.๓๓	.๓๐	๑๙	.๒๕	.๓๔	๒๔	.๔๖	.๒๘
.๕๐	.๒๐	๑๐	.๐๕	.๔๖	๑๕	.๒๐	.๒๑	๒๐	.๔๗	.๔๐	๒๕	.๔๓	.๒๑

ตาราง (๔) จำนวนนักศึกษาระดับปริญญา (ภาคปกติ) ชั้นปีที่ ๔ ทั้งหมด และที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษา

สาขาวิชาเอก	จำนวนทั้งหมด	จำนวนที่ใช้ในการศึกษา (๒๕ %)
ภาษาอังกฤษ	๒๓	๖
คณิตศาสตร์	๒๓	๖
เกษตรศาสตร์	๔๑	๑๐
ภาษาไทย	๓๘	๑๐
สังคมศาสตร์	๕๐	๑๓
รวม	๑๗๕	๔๕

ที่มา : แผนกทะเบียนและวัดผล วิทยาลัยครูสุพรรณบุรี

ตาราง (๕) จำนวนและค่าร้อยละทางเพศ วุฒิต่างวิชาชีพครู สถานะการปฏิบัติในหน่วยงาน
อายุ และระยะทางจากที่ทำงานถึงศูนย์ฝึกอบรม ของครูประจำการที่เข้ารับการ
การฝึกอบรมตามโครงการ ฯ ที่วิทยาลัยครูสุพรรณบุรี จำแนกตามรุ่นที่เข้าศึกษา

สถานภาพ			รุ่นที่หนึ่ง		รุ่นที่สอง		รุ่นที่สาม		รวม	
			จำนวน	ค่าร้อยละ	จำนวน	ค่าร้อยละ	จำนวน	ค่าร้อยละ	จำนวน	ค่าร้อยละ
เพศ	ชาย		๑๙๖	๖๓.๓๕	๓๔๒	๖๑.๓๐	๓๑๘	๕๖.๙๙	๘๕๖	๖๑.๒๓
	หญิง		๙๕	๓๒.๖๕	๒๐๗	๓๗.๗๐	๒๕๐	๔๓.๐๑	๕๕๒	๓๘.๗๗
วุฒิต่างวิชาชีพครู	ป.กศ.สูง		๖๙	๒๓.๗๗	๑๖๖	๓๐.๓๙	๒๕๕	๔๕.๗๐	๔๙๐	๓๕.๐๕
	พ.ม		๒๑๕	๗๓.๘๘	๓๗๐	๖๗.๑๐	๒๕๓	๔๐.๗๒	๘๖๘	๖๒.๐๙
	อื่น ๆ		๗	๒.๓๖	๑๓	๒.๓๖	๒๐	๓.๕๘	๔๐	๒.๘๖
สถานะการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร	ไม่ใกล้ชิด	๓๕	๑๒.๐๒	๓๔	๖.๑๙	๑๑	๑.๙๗	๘๐	๕.๗๒
		สอนกาย	๙๘	๓๓.๖๘	๑๐๘	๑๙.๖๗	๕๕	๙.๘๖	๒๖๑	๑๘.๖๗
	เจ้าหน้าที่ธุรการ	ไม่ใกล้ชิด	๑๓	๔.๔๓	๘	๑.๔๖	๑๓	๒.๓๓	๓๔	๒.๔๓
		สอนกาย	๑๓	๔.๔๓	๕๑	๙.๒๘	๕๕	๙.๐๖	๑๑๙	๘.๘๐
	ครูสอน		๑๓๒	๔๕.๓๖	๓๔๘	๖๓.๓๙	๔๓๔	๗๗.๗๘	๙๑๔	๖๕.๓๘
อายุ (ปี)	ต่ำกว่า ๒๕		๑	๐.๓๔	๕๓	๙.๖๕	๑๕๔	๒๗.๖๐	๒๐๘	๑๕.๘๘
	๒๖ - ๓๐		๑๖	๕.๕๐	๒๑๑	๓๘.๔๓	๒๕๖	๔๕.๘๘	๔๘๓	๓๕.๕๕
	๓๑ - ๓๕		๖๘	๒๓.๓๗	๑๓๘	๒๕.๑๙	๙๗	๑๗.๓๘	๓๐๓	๒๑.๖๗
	๓๖ - ๔๐		๙๔	๓๒.๓๐	๙๕	๑๗.๓๐	๓๓	๕.๙๑	๒๒๒	๑๕.๘๘
	๔๑ - ๔๕		๗๘	๒๖.๘๐	๒๗	๔.๙๒	๑๕	๒.๖๙	๑๒๐	๘.๕๘
	๔๖ - ๕๐		๒๐	๖.๘๗	๑๔	๒.๕๕	๒	๐.๓๖	๓๖	๒.๕๘
	๕๑ - ๕๕		๑๑	๓.๗๘	๑๑	๒.๐๐	๑	๐.๑๘	๒๓	๑.๖๕
	๕๖ - ๖๐		๓	๑.๐๓	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	๓	๐.๖๑

(ตาราง ๕)

สถานภาพ		พื้นที่หนึ่ง		พื้นที่สอง		พื้นที่สาม		รวม	
		จำนวน	ค่า	จำนวน	ค่า	จำนวน	ค่า	จำนวน	ค่า
			ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ
ประเภท ทาง กม.)	ต่ำกว่า ๑๐	๕๔	๒๐.๒๔	๑๒๑	๒๒.๐๔	๙๐	๑๖.๑๓	๒๖๕	๑๙.๓๑
	๑๑ - ๒๐	๒๑	๗.๒๒	๖๓	๑๑.๔๔	๓๔	๖.๔๔	๑๑๘	๘.๘๐
	๒๑ - ๓๐	๑๒	๔.๑๒	๓๕	๖.๖๖	๔๔	๘.๔๔	๑๓๑	๙.๖๓
	๓๑ - ๔๐	๒๓	๘.๕๐	๕๔	๑๐.๕๖	๓๖	๖.๖๖	๑๑๓	๘.๖๓
	๔๑ - ๕๐	๑๖	๕.๕๐	๕๑	๙.๒๙	๔๔	๘.๖๐	๑๑๑	๘.๒๓
	๕๑ - ๖๐	๒๓	๘.๒๔	๖๓	๑๑.๔๔	๔๖	๘.๖๐	๑๓๒	๙.๓๐
	๖๑ - ๗๐	๑๔	๖.๑๔	๒๒	๔.๐๑	๓๓	๕.๙๑	๖๙	๕.๒๒
	๗๑ - ๘๐	๒๓	๘.๕๐	๑๒	๒.๑๔	๒๐	๓.๕๔	๕๕	๓.๙๓
	๘๑ - ๙๐	๓๕	๑๒.๐๓	๗	๑.๒๔	๒๑	๓.๙๖	๖๓	๔.๕๑
	๙๑ - ๑๐๐	๑๓	๔.๘๔	๑๔	๒.๕๕	๑๐	๑.๙๔	๓๗	๒.๙๓
	๑๐๑ - ๑๑๐	๑๒	๔.๑๒	๑๖	๒.๙๑	๒๖	๔.๖๖	๕๔	๓.๘๖
	๑๑๑ - ๑๒๐	๑๒	๔.๑๒	๔	๐.๗๓	๑๓	๒.๓๓	๒๙	๒.๐๗
	๑๒๐ - ๑๓๐	๕	๑.๗๒	๕	๐.๙๑	๔	๐.๖๖	๑๔	๑.๐๐
	๑๓๑ - ๑๔๐	๓	๑.๐๓	๑๓	๒.๓๓	๑๓	๒.๓๓	๒๙	๒.๐๗
	๑๔๑ - ๑๕๐	-	๐.๐๐	๑๑	๒.๐๐	๖	๑.๐๘	๑๗	๑.๒๒
	๑๕๑ - ๑๖๐	๔	๑.๓๔	๕	๐.๙๑	๖	๑.๐๘	๑๕	๑.๐๗
	๑๖๑ - ๑๗๐	๒	๐.๖๔	๒	๐.๓๖	๒	๐.๓๖	๖	๐.๔๓
	๑๗๑ - ๑๘๐	๑	๐.๓๔	๓	๑.๒๔	-	๐.๐๐	๔	๐.๕๗
	๑๘๑ - ๑๙๐	๑	๐.๓๔	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	๑	๐.๐๗
	๑๙๑ - ๒๐๐	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	๑	๐.๐๘	๑	๐.๐๗

ตาราง (๖) ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานทางอายุ และระยะทางจากที่ทำงาน ถึงศูนย์ฝึกอบรม ของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ที่วิทยาลัยครูสุพรรณบุรี จำแนกตามรุ่นที่เขาศึกษา

สถานภาพ	รุ่นที่หนึ่ง		รุ่นที่สอง		รุ่นที่สาม		รวม	
	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
อายุ (ปี)	๓๙.๐๖	๕.๘๑	๓๒.๔๕	๖.๓๓	๒๘.๖๖	๕.๖๘	๓๒.๓๑	๖.๘๒
ระยะทาง (กม.)	๕๙.๘๘	๓๒.๘๒	๔๔.๔๖	๓๒.๖๘	๕๑.๕๗	๓๐.๖๘	๔๘.๕๗	๓๑.๓๘

ตาราง (๗) จำนวนและการยอละทางเพศ วุฒิทางวิชาชีพครู หน่วยงานที่สังกัด อายุ
 มีที่สำเร็จการศึกษา ของครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ
 ซึ่งได้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน จำแนกตามรุ่นที่
 เข้าศึกษา

สถานภาพ		รุ่นที่หนึ่ง		รุ่นที่สอง		รุ่นที่สาม		รวม	
		จำนวน	กา ยอละ	จำนวน	กา ยอละ	จำนวน	กา ยอละ	จำนวน	กา ยอละ
เพศ	ชาย	๑๐	๓๐.๓๐	๖๑	๕๖.๔๘	๕๖	๕๑.๓๘	๑๒๗	๕๐.๘๐
	หญิง	๒๓	๖๔.๗๐	๔๗	๔๓.๕๒	๔๓	๔๘.๖๒	๑๑๓	๕๔.๒๐
ศึทางวิชา พครู	ป.กศ.สูง	๑๑	๓๓.๓๓	๔๐	๓๗.๔๐	๕๒	๔๗.๗๑	๑๐๓	๔๑.๕๐
	พ.ม	๒๒	๖๖.๖๗	๖๑	๕๖.๔๘	๕๖	๕๖.๗๔	๑๓๙	๕๓.๖๐
	อื่น ๆ	-	๐.๐๐	๗	๖.๔๘	๖	๕.๕๐	๑๓	๕.๒๐
หน่วยงานที่ สังกัด	เทศบาล	๑	๓.๐๓	๖	๕.๕๖	๔	๓.๖๗	๑๑	๔.๘๐
	สปช.	๓๒	๕๖.๕๗	๑๐๐	๕๒.๕๘	๑๐๕	๕๖.๓๓	๒๓๗	๕๔.๘๐
	โรงเรียนราษฎร์	-	๐.๐๐	๓	๑.๘๕	-	๐.๐๐	๒	๐.๘๐
อายุ	๕๔ - ๕๖	-	๐.๐๐	๑	๐.๕๓	-	๐.๐๐	๑	๐.๕๐
	๕๑ - ๕๓	-	๐.๐๐	๑	๐.๕๓	-	๐.๐๐	๑	๐.๕๐
	๔๘ - ๕๐	-	๐.๐๐	๔	๓.๗๐	๑	๐.๕๒	๕	๒.๐๐
	๔๕ - ๔๗	๕	๖.๐๖	๓	๒.๗๘	-	๐.๐๐	๘	๒.๐๐
	๔๒ - ๔๔	๑๐	๓๐.๓๐	๘	๗.๔๑	๕	๔.๕๔	๒๓	๕.๒๐
	๓๙ - ๔๑	๗	๒๑.๒๑	๖	๕.๕๖	๓	๒.๗๕	๑๖	๖.๕๐
	๓๖ - ๓๘	๖	๑๘.๑๘	๑๒	๑๑.๑๑	๗	๖.๔๒	๒๕	๑๐.๐๐
	๓๓ - ๓๕	๓	๙.๐๙	๒๑	๑๙.๔๔	๙	๗.๓๔	๓๒	๑๒.๘๐

(ตาราง ๗)

สถานภาพ		พื้นที่หนึ่ง		พื้นที่สอง		พื้นที่รวม		รวม	
		จำนวน	ค่า ร้อยละ	จำนวน	ค่า ร้อยละ	จำนวน	ค่า ร้อยละ	จำนวน	ค่า ร้อยละ
อายุ	๓๐ - ๓๒	๔	๑๒.๑๒	๒๓	๒๑.๓๐	๑๑	๑๐.๐๘	๓๘	๑๕.๒๐
	๒๗ - ๒๙	-	๐.๐๐	๑๙	๑๕.๙๔	๓๑	๒๘.๔๔	๔๘	๑๙.๒๐
	๒๔ - ๒๖	๑	๓.๐๓	๑๑	๑๐.๑๙	๓๖	๓๓.๐๓	๔๘	๑๙.๒๐
	๒๑ - ๒๓	-	๐.๐๐	๑	๐.๙๓	๕	๖.๔๖	๘	๓.๒๐
ปี สำเร็จ การ ศึกษา	๒๕๒๑-๒๕๒๓	-	๐.๐๐	๕	๘.๓๓	๔๑	๓๗.๖๒	๔๕	๑๘.๐๐
	๒๕๑๘-๒๕๒๐	๔	๑๒.๑๒	๓๑	๒๘.๙๐	๓๕	๓๓.๙๔	๗๐	๒๘.๕๐
	๒๕๑๕-๒๕๑๗	๗	๒๑.๒๑	๓๗	๓๔.๒๖	๒๒	๒๐.๑๘	๖๖	๒๖.๔๐
	๒๕๑๒-๒๕๑๔	๑๐	๓๐.๓๐	๑๔	๑๒.๙๖	๕	๔.๕๕	๒๙	๑๑.๖๐
	๒๕๐๙-๒๕๑๑	๕	๑๕.๑๕	๗	๖.๔๘	๒	๑.๘๓	๑๔	๕.๖๐
	๒๕๐๖-๑๕๐๘	๔	๑๒.๑๒	๔	๓.๗๐	๑	๐.๙๒	๙	๓.๖๐
	๒๕๐๓-๒๕๐๕	๒	๖.๐๖	๓	๒.๗๘	๑	๐.๙๒	๖	๒.๔๐

ตาราง (๔) จำนวนและค่าร้อยละ ของครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตาม
โครงการ ฯ ซึ่งใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางกายของ
จำแนกตามเพศ วุฒิ ทางวิชาชีพครูหน่วยงานที่สังกัด อาวุโส และไม่ได้สำเร็จ
การศึกษา

สถานภาพ		เปรียบเทียบรุ่นหนึ่ง		เปรียบเทียบรุ่นสอง		เปรียบเทียบรุ่นสาม		รวม	
		จำนวน	ค่า ร้อยละ	จำนวน	ค่า ร้อยละ	จำนวน	ค่า ร้อยละ	จำนวน	ค่า ร้อยละ
ค	ชาย	๓	๒๑.๒๑	๔๓	๓๔.๔๒	๔๔	๔๐.๓๗	๘๐	๓๗.๖๐
	หญิง	๒๖	๗๘.๗๘	๖๕	๖๐.๑๘	๖๔	๕๘.๖๓	๑๕๕	๖๖.๔๐
ทาง รศึกษา	ป.กศ.สูง	๑๔	๔๒.๔๒	๕๒	๔๘.๑๕	๕๔	๕๐.๒๑	๑๒๐	๔๘.๖๐
	พ.ม	๑๔	๕๗.๕๘	๕๓	๔๘.๐๗	๕๖	๕๓.๑๒	๑๒๓	๔๗.๖๐
	อื่น ๆ	-	๐.๐๐	๓	๒.๗๘	๕	๓.๖๗	๘	๒.๘๐
ค	เทศบาล	๑	๓.๐๓	๕	๔.๖๓	๔	๓.๖๗	๑๐	๔.๐๐
	สพช.	๓๒	๘๖.๘๗	๑๐๑	๙๓.๕๒	๑๐๕	๙๖.๓๓	๒๓๘	๙๕.๒๐
	โรงเรียนราษฎร์	-	๐.๐๐	๒	๑.๘๕	-	๐.๐๐	๒	๐.๘๐
๕๔ - ๕๖		-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐
๕๑ - ๕๓		-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐
๕๘ - ๕๐		-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐
๕๕ - ๕๗		๒	๖.๐๖	๒	๑.๘๕	-	๐.๐๐	๔	๑.๖๐
๕๒ - ๕๔		๓	๙.๐๙	๖	๕.๕๖	-	๐.๐๐	๙	๓.๖๐
๓๙ - ๔๑		๑๐	๓๐.๓๐	๑๒	๑๑.๑๑	๕	๔.๕๕	๒๗	๑๐.๘๐
๓๖ - ๓๘		๑๐	๓๐.๓๐	๑๔	๑๒.๘๖	๕	๔.๕๕	๒๙	๑๑.๖๐
๓๓ - ๓๕		๕	๑๕.๑๕	๒๘	๒๕.๙๓	๗	๖.๔๒	๔๐	๑๖.๐๐

สถานภาพ		เปรียบเทียบรุ่นหนึ่ง		เปรียบเทียบรุ่นสอง		เปรียบเทียบรุ่นสาม		รวม	
		จำนวน	ค่าร้อยละ	จำนวน	ค่าร้อยละ	จำนวน	ค่าร้อยละ	จำนวน	ค่าร้อยละ
อายุ	๓๐ - ๓๒	๒	๖.๐๖	๑๖	๑๑.๘๒	๑๘	๑๓.๘๓	๓๖	๑๘.๘๐
	๒๙ - ๒๙	๑	๓.๐๓	๑๘	๑๖.๖๗	๓๓	๓๓.๘๕	๕๒	๒๖.๕๐
	๒๘ - ๒๖	-	๐.๐๐	๑๒	๑๑.๑๑	๓๓	๓๐.๒๘	๔๕	๑๙.๐๐
	๒๗ - ๒๓	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	๓	๒.๗๕	๓	๑.๒๐
ที่สำเร็จการศึกษา	๒๕๒๑-๒๕๒๓	-	๐.๐๐	๘	๘.๓๓	๘๒	๓๘.๕๓	๕๑	๒๖.๕๐
	๒๕๑๔-๒๕๒๐	๔	๑๒.๑๒	๓๒	๒๙.๖๓	๓๓	๓๓.๘๕	๖๙	๒๙.๒๐
	๒๕๑๕-๒๕๑๗	๗	๒๑.๒๑	๔๓	๓๙.๘๓	๖๖	๒๓.๘๕	๑๑๖	๓๖.๕๐
	๒๕๑๒-๒๕๑๔	๑๓	๓๘.๕๐	๘	๘.๓๓	๒	๑.๘๓	๒๓	๙.๖๐
	๒๕๐๘-๒๕๑๑	๕	๑๕.๑๕	๘	๘.๓๓	๑	๐.๙๒	๑๔	๖.๐๐
	๒๕๐๖-๒๕๐๘	๔	๑๒.๑๒	๔	๓.๗๐	๑	๐.๙๒	๙	๓.๖๐
	๒๕๐๓-๒๕๐๕	-	๐.๐๐	๒	๑.๘๕	-	๐.๐๐	๒	๐.๘๐
	๒๕๐๐-๒๕๐๒	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐	-	๐.๐๐

ตาราง (๘) ค่าเฉลี่ยและความเป็นเบี่ยงเบนมาตรฐานทางอายุ และจำนวนปีที่สำเร็จการศึกษาของ
ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมและไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ซึ่ง
ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถภาพทางการสอน

สถานภาพ		ครูประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ				ครูประจำการที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ			
		รุ่นหนึ่ง	รุ่นสอง	รุ่นสาม	รวม	เปรียบเทียบ			
						รุ่นหนึ่ง	รุ่นสอง	รุ่นสาม	รวม
อายุ	$\bar{x}$	๓๘.๖๗	๓๓.๘๗	๒๙.๖๖	๓๒.๕๘	๓๗.๕๐	๓๓.๓๓	๒๘.๕๐	๓๑.๕๖
	sd.	๔.๒๖	๖.๗๘	๕.๖๐	๖.๘๘	๔.๐๗	๕.๓๔	๔.๑๘	๕.๖๔
จำนวนปีที่สำเร็จการศึกษา	$\bar{x}$	๘.๘๒	๖.๕๑	๔.๓๑	๕.๘๖	๗.๔๔	๕.๘๘	๔.๐๖	๕.๓๔
	sd.	๔.๖๓	๔.๖๑	๓.๔๔	๔.๕๓	๓.๕๑	๓.๗๘	๒.๙๐	๓.๖๕

ตาราง (๑๐) การคำนวณค่าดัชนีคุณนํ้า และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการ
พิจารณาของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาความเพลา
(ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)

สถานทาง เพศ	ผู้มีส่วนของ ผู้เข้ารับการ อบรม (fi)	สัดส่วนของ ประชากร ทุกวุฒิ (Yi)	สัดส่วนของ ประชากรวุฒิ ป.กศ.สูง (Yj)	ค่าดัชนีคุณนํ้า		ค่าดัชนีโอกาสทางการ ศึกษา	
				KI_1 $\epsilon/fi-Yi/$	KI_2 $\epsilon/fi-Yj/$	$\frac{fi \times 100}{Yi}$	$\frac{fi \times 100}{Yj}$
๒๕๒๑							
ชาย	๐.๗๐๔๕	๐.๕๘๘๖	๐.๕๕๘๕	๐.๑๑๔๘	๐.๑๔๖๐	๐.๑๔๔๕	๑.๒๖๑๔
หญิง	๐.๒๙๕๕	๐.๔๑๐๘	๐.๔๔๑๕	๐.๑๑๔๘	๐.๑๔๖๐	๐.๗๑๕๐	๐.๖๖๘๓
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๒๒๙๘	๐.๒๙๒๐	-	-
๒๕๒๒							
ชาย	๐.๖๒๔๘	๐.๕๓๓๑	๐.๕๖๓๔	๐.๐๔๓๓	๐.๐๖๑๔	๐.๐๔๓๓	๑.๑๐๘๐
หญิง	๐.๓๗๕๒	๐.๔๖๖๙	๐.๔๓๖๖	๐.๐๔๓๓	๐.๐๖๑๔	๐.๕๕๖๗	๐.๘๕๕๔
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๘๖๖	๐.๑๒๒๘	-	-
๒๕๒๓							
ชาย	๐.๕๖๐๘	๐.๕๖๐๕	๐.๕๒๙๒	๐.๐๐๐๔	๐.๐๓๑๓	๐.๖๖๐๗	๑.๐๕๕๕
หญิง	๐.๔๓๙๑	๐.๔๓๙๕	๐.๔๗๐๘	๐.๐๐๐๔	๐.๐๓๑๓	๐.๕๕๕๙	๐.๕๕๕๙
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๘	๐.๐๖๒๖	-	-

ตาราง (๑๑) การคำนวณค่าดัชนีคุณแทนส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการ
กระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม ที่จรรยาภาณุ ม.สงวนที่สังกัด
(ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)

หน่วยงาน ที่สังกัด	สัดส่วนของ เข้ารับการ อบรม (fi)	สัดส่วนของ ประชากร ทุกวุฒิ (Yi)	สัดส่วนของ ประชากรวุฒิ ป.กศ.สูง (Yj)	ค่าดัชนีคุณแทนส์		ค่าดัชนีโอกาสทางการ ศึกษา	
				KI ๑ $\epsilon/fi-Yi/$	KI๒ $\epsilon/fi-Yj/$	$\frac{fi \times 100}{Yi}$	$\frac{fi \times 100}{Yj}$
๒๕๒๑							
สพช.	๐.๓๓๕๔	๐.๔๐๐๘	๐.๓๓๖๘	๐.๐๖๓๔	๐.๐๐๔๖	๐.๕๑๘๓	๑.๐๑๑๘
เทศบาล	๐.๐๓๗๘	๐.๐๑๕๑	๐.๐๒๐๐	๐.๐๑๒๗	๐.๐๖๒๒	๒.๕๐๓๓	๑.๕๕๐๐
โรงเรียนราษฎร์	๐.๐๑๐๓	๐.๐๒๕๘	๐.๐๑๕๓	๐.๐๑๕๕	๐.๐๐๘๐	๐.๓๘๕๒	๐.๖๓๓๒
กรมสามัญศึกษา	๐.๐๔๘๐	๐.๑๔๖๐	๐.๒๒๕๓	๐.๐๔๓๐	๐.๐๓๖๗	๑.๒๘๔๕	๐.๔๓๓๔
อื่น ๆ	๐.๐๒๗๕	๐.๐๑๒๓	๐.๐๑๒๓	๐.๐๑๕๖	๐.๐๑๕๒	๒.๒๓๕๘	๒.๒๓๕๘
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๖๖๘	๐.๑๖๖๘	-	-
๒๕๒๒							
สพช.	๐.๓๔๕๑	๐.๔๐๐๕	๐.๓๒๒๕	๐.๐๑๕๕	๐.๐๖๒๒	๐.๕๔๐๘	๑.๐๘๖๖
เทศบาล	๐.๐๒๗๓	๐.๐๑๓๖	๐.๐๑๒๘	๐.๐๑๓๗	๐.๐๖๕๕	๒.๐๐๓๔	๒.๑๓๒๘
โรงเรียนราษฎร์	๐.๐๐๓๖	๐.๐๒๐๓	๐.๐๑๐๘	๐.๐๑๖๗	๐.๐๐๒๓	๐.๑๓๓๓	๐.๓๓๐๓
กรมสามัญศึกษา	๐.๐๖๘๔	๐.๑๕๓๑	๐.๒๔๒๖	๐.๐๑๖๓	๐.๐๖๓๖	๑.๑๖๖๕	๐.๒๔๘๓
อื่น ๆ	๐.๐๑๔๖	๐.๐๑๑๔	๐.๐๑๑๓	๐.๐๐๓๒	๐.๐๑๑๔	๑.๒๘๐๗	๑.๒๘๑๐
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๖๖๓	๐.๑๖๕๐	-	-
๒๕๒๓							
สพช.	๐.๓๓๐๖	๐.๓๔๘๘	๐.๓๕๘๗	๐.๐๒๕๒	๐.๐๑๑๘	๐.๕๖๔๗	๑.๐๑๕๗
เทศบาล	๐.๐๒๑๖	๐.๐๑๓๗	๐.๐๑๗๖	๐.๐๐๓๘	๐.๐๖๓๘	๑.๕๓๖๖	๑.๑๒๗๓
โรงเรียนราษฎร์	๐.๐๐๑๘	๐.๐๑๘๘	๐.๐๐๒๘	๐.๐๑๘๐	๐.๐๐๑๑	๐.๐๕๐๘	๐.๖๒๐๗
กรมสามัญศึกษา	๐.๐๘๗๑	๐.๑๕๑๘	๐.๐๘๗๐	๐.๐๘๕๒	๐.๐๐๐๑	๑.๒๘๗๖	๑.๐๐๐๕
อื่น ๆ	๐.๐๐๘๐	๐.๐๑๕๘	๐.๐๑๓๗	๐.๐๐๖๔	๐.๐๐๖๗	๐.๕๖๔๖	๐.๖๕๖๘
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๐๖๐	๐.๐๖๑๗	-	-

ตาราง (๑๒). การคำนวณค่าดัชนีกลุ่มเนตส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการกระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม ที่พิจารณาตามลักษณะอาชีพ (ปีการศึกษา ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓)

การะหน้าที่	สัดส่วนของ ผู้เข้ารับการ อบรม	สัดส่วนของ ประชากร ทุกวุฒิ	สัดส่วนของ ประชากรวุฒิ ป.กศ.สูง	ค่าดัชนีกลุ่มเนตส์		ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา	
	(fi)	(Yi)	(Yj)	KI _๑	KI _๒	$\frac{fi}{Yi} \times 100$	$\frac{fi}{Yj} \times 100$
๒๕๕๑							
ในระดับอนุบาล	๐.๐๐๓๕	๐.๐๑๐๐	๐.๐๐๕๒	๐.๐๐๒๕	๐.๐๐๕๓	๐.๓๕๐๐	๐.๓๕๐๐
ในระดับประถม	๐.๖๕๒๔	๐.๘๓๘๔	๐.๘๘๘๘	๐.๐๘๕๖	๐.๐๗๓๐	๐.๘๓๘๔	๐.๘๘๘๘
ในระดับมัธยมศึกษา	๐.๑๑๔๖	๐.๑๑๓๕	๐.๑๖๐๐	๐.๐๐๐๓	๐.๐๔๕๔	๐.๐๐๖๖	๐.๑๖๐๐
ในระดับมัธยมศึกษาปลาย	๐.๐๖๒๕	๐.๐๖๒๕	๐.๐๖๒๕	๐.๐๖๒๕	๐.๐๖๒๕	๒.๕๐๐๐	๒.๕๐๐๐
ไม่ทำหน้าที่สอน	๐.๑๖๖๓	๐.๐๑๔๕	๐.๐๑๓๒	๐.๐๑๔๕	๐.๐๑๔๕	๑๑.๑๑๑๑	๑.๑๑๑๑
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๓๕๔๓	๐.๓๕๔๓	-	-
๒๕๕๒							
ในระดับอนุบาล	๐.๐๐๓๓	๐.๐๓๑๔	๐.๐๐๕๕	๐.๐๐๕๕	๐.๐๐๕๕	๐.๒๕๐๐	๐.๒๕๐๐
ในระดับประถม	๐.๘๕๔๑	๐.๘๐๑๑	๐.๘๕๕๖	๐.๐๘๕๖	๐.๐๘๕๖	๐.๘๕๔๑	๐.๘๕๔๑
ในระดับมัธยมศึกษา	๐.๑๒๓๕	๐.๑๐๖๕	๐.๑๓๑๓	๐.๐๑๓๑	๐.๐๑๓๑	๐.๑๒๓๕	๐.๑๓๑๓
ในระดับมัธยมศึกษาปลาย	๐.๐๓๔๖	๐.๐๓๒๓	๐.๐๓๓๕	๐.๐๓๓๕	๐.๐๓๒๓	๐.๐๓๔๖	๐.๐๓๒๓
ไม่ทำหน้าที่สอน	๐.๐๓๖๔	๐.๐๒๔๔	๐.๐๓๖๓	๐.๐๓๖๓	๐.๐๓๖๓	๒.๖๖๖๖	๒.๖๖๖๖
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๕๕๕	๐.๑๕๕๕	-	-
๒๕๕๓							
ในระดับอนุบาล	๐.๐๐๕๕	๐.๐๑๐๖	๐.๐๐๘๓	๐.๐๐๘๓	๐.๐๐๘๓	๐.๕๐๐๐	๐.๕๐๐๐
ในระดับประถม	๐.๘๕๔๑	๐.๘๔๖๓	๐.๘๕๕๖	๐.๐๘๕๖	๐.๐๘๕๖	๐.๘๕๔๑	๐.๘๕๕๖
ในระดับมัธยมศึกษา	๐.๑๕๑๕	๐.๐๘๑๒	๐.๑๕๑๕	๐.๐๑๕๑	๐.๐๑๕๑	๐.๑๕๑๕	๐.๑๕๑๕
ในระดับมัธยมศึกษาปลาย	๐.๐๔๖๖	๐.๐๓๑๒	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๔๕๔๕	๐.๔๕๔๕
ไม่ทำหน้าที่สอน	๐.๐๔๓๐	๐.๐๒๐๓	๐.๐๒๖๓	๐.๐๒๖๓	๐.๐๒๖๓	๒.๐๐๐๐	๒.๐๐๐๐
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๕๕๕	๐.๑๕๕๕	-	-

ตาราง (๑๓) การคำนวณค่าดัชนีคุณประโยชน์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการ
กระจายของโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม วิจารณ์ตามค่าเบี่ยงเบน
วิธีพีพ (ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๓๓)

ตำแหน่งทางวิชาชีพ	สัดส่วนของผู้เข้า รับการอบรม (fi)	สัดส่วนของประ- ชากรทุกวุฒิ (Yi)	ค่าดัชนีคุณประโยชน์ $E/fi - Yi$	ค่าดัชนีโอกาสทาง การศึกษา $\frac{fi \times 100}{Yi}$
๒๕๒๑				
ครู ๒	๐.๐๘๘๘	๐.๕๙๑๔	๐.๘๘๑๖	๐.๑๕๙๒
อาจารย์ ๑	๐.๙๓๐๖	๐.๔๑๐๖	๐.๓๓๐๐	๑.๘๒๓๘
อาจารย์ ๒	๐.๑๙๙๖	๐.๐๒๙๘	๐.๑๕๑๘	๖.๔๖๐๔
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๙๖๓๙	-
๒๕๒๒				
ครู ๒	๐.๒๔๐๔	๐.๕๒๕๕	๐.๒๘๕๑	๐.๔๕๙๕
อาจารย์ ๑	๐.๙๑๑๕	๐.๔๖๑๐	๐.๒๕๐๕	๑.๕๔๓๔
อาจารย์ ๒	๐.๐๔๖๒	๐.๐๑๒๗	๐.๐๓๓๕	๓.๖๓๙๘
อาจารย์ ๓	๐.๐๐๑๙	๐.๐๐๐๘	๐.๐๐๑๑	๒.๑๑๑๑
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๕๙๐๑	-
๒๕๒๓				
ครู ๒	๐.๔๑๐๘	๐.๔๘๘๒	๐.๐๘๙๔	๐.๘๒๔๖
อาจารย์ ๑	๐.๕๖๕๘	๐.๔๖๕๘	๐.๑๐๐๐	๑.๒๑๔๙
อาจารย์ ๒	๐.๐๒๓๔	๐.๐๓๔๐	๐.๐๑๐๖	๐.๖๘๘๒
อาจารย์ ๓	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๒๐	๐.๐๐๒๐	๐.๐๐๐๐
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๒๐๐๐	-

ตาราง (๑๔) การคำนวณค่าดัชนีคุณภาพ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการ
กระจายโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาคำถามสอบถามไว้เป็นการ
รายจังหวัด (ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)

จังหวัด	ผู้มีส่วนของ ผู้เข้ารับการ อบรม (fi)	ผู้มีส่วนของ ประชากร ทุกวัย (Yi)	ผู้มีส่วนของ ประชากรวัย ป.ก.สูง (Yj)	ค่าดัชนีคุณภาพ		ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา	
				KI_1 $e/fi-Yi/$	KI_2 $e/fi-Yj/$	$\frac{fi \times 100}{Yi \times 100}$	$\frac{fi \times 100}{Yj \times 100}$
๒๕๒๑							
สตูลนคร	๐.๕๔๑๑	๐.๕๐๓๕	๐.๕๔๘๔	๐.๐๘๓๖	๐.๐๘๖๒	๑.๑๖๔๙	๑.๐๗๖๔
นครพนม	๐.๕๐๘๔	๐.๔๙๒๕	๐.๕๕๑๑	๐.๐๘๓๖	๐.๐๘๖๒	๐.๘๓๐๓	๐.๙๐๖๔
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๖๗๒	๐.๑๗๒๔	-	-
๒๕๒๒							
สตูลนคร	๐.๕๑๓๗	๐.๕๒๒๔	๐.๕๕๑๐	๐.๐๐๔๒	๐.๐๓๗๓	๐.๙๘๒๔	๐.๙๓๒๓
นครพนม	๐.๔๘๖๓	๐.๔๗๗๑	๐.๔๔๙๐	๐.๐๐๔๒	๐.๐๓๗๓	๑.๐๑๕๓	๑.๐๘๓๑
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๑๘๔	๐.๐๗๔๖	-	-
๒๕๒๓							
สตูลนคร	๐.๕๓๙๔	๐.๕๒๑๕	๐.๕๒๒๑	๐.๐๑๗๔	๐.๐๑๗๓	๑.๐๓๔๓	๑.๐๓๓๑
นครพนม	๐.๔๖๐๖	๐.๔๗๘๔	๐.๔๗๗๙	๐.๐๑๗๔	๐.๐๑๗๓	๐.๙๖๖๖	๐.๙๖๓๘
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๓๔๘	๐.๐๓๔๖	-	-

ตาราง (๑๕) การคำนวณค่าดัชนีต้นทุน และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการ
 กระจายโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม วิจารณ์ความเหมาะสมในการ
 ระบาย (ปีการศึกษา ๒๕๒๑)

อำเภอ	สัดส่วนของ ผู้เข้ารับการ อบรม	สัดส่วนของ ประชากร ทุกวัย	สัดส่วนของ ประชากรวัย ป.กศ.สูง	ค่าดัชนีต้นทุน		ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา	
				KI _๑	KI _๒	$\frac{fi}{Yi} \times 100$	$\frac{fi}{Yj} \times 100$
	(fi)	(Yi)	(Yj)	$\epsilon/fi - Yi/$	$\epsilon/fi - Yj/$	$Yi \times 100$	$Yj \times 100$
เมืองสกลนคร	๐.๒๗๘๒	๐.๑๓๒๔	๐.๑๕๘๘	๐.๑๕๕๓	๐.๑๖๘๔	๖.๐๕๓๓	๖.๓๕๖๔
สว่างแดนดิน	๐.๐๔๒๓	๐.๐๔๐๕	๐.๐๘๔๗	๐.๐๓๘๒	๐.๐๔๖๖	๐.๔๒๕๕	๐.๔๔๔๔
วานรนิวาส	๐.๐๕๖๓	๐.๐๕๓๑	๐.๐๕๒๓	๐.๐๐๓๒	๐.๐๐๔๐	๖.๐๖๐๓	๖.๐๗๖๕
วังไกล	๐.๐๖๘๒	๐.๐๖๖๐	๐.๐๓๓๒	๐.๐๐๒๒	๐.๐๐๕๐	๖.๐๘๔๖	๐.๘๔๔๔
บ้านม่วง	๐.๐๑๐๖	๐.๐๒๒๔	๐.๐๑๘๕	๐.๐๑๒๓	๐.๐๐๓๔	๐.๕๖๒๔	๐.๕๓๓๐
อากาศอำนวย	๐.๐๖๘๒	๐.๐๓๑๒	๐.๐๓๒๖	๐.๐๐๓๐	๐.๐๐๓๔	๖.๕๖๓๔	๐.๘๕๒๔
พรรณานิคม	๐.๐๔๔๓	๐.๐๔๑๖	๐.๐๔๖๔	๐.๐๐๓๗	๐.๐๐๒๕	๖.๖๔๕๑	๖.๖๖๒๕
วาริชภูมิ	๐.๐๕๒๓	๐.๐๓๑๑	๐.๐๓๕๖	๐.๐๑๑๖	๐.๐๐๖๗	๖.๖๖๐๑	๖.๑๘๘๒
ส่องดาว	๐.๐๐๐๐	๐.๐๑๔๕	๐.๐๑๓๖	๐.๐๑๔๕	๐.๐๐๓๖	๖.๖๖๐๐	๖.๐๐๐๐
กุศบาก	๐.๐๑๓๖	๐.๐๒๖๐	๐.๐๒๓๘	๐.๐๐๘๔	๐.๐๐๖๖	๖.๖๖๒๔	๖.๓๓๔๕
กุศนาสัย	๐.๐๑๔๑	๐.๐๑๔๗	๐.๐๒๖๔	๐.๐๐๕๖	๐.๐๑๒๘	๖.๓๓๔๗	๖.๕๒๔๒
คำตากด	๐.๐๐๓๕	๐.๐๑๒๓	๐.๐๑๒๔	๐.๐๐๘๘	๐.๐๐๘๘	๖.๒๔๔๖	๖.๒๔๒๓
น้ำอุน	๐.๐๐๓๕	๐.๐๐๖๕	๐.๐๐๔๑	๐.๐๐๓๐	๐.๐๐๐๖	๖.๕๕๔๕	๖.๕๕๓๗
เขื่องอ	๐.๐๐๓๐	๐.๐๑๐๐	๐.๐๑๑๐	๐.๐๐๓๐	๐.๐๐๔๐	๖.๓๐๐๐	๖.๓๐๐๐
เมืองนครพนม	๐.๐๕๓๖	๐.๐๓๐๘	๐.๐๔๑๗	๐.๐๕๓๖	๐.๐๔๑๕	๖.๓๕๐๑	๖.๕๐๘๐
ปลาปาก	๐.๐๑๐๖	๐.๐๓๓๘	๐.๐๑๓๓	๐.๐๒๓๒	๐.๐๐๖๖	๖.๒๔๐๔	๖.๖๑๒๓
พนา	๐.๐๒๘๒	๐.๐๔๓๕	๐.๐๓๑๔	๐.๐๑๕๓	๐.๐๐๓๒	๖.๖๔๘๓	๖.๘๔๔๑
บ้านแพง	๐.๐๐๓๕	๐.๐๕๓๓	๐.๐๒๐๘	๐.๐๒๘๘	๐.๐๑๓๓	๖.๖๕๐๒	๖.๑๖๘๓

(ตาราง ๑๕)

อำเภอ	ผู้ศึกษาของ ผู้เข้ารับการ อบรม	ผู้ศึกษาของ ประชากร ทุกวัย	ผู้ศึกษาของ ประชากรวัย ป.ก.สูง	ค่าดัชนีคุณนัณฑ์		ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย	
				KI ๑	KI ๒	$\frac{f_{1j} - Y_{1j}}{Y_{1j}}$	$\frac{f_{2j} - Y_{2j}}{Y_{2j}}$
	(f _{1j})	(Y _{1j})	(Y _{2j})	$\Sigma(f_{1j} - Y_{1j})$	$\Sigma(f_{2j} - Y_{2j})$		
ปากพนม	๐.๐๔๔๘	๐.๐๔๔๒	๐.๐๔๑๑	๐.๐๐๑๖	๐.๐๐๔๗	๐.๐๐๖๒	๐.๑๑๔๔
เรณูนคร	๐.๐๓๕๒	๐.๐๕๓๔	๐.๐๕๙๑	๐.๐๐๓๓	๐.๐๐๖๑	๐.๐๐๖๖	๐.๒๐๙๖
นุการหาร	๐.๐๕๑๑	๐.๐๔๙๑	๐.๐๔๙๕	๐.๐๐๒๘	๐.๐๐๖๔	๐.๐๐๘๗	๐.๔๔๔๒
นิคมคำสร้อย	๐.๐๐๓๕	๐.๐๑๖๔	๐.๐๑๖๓	๐.๐๑๒๘	๐.๐๑๒๘	๐.๐๐๓๔	๐.๒๑๔๗
กอนสาร	๐.๐๐๗๐	๐.๐๑๕๕	๐.๐๑๓๔	๐.๐๐๘๕	๐.๐๐๖๔	๐.๐๐๖๖	๐.๕๒๒๘
นาแก	๐.๐๓๓๔	๐.๐๔๖๒	๐.๐๔๙๓	๐.๐๑๓๗	๐.๐๑๔๖	๐.๐๐๖๖	๐.๕๔๙๐
ศรีสงคราม	๐.๐๒๘๒	๐.๐๒๘๒	๐.๐๒๓๒	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๐๐	๐.๒๑๕๕
นาหว้า	๐.๐๑๗๖	๐.๐๒๑๒	๐.๐๒๑๒	๐.๐๐๓๖	๐.๐๐๓๖	๐.๐๐๓๖	๐.๔๓๐๒
คงทอง	๐.๐๐๓๕	๐.๐๐๕๙	๐.๐๐๓๑	๐.๐๐๒๘	๐.๐๐๐๔	๐.๐๐๓๒	๐.๑๒๙๐
คำชะอี	๐.๐๑๗๖	๐.๐๕๒๘	๐.๐๓๘๕	๐.๐๓๕๒	๐.๐๒๐๘	๐.๐๓๓๓	๐.๕๕๗๑
ห้วยใหญ่	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๘๙	๐.๐๑๓๖	๐.๐๐๘๙	๐.๐๑๓๖	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๕๑๘๐	๐.๕๓๑๕	-	-

ตาราง (๑๖) การคำนวณค่าดัชนีคุณภาพ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการ
กระจายโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณากำหนดค่าเฉลี่ยรวมการ
รายอำเภอ (ปีการศึกษา ๒๕๒๑)

อำเภอ	ผู้มีส่วน ร่วมรับการ อบรม (fi)	สัดส่วนของ ประชากร ทุกวัย (Yi)	สัดส่วนของ ประชากรวัย ป.กศ.สูง (Yj)	ค่าดัชนีคุณภาพ		ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา	
				KI๑ $\Sigma/fi-Yi/$	KI๒ $\Sigma/fi-Yj/$	$\frac{fi_{๑๐๐}}{Yi_{๑๐๐}}$	$\frac{fi_{๑๐๐}}{Yj_{๑๐๐}}$
เมืองสกลนคร	๐.๑๓๘๐	๐.๑๒๖๖	๐.๑๓๕๐	๐.๐๕๔๔	๐.๐๕๓๐	๑.๕๐๖๐	๑.๓๖๘๕
สว่างแดนดิน	๐.๐๔๔๐	๐.๐๔๐๕	๐.๐๔๕๐	๐.๐๔๖๕	๐.๐๕๐๐	๐.๔๖๖๐	๐.๔๖๘๑
วานรนิวาส	๐.๐๕๖๔	๐.๐๔๘๒	๐.๐๔๕๒	๐.๐๐๘๓	๐.๐๑๒๓	๑.๑๓๐๕	๑.๒๘๓๓
พังโคน	๐.๐๔๒๒	๐.๐๒๘๐	๐.๐๓๖๒	๐.๐๑๕๒	๐.๐๐๖๐	๑.๖๖๖๑	๑.๑๖๕๘
บ้านม่วง	๐.๐๐๕๕	๐.๐๓๔๖	๐.๐๑๔๘	๐.๐๑๕๑	๐.๐๑๕๓	๐.๓๓๓๖	๐.๒๓๓๘
อากาศอำนวย	๐.๐๒๒๐	๐.๐๓๒๒	๐.๐๓๐๕	๐.๐๑๐๒	๐.๐๐๕๕	๐.๖๘๓๒	๐.๓๖๑๓
พรรณานิคม	๐.๐๓๘๔	๐.๐๔๓๔	๐.๐๔๔๖	๐.๐๓๕๕	๐.๐๒๕๓	๑.๕๑๖๐	๑.๕๔๐๓
วาริชภูมิ	๐.๐๓๑๒	๐.๐๓๐๖	๐.๐๓๖๐	๐.๐๐๐๖	๐.๐๐๖๘	๐.๐๐๕๖	๐.๔๖๖๓
วังสามหมอ	๐.๐๐๓๓	๐.๐๑๕๐	๐.๐๑๕๑	๐.๐๑๐๓	๐.๐๑๐๘	๐.๒๒๒๓	๐.๒๖๖๘
กุศบาก	๐.๐๑๘๔	๐.๐๒๖๓	๐.๐๒๕๑	๐.๐๐๓๔	๐.๐๐๖๓	๐.๖๘๖๖	๐.๓๓๓๑
กุศนาสัย	๐.๐๑๒๘	๐.๐๑๘๔	๐.๐๒๓๒	๐.๐๐๖๑	๐.๐๑๐๘	๐.๖๓๓๓	๐.๕๕๑๓
คำกาแก้ว	๐.๐๐๓๓	๐.๐๑๕๑	๐.๐๑๑๓	๐.๐๐๖๘	๐.๐๐๔๐	๐.๕๖๖๖	๐.๖๖๖๖
น้ำอุน	๐.๐๐๕๕	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๓๐	๐.๐๐๑๑	๐.๐๐๑๕	๐.๘๓๓๓	๐.๓๔๕๓
แก่งฮัง	๐.๐๐๓๓	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๓	๐.๐๐๕๓	๐.๐๐๕๖	๐.๕๖๖๖	๐.๓๓๓๓
เมืองนครพนม	๐.๑๐๘๓	๐.๐๓๔๖	๐.๐๔๔๐	๐.๐๓๓๓	๐.๐๒๕๓	๑.๕๕๑๓	๑.๒๘๓๓
ปลาปาก	๐.๐๒๒๐	๐.๐๒๒๓	๐.๐๑๕๓	๐.๐๐๐๓	๐.๐๐๓๓	๐.๕๖๖๖	๑.๕๕๑๕
ท่าอุเทน	๐.๐๓๖๓	๐.๐๔๕๕	๐.๐๓๓๓	๐.๐๐๓๘	๐.๐๐๑๐	๑.๕๖๖๖	๐.๕๕๑๕
บ้านแพง	๐.๐๒๕๕	๐.๐๒๕๓	๐.๐๒๖๖	๐.๐๐๕๑	๐.๐๐๘๘	๑.๖๖๖๖	๑.๕๖๖๖

อำเภอ	สัดส่วนของ ผู้เข้ารับการ อบรม (fi)	สัดส่วนของ ประชากร ทุกวัย (Yi)	สัดส่วนของ ประชากรวัย ป.กศ.สูง (Yj)	ค่าดัชนีคุชเนตส์		ค่าสัมประสิทธิ์โอกาสทางการศึกษา	
				KI ๑. $E/fi-Yi/$	KI ๒. $E/fi-Yj/$	$\frac{fi_{1990}}{Yi_{1990}}$	$\frac{fi_{2000}}{Yj_{2000}}$
บางขุนนน	๐.๐๔๔๕	๐.๐๔๔๔	๐.๐๔๓๕	๐.๐๐๔๖	๐.๐๐๖๐	๑.๐๐๖๕	๑.๐๓๙๔
เรณูนคร	๐.๐๒๓๙	๐.๐๒๔๕	๐.๐๒๔๕	๐.๐๐๔๖	๐.๐๐๕๖	๐.๘๓๘๖	๐.๘๑๐๒
มุกดาหาร	๐.๐๔๒๒	๐.๐๔๓๙	๐.๐๔๔๘	๐.๐๐๕๗	๐.๐๐๓๖	๐.๙๖๑๐	๐.๘๔๓๔
นิคมคำสร้อย	๐.๐๑๑๐	๐.๐๑๓๑	๐.๐๑๔๖	๐.๐๐๖๑	๐.๐๐๓๖	๐.๖๔๓๓	๐.๕๔๑๔
กันทรารม	๐.๐๑๔๓	๐.๐๑๓๑	๐.๐๑๕๒	๐.๐๐๑๒	๐.๐๐๓๐	๐.๖๔๖๕	๑.๒๐๔๖
นาแก	๐.๐๖๒๔	๐.๐๔๔๓	๐.๐๕๐๘	๐.๐๑๓๐	๐.๐๑๑๖	๐.๖๖๕๗	๑.๒๒๔๔
ศรีสงคราม	๐.๐๓๑๒	๐.๐๓๐๘	๐.๐๔๓๗	๐.๐๐๐๔	๐.๐๐๓๕	๐.๖๑๓๐	๑.๑๒๖๔
นาหว้า	๐.๐๑๑๐	๐.๐๒๖๖	๐.๐๑๔๘	๐.๐๐๔๘	๐.๐๐๔๘	๐.๕๓๗๐	๐.๕๕๕๖
งิ้วหวาง	๐.๐๐๓๓	๐.๐๐๖๒	๐.๐๐๔๖	๐.๐๐๑๑	๐.๐๐๒๗	๑.๑๓๖๔	๑.๕๔๓๐
กำชะอี	๐.๐๓๓๐	๐.๐๔๔๓	๐.๐๓๖๙	๐.๐๑๑๓	๐.๐๐๓๙	๐.๖๔๔๔	๐.๘๔๔๓
หว้านใหญ่	๐.๐๐๓๗	๐.๐๐๔๔	๐.๐๐๔๕	๐.๐๐๕๗	๐.๐๐๔๘	๐.๓๔๓๖	๐.๓๘๔๕
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๓๓๕๓	๐.๓๑๕๑	-	-

ตาราง (๑๓) การคำนวณค่าดัชนีคุณแทนส์ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการกระจายโอกาสการเข้ารับการศึกษาประกอบกับพิจารณาความสอดคล้องกับรายการรายอำเภอ (ปีการศึกษา ๒๕๒๓)

อำเภอ	ผู้ศึกษาของ ผู้เข้ารับการศึกษา รวม	ผู้ศึกษาของ ประชากร ทุกวุฒิ	ผู้ศึกษาของ ประชากรวุฒิ ป.กศ.สูง	ค่าดัชนีคุณแทนส์		ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา	
				KI _๑	KI _๒	$\frac{fi_{x100}}{Yi_{x100}}$	$\frac{fi_{x100}}{Yj_{x100}}$
	(fi)	(Yi)	(Yj)	$E/fi-Yi/$	$E/fi-Yj/$		
เมืองสมุทร	๐.๑๕๕๕	๐.๑๓๖๒	๐.๑๒๐๖	๐.๐๕๕๓	๐.๐๓๕๓	๐.๕๓๕๓	๐.๖๓๕๕
สว่างแดนดิน	๐.๐๕๕๒	๐.๐๔๕๕	๐.๐๕๕๖	๐.๐๓๐๖	๐.๐๓๖๕	๐.๖๖๕๒	๐.๖๑๕๓
วานรนิวาส	๐.๐๖๕๓	๐.๐๕๕๒	๐.๐๕๕๕	๐.๐๓๖๕	๐.๐๓๕๒	๐.๖๖๕๕	๐.๖๓๕๕
วังไกล	๐.๐๕๕๑	๐.๐๖๕๕	๐.๐๖๕๓	๐.๐๑๕๑	๐.๐๑๕๑	๐.๖๖๕๓	๐.๖๑๐๖
บ้านม่วง	๐.๐๐๕๓	๐.๐๖๕๕	๐.๐๑๕๑	๐.๐๒๕๐	๐.๐๑๕๕	๐.๖๖๕๑	๐.๑๕๓๓
อากาศอำนวย	๐.๐๕๖๒	๐.๐๓๑๓	๐.๐๖๕๕	๐.๐๑๕๕	๐.๐๑๖๕	๐.๖๖๕๕	๐.๕๓๑๕
พรรณานิคม	๐.๐๓๖๖	๐.๐๕๕๒	๐.๐๕๖๕	๐.๐๓๓๕	๐.๐๓๐๕	๐.๖๖๕๓	๐.๖๕๕๑
วาริชภูมิ	๐.๐๑๖๕	๐.๐๓๐๓	๐.๐๓๕๕	๐.๐๑๕๕	๐.๐๒๖๖	๐.๖๖๕๓	๐.๖๖๓๕
ส่องดาว	๐.๐๐๕๓	๐.๐๑๖๕	๐.๐๑๓๓	๐.๐๐๕๒	๐.๐๐๕๖	๐.๖๖๕๕	๐.๖๖๕๒
กุศมากร	๐.๐๖๐๓	๐.๐๕๕๕	๐.๐๖๕๑	๐.๐๐๕๖	๐.๐๐๓๕	๐.๖๖๕๓	๐.๖๖๕๓
กุศมากร	๐.๐๖๖๒	๐.๐๑๕๒	๐.๐๖๖๕	๐.๐๐๓๐	๐.๐๐๖๓	๐.๖๖๕๓	๐.๖๖๕๕
ลำดวน	๐.๐๐๕๕	๐.๐๑๖๖	๐.๐๑๖๕	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๕๕	๐.๖๖๕๑	๐.๕๓๕๑
เขื่อง	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๖๓	๐.๐๐๖๕	๐.๐๐๖๓	๐.๐๐๖๕	๐.๖๖๖๐	๐.๖๖๐๐
เขื่อง	๐.๐๐๕๕	๐.๐๐๕๕	๐.๐๐๕๖	๐.๐๐๖๕	๐.๐๐๖๖	๐.๖๖๕๑	๐.๖๖๐๕
เมืองนันทน	๐.๐๖๖๕	๐.๐๓๖๖	๐.๐๓๖๐	๐.๐๐๖๓	๐.๐๐๕๕	๐.๖๖๕๓	๐.๖๖๕๐
ปลาดุก	๐.๐๑๕๕	๐.๐๖๖๕	๐.๐๖๖๕	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๖๖	๐.๖๖๕๕	๐.๖๖๕๑
เขาเงิน	๐.๐๓๕๕	๐.๐๕๕๕	๐.๐๓๕๒	๐.๐๐๖๓	๐.๐๐๖๕	๐.๖๖๕๕	๐.๖๖๕๕
บ้านแพง	๐.๐๑๑๑	๐.๐๖๖๖	๐.๐๖๐๕	๐.๐๑๕๕	๐.๐๐๕๕	๐.๖๖๖๖	๐.๕๕๑๕

(ตาราง ๑๗)

อำเภอ	สัดส่วนของ ผู้เช่าไร่การ อบรม (fi)	สัดส่วนของ ประชากร ทุกวัย (Yi)	สัดส่วนของ ประชากรวัย ป.ก.สูง (Yj)	ค่าดัชนีคุณแทน		ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา	
				KI ๑ $\epsilon/fi-Yi/$	KI ๒ $\epsilon/fi-Yj/$	$\frac{fi \times 100}{Yi \times 100}$	$\frac{fi \times 100}{Yj \times 100}$
ราชพฤกษ์	๐.๐๖๘๔	๐.๐๔๑๐	๐.๐๔๓๖	๐.๐๒๒๔	๐.๐๓๐๘	๑.๖๖๖๖	๑.๔๓๗๐
เวียงแก้ว	๐.๐๐๓๓	๐.๐๒๖๖	๐.๐๒๓๔	๐.๐๒๒๘	๐.๐๒๓๓	๐.๑๒๕๑	๐.๑๓๕๐
บุณฑริก	๐.๐๖๘๔	๐.๐๔๔๓	๐.๐๔๔๘	๐.๐๑๙๑	๐.๐๑๓๖	๑.๓๓๓๓	๑.๒๕๖๒
นิคมคำสร้อย	๐.๐๐๓๔	๐.๐๑๘๑	๐.๐๑๘๑	๐.๐๑๐๓	๐.๐๑๐๓	๐.๑๖๖๖	๐.๑๖๖๖
คลองตาล	๐.๐๐๘๒	๐.๐๑๘๘	๐.๐๑๓๓	๐.๐๐๘๓	๐.๐๐๘๑	๐.๔๔๔๔	๐.๕๓๓๓
นาแก	๐.๐๘๑๓	๐.๐๔๔๒	๐.๐๔๖๘	๐.๐๓๒๑	๐.๐๓๔๔	๑.๖๖๖๖	๑.๓๓๓๓
ศรีสงคราม	๐.๐๒๘๖	๐.๐๓๑๕	๐.๐๒๘๓	๐.๐๐๑๙	๐.๐๐๑๙	๑.๓๓๓๓	๑.๐๓๑๕
นาหว้า	๐.๐๔๔๔	๐.๐๒๑๕	๐.๐๑๘๓	๐.๐๒๒๘	๐.๐๒๔๓	๒.๒๒๒๒	๒.๒๕๖๒
งิ้ว	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๓๔	๐.๐๐๔๖	๐.๐๐๓๔	๐.๐๐๔๖	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐
คำชะอี	๐.๐๓๑๕	๐.๐๑๑๙	๐.๐๓๔๘	๐.๐๑๙๘	๐.๐๑๑๙	๒.๖๖๖๖	๐.๘๓๓๓
วานรนิวาส	๐.๐๐๐๐	๐.๐๑๑๐	๐.๐๐๘๐	๐.๐๑๐๐	๐.๐๐๘๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐
	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๔๔๔๔	๐.๔๖๖๖	-	-

ตาราง (๑๘) การคำนวณค่าดัชนีคุณภาพ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการกระจายโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม ที่จรรยาภาณุเขตและการะเทศ (ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)

เขต ระเทศ	ชาย				หญิง			
	fi	Yi	$\frac{f_i}{Y_i - Y_i}$	$\frac{f_i \times 100}{Y_i \times 100}$	fi	Yi	$\frac{f_i}{Y_i - Y_i}$	$\frac{f_i \times 100}{Y_i \times 100}$
๒๕๒๑								
ระดับอนุบาล	๐.๐๐๓๕	๐.๐๐๘๘	๐.๐๐๖๓	๐.๓๕๓๑	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๘๘	๐.๐๐๘๘	๐.๐๐๐๐
ระดับประถม	๐.๕๕๓๕	๐.๕๐๓๕	๐.๐๕๖๐	๐.๕๕๓๕	๐.๒๐๔๕	๐.๓๒๔๕	๐.๑๑๓๕	๐.๒๐๓๑
ระดับมัธยมต้น	๐.๐๖๖๐	๐.๐๕๔๓	๐.๐๐๓๓	๐.๐๖๔๔	๐.๐๔๔๖	๐.๐๕๔๖	๐.๐๐๖๖	๐.๐๕๔๐
ระดับมัธยมปลาย	๐.๐๕๕๑	๐.๐๑๑๐	๐.๐๓๕๑	๕.๑๐๐๐	๐.๐๑๓๕	๐.๐๑๑๐	๐.๐๐๕๓	๐.๐๕๓๓
ได้ทำหน้าที่สอน	๐.๑๕๓๓	๐.๐๑๑๓	๐.๑๓๓๖	๑๒.๓๖๐๓	๐.๐๑๓๕	๐.๐๐๓๐	๐.๐๑๓๕	
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๒๕๑๓	-	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๕๕๕	-
๒๕๒๒								
ระดับอนุบาล	๐.๐๐๐๐	๐.๐๑๓๐	๐.๐๑๓๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๓๓	๐.๐๑๔๖	๐.๐๑๑๓	๐.๓๓๒๒
ระดับประถม	๐.๕๕๑๓	๐.๕๖๔๑	๐.๐๑๖๔	๐.๕๖๕๐	๐.๓๐๒๕	๐.๓๒๔๑	๐.๐๒๕๓	๐.๕๖๑๑
ระดับมัธยมต้น	๐.๐๕๔๓	๐.๐๕๓๕	๐.๐๒๔๕	๐.๕๕๒๓	๐.๐๕๔๐	๐.๐๕๔๐	๐.๐๐๒๔	๐.๕๕๔๔
ระดับมัธยมปลาย	๐.๐๒๕๕	๐.๐๑๔๑	๐.๐๐๓๕	๐.๕๐๔๔	๐.๐๐๔๑	๐.๐๑๔๐	๐.๐๐๔๔	๐.๕๕๐๐
ได้ทำหน้าที่สอน	๐.๐๖๔๒	๐.๐๒๐๐	๐.๕๕๔๒	๓.๕๖๐๐	๐.๐๐๓๓	๐.๐๐๔๒	๐.๐๐๐๔	๐.๕๕๐๐
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๑๐๔	-	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๕๕๕	-
๒๕๒๓								
ระดับอนุบาล	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๔	๐.๐๐๐๔	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๕๕	๐.๐๐๕๕	๐.๐๐๕๐	๐.๕๕๔๔
ระดับประถม	๐.๕๕๔๔	๐.๕๖๔๓	๐.๐๕๔๓	๐.๕๕๔๔	๐.๓๓๕๑	๐.๓๕๔๓	๐.๐๑๓๖	๐.๕๕๔๐
ระดับมัธยมต้น	๐.๐๕๔๓	๐.๐๕๖๑	๐.๐๑๖๒	๐.๕๕๒๒	๐.๐๕๔๓	๐.๐๕๔๓	๐.๐๒๑๖	๐.๕๕๒๒
ระดับมัธยมปลาย	๐.๐๓๐๕	๐.๐๑๕๕	๐.๐๑๕๕	๐.๕๕๐๕	๐.๐๑๖๑	๐.๐๑๕๕	๐.๐๐๑๓	๐.๐๕๔๓
ได้ทำหน้าที่สอน	๐.๐๓๕๕	๐.๐๑๕๑	๐.๐๒๐๓	๒.๓๓๐๕	๐.๐๐๓๖	๐.๐๐๕๓	๐.๐๐๑๕	๐.๒๖๒๓
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๐๕๒	-	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๕๖๐	-

KI ๒๕๒๑ = .๓๕๓

KI ๒๕๒๒ = .๑๕๖

KI ๒๕๒๓ = .๑๕๑

ตาราง (๑๘) การคำนวณค่าดัชนีคุณภาพ และค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา สำหรับการศึกษา
 กระจายโอกาสการเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาตามเขตและหน่วยงาน
 ที่สังกัด (ปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓)

สังกัด	ชาย				หญิง			
	f ₁	f _i	$\frac{f_1 - f_i}{f_1 + f_i}$	$\frac{f_1 \times 100}{f_i \times 100}$	f ₁	f _i	$\frac{f_1 - f_i}{f_1 + f_i}$	$\frac{f_1 \times 100}{f_i \times 100}$
๒๕๒๑ มหาวิทยาลัย รามคำแหง	๐.๑๒๗๒	๐.๐๓๐๔	๐.๐๕๖๘	๑.๔๐๖๘	๐.๐๖๓๕	๐.๐๓๕๖	๐.๐๑๓๕	๐.๔๖๖๖
	๐.๐๐๖๕	๐.๐๑๑๕	๐.๐๐๕๐	๐.๕๓๕๘	๐.๐๐๓๕	๐.๐๑๕๑	๐.๐๑๐๗	๐.๒๕๑๑
	๐.๕๓๕๗	๐.๔๔๔๘	๐.๐๓๓๕	๐.๐๓๖๖	๐.๒๖๖๘	๐.๒๖๕๑	๐.๐๐๒๓	๐.๖๖๖๘
	๐.๐๑๐๖	๐.๐๐๔๓	๐.๐๑๖๓	๔.๓๕๐๓	๐.๐๐๓๖	๐.๐๐๖๕	๐.๐๐๖๓	๑.๕๓๕๗
	๐.๐๑๓๖	๐.๐๐๘๗	๐.๐๐๘๕	๑.๑๓๖๐	๐.๐๑๐๓	๐.๐๐๖๖	๐.๐๓๕๗	๒.๕๖๖๖
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๒๕๕	-	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๕๕๕	-
๒๕๒๒ มหาวิทยาลัย รามคำแหง	๐.๑๐๖๐	๐.๐๓๓๖	๐.๐๓๕๘	๑.๓๖๖๖	๐.๐๖๓๕	๐.๐๓๖๐	๐.๐๐๖๖	๐.๔๖๖๖
	๐.๐๐๑๘	๐.๐๐๘๐	๐.๐๐๖๖	๐.๒๖๖๖	๐.๐๐๑๘	๐.๐๑๖๖	๐.๐๑๐๕	๐.๑๕๖๖
	๐.๕๓๕๗	๐.๔๔๔๘	๐.๐๑๓๕	๑.๐๓๖๖	๐.๒๖๖๖	๐.๒๖๖๖	๐.๐๐๐๐	๐.๕๓๖๖
	๐.๐๑๐๖	๐.๐๐๓๖	๐.๐๐๓๖	๒.๕๖๖๖	๐.๐๑๖๖	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๖๖	๑.๖๖๖๖
	๐.๐๑๖๖	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๖๖	๑.๕๖๖๖	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๕๖๖	-	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๖๖๖	-
๒๕๒๓ มหาวิทยาลัย รามคำแหง	๐.๑๐๖๐	๐.๐๓๓๖	๐.๐๓๕๘	๑.๓๖๖๖	๐.๐๖๓๕	๐.๐๓๖๐	๐.๐๐๖๖	๐.๔๖๖๖
	๐.๐๐๑๘	๐.๐๐๘๐	๐.๐๐๖๖	๐.๒๖๖๖	๐.๐๐๑๘	๐.๐๑๖๖	๐.๐๐๑๘	๐.๐๖๖๖
	๐.๕๓๕๗	๐.๔๔๔๘	๐.๐๑๓๕	๑.๐๓๖๖	๐.๒๖๖๖	๐.๒๖๖๖	๐.๐๐๐๐	๐.๕๓๖๖
	๐.๐๑๐๖	๐.๐๐๓๖	๐.๐๐๓๖	๑.๕๖๖๖	๐.๐๑๖๖	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๖๖	๑.๖๖๖๖
	๐.๐๑๖๖	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๖๖	๑.๕๖๖๖	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๖๖	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐
รวม	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๖๖๖	-	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๐.๐๓๖๖	-

KI ๒๕๒๑ = .๕๔๕

KI ๒๕๒๒ = .๑๑๕

KI ๒๕๒๓ = .๑๐๕

ภาคผนวก ค.
เอกสารทางราชการเกี่ยวกับโครงการ ฯ

ระเบียบสภาการฝึกหัดครู

ว่าด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการ

พ.ศ. ๒๕๑๔

เมื่อทรงพระราชบัญญัติว่าด้วยวิชาชีพครู พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๕ ได้กำหนดให้หัวหน้า
กลุ่มนิเทศส่งเสริมวิชาชีพครู และหัวหน้าคณะของครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา
และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติครู พ.ศ. ๒๕๑๔ สภาการ
ฝึกหัดครูจึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษา
ประจำการ ไว้ดังนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการให้การศึกษา
และฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการ พ.ศ. ๒๕๑๔"
- ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา
และฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการที่ขัดแย้งระเบียบนี้ และให้
ใช้ระเบียบนี้แทน
- ข้อ ๓ ในระเบียบนี้
- "การให้การศึกษา" หมายถึง การให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการศึกษาเพื่อ
เพิ่มพูนความรู้
- "การฝึกอบรม" หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์อันจะเป็น
ประโยชน์ในการนำไปใช้ปฏิบัติงาน
- "ศูนย์ฝึกอบรม" หมายถึง ศูนย์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา
และฝึกอบรม โดยเลือกใช้สถานที่ซึ่งมีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นตามความเหมาะสม
- "บุคลากรทางการศึกษาประจำการ" หมายถึง ครูหรือบุคลากรอื่น ๆ ซึ่ง
ให้บริการทางการศึกษา และเป็นครูหรือบุคลากรประจำการ
- ข้อ ๔ ให้วิทยาลัยครูจัดการศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการ
ในเขตที่วิทยาลัยครูได้รับมอบหมายจากกรมการฝึกหัดครู

- ข้อ ๕ การจัดการศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการให้วิทยานิพนธ์
ครูจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนตามความเหมาะสม
- ข้อ ๖ การจัดการศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการให้วิทยานิพนธ์
ครูดำเนินการให้เป็นไปตามหลักสูตรทางการศึกษาของสภาการศึกษาหลักสูตร หรือ
หลักสูตรทางการศึกษาอื่นที่ได้รับอนุมัติจากสภาการศึกษา และ วิทยาลัย
ครูกำหนดผู้บริหารดำเนินการ ฝึกอบรม และเจ้าหน้าที่ความความว่าเป็น
และความเหมาะสม

- ข้อ ๗ การจัดการศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการ วิทยานิพนธ์
ครูอาจใช้วิทยากร ผู้บริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่การศึกษา หรือผู้ชำนาญอื่น ๆ
ที่เห็นสมควรมาให้การศึกษาระดับฝึกอบรมหรืออำนวยความสะดวกในการให้
การศึกษาและฝึกอบรมได้

วิทยาลัยครูอาจประสานงานกับส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานใน
จังหวัด มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องของ
ท้องถิ่นในหลักการและวิธีดำเนินงาน

- ข้อ ๘ ผู้มีสิทธิเข้ารับการศึกษาระดับฝึกอบรม คือบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
หรือบุคลากรของหน่วยงานที่เจ้าสังกัดนั้นต้องการให้เข้ารับการศึกษาระดับ
ฝึกอบรม เพื่อจะใช้ประโยชน์ในวิชาการที่ได้รับจากการศึกษาและฝึกอบรม
- ข้อ ๙ การจัดให้การศึกษาระดับฝึกอบรมตามระเบียบนี้ จะกระทำในหรือนอกเวลา
ราชการก็ได้

- ข้อ ๑๐ ผู้เข้ารับการศึกษาระดับฝึกอบรมจะต้องเป็นไปตามความต้องการ หรือเป็นขอ
จากหน่วยงานเจ้าสังกัดของผู้รับการศึกษาระดับฝึกอบรมนั้น

- ข้อ ๑๑ ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าสังกัดของผู้เข้ารับการศึกษาระดับฝึกอบรมนั้น เห็นสมควร
ให้ผู้นั้นกลับไปปฏิบัติงานเนื่องด้วยความจำเป็นใด ๆ ก็ตาม ให้วิทยาลัย
ดำเนินการให้เป็นไปตามความประสงค์ของหน่วยงานเจ้าสังกัด

- ข้อ ๑๒ ให้อธิบดีกรมการศึกษาดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และเป็นผู้
ชี้ขาดหากมีปัญหาจากการให้ระเบียบนี้

ข้อ ๑. ให้ตราเป็นหนังสือการศึก ๒๕๑๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๙

(ลงชื่อ) จรูญ วงศ์สายัญต์

(นายจรูญ วงศ์สายัญต์)

นายกสภาการฝึกหัดครู

โครงการการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

เพื่อส่งเสริมวิทยฐานะ การผลิตสูตรตำราการฝึกหัดครู

พฤษภาคม ๒๕๑๕

๑. แหล่งและวิธีการ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ ๔ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา และ
 สังคมข้อที่ ๓ ที่เกี่ยวกับบทบาทและฐานะของครู ๒ โคกฉาวไวว่า "เร่งอบรมครูประจำการ
 และบุคลากรหลัก ให้ทำหน้าที่ใหม่ตามแนวพัฒนาการศึกษา" จากสถิติการศึกษาในปัจจุบัน
 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๑๔.๒๒) พบว่ามีครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการทั่ว
 ประเทศ จำนวน ๒๔๗,๒๓๑ คน ในจำนวนนี้ เป็นผู้มีวุฒิปริญญาตรีประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
 (ป.กศ.) หรือเทียบเท่าจำนวน ๔๔,๘๐๑ คน (๓๐.๔๐ %) และวุฒิปริญญาตรีประกาศนียบัตร
 วิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.ชั้นสูง) หรือเทียบเท่าจำนวน ๔๖,๗๔๒ คน (๓๓.๒๔%)

จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ที่มีผู้ต่ำกว่าปริญญาตรีดังกล่าวแล้ว
 มีกระจายอยู่ทั่วประเทศ และยังคงทวีจำนวนมากขึ้น เพราะวิทยาลัยครูทุกแห่งยังผลิตครูระดับ
 ประกาศนียบัตรออกมาในปีหนึ่งไม่น้อยกว่า ๔๐,๐๐๐ คน และในขณะเดียวกันนี้เป็นปรากฏ
 ว่า ใ้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเป็นศูนย์กลางแห่ง
 มหาดไทย แผนกศึกษาธิการจังหวัด เทศบาล การศึกษาเอกชน ได้เรียกร้องให้เปิดการ
 อบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการขึ้นในวิทยาลัยครูโดยทั่วไป และนโยบายการจัด
 การฝึกหัดครูตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ ๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกอบรม
 ครูประจำการ ข้อ ๒ กล่าวว่า "กรมการฝึกหัดครูจะลดปัญหาครูว่างงาน โดยเปิดโอกาสให้
 บุคคลที่ไปงานทำด้านการศึกษายู่แล้วเท่านั้น เข้ารับการฝึกอบรมทางการฝึกหัดครูเพิ่มเติมเพื่อ
 ส่งเสริมวิทยฐานะของตนเอง....." ดังนั้นวิทยาลัยครูจึงมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัย
 ครู พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๕ ก็คือ มีหน้าที่ในการศึกษาอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำ
 การ จึงต้องยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือสังคมเพื่อเป็นการส่งเสริมวิทยฐานะของครูและบุคลากร

ทางการศึกษาประจำการอื่น เป็นผลให้การศึกษาระดับชาติได้พัฒนาสูงขึ้นอีกในระยะเวลาอันใกล้นี้ และในขณะนี้มีวิทยาลัยครูหลายแห่งได้เปิดดำเนินการอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการแล้ว

ในการดำเนินการฝึกอบรม วิทยาลัยครูจะเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการขึ้น ที่วิทยาลัยครูหรือที่ศูนย์ฝึกอบรมครูท้องถิ่น ซึ่งวิทยาลัยครูแต่ละแห่งได้เปิดดำเนินการอยู่ในเขตรับผิดชอบ ทั้งนี้การเปิดอบรมดังกล่าวจะกระทำไปสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความต้องการให้เปิดการอบรมเพื่อเป็นการเพิ่มวิทยฐานะของบุคลากรเข้ารับการอบรม ตามระดับการศึกษาที่จัดไว้ในหลักสูตรของสภาการศึกษาภาคครู และเมื่อผู้เข้ารับการอบรม ศึกษาจบตามหลักสูตรแล้วก็จะได้รับวุฒิตามระดับการศึกษานั้น ๆ

อีกประการหนึ่ง เพื่อไม่ให้เป็นการกระทบงบประมาณแผ่นดิน การฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่จัดให้เฉพาะบุคคลที่มีระดับเงินเดือนเท่าหรือสูงกว่า หรือเมื่อจบการศึกษาในระดับนั้น ๆ แล้ว จะมีอัตราเงินเดือนในระดับสูงขึ้น ๆ

๒. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

- ๒.๑ เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สูงขึ้น
- ๒.๒ เพื่อให้เพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครู
- ๒.๓ เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในท้องถิ่นอย่างเสมอภาค
- ๒.๔ เพื่อยกสถานภาพของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น
- ๒.๕ เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในท้องถิ่นใช้ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพและวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

๓. เป้าหมายของศูนย์บริการนักศึกษา โดยกลุ่มคณะกรรมการนางการเพื่อมาประจำการ

- ๓.๑ กลุ่มประจำการโตมก ครูที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย
โรงเรียนหนองกุง และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำ
หน้าที่ครู
- ๓.๒ บุคลากรทางการศึกษา โดยก ผู้ทำหน้าที่บริหารการศึกษา เช่น ครูใหญ่
ผู้ช่วยครูใหญ่ นักวิชาการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา นักวิชาให้ถก
บรรณารักษ์ฯ เป็นต้น หรือผู้เป็นหน่วยงานนั้นต้องการเตรียมขึ้นเพื่อขอ
แต่งตั้งเป็นผู้บริหารการศึกษาคือไป

๔. ระยะเวลาการฝึกอบรม

- ๔.๑ ระยะเวลาในการศึกษาแต่ละระดับไม่น้อยกว่า ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๖ ปี
- ๔.๒ วันที่ฝึกอบรมในวันหยุดประจำสัปดาห์ ภาคการศึกษาฤดูร้อน และวันใกล้ใกล้ที่
วิทยาลัยแต่ละแห่งเห็นสมควร แต่จะไม่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับภาวะเรียน
การสอนในหน้าถึงงานประจำ

๕. สถานที่ในการฝึกอบรม

- ๕.๑ วิทยาลัยครู
- ๕.๒ ศูนย์ฝึกหัดครูท้องถิ่นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของวิทยาลัย

๖. หลักสูตรในการฝึกอบรม

- ๖.๑ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ใช้หลักสูตรของสภาการ
ฝึกหัดครู
- ๖.๒ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.ชั้นสูง) และระดับปริญญาตรี
(ค.บ.) ใช้หลักสูตรสภาการฝึกหัดครู แบ่งออกเป็นโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพ
ครู ทั้งนี้

- ๒.๒.๑ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษา
- ๒.๒.๒ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนการอนุบาล
- ๒.๒.๓ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนการประถมศึกษา
- ๒.๒.๔ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนเกษตรศาสตร์
- ๒.๒.๕ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนคหกรรมศาสตร์
- ๒.๒.๖ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนบรรณารักษศาสตร์
- ๒.๒.๗ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนอุตสาหกรรมศิลป์
- ๒.๒.๘ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนจริยศึกษา
- ๒.๒.๙ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนนาฏศิลป์
- ๒.๒.๑๐ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนพลศึกษา
- ๒.๒.๑๑ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนดนตรีศึกษา
- ๒.๒.๑๒ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนสุขศึกษา
- ๒.๒.๑๓ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนศิลปศึกษา
- ๒.๒.๑๔ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนการศึกษาคณะ
- ๒.๒.๑๕ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนภาษาไทย
- ๒.๒.๑๖ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนภาษาอังกฤษ
- ๒.๒.๑๗ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนคณิตศาสตร์
- ๒.๒.๑๘ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป
- ๒.๒.๑๙ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนศิลปะ
- ๒.๒.๒๐ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนเคมี
- ๒.๒.๒๑ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนชีววิทยา
- ๒.๒.๒๒ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนสังคมศึกษา
- ๒.๒.๒๓ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนภูมิศาสตร์
- ๒.๒.๒๔ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนประวัติศาสตร์

๗. การฝึกฝืนการฝึกอบรม

- ๗.๑ จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานการอบรมระหว่างวิทยาสัยครูกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอบรม
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงคณะกรรมการประสานงานการอบรมและผู้เข้ารับการอบรม
- ๗.๓ สืบรวจความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่จะเข้าฝึกอบรม
- ๗.๔ กำหนดโปรแกรมการอบรมในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของหน่วยงานและความพร้อมของวิทยาสัยครูแล้วแจ้งให้สภากาการฝึกหัดครูทราบ
- ๗.๕ ในหน่วยงานทางการศึกษาคำเนินการคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมตามสังกัดโดยคำนึงถึงคุณสมบัติตามลำดับความสำคัญดังนี้
 - (๑) ผู้ทำหน้าที่บริหารทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้บริหาร
 - (๒) ครูที่ไม่มีความเชี่ยวชาญ
 - (๓) ครูที่ไม่มีความสามารถในการทำงาน
 - (๔) ผู้ที่หน่วยงานมีความจำเป็นอย่างรีบด่วน โดยระบุอย่างชัดเจน
- ๗.๖ กำหนดผู้สอน สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม

๘. วิธีการในการฝึกอบรม

๘.๑ ภาคทฤษฎี

- บรรยายสาธิต
- ศึกษาเอกสาร และทำรายงาน
- ประชุมกลุ่มย่อย อภิปรายและสรุปผล
- ทำเอกสารประกอบการให้การอบรม
- ใ้ปฏิบัติงานที่มอบหมาย
- ฝึกหัดเขียนแผนงานและโครงการที่จะออกไปทำภาคปฏิบัติ
- ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาประกอบในการฝึกอบรม

๔.๒ ภาคปฏิบัติ

- ให้นำความรู้ความเข้าใจและความคิดไปฝึกปฏิบัติตามแผนงานที่เขียนไว้ในระหว่างการอบรม
- วิทยากรให้การฝึกอบรมออกไปดูแลให้เกิดความผลเป็นระยะ ๆ
- ให้เขียนรายงานผลการฝึกปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้

๕. วิทยากรที่ให้การอบรม

- ๕.๑ อาจารย์วิทยาลัยครูที่ทรงคุณวุฒิในสถานต่าง ๆ
- ๕.๒ วิทยากรในท้องถิ่น เช่น ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา ศึกษาธิการจังหวัด นายอำเภอ เป็นต้น

๑๐. การวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรม

- ๑๐.๑ ให้ระเบียบการวัดผลของการผลการฝึกหัดครู
- ๑๐.๒ ให้หน่วยงานทางการศึกษา จัดประเมินผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ทางครูเข้ารับการอบรมในสังกัด แล้วรายงานผลให้วิทยาลัยครูทราบ

๑๑. การให้ประกาศนียบัตรและปริญญาบัตร

- ให้คณะกรรมการอบรมได้อบรมครบตามหลักสูตรต่าง ๆ และผ่านการประเมินผลตามผล
- ๑๑ ให้ทางวิทยาลัยครูเสนออนุมัติให้ประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรจากสภาการฝึกหัดครูตามมาตรา ๑๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๔

๑๒. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

- ๑๒.๑ ให้ระเบียบสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการรับจ่ายเงินในการให้การศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการและจัดสอนฝึกหัดครูต่อเนื่อง

พ.ศ. ๒๕๑๔

- ๑๒.๒ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

๑๓. ประโยชน์ที่จะได้รับ

- ๑๓.๑ เป็นการยกสถานะทางของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น
- ๑๓.๒ เป็นการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลถึงการพัฒนาท้องถิ่น
- ๑๓.๓ ทำให้กระบวนการผลิตครูให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีทั้งการผลิตครูประจำการ และการอบรมครูประจำการให้เอื้อกัน
- ๑๓.๔ เป็นการสอนความรู้ของการอบรมครูประจำการตามหลักสูตรใหม่
- ๑๓.๕ เป็นการประหยัดงบประมาณของแผ่นดิน ในการอบรมครูประจำการ เพราะผู้อบรมเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น
- ๑๓.๖ เป็นการลดความว่างงานของครู เพราะผู้อบรมเป็นครูประจำการจะมีหน้าที่แล้วทั้งสิ้น
- ๑๓.๗ เป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้ผลิตครูและผู้ใช้ครู โดยระบบสรรหา ก่อตั้งและ ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการอบรมของครู
- ๑๓.๘ เป็นการฝึกอบรมครูให้สนองความต้องการของผู้ใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๑๓.๙ เป็นการลดความสูญเสียทางการศึกษาในท้องถิ่นโดยครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานหรืองานในหน้าที่ซึ่งปฏิบัติอยู่ประจำ
- ๑๓.๑๐ เป็นการกระจายความเสมอภาคทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น
- ๑๓.๑๑ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานทางครูในท้องถิ่น
- ๑๓.๑๒ เพิ่มพูนขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในท้องถิ่น

๑๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ วิทยาลัยครูที่เปิดการอบรมครูประจำการ

๑๕. การดำเนินการตามโครงการ

วิทยาลัยครูใดที่พร้อมที่จะเปิดการอบรมครูให้ดำเนินการได้ และให้เสนอโครงการนั้นมาโดยผ่านการฝึกหัดครูเพื่อทราบและปฏิบัติตามระเบียบสภาการศึกษาว่าด้วยการให้การศึกษานานาชาติฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ พ.ศ. ๒๕๑๔

โครงการให้การศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อ.ค.ป.)

พ.ศ. ๒๕๒๔

๑. เหตุผลและหลักการ

จากสถิติการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓ พบว่ามีครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ จำนวน ๒๔๔,๕๙๙ คน ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กระจายอยู่ทั่วประเทศ จึงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ จะทวีจำนวนขึ้นอีก เนื่องจากมีการขยายการศึกษาแบบทุกระดับ เพื่อสนองความต้องการของสังคม วิทยาลัยครูจึงมีหน้าที่ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๔ ในส่วนที่ว่าด้วยการส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา โดยดำเนินการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการตามโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อส่งเสริมวิทยฐานะตามหลักสูตร สถานการณ์ปัจจุบัน พุทธศักราช ๒๕๑๙ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๙ แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและปัญหา อุปสรรคในการฝึกอบรม งานประมาณการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ จึงเห็นสมควรปรับปรุงโครงการดังกล่าวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเพิ่มทุนสมรรถภาพการปฏิบัติงาน ความเสมอภาคในโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ตลอดจนการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน เช่น การอนามัย การสหกรณ์ การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

จากเหตุดังกล่าว จึงเห็นสมควรที่จะต้องมีการปรับปรุงให้โครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการดำเนินการไปตามหลักการดังนี้

๑.๑ การให้การศึกษาและฝึกอบรมแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นหน้าที่หลักประการหนึ่งของวิทยาลัยครูตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๔

๑.๒ เพื่อเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ได้รับการศึกษา และฝึกอบรมอย่างเสมอภาค

๑.๓ เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ในภาคปฏิบัติ งานในหน้าที่และให้มีส่วนในการพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่

๑.๔ เพื่อให้หน่วยงานคนสังกัดกับวิทยาลัยครูได้ร่วมมือกันพัฒนาสมรรถภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ตามความต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด

๑.๕ เพื่อเพิ่มพูนคุณวุฒิให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สูงขึ้น

๑.๖ เพื่อสร้างเสริมจริยธรรม และความสำนึกในภารกิจของครู ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำการให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครูและมีส่วนในการพัฒนาชุมชน

๒.๒ เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สูงขึ้น

๒.๓ เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ในท้องถิ่นบางเขมอภาค

๒.๔ เพื่อยกสถานภาพของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น

๒.๕ เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการเพิ่มพูน สมรรถภาพและวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ให้มากที่สุด

๓. เป้าหมาย

ให้โอกาสในการศึกษาและฝึกอบรมแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการถึง ระดับปริญญา โดยเน้นสมรรถภาพเพื่อการปฏิบัติงานและมีส่วนในการพัฒนาชุมชน ในระยะเวลา ๖ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๒๙) วิทยาลัยครูทั้ง ๓๖ แห่ง อาจจัดการศึกษาและฝึกอบรม ในแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการตามโครงการนี้ไม่น้อยกว่า ๑๕๐,๐๐๐ คน

๔. วิธีการในการให้การศึกษาและฝึกอบรม

๔.๑ การรับผู้เข้าศึกษาและฝึกอบรม ให้วิทยาลัยครูประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ใช้ครู

๔.๒ การกำหนดวัน เวลา ในการให้การศึกษาและฝึกอบรมให้วิทยาลัยครูเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสม โดยประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ใช้ครู

๔.๓ สถานที่ในการให้การศึกษาและฝึกอบรม ใช้สถานที่ในวิทยาลัยครู และ/หรือ ศูนย์ฝึกอบรมที่อยู่ในเขตพื้นที่นิคมของวิทยาลัยครูตามความเหมาะสม

ในการที่ให้ผู้เรียนอบรมจะต้องเป็นความเห็นชอบร่วมกันระหว่างวิทยาลัยครูกับหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ใช้ครู

๔.๔ หลักสูตรที่ใช้ในการให้การศึกษาและฝึกอบรม ใช้หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู โดยปรับปรุงกระบวนการให้การศึกษาและฝึกอบรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ อันจะส่งผลถึงการพัฒนาชุมชน โดยจัดโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพในสาขาวิชาเอกทั้งหมดไปเป็นสื่อการบริหารโรงเรียน การประเมินศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา การธนาคารศึกษา การศึกษาพิเศษ เกษตรศาสตร์ คหกรรมศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ อุตสาหกรรมศิลป์ คณิตศึกษา นาฏศิลป์ สุขศึกษา พลศึกษา ศิลปศึกษา ปรัชญาและศาสนา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ทั่วไป พิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาเอกอื่น ๆ ที่สภาการฝึกหัดครูอนุมัติ

๔.๕ วิธีการให้การศึกษาและฝึกอบรม ให้การศึกษาและฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยใช้วิธีการหลาย ๆ วิธี แบบผสมผสาน เพื่อให้เหมาะสมในแต่ละลักษณะรายวิชา ประกอบด้วย

๔.๕.๑ การศึกษาเป็นชั้นเรียน ใช้เวลาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของเวลาทั้งหมดที่กำหนดสำหรับแต่ละรายวิชา

๔.๕.๖ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ใช้สื่อการเรียน การปฏิบัติงานและทำโครงการ เอกเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต พัฒนาชุมชน และวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสม

การกำหนดสัดส่วนระหว่างการศึกษาในชั้นเรียนกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของคณะครู วิชาให้กลุ่มวิทยาค้นคว้าเป็นผู้นำหนด

๔.๖ ผู้ให้การศึกษาและฝึกอบรม ได้แก่ อาจารย์ในวิทยาลัยครู และ/หรือวิทยากร ในท้องถิ่น

๔.๗ การฉายโอนหน่วยกิตการเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการ นั้น

๔.๘ การประเมินผลการให้การศึกษาและฝึกอบรม

๔.๘.๑ การประเมินผลรายวิชาใช้บังคับสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการประเมินผล การศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการตาม หลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. ๒๕๒๔

๔.๘.๒ การประเมินสมรรถภาพผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม ให้วิทยาลัยครู รวมกับหน่วยงานต้นสังกัดผู้ให้ครูประเมินในระหว่างการให้การศึกษา และฝึกอบรมโดยประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติงานในหน้าที่และงานที่ มีส่วนพัฒนาชุมชนตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม

๔.๙ การลงทะเบียนรายวิชาเรียนในแต่ละภาคเรียน ให้ลงทะเบียนได้ไม่เกิน ภาคเรียนละ ๑๒ หน่วยกิต หากมีความจำเป็นที่ต้องลงทะเบียนเกินกว่า ๑๒ หน่วยกิตต้องได้รับอนุมัติจากวิทยาลัยเป็นราย ๆ ไป

๔.๑๐ เงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาและฝึกอบรม

๔.๑๐.๑ สอบได้ในรายวิชาต่าง ๆ ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๔.๑๐.๒ ผ่านเกณฑ์การประเมินผลตามข้อบังคับสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการ ประเมินผลการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำการตามหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. ๒๕๒๔

๔.๑๑ การให้ประกาศนียบัตรและปริญญาบัตร เมื่อผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม
สำเร็จการศึกษาและฝึกอบรมตามเงื่อนไข ข้อ ๔.๑๐ แล้ว ให้หัวหน้าระดับเสนอ
ขออนุมัติให้ประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรจากสภาการฝึกหัดครู ตามมาตรา
๑๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๔

๕. การเงิน

๕.๑ เงินที่ใช้ในการศึกษาและฝึกอบรมได้จาก

๕.๑.๑ เงินสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดผู้ใช้ครู

๕.๑.๒ เงินประมาณของกรมการฝึกหัดครู

๕.๑.๓ เงินค่าธรรมเนียมที่รับจากผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

๕.๒ การรับจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการรับจ่ายเงิน
ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
พ.ศ. ๒๕๑๔

๖. การบริหารโครงการ ให้มีคณะกรรมการดังต่อไปนี้

๖.๑ คณะกรรมการการประสานงานระดับกรม

๖.๒ คณะกรรมการดำเนินงานระดับกรม

๖.๓ คณะกรรมการการประสานงานระดับกลุ่มวิทยาลัยครู

๖.๔ คณะกรรมการการประสานงานระดับจังหวัด

๖.๕ คณะกรรมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู

๗. การประเมินผลโครงการ ให้กรมการฝึกหัดครู วิทยาลัยครูและหน่วยงานต้นสังกัดของ
ผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม ร่วมกันประเมินผลโครงการในแต่ละปีการศึกษา

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ กรมการฝึกหัดครูร่วมกับวิทยาลัยครูที่รับผิดชอบโครงการ
รับผิดชอบโครงการ โดยประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดผู้ใช้ครู

๔. ประโยชน์ที่จะได้รับ

- ๔.๑ เป็นการพัฒนาและเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการในท้องถิ่น ตามความต้องการของหน่วยงาน ผู้ใช้ครูอื่นจะส่งผลถึงการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาชุมชน
- ๔.๒ ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีโอกาสเพิ่มพูนวิทยฐานะของงานให้สูงขึ้นถึงระดับปริญญา
- ๔.๓ กระจายความเสมอภาคทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น อันเป็นการสนองความต้องการที่จะเพิ่มพูนความสามารถของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการอย่างทั่วถึง
- ๔.๔ ยกสถานะภาพของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น
- ๔.๕ ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรทางการศึกษาในท้องถิ่นมาใช้อย่างคุ้มค่า
- ๔.๖ ลดความสูญเปล่าทางการศึกษาในท้องถิ่น โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่คงละทิ้งงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ประจำ
- ๔.๗ เพิ่มพูนขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในท้องถิ่นทุกภาค
- ๔.๘ ทำให้กระบวนการผลิตครูสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะมีการเอื้อกันระหว่างการผลิตครูก่อนประจำการและการอบรมครูประจำการ

๑๐. การดำเนินงานตามโครงการ

- ๑๐.๑ ให้วิทยาลัยครูดำเนินงานตามโครงการนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๔ เป็นต้นไป
- ๑๐.๒ ให้นำความตามข้อ ๔, ๕, ๖, ๗ และ ๘ ของโครงการนี้ไปปรับใช้กับการดำเนินงานตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อส่งเสริมวิทยฐานะตามหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาการฝึกหัดครู ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๓๑ ได้

(สำเนา)

ตราครุฑ

ขอบังคับสภาการฝึกหัดครู

ว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู

พ.ศ. ๒๔๒๓

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงขอบังคับสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิทยาสัยครู พ.ศ. ๒๔๑๔ สภาการฝึกหัดครูจึงวางขอบังคับว่าด้วยการประเมินผลการศึกษา ตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ขอบังคับนี้เรียกว่า "ขอบังคับสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. ๒๔๒๓"

ข้อ ๒. ขอบังคับนี้ให้ใช้ในสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครูที่เปิดสอนตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู

ข้อ ๓. นักศึกษาจะมีสิทธิ์ในการสอบปลายภาคเรียนต้องอยู่ในเกณฑ์ต่อไปนี้

๓.๑ มีเวลาเรียนในรายวิชานั้น ๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน

ทั้งหมด

๓.๒ ในกรณีที่ผู้มีเวลาเรียนในรายวิชาใดน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการประจำวิทยาสัยครูแต่งตั้งขึ้น

๓.๓ ในกรณีที่ผู้มีเวลาเรียนในรายวิชาใดน้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จะไม่มีสิทธิ์สอบในวิชานั้น

๓.๔ ผู้ไม่มีสิทธิ์สอบปลายภาคเรียนตามข้อ ๓.๒ และ ๓.๓ จะได้รับการพิจารณาออกการเรียนเป็น "จุ" ยกเว้นในกรณีที่การไม่มีสิทธิ์สอบดังกล่าวเนื่องมาจากเหตุจำเป็นและคณะกรรมการตามข้อ ๓.๒ เห็นควรให้ยกเลิกวิชาเรียนนั้น

ข้อ ๔. ผู้มีสิทธิสอบแต่ขาดสอบปลายภาคเรียน มีสิทธิยื่นคำร้องขอสอบวิชาที่ขาดสอบตามแผนกละเป็นปีและวัดผล และการพิจารณาให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการตามข้อ ๔.๑

๔.๑ ในกรณีที่อนุญาตให้สอบ ให้นักศึกษานั้นได้รับผลการเรียน หรือ ว่างก่อนจะต้องสอบให้เสร็จสิ้นตามที่แผนกทะเบียนและวัดผลกำหนดภายในภาคเรียนถัดไป

๔.๒ ในกรณีที่ไม่อนุญาตให้สอบ หรืออนุญาตให้สอบแล้วนักศึกษาไม่มาสอบ หรือ นักศึกษาไม่มาศึกษาต่อขอยื่นคำร้องขอสอบตามกำหนด ให้นักศึกษานั้นได้รับผลการเรียนเป็น " จ "

ข้อ ๕. การประเมินผลแต่ละวิชาให้ใช้ระบบการให้ค่าระดับคะแนน

๕.๑ ให้มีการประเมินผลทุกรายวิชาที่เรียนในภาคเรียนหนึ่ง ๆ การวัดผลของทำผลงานภาคเรียนโดยวิธีต่าง ๆ เช่น การสอบย่อย การรายงาน การทำงานกลุ่ม การสอบกลางภาคเรียน และการสอบปลายภาคเรียน การคิดคะแนนเก็บระหว่างภาคให้อยู่ระหว่างร้อยละ ๕๐ ถึง ๔๐ เว้นแต่วิชาที่วิทยาลัยครูกำหนดให้ประเมินในลักษณะอื่น

๕.๒ การประเมินผลของแต่ละรายวิชา จะประเมินได้เป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ สัญลักษณ์ที่เป็นค่าระดับคะแนนแสดงผลประเมินผล ๕ ระดับคือ

ก. หมายความว่า ผลการประเมินชั้น ดีมาก มีค่าระดับคะแนน เท่ากับ ๔

ข. หมายความว่า ผลการประเมินชั้น ดี มีค่าระดับคะแนน เท่ากับ ๓

ค. หมายความว่า ผลการประเมินชั้น ปานกลาง มีค่าระดับคะแนน เท่ากับ ๒

ง. หมายความว่า ผลการประเมินชั้น อ่อน มีค่าระดับคะแนน เท่ากับ ๑

จ. หมายความว่า ผลการประเมินชั้น อ่อนมาก มีค่าระดับคะแนน เท่ากับ ๐

- ๕.๒.๒ สัญญลักษณ์ที่เป็นการระคับกะแนแสดงผลประเมิน ๒ ระดับ คือ
 ๒ (นาน) หมายความว่า ผลการประเมินชั้น นานได้
 ๓ (ไม่นาน) หมายความว่า ผลการประเมินชั้น ยังไม่นาน
 ๕.๒.๓ สัญญลักษณ์อื่น ๆ มีดังนี้

- ร (รอ) หมายความว่า การประเมินยังไม่สมบูรณ์
 ฟ (ร่วมฟัง) หมายความว่า เขาร่วมเรียนโดยไม่เน้นหน่วยกิต
 ย (ยกเลิก) หมายความว่า ขอยกเลิกวิชาเรียน

๕.๓ การให้สัญญลักษณ์มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ๕.๓.๑ การระคับกะแน ๕ ระดับให้ในรายวิชาที่มีการลงทะเบียนเรียน
 และมีหน่วยกิตยกเว้นวิชาที่กำหนดให้ประเมินใน ๒ ระดับ
 ๕.๓.๒ การระคับกะแน "ณ" หรือ "ม" ให้ในรายวิชาที่ไม่มีการฝึกสอน
 และการฝึกงาน

๕.๓.๓ อักษร "ร" ให้ในกรณีตามข้อ ๕.๑ หรือในกรณีที่นักศึกษา
 ทำงานไม่สำเร็จ เมื่อสิ้นสุดเรียนตามเหตุผลอันอยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน การเปลี่ยน "ร"
 เป็นการระคับกะแนต้องทำให้เสร็จภายในภาคเรียนถัดไป ถ้าไม่เสร็จภายในกำหนด ให้
 พิจารณาผลสองงานที่ยังค้างอยู่นั้นเป็นศูนย์ และพิจารณาผลการเรียนจากคะแนนที่มีอยู่แล้ว
 เท่านั้น

๕.๓.๔ อักษร "ฟ" ให้เมื่อผู้เรียนเข้าเรียนและปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด
 ที่ผู้สอนกำหนด หากไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ ให้ถือว่าผู้เรียนขอยกเลิก ซึ่งจะ
 ได้รับอักษร "ย" แทน

๕.๓.๕ อักษร "ย" ให้เมื่อนักศึกษาขอยกเลิกวิชาเรียน เมื่อถึงกำหนด
 การเปลี่ยนถอนวิชาเรียนตามระเบียบแล้ว ทั้งนี้ต้องมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ก. การขอยกเลิกวิชาเรียนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้สอน
 และจะกระทำไ้โดยง่ายที่สุด ๑ สัปดาห์ ก่อนกำหนดการสอบปลายภาค
 ข. วิชาที่ขอยกเลิกนั้นไม่นับหน่วยกิต หากวิชาบังคับ ให้เข้าเป็น
 ต้องเรียนซ้ำ

๕.๓.๖ ถ้ามี ๗ ม ร ๕ ย จะไม่นำมาคำนวณหาการระดับคะแนนเฉลี่ย
แต่จะบันทึกอยู่ในระเบียบการเรียน

ข้อ ๖. การระดับคะแนนที่ถือว่าสอบได้ในแต่ละรายวิชา ให้ถือตามเกณฑ์ดังนี้

๖.๑ การระดับคะแนนที่ถือว่าสอบได้ต้องไม่ต่ำกว่า "ง" ส่วนในรายวิชา
ตามข้อ ๕.๓.๖ ต้องได้ระดับคะแนน "ผ"

๖.๒ ถ้านักศึกษาสอบรายวิชาใดได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๖.๑ ต้อง
ลงทะเบียนเรียนซ้ำและการเรียนซ้ำนั้นจะลงทะเบียนก็ครั้งก็ได้ จนกว่าจะสอบได้

ข้อ ๗. การหาการระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาค และการระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม
ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนเป็นต้นมา ให้คิดเป็นเลขทศนิยม ๒ ตำแหน่ง โดยไม่ตัดเศษและให้
ปฎิบัติดังนี้

๗.๑ การระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาคให้คิดเฉพาะรายวิชาที่มีการประเมินผล
ตาม ๕.๓.๑ เท่านั้น โดยเอาผลคูณของหน่วยกิตกับการระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาที่ประเมิน
ในภาคเรียนนั้นมารวมกัน แล้วหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาดังกล่าว ยกเว้น
รายวิชาที่ยังมีผลการเรียน "ร" อยู่ในนำมาคิดรวมด้วย เมื่อได้ผลการประเมินที่เปลี่ยน
จาก "ร" แล้ว จึงนำมาคิดในภาคเรียนที่เปลี่ยนเรียบร้อยแล้วนั้น

๗.๒ การระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ให้คิดเฉพาะรายวิชาที่มีการประเมินผล
ตามข้อ ๕.๓.๑ เท่านั้น โดยเอาผลคูณของหน่วยกิตกับการระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาที่
ประเมินผลและลงทะเบียนเรียนมาแล้วทั้งหมดรวมกันแล้วหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของราย
วิชาทั้งหมดดังกล่าว ยกเว้นรายวิชาที่มีผลการเรียน "ร" จึงให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๗.๑

๗.๓ ในกรณีที่สอบตกและต้องเรียนซ้ำนั้น การนับหน่วยกิตเพื่อเป็นจำนวน
ตามข้อ ๗.๑ และ ๗.๒ ให้นับรวมทั้งหน่วยกิตที่สอบตกและเรียนซ้ำ

๗.๔ การคิดการระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตามระบบของหลักสูตร ให้ถือดังนี้

๗.๔.๑ ระบบแยกเรียนแต่ละระดับ ให้คิดการระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม
แยกกันแต่ละระดับ

๘.๔.๒ ระบบเรียนตลอดหลักสูตร ให้คิดรวมทั้งภาคเรียนแรกจนภาคเรียนสุดท้าย

ข้อ ๔. การพิจารณาการเรียนครบตามหลักสูตร มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๔.๑ การนับหน่วยกิต เพื่อตรวจสอบว่านักศึกษาได้เรียนครบตามหลักสูตรแล้ว ให้มีเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น และต้องครบตามเกณฑ์ของหลักสูตร

๔.๒ ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชาซ้ำกับรายวิชาที่สอบได้แล้วหรือเรียนวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตรว่าเป็นรายวิชาที่เทียบเท่า ให้นับหน่วยกิตแต่เพียงรายวิชาใดวิชาหนึ่งเท่านั้น

๔.๓ ในกรณีที่นักศึกษาแยกเรียนแต่ละระดับ และเรียนหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูทั้ง ๒ ระดับ หากนักศึกษาสอบได้ในรายวิชาใดมาแล้วในระดับหนึ่ง แล้วมาเรียนวิชานั้นซ้ำในอีกระดับหนึ่ง ให้เว้นการนับหน่วยกิตวิชานั้นในการพิจารณาว่าเรียนครบตามหลักสูตรของระดับที่กำลังศึกษาอยู่

ข้อ ๕. ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนทุกข้อดังต่อไปนี้

๕.๑ มีความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นครู

๕.๒ สอบได้ในรายวิชาต่าง ๆ ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๕.๓ โฉนดระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๕.๔ ไม่ติดค้างการระดับคะแนน "จ" และสอบได้ตามเกณฑ์ในข้อ ๕.๑

ในทุกวิชาต้องลงทะเบียนเรียนและนับหน่วยกิต

๕.๕ มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๔ ภาคเรียนปกติในกรณีที่แยกเรียนแต่ละระดับ และไม่ต่ำกว่า ๗ ภาคเรียนในกรณีที่เรียนตลอดหลักสูตร

๕.๖ มีสภาพเป็นนักศึกษาไม่เกิน ๔ ภาคเรียนปกติติดต่อกันในกรณีที่แยกเรียนแต่ละระดับ และไม่เกิน ๑๔ ภาคเรียนปกติติดต่อกันในกรณีที่เรียนตลอดหลักสูตร

ข้อ ๑๐. การพบสภาพการเป็นนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ข้อหนึ่ง
ต่อไปนี้ให้นักศึกษานั้นพ้นจากสภาพการเป็นนักศึกษา

๑๐.๑ นักศึกษาทำภาระคัมคะเนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๖๐ ในภาคเรียน
ปกติที่ ๒ ของการเรียนนับตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน

๑๐.๒ นักศึกษาทำภาระคัมคะเนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๔๐ ในภาคเรียนปกติ
ที่ ๔, ที่ ๖, ที่ ๑๐ และที่ ๑๒ ของการเรียนนับตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน

๑๐.๓ เมื่อนักศึกษาเรียนได้จำนวนหน่วยกิตครบตามที่หลักสูตรกำหนดไว้แล้ว
ยังได้ภาระคัมคะเนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๔๐

๑๐.๔ มีสภาพเป็นนักศึกษาระดับ ๔ เรียนภาคปกติติดต่อกันในกรณีแยกเรียน
แต่ละระดับ และครบ ๑๔ ภาคเรียนปกติติดต่อกันในกรณีที่เรียนตลอดหลักสูตรแล้ว ยังขาด
คุณสมบัติที่จะสำเร็จการศึกษาตามข้อ ๔

ข้อ ๑๑. เมื่อนักศึกษาเรียนได้จำนวนหน่วยกิตครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว
ได้ภาระคัมคะเนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๑.๔๐ แต่ไม่ถึง ๒.๐๐ ให้เลือกเรียนเต็มเต็มในราย
วิชาอื่นที่มีอยู่ในหลักสูตรและวิทยาลัยสามารถเปิดทำการสอนได้ เพื่อทำภาระคัมคะเนเฉลี่ย
ให้ถึง ๒.๐๐ ทั้งนี้ต้องอยู่ในระยะเวลาที่กำหนดตามข้อ ๔.๖

ข้อ ๑๒. นักศึกษาที่ทุจริต หรือร่วมทุจริตในการสอบรายวิชาใด ให้ให้นักศึกษานั้น
ได้รับผลการเรียน "จ" ในรายวิชานั้น และให้ผู้นสอนหรือกรรมการคุมสอบทำบันทึกเสนอ
ไปยังผู้อำนวยการพิจารณาโทษต่อไป

ข้อ ๑๓. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีจะได้รับเกียรติบัตรหนึ่งอัน
มีคุณสมบัติครบถ้วนทุกข้อดังต่อไปนี้

๑๓.๑ ได้ภาระคัมคะเนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๖๐ ขึ้นไป ในกรณีที่แยกเรียน
แต่ละระดับให้คัมคะเนเฉลี่ยในระดับปริญญาตรีเท่านั้น

๑๓.๒ ไม่เคยมีวิชาใดได้ระดับคะแนนต่ำกว่า "ค" หรือ "ม"

๑๓.๓ มีเวลาเรียนไม่เกิน ๔ ภาคเรียนปกติในกรณีที่แยกเรียนแต่ละระดับ
และ ๘ ภาคเรียนปกติในกรณีที่เรียนตลอดหลักสูตร

ข้อ ๑๔. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีจะได้รับ เกียรตินิยมด้วยดุษฎีบัตร โดยมี
คุณสมบัติครบถ้วนทุกข้อดังต่อไปนี้

๑๔.๑ ใ้การะ คัมคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๒๕ ขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๓.๕๐
ในกรณีแยกเรียนแต่ละระดับ ให้คัมคะแนนเฉลี่ยเฉพาะในระดับปริญญาตรีเท่านั้น

๑๔.๒ ไม่เคยมีวิชาใดได้คะแนนต่ำกว่า "ค" หรือ "ด" ขึ้น

๑๔.๓ มีเวลาเรียนไม่เกิน ๘ ภาคเรียนปกติในกรณีแยกเรียนแต่ละระดับ
และ ๘ ภาคเรียนปกติในกรณีที่เรียนตลอดหลักสูตร

ข้อ ๑๕. ให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูเป็นผู้ดำเนินการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๑๖. ให้สภาการฝึกหัดครูเป็นผู้ชี้ขาดในกรณีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๗. ให้อธิบดีกรมการฝึกหัดครูเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๘. ให้ข้อบังคับนี้สำหรับนักศึกษาที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๓ ส่วน
นักศึกษานี้เข้าศึกษาตอนปี ๒๕๒๓ คงให้ข้อบังคับสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการประเมินผลการ
ศึกษาก่อนหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. ๒๕๑๙ ต่อไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษาระดับ
ที่ตนกำลังศึกษาอยู่

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๓

(ลงชื่อ) รัฐมนตรี เชาวันศิริ

(นายรัฐมนตรี เชาวันศิริ)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นายกสภาการฝึกหัดครู

ข้อบังคับสภาการฝึกหัดครู
ว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
ตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู
พ.ศ. ๒๕๒๔

สภาการฝึกหัดครู ได้ให้ความเห็นชอบให้วิทยาลัยครูต่าง ๆ ดำเนินงานตาม
โครงการการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ พ.ศ. ๒๕๒๔
จึงสมควรที่จะวางข้อบังคับว่าด้วยการประเมินผล เพื่อใช้สำหรับโครงการนั้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู
พ.ศ. ๒๕๑๔ สภาการฝึกหัดครูจึงวางข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการประเมินผล
การศึกษา และฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ตามหลักสูตรของสภาการ
ฝึกหัดครู พ.ศ. ๒๕๒๔"

ข้อ ๒. ให้ยกเลิกบรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งอื่นใดที่เกี่ยวกับ
การประเมินผลการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ตามหลักสูตร
ของสภาการฝึกหัดครู ที่ขัดแย้งหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ และให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๓. ข้อบังคับนี้ให้ใช้ในสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครูที่เปิดสอนตามหลักสูตร
สองปีของสภาการฝึกหัดครู

ข้อ ๔. นักศึกษาจะมีสิทธิ์ในการสอบปลายภาคเรียนต้องอยู่ในเกณฑ์ต่อไปนี้

๔.๑ มีเวลาเรียนในวิชานั้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด
ที่วิทยาลัยครูกำหนดให้เข้าชั้นเรียน

๔.๒ ในกรณีที่มิมีเวลาเรียนในรายวิชาใดน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่ไม่ต่ำกว่า
ร้อยละ ๖๐ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการประจำ
วิทยาลัยครูแต่งตั้งขึ้น

๔.๓ ในกรณีที่ผู้มีเวลาเรียนในรายวิชาใดน้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จะไม่มีสิทธิ์สอบในวิชานั้น

๔.๔ ผู้ไม่มีสิทธิ์สอบปลายภาคเรียนตาม ๔.๒ และ ๔.๓ จะได้รับการพิจารณาผลการเรียนเป็น "จ" ยกเว้นในกรณีที่ควรไม่มีสิทธิ์สอบดังกล่าว เนื่องจากเหตุจำเป็นและคณะกรรมการตาม ๔.๒ เห็นสมควรให้ยกเลิกวิชาเรียนนั้น

ข้อ ๕. ผู้มีสิทธิ์สอบแต่ขาดปลายภาคเรียนมีสิทธิ์ยื่นคำร้องขอสอบวิชาที่ขาดสอบต่อแผนกทะเบียนและวัดผล และควรพิจารณาให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการตาม ๔.๒

๕.๑ ในกรณีที่อนุญาตให้สอบ ให้นักศึกษานั้นได้รับผลการเรียน "ร" ไว้ก่อน และต้องสอบให้เสร็จสิ้นความที่แผนกทะเบียนและวัดผลกำหนด ภายในภาคเรียนถัดไป

๕.๒ ในกรณีที่ไม่อนุญาตให้สอบ หรืออนุญาตให้สอบแล้วนักศึกษาไม่มาสอบ หรือนักศึกษาไม่มาติดขอขอยื่นคำร้องขอสอบตามกำหนดให้นักศึกษานั้นได้รับผลการเรียนเป็น "จ"

ข้อ ๖. การประเมินผลแต่ละวิชาให้ใช้ระบบการให้คะแนนคะแนน

๖.๑ ให้มีการประเมินผลทุกวิชาที่เรียนในภาคเรียนหนึ่ง ๆ การวัดผลต้องทำตลอดภาคเรียนโดยวิธีต่าง ๆ เช่น การสอบย่อย การรายงาน การทำงานกลุ่ม การสอบกลางภาคเรียน และการสอบปลายภาคเรียน การคิดคะแนนเก็บระหว่างภาคให้อยู่ระหว่างร้อยละ ๕๐ ถึง ๘๐ เว้นแต่วิชาที่วิทยาลัยครูกำหนดให้ประเมินผลในลักษณะอื่น

๖.๒ การประเมินผลของแต่ละรายวิชา จะประเมินได้เป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

๖.๒.๑ สัญลักษณ์ที่เป็นค่าระดับคะแนนแสดงผลประเมิน ๕ ระดับคือ

ก. หมายความว่า ผลการประเมินขั้นดีมาก มีค่าระดับคะแนน

เท่ากับ ๕

ข หมายความว่า ผลการประเมินชั้นดี มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ ๓

ค หมายความว่า ผลการประเมินชั้น ปานกลาง มีค่าระดับคะแนน เท่ากับ ๒

ง หมายความว่า ผลการประเมินชั้น อ่อน มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ ๑

จ หมายความว่า ผลการประเมินชั้น อ่อนมาก มีค่าระดับคะแนน เท่ากับ ๐

๖.๒.๒ สัญลักษณ์ที่เป็นค่าระดับคะแนนแสดงผลประเมิน ๒ ระดับ คือ

ผ (ผ่าน) หมายความว่า ผลการประเมินชั้น ผ่านได้

ม (ไม่ผ่าน) หมายความว่า ผลการประเมินชั้น ยังไม่ผ่าน

๖.๒.๓ สัญลักษณ์อื่น ๆ มีดังนี้

ร (รอ) หมายความว่า การประเมินผลยังไม่สมบูรณ์

ฟ (รวมฟัง) หมายความว่า เขารวมเรียนโดยไม่บันทึก

ย (ยกเลิก) หมายความว่า ขอยกเลิกวิชาเรียน

๖.๓ การให้สัญลักษณ์นี้ เกณฑ์ดังต่อไปนี้

๖.๓.๑ ค่าระดับคะแนน ๕ คะแนน ให้ในรายวิชาที่มีการลงทะเบียนเรียนและบันทึก ยกเว้นวิชาที่กำหนดให้ประเมินใน ๒ ระดับ

๖.๓.๒ ค่าระดับคะแนน "ผ" หรือ "ม" ให้ในรายวิชาที่เป็นการฝึกสอนและการฝึกงาน

๖.๓.๓ "ร" ให้ในกรณีที่ตาม ๕.๑ หรือในกรณีที่นักศึกษายังทำงานไม่เสร็จหรือสิ้นภาคเรียน ตามเหตุผลอันอยู่ในดุลพินิจของผู้สอน การเปลี่ยน "ร" เป็นค่าระดับคะแนนต้องทำให้เสร็จภายในภาคเรียนถัดไป ถ้าไม่เสร็จภายในกำหนดให้พิจารณาผลของงานที่ค้างอยู่เป็นศูนย์ และพิจารณาผลการเรียนจากคะแนนที่มีอยู่แล้ว เท่านั้น

๖.๓.๔ อักษร "ฟ" ให้เมื่อผู้เรียนเขารวมเรียนและปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่กำหนด หากไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ ให้ถือว่าผู้เรียนขอยกเลิก ซึ่งจะได้รับอักษร "ย" แทน

๒.๓.๕ อักษร "ย" ให้เมื่อเด็กศึกษาชอยกเล็กวิชาเรียนไว้ก่อนกำหนด
การเขียนชอยกวิชาเรียนตามระเบียบแล้ว ทั้งนี้โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ก. การชอยกเล็กวิชาเรียนจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก
ผู้สอนและจะกระทำไต่อย่างช้าที่สุด ๑ สัปดาห์ ก่อนกำหนดการสอนปลายภาค

ข. วิชาที่ชอยกเล็กนั้นในมีหน่วยกิต หากมีไม่ครบจึงนับ
จำเป็นต้องเรียนซ้ำ

๒.๓.๖ อักษร ผ, ม, ร, ฟ, บ จะไม่นำมาคำนวณการระดับคะแนน
เฉลี่ยและบันทึกลงในกระเบียนการเรียน

ข้อ ๗. การระดับคะแนนที่ถือว่าสอบได้ในแต่ละราย ให้ถือตามเกณฑ์ดังนี้

๗.๑ การระดับคะแนนที่ถือว่าสอบได้ต้องไม่ต่ำกว่า "ง" ส่วนในรายวิชา
ตาม ๒.๓.๒ ต้องไ้การระดับคะแนน "ผ"

๗.๒ ถ้านักศึกษาสอบรายวิชาใดต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน ๗.๑ ต้อง
ลงทะเบียนเรียนซ้ำ และการเรียนซ้ำนั้นจะลงทะเบียนเรียนที่ครั้งก็ได้ จนกว่าจะสอบได้

ข้อ ๘. การหาการระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาค และการระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม
ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนเป็นต้นมา ให้คิดเป็นเลขทศนิยมสองตำแหน่ง โดยไม่ปัดเศษและให้
ปฏิบัติดังนี้

๘.๑ การระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาคเรียน ให้คิดเฉพาะรายวิชาที่มีการ
ประเมินผลตาม ๒.๓.๑ เท่านั้น โดยเอาผลคูณของหน่วยกิตกับการระดับคะแนนของราย
รายวิชาที่ประเมินในภาคเรียนนั้นมารวมกัน แล้วหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชา
ดังกล่าว ยกเว้นรายวิชาที่มีผลการเรียน "ร" อยู่ไม่นำมาคิดรวมด้วย เมื่อได้ผลการ
ประเมินที่เปลี่ยนจาก "ร" แล้วจึงนำมาคิดในภาคเรียนที่เปลี่ยนเรียนเรียบร้อยแล้วนั้น

๘.๒ การระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมให้คิดเฉพาะรายวิชาที่ประเมินและลง
ทะเบียนเรียนมาแล้วทั้งหมดรวมกัน แล้วหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาทั้งหมด
ดังกล่าว ยกเว้นรายวิชาที่ยังมีผลการเรียน "ร" ซึ่งให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับ ๘.๑

๘.๓ ในกรณีที่สอบตกและต้องเรียนซ้ำนั้น การนับหน่วยกิตเพื่อเป็นอาหาร
ทาง ๘.๑ และ ๘.๒ ให้นับรวมทั้งหน่วยกิตที่สอบตกและเรียนซ้ำ

๘.๔ การกักการะดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ให้คิดแยกกันแต่ละระดับ

ข้อ ๘. การพิจารณาการเรียนครบตามหลักสูตรมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๘.๑ การนับหน่วยกิต เพื่อตรวจสอบนักศึกษาได้เรียนครบตามหลักสูตรแล้ว
ให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น และต้องครบตามเกณฑ์ของหลักสูตร

๘.๒ ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชาซ้ำกับรายวิชาที่สอบได้แล้ว หรือ
เรียนวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตรว่า เป็นรายวิชาที่เทียบเท่า ให้นับหน่วยกิตแค่เพียงรายวิชาใด
วิชาหนึ่งเท่านั้น

๘.๓ ในกรณีที่นักศึกษาแยกเรียนแต่ละระดับ และเรียนหลักสูตรของสภา
การฝึกหัดครูทั้งสองระดับ หากนักศึกษาสอบได้ในรายวิชาใดมาแล้วในระดับหนึ่ง แล้วมา
เรียนวิชานั้นซ้ำในอีกระดับหนึ่งให้เว้นการนับหน่วยกิตวิชานั้น ในการพิจารณาว่าเรียนครบตาม
หลักสูตรของระดับที่กำลังศึกษาอยู่

ข้อ ๑๐. ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู ต้องมีคุณสมบัติ
ครบถ้วนทุกข้อ ดังต่อไปนี้

๑๐.๑ มีความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นครู

๑๐.๒ สอบได้ในรายวิชาต่าง ๆ ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ใน
หลักสูตร

๑๐.๓ ได้การะดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๑๐.๔ ไม่ติดค้างการะดับคะแนน "จ" และสอบได้ตามเกณฑ์ใน ๘.๑
ทุกรายวิชาลงทะเบียนเรียนและนับหน่วยกิต

๑๐.๕ มีสภาพเป็นนักศึกษา ไม่เกิน ๑๔ ภาคเรียนติดต่อกัน รวมทั้งภาค
ฤดูร้อน

ข้อ ๑๑. การพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ข้อใด ข้อหนึ่งถึง
ข้อใดข้อหนึ่ง ให้นักศึกษานั้นพ้นจากสภาพการเป็นนักศึกษา

๑๑.๑ เมื่อนักศึกษาเรียนได้จำนวนหน่วยกิตรวมตามที่หลักสูตรกำหนดไว้แล้ว
ยังได้การระกัคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๕๐

๑๑.๒ มีสภาพเป็นนักศึกษารวม ๑๕ ภาคเรียนติดต่อกัน รวมทั้งค่าการศึกษา
และยังขาดลงเรียนที่สำเร็จการศึกษาคตาม ๑๐

ข้อ ๑๒. เมื่อนักศึกษาเรียนได้จำนวนหน่วยกิตรวมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว
ได้การระกัคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๑.๕๐ แต่ไม่ถึง ๒.๐๐ ให้เลือกเรียนเพิ่มเติมในราย
วิชาอื่นที่อยู่ในหลักสูตร และวิทยาลัยครูสามารถเปิดทำการสอนได้ เพื่อทำการระกัคะแนน
เฉลี่ยสะสมให้ถึง ๒.๐๐ ทั้งนี้ต้องอยู่ในระยะเวลาที่กำหนดตาม ๑๐.๕

ข้อ ๑๓. นักศึกษาที่ทุจริตหรือรวมทุจริตในการสอบรายวิชาใด ให้ให้นักศึกษานั้นได้กับ
ผลการเรียน "จ" ในรายวิชานั้น และให้หยุดสอนหรือกรรมการคุมสอบทำบันทึกเสนอไปยังผู้
อำนวยการพิจารณาโทษต่อไป

ข้อ ๑๔. ให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูเป็นผู้อนุมัติการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๑๕. ให้สภาการศึกษาเป็นประธานในการชี้แจงปัญหาเกี่ยวกับข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๖. ให้อธิบดีกรมการศึกษาเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๗. ให้ใช้ข้อบังคับนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

(ลงชื่อ) บุญสม มาร์ติน

(นายแพทย์บุญสม มาร์ติน)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นายกสภาการศึกษา

(ตราครุฑ)

ที่ กษ. ๐๓๐๖/ว. ๑๕๕๒๕

กรมการฝึกหัดครู

๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๑

เรื่อง โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

เรียน อธิการวิทยาลัยครูทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ๒ ชุด

ด้วยกรมการฝึกหัดครูได้จัดทำโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการเพื่อส่งเสริมวิทยฐานะครู ตามหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช ๒๕๑๘ นำเสนอสภาการฝึกหัดครูพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๒๑ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๑ และสภาการฝึกหัดครูเห็นชอบให้ทุกวิทยาลัยดำเนินการไปตามโครงการที่เสนอให้

กรมการฝึกหัดครูจึงส่งโครงการดังกล่าวมาเพื่อพิจารณาคำเนินการต่อไปตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

อนึ่ง กรมการฝึกหัดครูขอเรียนเพิ่มเติมว่า

๑. วิทยาลัยครูทุกแห่งใดที่เสนอโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการไปให้สภา ฯ พิจารณาอีก ให้นำโครงการที่ส่งมานี้ไปปฏิบัติได้โดย โดยจัดทำรายละเอียดในชั้นปฏิบัติการเสนอไปให้สภาทราบ

๒. วิทยาลัยครูใดที่เสนอโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการและสภา ฯ ได้พิจารณาเห็นชอบให้ดำเนินการไว้ก่อนแล้ว ก็ให้ดำเนินการต่อไปตามโครงการเดิมของวิทยาลัยครู หรือถ้าวิทยาลัยเห็นสมควรจะปรับโครงการเดิมให้สอดคล้องกับโครงการที่ส่งมานี้ก็ให้อยู่ในดุลพินิจของวิทยาลัยครู และเมื่อปรับแล้ว ขอให้ส่ง

ราชอะเยี่ยมครั้งปฏิบัติการไปให้ลดา ฯ ทราบด้วยเรนกัน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พระนอม แก้วกำเนิด

(นายพระนอม แก้วกำเนิด)

รองอธิบดี รักษาการแทนอธิบดี

กรมการฝึกหัดครู

(สำเนา)

ที่ พ.บ. ๐๓๐๖/ว. ๐๐๘๔๘๙

กรรมการฝึกหัดครู

๓ เมษายน ๒๕๒๘

เรื่อง นักชมความเข้าใจในการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

เรียน อธิการวิทยาลัยครูทุกแห่ง

ตามที่สภาการฝึกหัดครู ได้ให้ความเห็นชอบโครงการฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิ และให้วิทยากรต่าง ๆ ดำเนินการตามรายละเอียดในโครงการดังกล่าว นั้น

กรมการฝึกหัดครูจึงขอความร่วมมือในการปฏิบัติอีกทั้งหนึ่งว่า หลักการสำคัญของโครงการนี้ คือการฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ความต้องการของบัณฑิต หมายความว่า วิทยาลัยครูเป็นผู้ให้การฝึกอบรม ส่วนการคัดเลือกตัวบุคคลที่จะมาเข้ารับการฝึกอบรมต้องแล้วแต่คนสังกัด และบุคลากรกลุ่มใดจะเข้ารับการฝึกอบรมในโปรแกรมใดตามโครงการก็สุดแล้วแต่ความต้องการของคนสังกัด และวิทยากรสามารถดำเนินการได้โดยตามต้องการนั้น

จากหลักการดังกล่าว วิทยาลัยครูไม่มีหน้าที่ใด ๆ ที่จะไปประกาศรับสมัครและสอบคัดเลือก หรือคัดเลือกบุคลากรทางการศึกษามาเข้ารับการฝึกอบรม เป็นหน้าที่ของคนสังกัดของบุคลากรทางการศึกษาเท่านั้นโดยสิ้นเชิง

กรมการฝึกหัดครูจึงขอความร่วมมือมาเพื่อให้การปฏิบัติถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า หลักการดังกล่าวยังมีได้เปลี่ยนแปลงประการใด

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือเป็นแนวปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พระนอม แก้วกำเนิด

(นายพระนอม แก้วกำเนิด)

อธิบดีกรมการฝึกหัดครู

(สำเนา)

ที่ กษ. ๑๐๑๒/ ๑๐๑๕๕

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ

๑๓ ตุลาคม ๒๕๓๑

เรื่อง การยอมรับและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

เรียน ผู้อำนวยการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยขณะนี้จังหวัดต่าง ๆ ได้หารือเรื่องการพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการและครูโรงเรียนราษฎร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนไปเข้ารับการอบรมตามโครงการฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ณ หน่วยงานวิทยาชัยครูต่าง ๆ เพื่อเป็นการขอความร่วมมือในเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงขอชี้แจงแนวปฏิบัติดังนี้.-

๑. การพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการและครูโรงเรียนราษฎร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนไปเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการอาจอนุมัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ไปศึกษาต่อภายในประเทศ ภายนอกเวลา พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้มอบอำนาจการอนุญาตให้ข้าราชการ ไปศึกษาต่อภายในประเทศภายนอกเวลาให้อยู่ในดุลยัตินิจของจังหวัดคววแล้ว

๒. ขอให้จังหวัดได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการที่อยู่ในเกณฑ์ตามหลักการของโครงการดังกล่าวในข้อที่ว่า "การฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการนี้ จัดให้เฉพาะบุคคลที่มีระดับเงินเดือนเทียบเท่า หรือสูงกว่า หรือเมื่อจบการศึกษาในระดับนั้นๆ แล้วจะมีอัตราเงินเดือนในระดับนั้น เพื่อให้ได้เป็นการเร่งงบประมาณแผ่นดิน"

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วยจะรอมพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) เอย จันจักร

(นายเอย จันจักร)

รองเลขาธิการ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กองสถานศึกษาเอกชน

โทร. ๒๕๒๕๓๕

หลักเกณฑ์การคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษา
เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมในสถานศึกษาของกรมการฝึกหัดครู

กรมสามัญศึกษาได้พิจารณาจากหลักเกณฑ์การคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครู ฯ ของสภาการฝึกหัดครู เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวิทยาลัยครูและของกรมสามัญศึกษา อีกทั้งให้เกิดความเหมาะสมรัดกุมยิ่งขึ้น โดยให้เรียกว่า "หลักเกณฑ์การคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมในสถานศึกษาของกรมการฝึกหัดครู" ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. อำนาจหน้าที่ในการคัดเลือก

๑.๑ ส่วนกลาง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะเข้ารับการฝึกอบรมในวิทยาลัยครูต่าง ๆ จะต้องได้รับการพิจารณาจากกองเจ้าสังกัด เพื่อเสนอกรมอนุมัติต่อไป

๑.๒ ส่วนภูมิภาค จังหวัดเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก ตามหลักเกณฑ์ของวิทยาลัยครูในท้องถิ่นนั้น ๆ จังหวัดอาจแต่งตั้งผู้ประสานงานระหว่างวิทยาลัยกับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่นี้โดยตรงก็ได้

๒. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก

๒.๑ ต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการไปศึกษาต่อภายในประเทศ ภายนอกเวลา พ.ศ. ๒๕๑๗ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ไปศึกษาต่อภายในประเทศภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๑๘

๒.๒ จำนวนโควตาของผู้เข้าฝึกอบรมและศึกษาต่อภาคนอกเวลาของแต่ละโรงเรียนต้องไม่เกิน ๒๐ % ของครูทั้งหมดในโรงเรียน

๒.๓ กรมจะคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดโรงเรียนส่วนกลางเข้าฝึกอบรมในวิทยาลัยครูส่วนกลางเท่านั้น ส่วนครูสังกัดส่วนภูมิภาคต้องเข้าฝึกอบรมในวิทยาลัยครูของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการสภาการฝึกหัดครูที่จะพัฒนาสมรรถภาพของครูในแต่ละท้องถิ่น

๒.๔ คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรม พิจารณาตามลำดับความสำคัญดังนี้

๒.๔.๑ คัดเลือกจากเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาก่อน เช่น ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าสาย หรือหัวหน้าหมวดวิชา หรือผู้ที่เตรียมจะเป็นผู้บริหารการศึกษา เพื่อให้ไปตามเป้าหมายของโครงการ

๒.๔.๒ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอนวิชาซึ่งจะเข้ารับการฝึกอบรม หรือเป็นผู้ที่จะนำเอาวิชาซึ่งเข้าฝึกอบรมกลับมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

๒.๔.๓ พิจารณาจากอายุราชการ ผู้ที่มีอายุราชการมากจะได้รับคัดเลือกเข้าฝึกอบรมก่อน หากอายุราชการเท่ากันจะคัดเลือกจากผู้ที่มีอายุจริงมากกว่าให้ไปฝึกอบรมก่อน โดยการเจ้าสังกัดจะคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อของทุกโรงเรียนรวมกัน (เรียงอายุราชการจากมากไปหาน้อย)

๒.๔.๔ มีเงินเดือนอย่างต่ำ ๑,๘๕๕ บาท ปีงบประมาณ ๒๕๒๒

๒.๔.๕ มีวุฒิเดิมหรือพื้นความรู้ตามวัตถุประสงค์ของวิทยาลัยครู

๓. แนวปฏิบัติของผู้เข้าฝึกอบรม

๓.๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรม ให้สมัครเพียงสถานศึกษาเดียว และโปรแกรมเดียว เพื่อต้องการเจ้าสังกัดไม่เกิดปัญหาในการคัดเลือก

๓.๒ การสมัครของผู้เข้ารับการฝึกอบรมถือเป็นสิทธิ์เฉพาะตัว ไม่มีการเข้าฝึกอบรมแทนกัน

๓.๓ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการฝึกอบรม จะคงฝึกอบรมในโปรแกรม และสถานศึกษา ที่กรมสามัญศึกษาคัดเลือกให้ไปฝึกอบรม หากจะมีการเปลี่ยนโปรแกรมการฝึกอบรม จะต้องดำเนินการก่อนการคัดเลือกสิ้นสุด จะเปลี่ยนแปลงภายหลังมิได้ เว้นแต่จะเข้ารับการฝึกอบรมตามโปรแกรมและสถานศึกษาที่คัดเลือกไปแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคเรียน และสถานศึกษายินยอมให้เปลี่ยนโปรแกรมได้

๓.๔ กองทาง ฯ จะพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าฝึกอบรมจากแบบบัญชีซึ่งกองส่งไปตามโรงเรียนและโรงเรียนจะเป็นผู้รวบรวมส่งคืนมายังกองเจ้าสังกัด

๓.๕ เมื่อกองเจ้าสังกัดพิจารณาคัดเลือกแล้วจึงรวบรวมรายชื่อส่งกองการเจ้าหน้าที่ โดยส่งเป็นบัญชีรายชื่อรายการแยกตามไปแกรม สถานศึกษาและระดับวุฒิที่เข้าฝึกอบรมเพื่อกองการเจ้าหน้าที่ เสนอกรมอนุมัติต่อไป

ให้ใช้หลักเกณฑ์นี้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๒๒

กรมสามัญศึกษา

๑๐ มกราคม ๒๕๒๒

นโยบายกรมอาชีวศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมข้าราชการในสังกัดกรม ฯ จะรับการ
ฝึกอบรมตามโครงการฝึกหัดครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของกรมการฝึกหัดครู
รวมทั้งการดำเนินงานในเรื่องนี้

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กรมอาชีวศึกษาสนับสนุนโครงการนี้

- ๑.๑ เพื่อยกสถานภาพของครูในสังกัดให้สูงขึ้น
- ๑.๒ เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะของข้าราชการกรมอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น
- ๑.๓ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางด้านการเรียนการสอนและงานราชการให้มีคุณภาพ
มากขึ้น

๒. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- ๒.๑ ครูและบุคลากรประจำการในสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี
- ๒.๒ รับราชการมานาน หรือมีอายุราชการไม่ต่ำกว่า ๑๒ เดือน นับถึงวันที่จะเข้า
ศึกษา
- ๒.๓ มีระดับเงินเดือนเท่า หรือสูงกว่า เมื่อจบการศึกษาในระดับที่จะเข้าศึกษา
- ๒.๔ การไปศึกษาต้องไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติราชการประจำ

๓. การดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติที่สถานศึกษาในสังกัดควรทราบ

- ๓.๑ สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) ให้ติดต่อ
และดำเนินการผ่านกองการเจ้าหน้าที่เพื่อขออนุมัติก่อนปฏิบัติ
 - สถานศึกษาในส่วนภูมิภาคที่อยู่ในความดูแลของจังหวัด (สถานศึกษาสังกัดกอง
โรงเรียน) ให้ดำเนินการผ่านศึกษาธิการจังหวัดเพื่ออนุมัติ ผู้ว่าราชการจังหวัด
 - สถานศึกษา ในสังกัดส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค (สังกัดกองวิทยาลัย) ให้
ดำเนินการเรื่องผ่านกองการเจ้าหน้าที่กรมอาชีวศึกษา เพื่อนำเสนอขออนุมัติก่อนปฏิบัติ
- ๓.๒ การศึกษาต่อตามโครงการถาวรโดยไม่ให้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย
การให้ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการไปศึกษาต่อภายในประเทศภาคนอกเวลา พ.ศ. ๒๕๑๔

๓.๓ สำหรับข้าราชการรายได้ที่ไปศึกษาต่อโดยใช้เวลาราชการบางส่วน เมื่อผู้มีอำนาจอนุญาตแล้ว ให้ทำสัญญาศึกษาต่อภาคนอกเวลา รวม ๓ ชุด (สัญญาต้นฉบับเฉพาะสัญญาศึกษาต่อ คัดอากร ๒๐ ชุดต่าง ๆ สัญญาคำประกันคัดอากร ๑๐ บาท) และส่งสัญญา มาเก็บรักษาไว้ที่กองการเจ้าหน้าที่กรมอาชีวศึกษา

๓.๔ การไปศึกษาต่อตามโครงการนี้ โดยใช้เวลาราชการบางส่วนและไม่ใช้เวลาราชการเลย สำหรับสถานศึกษาทุกแห่งควรแจ้งให้กรมอาชีวศึกษาทราบทุกครั้งโดยแนบเอกสารประกอบการรับทราบดังนี้

๓.๔.๑ รายละเอียดการพิจารณาอนุมัติ หรือรับทราบ

๓.๔.๒ ตาราง การฝึกอบรม (ส่งมาครั้งละ ๑ ภาคเรียน)

๓.๔.๓ สัญญาศึกษาต่อ (หากใช้เวลาราชการบางส่วน)

๔. สถานศึกษาที่อยู่ในเขตควรได้รับการพิจารณา

๔.๑ เป็นสถานศึกษาที่อยู่ในเขตจังหวัดเดียวกับวิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่หรือ

๔.๒ เป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตจังหวัดที่ตั้งวิทยาลัยครู ซึ่งมีระยะทางไกลมากสามารถเดินทางไปศึกษาได้โดยใช้เวลาเดินทางไม่เกิน ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

กรมอาชีวศึกษา

(สื่อนา)

ที่ ศธ. ๑๔๐๐/๒๓๔๔

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ

๒๑ เมษายน ๒๕๒๔

เรื่อง โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด และผู้อำนวยการการประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร

เนื่องจากมีหลายจังหวัดได้หารือไปเกี่ยวกับการส่งครูเข้ารับการอบรมตาม

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ตามหลักสูตรของสภาการศึกษา
ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๔ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงใคร่ขอชวน
ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนี้คือ๑. การกำหนดคุณสมบัติ สาขาวิชา จำนวนครู และการคัดเลือกครู เข้ารับการ
อบรมให้เป็นหน้าที่ของจังหวัดพิจารณาจากความเหมาะสมและความจำเป็น โดยขอให้จังหวัด
ได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ๑.๑ โครงการนี้มุ่งส่งเสริมวิทยฐานะครู โดยไม่ให้เสียผลการเรียน
การสอนของเล็กคือ ต้องการให้ครูได้เรียนในวันเสาร์ อาทิตย์ หรือออกจากโรงเรียนหลัง
เวลาโรงเรียนเลิกแล้ว๑.๒ ครูที่จะเข้าอบรมตามโครงการนี้ ต้องเป็นผู้ที่จังหวัดพิจารณาคัดเลือก
ส่งไปเรียน โดยตกลงกับวิทยาลัยครู ในการคัดเลือกนั้น ควรคัดเลือกผู้ที่มีเงินเดือน หรือ
อายุราชการมากก่อน และไม่ควรให้มีผู้ไปเรียนจากโรงเรียนเดียวกันมากเกินไป๒. เมื่อได้กำหนดคุณสมบัติ สาขาวิชา จำนวนครู และได้ตกลงกับวิทยาลัยครู
เรียบร้อยแล้วขอให้จังหวัดได้รายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบ
เพื่อจะได้ประสานงานกับกรมการฝึกหัดครูต่อไป

๓. ให้จังหวัดปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้ข้าราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ ไปศึกษาต่อภายในประเทศภายนอกเวลา พ.ศ. ๒๕๑๙

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สมาน แสงมณี

(นายสมาน แสงมณี)

เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการกรม